

ROZWÓJ DZIĘKI INNOWACJOM

Grupa Kapitałowa LOTOS
Zintegrowany Raport Roczny 2015

wersja PDF

Grupa Kapitałowa LOTOS
Zintegrowany Raport Roczny 2015

01

Rok 2015 w Grupie Kapitałowej LOTOS

Pismo Prezesa Zarządu

Szanowni Państwo, Drodzy Akcjonariusze

przekazuję Państwu Zintegrowany Raport Roczny Grupy Kapitałowej LOTOS za 2015 rok.

Miniony rok obfitował w wiele zdarzeń politycznych i gospodarczych, które miały duży wpływ na sytuację makroekonomiczną na świecie. Światowa produkcja ropy naftowej - mimo nadpodaży - nadal znajduje się na wysokim poziomie, co powoduje niższe ceny tego surowca. Wielcy producenci ropy i gazu znaleźli się w trudnej sytuacji. Spadające ceny zmuszają ich do zwiększania nakładów na produkcję dla zapewnienia odpowiednich przychodów.

Grupa LOTOS jest bardzo ważnym elementem gospodarki narodowej zaś jej nadrzędnym zadaniem, zawartym w misji, jest wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju i troska o stabilny rozwój ekonomiczny. Tak postrzegamy nasz obowiązek, który spełniamy, dostarczając na rynek najwyższej jakości paliwa, oleje oraz inne produkty rafineryjne.

Oczyszczony wynik operacyjny powiększony o amortyzację (EBITDA) wg metodologii LIFO wyniósł w 2015 roku 2 156 mln zł (1 391 mln zł w 2014 roku). Zysk operacyjny (EBIT) to 423 mln zł a szacowany wg metodologii LIFO 702 mln zł. Jednocześnie spółka wygenerowała 1 488 mln zł przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej (1 381 mln zł w 2014 roku), co w najlepszy sposób potwierdza zdolność LOTOSU do generowania gotówki z podstawowej działalności.

Niskie ceny ropy naftowej nie zmieniają fundamentalnego znaczenia dostępu do jej własnych źródeł. Każda tona ropy przez nas wydobyta oznacza mniejsze uzależnienie od importu, od gwałtownych fluktuacji cen i nacisku dostawców. LOTOS realizuje strategię, która ma na celu maksymalne uniezależnienie Polski od dostaw z jednego kierunku. W myśleniu w ten sposób o bezpieczeństwie energetycznym kraju wpisuje się sukcesywne zwiększanie dostaw surowca drogą morską oraz rozwój własnego segmentu wydobywczego.

Podstawą racjonalnego, zrównoważonego rozwoju każdej dużej firmy naftowej są dwa filary. Upstream, czyli własne wydobycie ropy i gazu oraz nowoczesna technika rafinacji, umożliwiające pozyskanie z surowca maksimum najwyższych wycenianych przez rynek produktów. Dzięki systematycznym inwestycjom, precyzyjnemu programowi rozwoju i doświadczonym, profesjonalnym menedżerom i pracownikom dysponujemy jedną z najnowocześniejszych rafinerii w Europie i rosnącymi zasobami własnych węglowodorów.

W 2015 roku LOTOS uruchomił wydobycie ze złoża B8 z wykorzystaniem platformy „LOTOS Petrobaltic”. W rezultacie, dzięki akwizycjom w Norwegii, produkcji ze złóż B8 i B3 na Bałtyku oraz wydobyciu ze złóż litewskich zwiększyliśmy dzienne wydobycie węglowodorów do poziomu blisko 30 tys. baryłek ekwiwalentu ropy dziennie.

Również w 2015 roku LOTOS rozpoczął budowę kompleksu instalacji opóźnionego koksowania składających się na Projekt Efektywnej Rafinacji (EFRA). Sama instalacja opóźnionego koksowania wyprodukuje do 900 tys. ton dodatkowych paliw rocznie oraz pozwoli zwiększyć marżę o ok. 2 USD na każdej przerobionej baryłce surowca. Tym samym, zgodnie z obecną polityką rządu RP, zwiększy się innowacyjność i konkurencyjność LOTOSU na trudnym rynku rafineryjnym w Europie.

Pod koniec 2015 roku w sieci LOTOS działało 476 stacji, o 35 obiektów więcej niż rok wcześniej. W 2016 roku planujemy przekroczyć liczbę 500 stacji, ale warto zaznaczyć, że powoli zbliżamy się do optymalnego poziomu nasycenia naszej sieci. W tym roku otworzymy także dwudzieste Miejsce Obsługi Podróżnych, stając się wiceliderem w segmencie stacji tego typu na terenie Polski. W 2015 r. zmianę wizualizacji przeszły wszystkie stacje.

LOTOS Optima oraz część stacji premium. W 2016 roku będziemy kontynuować standaryzację sklepów oraz rozwijać ofertę gastronomiczną. Planujemy również intensywny rozwój kategorii towarów sklepowych oraz usług na stacjach, tak aby wychodzić z coraz szerszą ofertą do naszych klientów.

LOTOS stosuje nowoczesny model sponsorowania sportu. W lutym ubiegłego roku spółka została Głównym Sponsorem Reprezentacji Polski w piłce nożnej. Jak pokazało EURO 2016, była to trafiona decyzja.

W tym roku LOTOS wchodzi na ścieżkę nowego rozwoju. Stawiamy na badania, rozwój i innowacje w ramach Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przyjętego przez rząd RP. Zamierzamy dokończyć, realizowane w różnych segmentach inwestycje prorozwojowe, zoptymalizować działalność i zwiększyć efektywność, co w rezultacie pozwoli osiągnąć lepsze wyniki finansowe i powrócić do polityki wypłat dywidendy.

Z wyrazami szacunku,

Robert Pietryszyn

Prezes Zarządu
Dyrektor Generalny
Grupa LOTOS S.A.

List Przewodniczącej Rady Nadzorczej

Rok 2015 był trudnym czasem dla przemysłu naftowego na całym świecie. Najwięksi międzynarodowi gracze sektora ropy naftowej i gazu musieli podejmować decyzje prowadzące do zamrażania planowanych, a nawet anulowania realizowanych programów inwestycyjnych. Grupa LOTOS warunkach pokazała swoją sprawność organizacyjną.

Jednak ostre spadki cen surowca i marż produktów wpłynęły na zmniejszenie przychodów ze sprzedaży. Przy ogromnym spadku cen ropy naftowej zmniejszenie kwoty ogólnej sprzedaży było oczywiste.

Na koniec 2015 roku LOTOS miał 476 stacji paliw, oznacza to że w bilansie rocznym przybyło 35 obiektów. To był rok stabilnego rozwoju oraz rozpoczęcia działań optymalizacyjnych m.in. w zakresie efektywności sprzedaży. Z osiemnastoma Miejscami Obsługi Podróżnych koncern nadal pozostaje wiceliderem w segmencie stacji autostradowych. Rozwijała się również krajowa sprzedaż paliwa lotniczego. Spółka LOTOS–Air BP Polska jest obecna w pięciu polskich portach lotniczych.

Na pozytywną ocenę zasłużyło dalsze podnoszenie efektywności pracy instalacji rafineryjnych w Gdańsku. Nowoczesne rozwiązania i stosowane technologie przerobu ropy naftowej zwiększały uzyski wysoko marżowych produktów.

Systematyczne działania Grupy LOTOS w zakresie dywersyfikacji dostaw surowca, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystywania ropy naftowej pochodzącej z własnych źródeł, umacniają polskie bezpieczeństwo w sektorze energii.

Główne pokłady ropy i gazu, którymi dysponuje LOTOS, znajdują się pod dnem morskim Bałtyku i Morza Północnego, co znacznie zwiększa wyzwania organizacyjne i techniczne w ich wydobyciu. W 2015 roku dzienne wydobycie osiągnęło niemal 30 tys. baryłek ekwiwalentu ropy naftowej. Taki wynik można uznać za ważne wydarzenie w skali gospodarki całego kraju. W połączeniu ze wznowieniem dostaw ropy naftowej z kierunku bliskowschodniego, to ważny krok w budowie nowej, bardziej niezależnej polityki energetycznej Polski.

Formuła funkcjonowania Grupy LOTOS jako „korporacyjnego obywatela” działa skutecznie. Dbanie o relacje z lokalną społecznością, wspieranie wartościowych wydarzeń kulturalnych i społecznych oraz sponsoring sportu tworzą właściwą atmosferę.

Służy ona interesom polskiej gospodarki, tworząc odpowiedni system sprzężenia zwrotnego między społeczeństwem a biznesem. Dobrym przykładem jest współpraca Grupy LOTOS z polską reprezentacją narodową w piłce nożnej i jej świetny występ podczas finału EURO 2016.

Jestem przekonana, że w 2016 roku Spółka będzie wprowadzać nowe, bardziej efektywne pomysły służące unowocześnianiu przedsiębiorstwa – a w dłuższej perspektywie – także całej polskiej gospodarki.

Z poważaniem,

Beata Kozłowska-Chyła

Przewodnicząca Rady Nadzorczej
Grupa LOTOS S.A.

Podsumowanie 2015 roku

Podsumowanie 2015 roku

Dla Grupy Kapitałowej LOTOS, będącej w ścisłej czołówce rynku paliwowego w Polsce, rok 2015 był czasem przemyślanych inwestycji w innowacje, pracowników i zrównoważony rozwój. Poniżej prezentujemy kluczowe wskaźniki finansowe i pozafinansowe osiągnięte przez Grupę Kapitałową LOTOS w 2015 roku:

22,7 mld zł

przychody ze sprzedaży

2,2 mld zł

oczyszczona EBITDA LIFO*

1,5 mld zł

przepływy gotówkowe
z działalności operacyjnej

-0,3 mld zł

wynik netto

1,4 mld zł

nakłady inwestycyjne w 2015
roku

10,5%

udziałów w detalicznym
rynku paliw

31,2%

udziałów w rynku paliw
łącznie

28,4 tys.

boe**/dzień

łącznie wydobycie
węglowodorów

10,2 mln ton

łącznie przerób ropy

11,2 mln ton

łącna sprzedaż produktów

72 mln zł

nakłady na inwestycje proekologiczne

4 850

osób zatrudnionych w Grupie Kapitałowej LOTOS

476

stacji paliw LOTOS

234

przeprowadzone staże i praktyki

od

2009 roku

w RESPECT Index

1,4 mld zł

wartość marki LOTOS

0

ciężkich wypadków w 2015 roku

ponad

5 mln zł

nakłady na programy społeczne

***EBITDA LIFO** - Zysk operacyjny powiększony o amortyzację, z wyłączeniem: wpływu zdarzeń jednorazowych oraz tzw. efektu LIFO (różnicy w wycenie rozchodu zapasów wg metody LIFO – Last In First Out „Ostatnie weszło, pierwsze wyszło” oraz wg metody kosztu średnioważonego).

****boe** - baryłek ekwiwalentu ropy naftowej.

Wzrost wartości Grupy Kapitałowej LOTOS w 2015 roku

Rok 2015 był przełomowy w blisko 40-letniej historii Grupy Kapitałowej LOTOS. Z sukcesem udało nam się osiągnąć kluczowe założenia strategiczne na lata 2011-2015 w całym łańcuchu wartości naszej firmy. Silniejsi wchodzimy w nową fazę rozwoju, stawiając sobie za cele znaczący wzrost wartości firmy, dalszą poprawę bezpieczeństwa Polski w sektorze energii oraz industrializację krajowej gospodarki. Realizację naszego planu oprzemy o innowacje, dalszy rozwój, poprawę efektywności oraz działania wspierające otoczenie, w którym działamy.

Efekty realizacji strategii w 2015 roku

maksymalizacja marży zintegrowanej → wzrost potencjału produkcyjnego i lepsza efektywność operacyjna → dobre wyniki na poziomie operacyjnym

Wzrost wartości Grupy LOTOS (w mln zł)

* Zysk operacyjny powiększony o amortyzację, z wyłączeniem: wpływu zdarzeń jednorazowych oraz tzw. efektu LIFO (różnicy w wycenieniu rozchodu zapasów wg metody LIFO - Last In First Out „Ostatnie weszło, pierwsze wyszło” oraz wg metody kosztu średnioważonego.

GRUPA LOTOS – wybrane dane *

DANE FINANSOWE	Jednostka	Za rok zakończony 31.12.2015	Za rok zakończony 31.12.2014
Przychody ze sprzedaży	tys. zł	20.482.298	26.243.106
Strata operacyjna	tys. zł	183.757	(1.294.183)
Strata przed opodatkowaniem	tys. zł	(20.713)	(1.545.869)
Strata netto	tys. zł	(37.102)	(1.285.910)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	tys. zł	(325.410)	(1.762.097)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	tys. zł	653.963	561.327
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	tys. zł	(689.725)	(137.277)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	tys. zł	192.758	(392.823)

DANE FINANSOWE	Jednostka	Za rok zakończony 31.12.2015	Za rok zakończony 31.12.2014
Przepływy pieniężne netto razem	tys. zł	156.996	31.227
Podstawowa strata netto na jedną akcję	zł	-0,2	-8,87
Darowizny na cele społeczne	tys. zł	1.066	705
Inwestycje proekologiczne	tys. zł	72.211	16.040

DANE FINANSOWE	Jednostka	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Aktywa razem	tys. zł	13.909.915	14.339.743
Kapitał własny	tys. zł	6.020.050	6.346.776

DANE POZAFINANSOWE	Jednostka	Za rok zakończony 31.12.2015	Za rok zakończony 31.12.2014 (dane porównywalne)
Pracownicy ^{1/}		1.351	1.343
Skala rotacji zatrudnienia ^{2/}	%	11.10	9.55
Wskaźnik wypadkowości LTIF (na 1 mln przepracowanych godzin) ^{3/}		6.0	0.9
Całkowity pobór wody	m ³	3.707.329	3.610.693
Emisja CO ₂	tys. ton/rok	1.903	1.820

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS – wybrane dane skonsolidowane **

DANE FINANSOWE	Jednostka	Za rok zakończony 31.12.2015	Za rok zakończony 31.12.2014 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży	tys. zł	22.709.442	28.501.887
Zysk/(Strata) operacyjny/(a)	tys. zł	423.398	(1.393.008)
Strata przed opodatkowaniem	tys. zł	(195.274)	(2.123.715)
Zysk/(Strata) netto	tys. zł	(263.300)	(1.466.372)
Zysk/(Strata) netto przypisany/(a) akcjonariuszom Jednostki Dominującej	tys. zł	(263.263)	(1.466.326)
Zysk/(Strata) netto przypisany/(a) udziałom niekontrolującym	tys. zł	-37	-46
Całkowite dochody/(straty) ogółem	tys. zł	(544.925)	(1.902.137)
Całkowite dochody/(straty) ogółem przypisane akcjonariuszom Jednostki Dominującej	tys. zł	(544.888)	(1.902.096)
Całkowite dochody ogółem przypisane udziałom niekontrolującym	tys. zł	-37	-41
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	tys. zł	1.488.069	1.380.488
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	tys. zł	(1.161.975)	(958.338)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	tys. zł	114.719	(597.271)
Przepływy pieniężne netto razem	tys. zł	440.813	(175.121)
Podstawowy zysk/(strata) netto na jedną akcję	zł	-1,42	-10,11

DANE FINANSOWE	Jednostka	Za rok zakończony 31.12.2015	Za rok zakończony 31.12.2014 (dane przekształcone)
Darowizny na cele społeczne	tys. zł	1.866	1.169

DANE FINANSOWE	Jednostka	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Aktywa razem	tys. zł	19.169.332	18.947.157
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	tys. zł	7.712.060	8.258.288
Udziały niekontrolujące	tys. zł	138	175
Kapitał własny razem	tys. zł	7.712.198	8.258.463

DANE POZAFINANSOWE	j.m.	Za rok zakończony 31.12.2015	Za rok zakończony 31.12.2014
Pracownicy ^{1/}		4.965	5.024
Wskaźnik wypadkowości LTIF (na 1 mln przepracowanych godzin) ^{3/}		3,4	2,3
Udział w rynku paliw	%	31,2	33,1
Wydobycie ropy naftowej ^{4/}	tys. ton	542,2	305,2
Wydobycie gazu ^{4/}	mln m ³	999,6	239,2

* Wyniki finansowe Grupy LOTOS zostały zaprezentowane w Sprawozdaniu finansowym Grupy LOTOS. [\(zobacz więcej\)](#)

** Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej LOTOS [\(zobacz więcej\)](#)

^{1/} Średnioroczne zatrudnienie w etatach

^{2/} Stosunek sumy liczby zatrudnionych i zwolnionych pracowników w roku do średniorocznego zatrudnienia w osobach

^{3/} Wskaźnik LTIF – liczba wypadków powodujących niezdolność do pracy x10 6/liczba roboczogodzin, liczony dla średniego zatrudnienia w roku

^{4/} Uwzględniając roczną produkcję pakietu Sleipner

Kluczowe projekty Grupy Kapitałowej LOTOS

Nabycie aktywów Sleipner w Norwegii

- Koszt inwestycji: 583,4 mln zł.
- 2,5 – krotne zwiększenie dziennego wydobycia węglowodorów.
- Dzielne wydobycie pod koniec 2015 roku: 16 tys. boe.

Zagospodarowanie złoża B8 na Bałtyku

- Największe zasoby ropy w polskiej części Morza Bałtyckiego: 3,5 mln ton ropy naftowej, tj. 28 mln bbl (zasoby 2P).
- Szacowana testowa produkcja w 2016 roku: 3 tys. bbl/dzień.
- Szacowana produkcja na pełną skalę od jesieni 2017 rok: 5-6 tys. bbl/dzień.
- Pozycja rynkowa: trzecia co do wielkości kopalnia ropy naftowej w Polsce.

**Zagospodarowanie złóż
B4/B6 na Bałtyku razem z
CalEnergy**

- Udokumentowane zasoby: 4,3 mld m³ gazu ziemnego (zasoby 2C)
- Szacowana produkcja: 350 mln m³/rok (ok. 6 tys. boe/dzień).
- Planowane uruchomienie wydobycia: 2019.

**Projekt EFRA – Instalacja
Opóźnionego
Koksowania (DCU)**

- Szacowane nakłady inwestycyjne: 2,3 mld zł.
- Zwiększenie marży rafinerijnej o 2 USD/bbl, dzięki większej ilości średnich destylatów w strukturze produkcji.
- Produkcja: 900 tys. dodatkowych wysokomarżowych produktów rocznie, głównie oleju napędowego i paliwa lotniczego.
- Planowane zakończenie projektu: 2018 rok.
- Pozycja rynkowa: rafineria w Gdańsku będzie jedną z najnowocześniejszych na świecie.

**Rozwój sieci stacji paliw
LOTOS**

- 10,5% udziałów w krajowym rynku detalicznym (pod względem wolumenu sprzedaży) zrealizowany na koniec 2015 roku.
- Liczba stacji na koniec 2015 roku: 476.
- Planowane przekroczenie liczby 500 stacji paliw LOTOS do końca 2016 roku.

Na czym koncentrujemy nasz zrównoważony rozwój?

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Dywersyfikacja i większe wydobycie

Kapitał produkcyjny

W celu zwiększenia bezpieczeństwa kraju w sektorze energii oraz umocnienia pozycji Grupy Kapitałowej LOTOS w sektorze poszukiwań i wydobycia, z perspektywami dalszego wzrostu w kolejnych latach, sukcesywnie dywersyfikujemy źródła pozyskiwania surowców i powiększamy skalę wydobycia. W 2015 roku przekroczyliśmy cel wydobywczy 24 tys. boe/dzień zapisany w Strategii biznesowej Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2011–2015. Dokonałiśmy tego w dużej mierze dzięki transakcji zakupu pakietu aktywów wydobywczych [Sleipner](#) w Norwegii oraz uruchomieniu wydobycia ze złoża [B8](#), posiadającego największe zasoby ropy naftowej w polskiej części Morza Bałtyckiego. Nowe złoża na norweskim szelfie dają nam również potencjał do odzyskania kapitału zamrożonego w aktywie podatkowym związanym z [projektem YME](#). W perspektywie najbliższych lat nasz potencjał wydobywczy ma szansę znacznie wzrosnąć za sprawą m.in. zakończenia zagospodarowania złoża B8 oraz zagospodarowania bogatych w gaz złóż [B4 i B6](#) na Morzu Bałtyckim, realizację projektów lądowych w Polsce – Górowo Iławeckie i Kamień Pomorski, a także zagospodarowania złóż z posiadanego portfela w Norwegii (Utgard – dawniej Alfa Sentral, oraz Frigg Gamma Delta) oraz potencjalnie nowych inwestycji rozwojowych.

Wzrost innowacyjności w procesie produkcji

Kapitał produkcyjny

Kapitał intelektualny

Rafineria Grupy LOTOS od szeregu lat lokuje się wśród najbardziej efektywnych energetycznie rafinerii europejskich. Potwierdził to ranking SOLOMON Associates za 2014 rok, porównujący efektywność światowych kompleksów rafineryjnych. W 2015 roku wskaźnik energochłonności zakładu, który utrzymany został na podobnym poziomie jak w roku poprzednim, potwierdził konsekwencję Grupy LOTOS w racjonalnym gospodarowaniu energią. O naszej konkurencyjności świadczy również fakt, że gdański zakład znajduje się także wśród 25% najlepszych na świecie rafinerii pod względem m.in. poziomu marży przerobowej, efektywności służb utrzymania ruchu oraz dostępności instalacji.

Przewagi rynkowe zawdzięczamy m.in. efektywnemu wykorzystaniu rozbudowanych mocy przerobowych rafinerii. Przełomowym pod względem ich zwiększania, a także znacznej poprawy elastyczności instalacji rafineryjnych był zakończony w 2011 roku Program 10+. Kolejnym milowym krokiem w naszym rozwoju jest rozpoczęty w 2015 roku Projekt EFRA, który uczyni z Grupy LOTOS jedną z najbardziej zaawansowanych technologicznie rafinerii na świecie, z bardzo wysokimi uzyskami wysokomarżowych produktów.

Ekologiczny wymiar inwestycji

Kapitał naturalny

Kapitał intelektualny

Jako koncern z potencjałem innowacyjnym, w celu podniesienia konkurencyjności poszczególnych obszarów biznesowych oraz ograniczania negatywnego wpływu na otoczenie, prowadzimy działania ukierunkowane na innowacje techniczne i technologiczne będące efektem badań własnych oraz współpracy z partnerami. Współpracujemy w tym zakresie zarówno z instytucjami naukowymi, jak i firmami z branży energetycznej. Grupa LOTOS jest liderem projektu HESTOR, który ma doprowadzić do określenia efektywności magazynowania nadmiarowej energii elektrycznej w postaci wodoru pozyskiwanego na drodze elektrolizy z wykorzystaniem Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) i następnie zatłaczanego do kawern solnych, dla dalszego wykorzystywania do celów energetycznych i technologicznych. Efektem ekologicznym projektu będzie obniżenie emisji gazów cieplarnianych. Projekt prowadzony jest w ramach Programu [GEKON](#) - Generator Koncepcji Ekologicznych.

Angażujemy się także w badania nad zastępowaniem paliw kopalnych. Analizowane są możliwości wykorzystania olejów roślinnych i zwierzęcych w kierunku otrzymywania biowęglowodorów w technologii HVO – Hydrotreated Vegetable Oil.

Bardziej wiarygodni kredytowo

Kapitał finansowy

Potwierdzeniem zrealizowania kluczowych założeń Strategii biznesowej na lata 2011–2015 jest znaczna poprawa efektywności operacyjnej. Ponadto uzyskanie wysokich marż rafineryjnych umożliwiło nam m.in. generowanie wysokich przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej oraz doprowadziło do znaczącej redukcji relacji długu oprocentowanego netto do wyniku EBITDA. Poprawa wyników finansowych wraz z silną pozycją na rynku paliw płynnych oraz stabilną i bezpieczną strukturą akcjonariatu (ponad 50% akcji należy do Skarbu Państwa) wpływają pozytywnie na naszą wiarygodność kredytową. Wyrazem tego jest przyznanie Grupie LOTOS przez agencję ratingową EuroRating ratingu kredytowego na poziomie BBB - z perspektywą stabilną.

Produkty i usługi wysokiej jakości

Kapitał produkcyjny

Kapitał społeczny

Kapitał naturalny

W naszej działalności dokładamy starań, by dostarczać usługi i produkty na najwyższym poziomie. W 2015 roku wprowadziliśmy na polski rynek budownictwa drogowego innowacyjne produkty: asfalty modyfikowane z dodatkiem gumy (MODBIT CR) oraz asfalty drogowe WMA (Warm Mix Asphalt). Produkt WMA wpisuje się w najbardziej popularne trendy technologiczne na świecie ukierunkowane na ograniczanie negatywnego oddziaływania produkcji na środowisko oraz redukcję zużycia energii. Jednym z naszych celów strategicznych było umacnianie pozycji na detalicznym rynku paliw w Polsce. Rok 2015 zakończyliśmy udziałami w sprzedaży na poziomie 10,5%, co daje nam silną trzecią pozycję w Polsce. Dokładamy starań, by korzystanie ze stacji LOTOS było zgodnie z oczekiwaniami klientów. Jako firma odpowiedzialna społecznie podejmujemy działania budujące wartość nie tylko naszej firmy, ale także jej otoczenia. W 2015 roku przeprowadziliśmy z sukcesem akcję [„Pomaganie przez tankowanie”](#). To pierwsza, zrealizowana na tak dużą skalę, kampania z zakresu marketingu zaangażowanego społecznie w branży paliwowej w Polsce.

Profesjonalnie o zaangażowaniu społecznym

Kapitał społeczny

Grupa Kapitałowa LOTOS od blisko dekady konsekwentnie wdraża zasady społecznej odpowiedzialności biznesu. Czyni to we wszystkich obszarach swojej działalności, starając się jak najlepiej odpowiadać na wyzwania społeczne interesariuszy. W Grupie LOTOS kompleksowym zarządzaniem społeczną odpowiedzialnością zajmujemy się od 2008 roku. Kamieniem milowym tego procesu było opracowanie kompletnej i długoterminowej Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2012–2015, a co za tym idzie wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania zrównoważonym rozwojem w naszej firmie. Kolejnym wyrazem profesjonalizacji naszego zaangażowania społecznego było powołanie w 2015 roku [Fundacji LOTOS](#). Jej celem jest wspieranie inicjatyw, które wpływają na rozwój infrastruktury i przynoszą korzyści dla społeczności lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem regionów, gdzie prowadzona jest działalność należących do nas spółek.

Zasoby Grupy Kapitałowej LOTOS

Zasobni w ropę i gaz

Naszą przewagą konkurencyjną jest zróżnicowany portfel koncesji wydobywczych. Poszukiwanie, wydobycie i sprzedaż węglowodorów odbywa się ze złóż zlokalizowanych na terenie **Polski** (głównie ropa naftowa z niewielką ilością towarzyszącego gazu), **Norwegii** (gaz i kondensat, czyli lekka ropa naftowa) oraz **Litwy** (ropa naftowa).

W Grupie Kapitałowej LOTOS za działalność w segmencie poszukiwawczo-wydobywczym odpowiedzialna jest spółka LOTOS Petrobaltic i jej spółki zależne LOTOS Exploration and Production Norge AS oraz AB LOTOS Geonafta.

Zestawienie zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic na 31 grudnia 2015 roku

Klasyfikacja	Ropa naftowa [mln ton]	Gaz ziemny [mld m ³]	W przeliczeniu na [mln boe*]
2P - zasoby pewne i prawdopodobne wg. klasyfikacji międzynarodowej SPE 2007	6,724	2,755	66,834

* baryłek ekwiwalentu ropy naftowej

Zestawienie zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego na 31 grudnia 2015 roku z podziałem na kraje

Wolumen	Ropa naftowa		Gaz ziemny		Łącznie [mln boe]
	[mln ton]	[mln boe]	[mln ton]	[mln boe]	
Polska	4,815	37,380	0,509	3,200	40,581
Norwegia	0,982	4,990	2,246	14,125	19,115
Litwa	0,927	7,138	n.m.	0	7,138

Zestawienie wielkości wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego na 31 grudnia 2015 roku z podziałem na kraje:

Wielkość wydobycia Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic w roku 2015

	Ropa naftowa [mln ton]	Gaz ziemny [mld m³]	W przeliczeniu na [mln boe]
Polska	0,162	0,018	1,374
Litwa	0,063	n.m.	0,486
Norwegia	0,316	0,981	2,484
Sumarycznie wydobycie w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic za rok 2015	0,541	0,999	4,344

Zestawienie wielkości wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego na 31 grudnia 2014 roku z podziałem na kraje:

Wielkość wydobycia Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic w roku 2014

	Ropa naftowa [mln ton]	Gaz ziemny [mld m³]	W przeliczeniu na [mln boe*]
Polska	0,160	0,018	1,352
Litwa	0,070	n.m.	0,537
Norwegia	0,075	0,221	1,957
Sumarycznie wydobycie w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic za rok 2014	0,305	0,239	3,846

Kryteria i metodologie wykorzystane do obliczeń: metoda objętościowa, bilans mas i Monte Carlo, audyty zasobowe prowadzone przez zewnętrznych audytorów.

Nasz biznes

Nasze paliwowe dziedzictwo – zarys historii Grupy Kapitałowej LOTOS

Grupa Kapitałowa LOTOS jest firmą o wieloletniej historii, co przekłada się na duże doświadczenie i wiarygodność firmy jako uczestnika rynku paliwowego nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Od roku 1975 rozwijaliśmy się zarówno organicznie, rozszerzając zakres produkcji i usług, jak również poprzez przejęcia w kraju i za granicą, zwiększając nasz potencjał wydobywczy i przetwórczy.

W 2015 roku minęło 40 lat, od kiedy rafineria w Gdańsku przyjęła pierwszą partię ropy naftowej do swoich zbiorników rafineryjnych, która umożliwiła rozruch bloku paliwowego. Decyzja o budowie rafinerii zapadła w maju 1971 roku, w 1972 roku powołano przedsiębiorstwo Rafineria Nafty „Gdańsk” w budowie. W ciągu czterech lat na powierzchni 220 ha wybudowany został nowoczesny zakład, zaprojektowany do przerobu 3 mln ton ropy rocznie (dziś moce rozbudowanej rafinerii są ponad trzy razy większe), który miał dostarczać paliwa i oleje dla polskiej gospodarki.

W 1976 roku nazwa rafinerii została zmieniona na Gdańskie Zakłady Rafineryjne, nastąpił początek produkcji benzyn motorowych, a rok później ruszyła produkcja olejów silnikowych, do dziś flagowego produktu Grupy LOTOS. W 1980 roku rozpoczęło się wytwarzanie, produkowanych do tej pory, asfaltów przemysłowych oraz paliwa lotniczego. Dekadę później w Gdańsku zmieniono nazwę produkowanego od 1976 roku oleju mineralnego na LOTOS. Gdańskie Zakłady Rafineryjne stały się spółką akcyjną o nazwie Rafineria Gdańska S.A. w 1991 roku.

Do zmiany nazwy na obecną Grupę LOTOS S.A. doszło w 2003 roku, dwa lata przed debiutem na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Spółka pozyskała z oferty ponad miliard złotych, który przeznaczyła m.in. na realizację Programu Kompleksowego Rozwoju Technicznego (Programu 10+) oraz zakup akcji pakietów większościowych spółek tzw. rafinerii południowych oraz Przedsiębiorstwa Poszukiwań i Eksploatacji Złóż Ropy i Gazu „PETROBALTIC” S.A.

W ostatnim dziesięcioleciu jednym z kluczowych wydarzeń, które wpłynęło na dynamiczny rozwój Grupy LOTOS i poprawę jej konkurencyjności był wspomniany Program 10+ realizowany w latach 2007–2010. Projekt warty 5,6 mld zł był jedną z największych inwestycji w polskiej gospodarce w latach 2000–2010. Dzięki Programowi 10+ Grupa LOTOS m.in. zwiększyła swój potencjał przerobu ropy naftowej z 6 do 10,5 mln ton rocznie. Dzięki zastosowanym technologiom poprawiła się zarówno jakość paliw, jak również wskaźniki oddziaływania na środowisko.

W ramach działań związanych ze zwiększeniem potencjału produkcyjnego, Grupa Kapitałowa LOTOS dokonała przejęć poza granicami Polski. W 2011 roku dokonała akwizycji spółki LOTOS Geonafta będącej liderem wydobywania ropy na Litwie ze złóż lądowych. W 2013 roku w wyniku akwizycji pakietu Heimdal Grupa LOTOS, poprzez LOTOS Norge, uzyskała udział w czternastu koncesjach poszukiwawczo-wydobywczych oraz bezpośredni dostęp do jednego z kluczowych hubów gazowych na Norweskim Szelfie Kontynentalnym. Jest on jednocześnie jednym ze strategicznych obszarów eksportu gazu ziemnego z Norwegii do Europy Zachodniej i Wielkiej Brytanii. Eksport za pośrednictwem platformy Heimdal odpowiada za 15–20% eksportu gazu ziemnego z Norwegii.

Skala działalności

Z międzynarodowym rozmachem

Grupa Kapitałowa LOTOS jest jednym z największych i najbardziej efektywnych koncernów naftowych w Europie Środkowo – Wschodniej oraz drugim co do wielkości producentem paliw w Polsce. Za sprawą naszej korzystnej lokalizacji mamy bezpośredni dostęp do Morza Bałtyckiego, co umożliwia nam wyższą elastyczność surowcową oraz niższe koszty logistyki w transporcie morskim.

Grupa LOTOS, jako jedyna firma w Polsce, ma dostęp do węglowodorów w Polskiej Wyłącznej Strefie Ekonomicznej Morza Bałtyckiego. Prace w zakresie eksploatacji złóż ropy naftowej prowadzimy także w obszarze Norweskiego Szelfu Kontynentalnego i na lądowych złożach ropy naftowej na terytorium Litwy. Grupa Kapitałowa LOTOS, jako pionowo zintegrowany koncern, działa w oparciu o 2 segmenty sprawozdawcze: wydobywczy (upstream) oraz produkcji i handlu (downstream).

Segment wydobywczy

obejmuje działalność w zakresie pozyskiwania i eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego.

Segment produkcji i handlu

obejmuje działalność spółek w zakresie wytwarzania, przetwarzania produktów rafinacji ropy naftowej, jak również ich sprzedaży hurtowej i detalicznej oraz działalność pomocniczą, transportową i serwisową.

Wydobywczy

Portfel aktywów w trzech krajach: Norwegia, Polska, Litwa

Produkcja

Jedna z najbardziej zaawansowanych technologicznie rafinerii w Europie

Handel

Trzecia, co do wielkości, sieć stacji paliw w Polsce
476 obiektów
Hurtowa sprzedaż paliw i innych produktów ropopochodnych (asfalt i oleje)

28 369

baryłek dziennie *

poziom dziennego wydobycia
węglowodorów

10,2 mln ton

roczny poziom przerobu ropy
naftowej

* Uwzględniając średnią dzienną ilość wydobycia z zakupionego pakietu aktywów Sleipner przypadającą na Grupę Kapitałową LOTOS, zgodnie z efektywną datą zakupu 1 stycznia 2015 roku.

Gdzie jesteśmy obecni

Na koniec okresu raportowania w skład naszej grupy kapitałowej, oprócz Grupy LOTOS (spółka matka z siedzibą w Gdańsku i biurem w Warszawie, zarządzająca rafinerią w Gdańsku), wchodziło 15 spółek ze znakiem LOTOS w nazwie. Dwie z nich miały siedzibę poza terenem Polski: na Litwie (AB LOTOS Geonafta) i w Norwegii (LOTOS Exploration and Production Norge AS).

Terytorialny zasięg Grupy Kapitałowej LOTOS

Norwegia

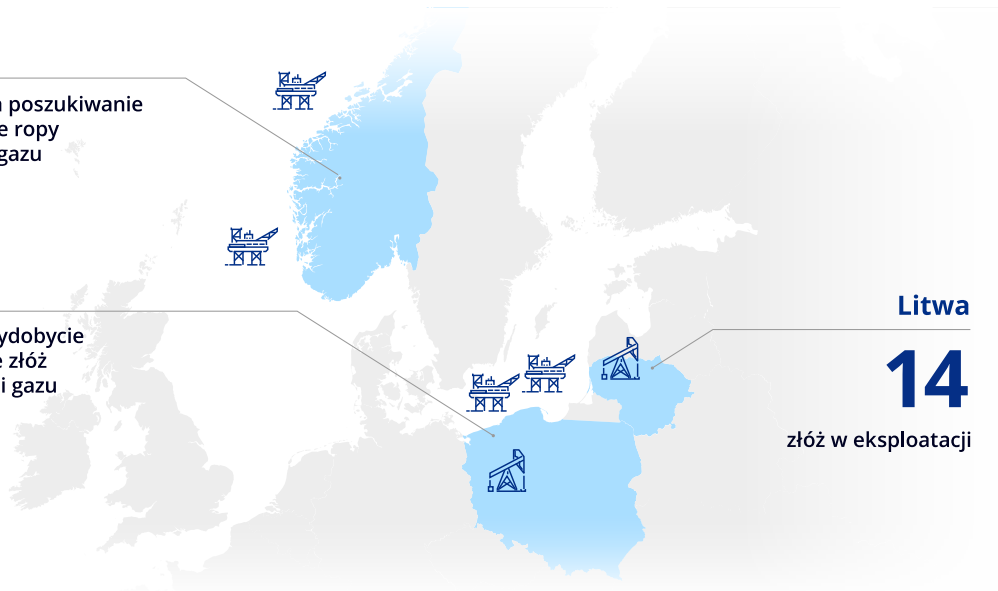
21 koncesji na poszukiwanie
i wydobycie ropy
naftowej i gazu

Polska

3 koncesje na wydobycie
i poszukiwanie złóż
ropy naftowej i gazu
ziemnego

Litwa

14
złóż w eksploatacji

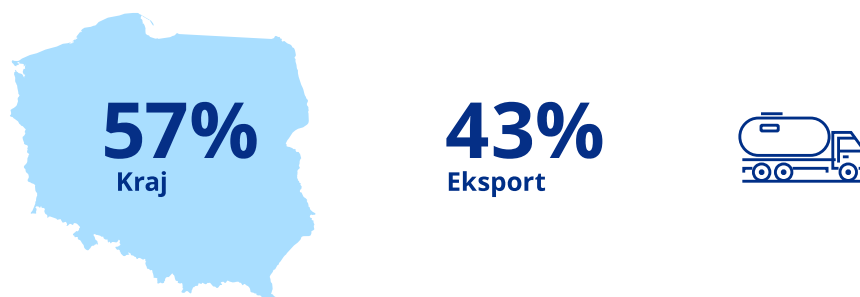
Nasze produkty i rynki

Najważniejszymi produktami Grupy Kapitałowej LOTOS są: benzyna bezołowiowa, olej napędowy i lekki olej opałowy, ciężki olej opałowy, asfalty, paliwo lotnicze, benzyna surowa, gaz płynny propan-butan (LPG), oleje bazowe oraz oleje smarowe: przemysłowe i silnikowe.

Do kluczowych rynków zbytu produktów rafinacji ropy naftowej należą: Polska oraz rynki Europy Północnej i Zachodniej, w tym Niemcy, Holandia, Belgia, Szwecja, Wielka Brytania, Francja, Estonia, Dania i Czechy.

Większość towarzyszącego wydobyciu gazu ziemnego sprzedajemy w ramach grupy kapitałowej. Gaz ziemny wydobywany w Norwegii jest sprzedawany do Wielkiej Brytanii i w Europie kontynentalnej, a kondensat w całości do Wielkiej Brytanii.

Przychody ze sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS w podziale na rynki zbytu

W sumie jesteśmy obecni na 82 rynkach.

Rynki zbytu sprzedaży eksportowej

Benzyna surowa zintegrowane koncerny paliwowe i koncerny petrochemiczne w Niemczech i Skandynawii oraz hub naftowy Amsterdam-Rotterdam-Antwerpia (ARA)

Benzyna motorowa hub naftowy Amsterdam-Rotterdam-Antwerpia (ARA) oraz Szwecja i Wielka Brytania

Paliwo lotnicze kraje skandynawskie oraz (drogą lądową) Republika Czeska

Olej napędowy Wielka Brytania, Niemcy oraz Republika Czeska

Ciężki olej opałowy bazy magazynowe globalnych firm tradingowych w Holandii, Szwecji, Estonii i Danii, z przeznaczeniem na reeksport poza kontynent europejski.

Zdecydowana większość sprzedaży zagranicznej realizowana jest transportem morskim, przy wykorzystaniu infrastruktury P.P.P. Naftoport Sp. z o.o. Pozostała sprzedaż zagraniczna paliw realizowana jest transportem lądowym.

Nasza marka

Jednym z naszych najcenniejszych aktywów jest [marka LOTOS](#). W 2015 roku jej wartość wyceniana została na ponad 1,4 mld zł przez dziennik „Rzeczpospolita”.

Pod marką LOTOS działają nasze stacje benzynowe: w segmencie premium jako LOTOS, a w segmencie ekonomicznym jako LOTOS Optima. Produkujemy i sprzedajemy paliwa premium LOTOS Dynamic, oleje premium LOTOS Quazar i oleje LOTOS Turdus. [zobacz więcej](#)

Zmiany w strukturze

W 2015 roku nastąpiły istotne zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Kapitałowej LOTOS, które zapoczątkowały proces przekształcenia organizacji w kierunku większej koncentracji segmentów biznesowych na działaniach operacyjnych (główny przedmiot działalności) wspieranych przez segmenty świadczące usługi dla struktur biznesowych, zapewniając tym samym skuteczną realizację celów strategicznych, optymalizację procesów, dynamizm w działaniu, zwiększenie elastyczności funkcjonowania oraz wzmocnienie funkcji korporacyjnych i nadzoru właścicielskiego. Efektem tych zmian było wdrożenie [nowej struktury organizacyjnej Grupy Kapitałowej LOTOS](#).

Forma własności i struktura prawna organizacji Grupy LOTOS

Grupa LOTOS jest spółką akcyjną, której głównym akcjonariuszem jest Skarb Państwa (53,2% akcji).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał zakładowy Grupy LOTOS S.A. wynosił 184.873.362 zł i dzielił się na 184.873.362 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, w tym:

- i. 78.700.000 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- ii. 35.000.000 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- iii. 6.173.362 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- iv. 55.000.000 akcji zwykłych na okaziciela serii D.

Każda akcja uprawnia akcjonariusza do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

Struktura akcjonariatu Grupy LOTOS na dzień 31 grudnia 2015 roku

Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% udziału w głosach na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Grupy LOTOS w dniu 30 czerwca 2015 roku:

Podmiot	Ilość akcji LOTOS	Udział % na ZWZ	Udział % ogółem
Skarb Państwa	98.329.515	75,82%	53,19%
ING OFE	11.740.000	9,05%	6,35%
OFE PZU „Złota Jesień”	9.100.000	7,02%	4,92%

Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% udziału w głosach na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 27 stycznia 2016 roku

Podmiot	Ilość akcji LOTOS	Udział % na ZWZ	Udział % ogółem
Skarb Państwa	98.329.515	75,84%	53,19%
Nationale Nederlanden OFE*	10.584.287	8,16%	5,73%
OFE PZU „Złota Jesień”	9.100.000	7,02%	4,92%

* dawne ING OFE

W okresie raportowania Grupa LOTOS nie wyemitowała papierów wartościowych dających akcjonariuszom specjalne uprawnienia kontrolne. Na dzień publikacji niniejszego raportu Spółka nie posiada informacji o umowach między akcjonariuszami w sprawie wspólnego wykonywania głosów.

Jak funkcjonuje Grupa Kapitałowa LOTOS

Grupa Kapitałowa LOTOS w latach 2011–2015 koncentrowała się na działalności podstawowej, czyli poszukiwaniu i wydobyciu węglowodorów, przerobie ropy naftowej oraz handlu produktami naftowymi dążąc do poprawy efektywności handlowej w powiązaniu z optymalizacją procesów rafineryjnych i logistyki. Celem realizowanej strategii było wydłużenie łańcucha wartości i zwiększenie marż sprzedawanych produktów.

Misja Grupy Kapitałowej LOTOS

Innowacyjny i zrównoważony rozwój w obszarze poszukiwań i wydobycia oraz przerobu węglowodorów, handlu produktami najwyższej jakości zapewniający trwały wzrost wartości dla akcjonariuszy i osiągnięcie satysfakcji klienta, umożliwiający stałe doskonalenie i korzystanie z potencjału pracowników, realizowany w sposób odpowiedzialny wobec społeczeństwa i środowiska oraz zgodny z polityką bezpieczeństwa w sektorze energii.

Łańcuch wartości Grupy Kapitałowej LOTOS

Łańcuch wartości Grupy Kapitałowej LOTOS

Grupa Kapitałowa LOTOS w latach 2011–2015 koncentrowała się na działalności podstawowej, czyli poszukiwaniu i wydobyciu węglowodorów, przerobie ropy naftowej oraz handlu produktami naftowymi dążąc do poprawy efektywności handlowej w powiązaniu z optymalizacją procesów rafineryjnych i logistyki. Celem realizowanej strategii było wydłużenie łańcucha wartości i zwiększenie marż sprzedawanych produktów.

Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej i gazu

Strategiczne obszary dla segmentu poszukiwawczo – wydobywczego Grupy Kapitałowej LOTOS

Morze Bałtyckie, Polska Strefa Ekonomiczna

Wszystkie koncesje poszukiwawcze, poszukiwawczo-rozpoznawcze i produkcyjne oraz wydobywcze w polskiej strefie Morza Bałtyckiego są własnością LOTOS Petrobaltic (lub spółek w których ma udziały). Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku Segment poszukiwawczo-wydobywczy operuje na:

6 koncesjach

na poszukiwanie i/lub rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w polskiej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego w rejonach: Gotlandia, Łeba, Rozewie (postępowanie o przekształcenie koncesji na tzw. koncesję łączną jest w toku), a także Gaz Południe (termin obowiązywania koncesji upłynął w czerwcu 2016 roku) Słupsk W i Słupsk E. Łączna powierzchnia koncesji poszukiwawczo-rozpoznawczych na dzień 31 grudnia 2015 roku to ponad 6,2 tys km².

4 koncesjach na wydobycie węglowodorów na Morzu Bałtyckim:

- koncesja eksploatacyjna na złożu B3 na wydobywanie ropy naftowej i towarzyszącego jej gazu ziemnego, ważna do 2026 roku, zlokalizowana jest ok. 73 km na północ od Rozewia. Eksploatacja złoża trwa od 1992 roku,
- koncesja eksploatacyjna na złożu B8 (w posiadaniu spółki celowej B8 Sp. z o.o. BALTIC S.K.A.) na wydobywanie ropy naftowej i towarzyszącego jej gazu ziemnego, ważna do roku 2031, zlokalizowana jest ok. 70 km na północ od Jastarni. Złoże znajduje się w trakcie procesu zagospodarowania, podczas którego realizowana jest wstępna produkcja węglowodorów,
- koncesje wydobywcze B4 i B6 na wydobywanie gazu ziemnego, ważne do roku 2032, zlokalizowane są na północ od Łeby. Właścicielem tych koncesji jest spółka Baltic Gas Sp. z o.o. i Wspólnicy Sp. k. będąca wspólnym przedsięwzięciem utworzonym przez LOTOS Petrobaltic S.A. i CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. W ramach podpisanej umowy o współpracy pomiędzy LOTOS Petrobaltic S.A. i CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. trwa projekt przygotowujący do procesu zagospodarowania wyżej wymienionych złóż. Łączna powierzchnia koncesji wydobywczych na dzień 31 grudnia 2015 roku to 147,84 km².

W 2015 roku na Morzu Bałtyckim LOTOS Petrobaltic eksploatował złożo B3 oraz uruchomił wstępną produkcję węglowodorów ze złoża B8. Łączne wydobycie ropy naftowej ze złóż bałtyckich wyniosło 162,4 tys. ton, zaś wydobycie towarzyszącego gazu ziemnego wyniosło 18,3 mln m³.

[Informacje o aktualnych koncesjach](#)

Polska – działalność lądowa

W 2012 roku LOTOS Petrobaltic rozpoczął działania na obszarze lądowym w Polsce przy współpracy z PGNiG S.A., w 2013 roku spółki zawarły umowę o wspólnych operacjach w rejonie koncesji Kamień Pomorski w północno-zachodniej części Polski, a w roku 2014 umowę o wspólnych operacjach na koncesji Górowo Hławeckie w północno-wschodniej części Polski. Na obu koncesjach prowadzone są prace rozpoznawczo-poszukiwawcze.

Obszar lądowy Litwy

AB LOTOS Geonafta, spółka prowadząca działalność na Litwie w ramach segmentu poszukiwawczo-wydobywczego Grupy Kapitałowej LOTOS, jest liderem wydobycia ropy na Litwie ze złóż lądowych. Na koniec 2015 roku spółki z Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta łącznie prowadziły eksploatację 14 złóż. Grupa wydobyla w 2015 roku 63,4 tys. ton ropy naftowej.

Norweski Szelf Kontynentalny

Za rozwój działalności na Norweskim Szelfie Kontynentalnym odpowiada spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS, z siedzibą w Stavanger. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, po akwizycji pakietu aktywów wydobywczych Sleipner, LOTOS Norge jest udziałowcem w 27 koncesjach na poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej na Norweskim Szelfie Kontynentalnym. W 2015 roku wydobycie na Norweskim Szelfie Kontynentalnym wyniosło 89,1 tys. ton ropy naftowej oraz 288,9 mln m³ gazu (316,5 tys. ton ropy naftowej oraz 981,3 mln m³ gazu uwzględniając roczną produkcję pakietu Sleipner, zgodnie z efektywną datą zakupu 1 stycznia 2015 roku).

Produkcja

Rafineria Grupy LOTOS w Gdańsku o nominalnej mocy przerobowej 10,5 mln ton ropy naftowej rocznie jest jednym z najmłodszych i najbardziej zaawansowanych technologicznie oraz przyjaznych ekologicznie kompleksów rafineryjnych w Europie.

Mocne strony rafinerii Grupy LOTOS:

- Wysoki współczynnik konwersji: oznacza on duży udział paliw w strukturze produkcji oraz selektywność w kierunku lekkich i średnich destylatów pozwalającą na skuteczne dopasowanie produkcji do struktury popytu krajowego i możliwości eksportowych.
- Położenie: rafineria jest położona na wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Ze względu na bliskość geograficzną i bezpośrednie połączenie rurociągowie z infrastrukturą przeładunkową Portu Północnego, będącego częścią portu morskiego Gdańsk – leżącego bezpośrednio nad Zatoką Gdańską – stanowi to o jej korzystnej strategicznie lokalizacji, dając rafinerii istotną przewagę logistyczną w dostępie do surowców oraz kanałów sprzedaży produktów w stosunku do konkurencji w regionie.
- Unikalne połączenie kanałów zaopatrzenia w surowiec zapewniające równoczesny dostęp do dostaw surowców do rafinerii zarówno drogą lądową, z Rosji, za pośrednictwem sieci rurociągów PERN „Przyjaźń” S.A., jak i dostaw surowców drogą morską z wielu krajów oraz z własnych złóż.

Dostęp do dwóch kanałów zaopatrzenia pozwala nam na dywersyfikację dostaw surowca, a także płynną reakcję na zmienność cen produktów naftowych i gatunków ropy naftowej, co z kolei pozwala na skuteczną dywersyfikację gatunków ropy naftowej przerabianej w rafinerii.

Sprzedaż i logistyka

Działalność handlowa Grupy Kapitałowej LOTOS w 2015 roku prowadzona była w ramach Grupy LOTOS oraz jej spółek zależnych: LOTOS Paliwa, LOTOS Oil, LOTOS Asphalt, LOTOS-Air BP Polska. Grupa LOTOS prowadziła działalność handlową w kraju (sprzedaż do koncernów zagranicznych) oraz w eksporcie drogą morską i lądową, natomiast spółki prowadziły produkcję i sprzedaż na rzecz poszczególnych branż: paliwowej, olejowej i asfaltowej.

Grupa Kapitałowa LOTOS realizuje sprzedaż paliw na krajowym rynku detalicznym wyłącznie za pośrednictwem spółki LOTOS Paliwa. Na rynku hurtowym Grupa Kapitałowa LOTOS realizuje sprzedaż zarówno poprzez Grupę LOTOS – zaopatrując koncerny międzynarodowe oraz kluczowych klientów (przetargi do Agencji Rezerw Materiałowych i Agencji Mienia Wojskowego) oraz za pośrednictwem spółki LOTOS Paliwa – w transakcjach zawieranych z odbiorcami hurtowymi oraz niezależnymi operatorami.

W segmencie produkcji i handlu w 2015 roku Grupa Kapitałowa LOTOS sprzedała 10 924 tys. ton produktów, o 8,1% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost produkcji i sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS był efektem bardzo korzystnych marż rafineryjnych utrzymujących się przez większość miesięcy 2015 roku.

Największy wzrost sprzedaży odnotowano w przypadku benzyny surowej (+77,8%) oraz paliwa bunkrowego (+ 69,7%) jednak produkty te nie są kluczowymi ze względu na stosunkowo niewielki wolumen produkcji i sprzedaży ogółem w skali roku. Największy spadek sprzedaży odnotowano w sprzedaży paliwa lotniczego (-19,6%) – co wynika ze zmiany kierunku rozwoju – odejściu od rynku hurtowego i skupieniu się na bardziej rentownych kanałach detalicznych.

Ponadto w 2015 roku Grupa LOTOS sprzedała ropę naftową (243 tys. ton) w ramach wygranego przetargu do Agencji Rezerw Materiałowych.

Największy udział w sprzedaży, podobnie jak w ubiegłych latach, miał olej napędowy. Wolumen sprzedaży oleju napędowego wyniósł w 2015 roku 4 853 tys. ton, osiągając tym samym 44,1% udziału w sprzedaży ogółem. Drugą, co do wielkości pozycją w ilościowej strukturze sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS były benzyny, z udziałem na poziomie 14,1%. Wielkość wolumenu sprzedaży benzyny w roku 2015 wyniosła 1 547 tys. ton, co oznacza wzrost sprzedaży w stosunku do poprzedniego roku o 1,6%. Ostatnią pozycją, której udział w ogólnej masie sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS ukształtował się na poziomie powyżej 10% jest ciężki olej opałowy, z udziałem w sprzedaży na poziomie 13,4%. Wielkość sprzedaży tej grupy produktów w 2015 roku wyniosła 1 477 tys. ton i wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 4,1%.

Paliwa:

Sprzedaż paliw (benzyny bezołowiowej, oleju napędowego oraz lekkiego oleju opałowego) realizowana przez Grupę Kapitałową LOTOS kierowana jest zarówno na rynek krajowy, jak i zagraniczny. LOTOS Paliwa prowadzi sprzedaż paliw wyłącznie na rynku krajowym, na którym głównymi odbiorcami są firmy paliwowe oraz sieć stacji paliw działających pod marką LOTOS.

Pozostałe produkty naftowe:

Ich sprzedażą zajmuje się Grupa LOTOS oraz jej spółki zależne lub współkontrolowane. LOTOS Oil zajmuje się sprzedażą olejów smarowych zarówno na rynku polskim, jak i zagranicznym, głównie poprzez dystrybutorów i autoryzowane serwisy obsługi klienta. **LOTOS Asphalt** realizuje sprzedaż asfaltów drogowych zarówno na rynku polskim, jak i w eksporcie, gdzie głównymi odbiorcami są firmy budowlane. LOTOS-Air BP Polska ma w ofercie paliwo lotnicze dostępne wyłącznie w kraju. Jego odbiorcami są linie lotnicze (tzw. segment *into plane*) oraz operatorzy rynku hurtowego.

O [największych odbiorcach](#) Grupy Kapitałowej LOTOS oraz efektywnych rozwiązaniach sprzedaży i logistyki szerzej piszemy w rozdziale "Produkt, klient. W trosce o jakość i bezpieczeństwo".

Pozostała działalność

Grupa Kapitałowa LOTOS prowadzi również działalność pomocniczą, która uzupełnia działalność podstawową. Wśród głównych podmiotów zależnych spółki prowadzących tego typu działalność są: LOTOS Serwis, RCEkoenergia, Energobaltic, LOTOS Terminale, LOTOS Infrastruktura, LOTOS Lab, LOTOS Straż oraz spółki z grupy kapitałowej Miliana Shipholding Company Ltd.

LOTOS Straż organizuje i prowadzi działania ratownicze na terenie rafinerii Grupy LOTOS w celu ochrony życia, zdrowia i mienia, a także likwidacji powstałych pożarów, katastrof technicznych, komunikacyjnych, awarii chemicznych, ekologicznych, oraz uczestniczy w likwidacji klęsk żywiołowych.

W ramach nadzoru nad operacyjnym zabezpieczeniem rafinerii Grupy LOTOS, LOTOS Straż prowadzi kontrole operacyjnego zabezpieczenia w zakresie:

- przejezdności dróg i dojazdów pożarowych i ich oznakowania,
- zaopatrzenia wodnego,
- funkcjonowania stałych, półstałych instalacji gaśniczych i zraszaczowych,
- sygnalizacji alarmowo – pożarowej.

LOTOS Lab świadczy usługi w zakresie badań produktów naftowych, wód, ścieków oraz środowiska pracy. Jest spółką przyjazną dla środowiska naturalnego, w pełni respektującą i stosującą w praktyce zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, posiadającą nowoczesną, specjalistyczną aparaturę kontrolno-pomiarową. Należące do niej laboratorium jest dostępne 24 godziny na dobę, siedem dni w tygodniu. Badania są wykonywane w ciągu 24 godzin od dostarczenia próbki. Klientami spółki są międzynarodowe firmy kontrolne, organy państwowe, serwisy samochodowe oraz indywidualni zleceniodawcy. W 2004 roku spółka uzyskała certyfikat akredytacji wydany przez Polskie Centrum Akredytacji PCA (nr AB 474). Spółka posiada także ponad 120 akredytowanych metod.

LOTOS Ochrona świadczy usługi ochrony osób i mienia na rzecz Grupy LOTOS i spółek zależnych w zakresie przestrzegania wymogów bezpieczeństwa na powierzonym terenie. Na bieżąco realizuje współpracę z właściwymi terytorialnie komisariatami Policji. Wszyscy pracownicy ochrony są kwalifikowanymi pracownikami ochrony fizycznej oraz posiadają zezwolenie na pracę z bronią.

Pozostała działalność pomocnicza prowadzona przez spółki Grupy Kapitałowej LOTOS obejmuje m.in.:

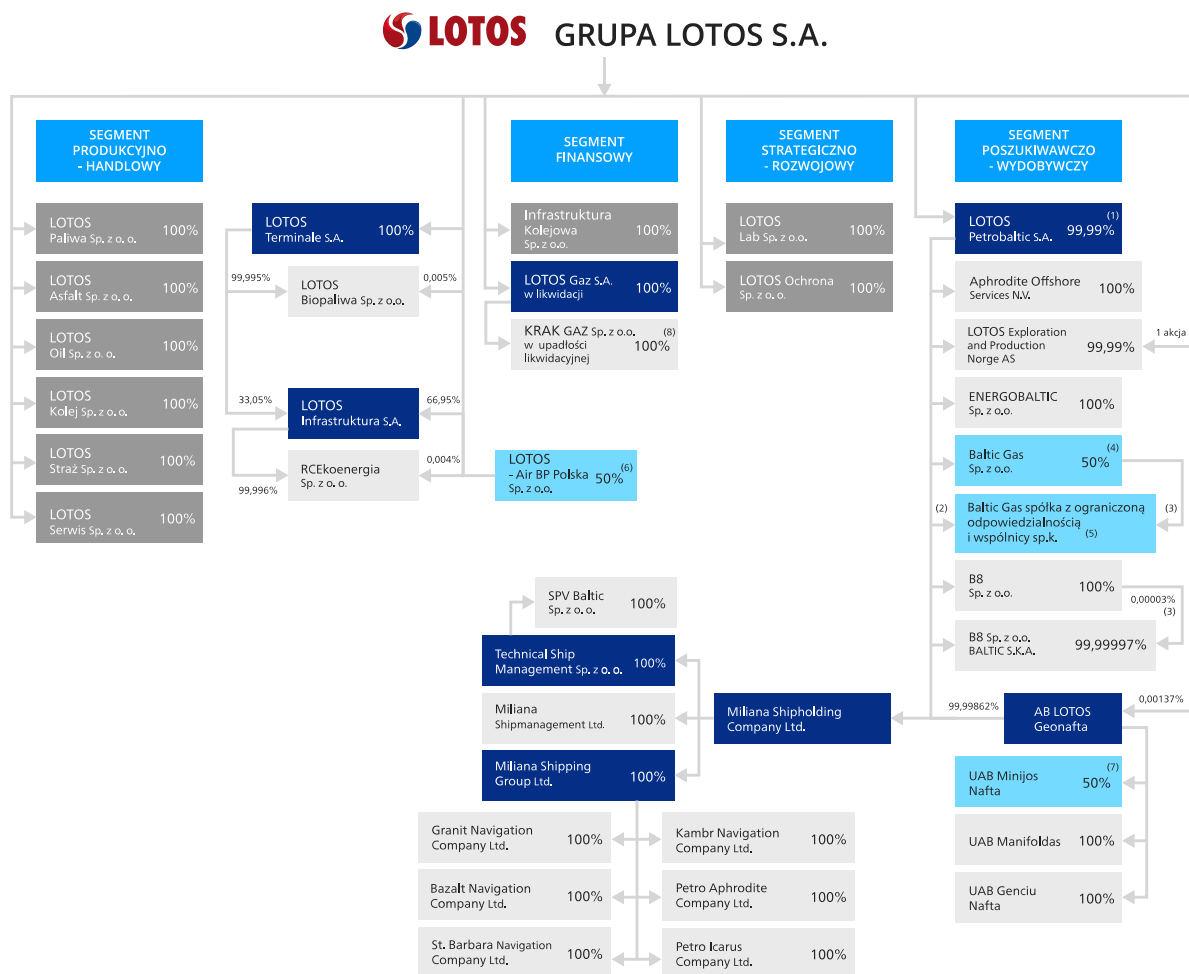
- utrzymanie ruchu mechanicznego, elektrycznego i automatyki oraz usługi remontowe,
- wytwarzanie i dystrybucję energii elektrycznej, ciepła, gazu płynnego (LPG) oraz kondensatu gazowego,
- magazynowanie i dystrybucję paliw,
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,
- usługi logistyki morskiej polegające na odbiorze i magazynowaniu ropy naftowej w rejonie wydobycia, transporcie ropy naftowej ze złoża do portu oraz asyście ratowniczej dla platform.

Struktura Grupy Kapitałowej LOTOS

W skład Grupy Kapitałowej LOTOS, według stanu na 31 grudnia 2015 roku wchodziła Grupa LOTOS, jako podmiot dominujący oraz 34 spółki o profilu produkcyjnym i usługowym w tym:

- 13 spółek zależnych od Grupy LOTOS,
- 21 spółek pośrednio zależnych od Grupy LOTOS.

Struktura organizacyjna Grupy Kapitałowej LOTOS (stan na 31 grudnia 2015 roku)

(1) Skarb Państwa – 0,01%

(2) Komandytariusz

(3) Komplementariusz

(4) CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. - 50%

(5) CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. - Komandytariusz

(6) BP Europa SE – 50%

(7) Odin Energi A/S – 50%

(8) Spółka kontrolowana przez syndyka masy upadłościowej, nie wchodzi w skład Grupy Kapitałowej LOTOS S.A.

■ spółki klasyfikowane jako wspólne przedsięwzięcia, wycenione metodą praw własności, niewchodzące w skład Grupy Kapitałowej LOTOS S.A.

Ponadto Grupa LOTOS S.A. posiada 8,97% udziałów w kapitale zakładowym P.P.P.P. „NAFTOPORT” Sp. z o.o. (spółce należącej do grupy kapitałowej PERN „Przyjaźń” S.A z Płocka).

[Więcej o kluczowych Spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS](#)

Model budowy wartości

Sześć kapitałów, jeden model

Nasze odpowiedzialne podejście do prowadzenia biznesu wyraża się nie tylko w sposobie podejmowania codziennych wyzwań, przed którymi staje nasza organizacja, ale również przez to, jak komunikujemy nasze dokonania oraz zamierzenia. Wychodząc naprzeciw zmianom w procesie raportowania definiowanym na poziomie Unii Europejskiej, już w 2015 roku udoskonaliśmy sposób tworzenia naszych raportów. Określamy obszary kluczowe dla naszej firmy i jej interesariuszy oraz przedstawiamy zintegrowane podejście do generowania wartości dla naszych interesariuszy. Efektem podjętego przez nas wysiłku jest także opracowanie modelu budowania wartości Grupy Kapitałowej LOTOS i towarzyszącego mu sposobu prowadzenia biznesu.

W modelu uwzględniliśmy wartości kluczowe dla naszej firmy oraz jej interesariuszy, a także czynniki ich tworzenia. Określiśmy także powiązane z nimi wskaźniki finansowe i pozafinansowe, które są wyznacznikami stopnia osiągniętych celów długoterminowych w poszczególnych segmentach naszego biznesu.

Kapitały, które posłużyły nam do zdefiniowania modelu budowania wartości Grupy Kapitałowej LOTOS zostały wytypowane przy uwzględnieniu wytycznych Międzynarodowej Rady ds. Raportowania Zintegrowanego (IIRC). Są to:

Kapitał finansowy

Kapitał produkcyjny

Kapitał intelektualny

Kapitał ludzki

Kapitał społeczny

Kapitał naturalny

Korzyści odnotowywane na skutek przyjęcia modelu budowy wartości Grupy Kapitałowej LOTOS:

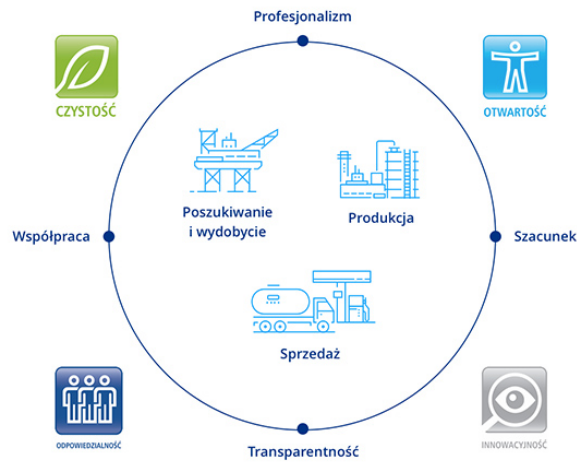
Zdobywamy pełniejszą wiedzę o tym, jak efektywnie wykorzystywać kapitały i relacje między nimi, aby tworzyć wartość dla naszej firmy i jej interesariuszy. Efekt ten osiągamy poprzez lepsze zrozumienie powiązań pomiędzy działaniami skoncentrowanymi na zrównoważonym rozwoju Grupy Kapitałowej LOTOS a aktywnościami skierowanymi na generowanie wartości w strefach wyższych przychodów czy marży operacyjnej, osiągnięcie większej wydajności majątku przedsiębiorstwa czy spełnianie oczekiwań naszych właścicieli oraz pozostałych interesariuszy.

Jak tworzymy wartość w Grupie Kapitałowej LOTOS?

NASZE KAPITAŁY

KORZYŚCI

NASZE WYNIKI 2015

Wybrane wskaźniki prezentujące stopień osiągania przez nas celów długoterminowych w poszczególnych kapitałach.

[Zobacz nasz interaktywny model budowy wartości](#)

Nadzór korporacyjny

Ład korporacyjny (ang. corporate governance) stanowi instrument podnoszący wiarygodność Grupy LOTOS, jako spółki notowanej na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, a przez to także konkurencyjność rynkową całej Grupy Kapitałowej LOTOS.

Dokładamy starań, by nasza polityka informacyjna była zgodna z dobrymi praktykami i wspierała cel realizacji zasad ładu korporacyjnego, przez co rozumiemy przejrzystość działania Grupy LOTOS jako spółki giełdowej, zaufanie w relacjach z interesariuszami oraz konsekwentne budowanie wartości spółki dla akcjonariuszy.

Od debiutu giełdowego w czerwcu 2005 roku Grupa LOTOS przestrzegała większości zaleceń skodyfikowanych w dokumencie "Dobre praktyki w spółkach publicznych", a od początku 2008 roku realizowała „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”, zmienione Uchwałą Rady Giełdy z dnia 19 października 2011 roku. Począwszy od 1 stycznia 2016 roku, Spółka realizuje znowelizowany zbiór Dobrych Praktyk Spółek Notowanych z 2016 roku.

[Więcej na temat Ładu korporacyjnego](#)

Polityka informacyjna Grupy LOTOS

Zgodnie z wprowadzonymi zasadami informowania, raportujemy na bieżąco oraz w przypadku naruszenia którejkolwiek z zasad w sposób incydentalny lub trwały. Raporty są publikowane poprzez giełdową platformę Elektroniczna Baza Informacji (tzw. EBI), analogicznie jak raporty bieżące i umieszczane w dwóch wersjach językowych w internetowym serwisie relacji inwestorskich Spółki.

Relacje z inwestorami i interesariuszami budujemy w sposób partnerski, oparty na dialogu oraz satysfakcjonujący dla obu stron. Analizujemy i stopniowo wdrażamy nowe narzędzia relacji inwestorskich, doskonaląc treść i formę przekazu. Wykorzystujemy m.in. mailing, newsletter, stronę internetową, uczestnictwo w konferencjach skierowanych do akcjonariuszy instytucjonalnych, indywidualnych i przedstawicieli domów maklerskich, telekonferencje, spotkania indywidualne, dni otwarte dla analityków i inwestorów, uczestnictwo w RESPECT Index.

Do uczestników rynku skierowany jest internetowy [serwis relacji inwestorskich Grupy LOTOS](#), aktualizowany na bieżąco i dwujęzycznie (polski i angielski). Jego celem jest zapewnienie równego dostępu do informacji inwestorom i analitykom spoza Polski.

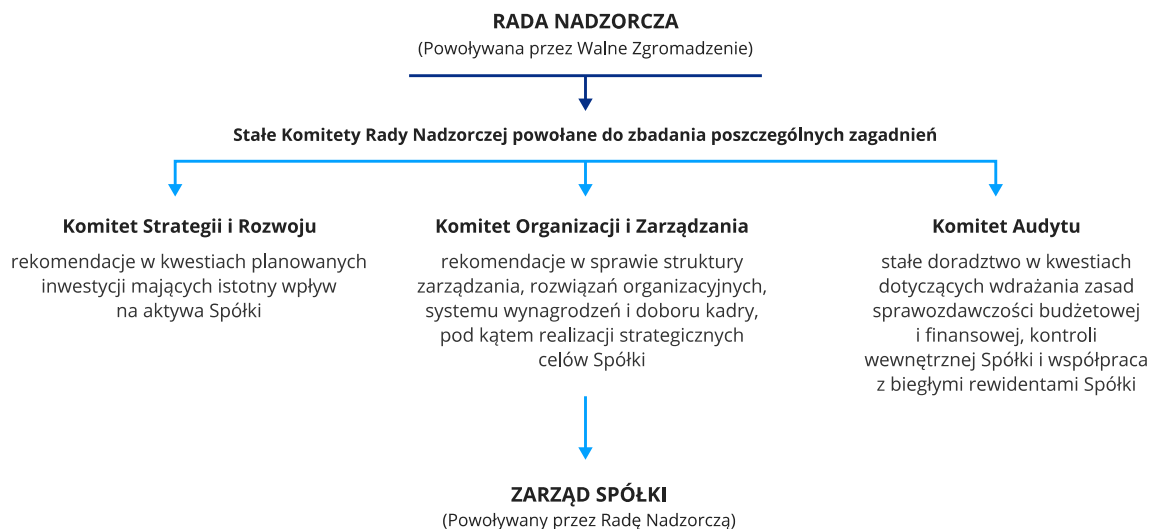
Walne zgromadzenie akcjonariuszy Grupy Kapitałowej LOTOS

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy należy szereg spraw określonych szczegółowo w Statucie Grupy LOTOS. Wszystkie sprawy wnoszone na Walne Zgromadzenie są uprzednio przedstawiane Radzie Nadzorczej do rozpatrzenia. Zasady uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu reguluje Regulamin Walnych Zgromadzeń Grupy LOTOS S.A. Regulamin zawiera również postanowienia dotyczące trybu zwoływania i odwoływania Walnego Zgromadzenia, jego otwarcia i przebiegu obrad oraz sposobu przeprowadzenia wyborów do Rady Nadzorczej.

Kluczowe dokumenty Grupy LOTOS, w tym Statut i Regulamin Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszy dostępne są na naszej [stronie internetowej](#).

[Więcej o działalności Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy](#) (m.in. podjęte uchwały i zapytania akcjonariuszy).

Struktura nadzoru korporacyjnego w Grupie LOTOS

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Grupy LOTOS we wszystkich dziedzinach działalności Spółki. Rada realizuje swoje zadania kolegialnie, jednakże może powoływać stałe bądź doraźne komitety, sprawujące nadzór nad poszczególnymi sferami działalności Spółki. Ponadto Rada może delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych funkcji.

Zasady działania organu określa [Statut Grupy LOTOS oraz Regulamin Rady Nadzorczej](#)

Skład Rady Nadzorczej Grupy LOTOS IX kadencji

- Beata Kozłowska-Chyła – Przewodnicząca, [Pełny profil](#)
- Katarzyna Lewandowska – Wiceprzewodnicząca, [Pełny profil](#)
- Agnieszka Szklarczyk-Mierzwa – Sekretarz, [Pełny profil](#)
- Dariusz Figura – Członek, [Pełny profil](#)
- Mariusz Golecki – Członek, [Pełny profil](#)
- Maria Sierpińska – Członek, [Pełny profil](#)
- Katarzyna Witkowska – Członek, [Pełny profil](#)

W ramach Rady Nadzorczej Grupy LOTOS na stałe działają następujące komitety:

- Komitet Audytu
- Komitet Strategii i Rozwoju
- Komitet Organizacji i Zarządzania

[Więcej informacji o Radzie Nadzorczej Grupy LOTOS](#)

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej IX kadencji w okresie raportowania zostały ujęte w [Sprawozdaniu Zarządu](#) z działalności Grupy LOTOS za rok 2015.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w skład Rady Nadzorczej Grupy LOTOS wchodzi:

- Wiesław Skwarko – Przewodniczący
- Agnieszka Trzaskalska – Wiceprzewodnicząca
- Oskar Pawłowski – Sekretarz
- Małgorzata Hirszel – Członek
- Katarzyna Witkowska – Członek
- Michał Rumiński – Członek
- Robert Pietryszyn – Członek

Zarząd Grupy LOTOS

Zarząd reprezentuje Spółkę wobec osób trzecich oraz prowadzi wszelkie sprawy korporacyjne Grupy LOTOS. Ponadto poszczególni członkowie Zarządu prowadzą działania zgodnie z podziałem kompetencji wynikającym z funkcji operacyjnych powierzonych im w Spółce. Jednocześnie każdy z członków Zarządu ma prawo reprezentować Spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych związanych z prowadzeniem Spółki, z wyłączeniem czynności zastrzeżonych postanowieniami Kodeksu Spółek Handlowych lub Statutem Spółki do kompetencji Walnego Zgromadzenia, lub Rady Nadzorczej oraz spraw przekraczających zwykły zarząd przedsiębiorstwem, które wymagają uprzedniej uchwały Zarządu oraz spraw znajdujących się w kompetencji innego członka Zarządu.

Zarząd działa na podstawie [Statutu Grupy LOTOS oraz Regulaminu Zarządu](#)

Skład Zarządu Grupy LOTOS IX kadencji

Robert Pietryszyn
Prezes Zarządu

Funkcję pełni od 13 maja 2016 roku.

[Pełny profil](#)

Mariusz Machajewski
Wiceprezes Zarządu ds.
Ekonomiczno-Finansowych

Funkcję pełni od 19 czerwca 2006 roku.

[Pełny profil](#)

Marcin Jastrzębski
Wiceprezes Zarządu ds.
Operacyjnych

Funkcję pełni od 13 maja 2016 roku.

[Pełny profil](#)

Przemysław Marchlewicz
Wiceprezes Zarządu ds.
Korporacyjnych

Funkcję pełni od 17 maja 2016 roku.

[Pełny profil](#)

Mateusz Aleksander Bonca
Wiceprezes Zarządu ds.
Strategii i Rozwoju

Funkcję pełni od 1 czerwca 2016 roku.

[Pełny profil](#)

[Więcej informacji o Zarządzie Grupy LOTOS](#)

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w skład Zarządu Grupy LOTOS wchodził:

- Paweł Olechnowicz – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
- Mariusz Machajewski – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Ekonomiczno-Finansowych
- Zbigniew Paszkowicz – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Poszukiwań i Wydobywania
- Marek Sokołowski – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Strategii i Rozwoju
- Maciej Szozda – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Produkcji i Handlu.

Grupa Kapitałowa LOTOS jako aktywny uczestnik rynku paliwowego i inicjator rozwoju regionalnego

Tworzymy płaszczyznę do współpracy

Jesteśmy członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji branżowych, biznesowych i specjalistycznych. Członkostwo w nich pozwala nam tworzyć płaszczyznę do współpracy pomiędzy koncernami z sektora energii zarówno w Polsce, jak i Europie, aktywnie uczestniczyć w procesie legislacyjnym w Polsce i Unii Europejskiej oraz działać na rzecz poprawy bezpieczeństwa w sektorze energii i propagowania dobrych praktyk w dziedzinie społecznej odpowiedzialności biznesu.

Angażujemy się także w inicjatywy zrzeszające firmy z Pomorza, gdzie prowadzimy naszą działalność i gdzie wywieramy znaczący wpływ na otoczenie. Poprzez uczestnictwo w lokalnych organizacjach staramy się być inicjatorem rozwoju regionalnego.

Organizacje branżowe, biznesowe i specjalistyczne, do których należała Grupa LOTOS w 2015 roku

Organizacje branżowe

Central Europe Energy Partners, CEEP

CEEP jest reprezentantem przedsiębiorstw energochłonnych oraz szeroko rozumianego sektora energii (m.in. ropa, gaz ziemny, węgiel, energia elektryczna, sieci elektroenergetyczne, odnawialne źródła energii, energia jądrowa itp.) z Europy Centralnej. Robert Pietryszyn, Prezes Zarządu Grupy LOTOS w 2016 roku został wybrany do składu Rady Dyrektorów CEEP.

[Więcej informacji o CEEP](#)

FuelsEurope

Grupa LOTOS jest członkiem FuelsEurope z siedzibą w Brukseli, powstałej z połączenia organizacji EUROPIA i CONCAWE (Grupa LOTOS była członkiem od 2006 roku). FuelsEurope reprezentuje interesy 41 przedsiębiorstw posiadających rafinerie na obszarze Unii Europejskiej, dysponujących blisko 100% mocy przerobu ropy naftowej w UE.

[Więcej informacji o FuelsEurope](#)

Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego – POPIHN

Jesteśmy członkiem-założycielem POPIHN działającego od 2003 roku i posiadamy reprezentację w zarządzie organizacji. Jednym z najważniejszych celów działalności Grupy LOTOS w ramach POPIHN jest zrównoważone tworzenie i kształtowanie konkurencyjnego rynku paliwowego w Polsce, między innymi poprzez działania na rzecz wprowadzenia zgodnych z prawem Unii Europejskiej zasad prowadzenia działalności gospodarczej oraz równych praw dla wszystkich uczestników polskiego rynku paliwowego.

[Więcej informacji o POPIHN](#)

Stowarzyszenie Naukowo – Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazownictwa – SITPNIg

LOTOS Petrobaltic oraz LOTOS Terminale są członkami wspierającymi SITPNIg. Organizacja będąc stowarzyszeniem naukowo-technicznym, służy przemysłowi naftowemu i gazowniczemu oraz swoim członkom, działając na rzecz użyteczności społecznej przy realizacji zadań publicznych.

[Więcej informacji o SITPNIg](#)

Windsor Energy Group - WEG

W marcu 2009 roku Grupa LOTOS przystąpiła do Windsor Energy Group (WEG) z siedzibą w Londynie, niezależnego think tanku, który zajmuje się zagadnieniami związanymi z budowaniem międzynarodowego ładu i bezpieczeństwa w sektorze energii, ze szczególną koncentracją na sektorze ropy naftowej i gazu oraz energii alternatywnej.

[Więcej informacji o WEG](#)

World Petroleum Council – Polish National Committee

Uczestniczymy w Polskim Komitecie Sterującym. Organizacja założona w 1933 roku jest jedyną organizacją międzynarodową reprezentującą wszystkie gałęzie sektora naftowego.

[Więcej informacji o World Petroleum Council](#)

Polish Exploration and Production Industries Organisation (Organizacja Polskiego Przemysłu Poszukiwawczo – Wydobywczego)

Grupa LOTOS jest członkiem założycielem organizacji, skupiającej się głównie na zagadnieniach dotyczących poszukiwań i wydobywania węglowodorów.

[Więcej informacji o OPPPW](#)

Atlantic Council

Od września 2013 roku jesteśmy członkiem amerykańskiej organizacji, która promuje konstruktywne przywództwo i zaangażowanie w międzynarodowe sprawy dotyczące sektora energii, środowiska, światowej gospodarki i ekonomii oraz współpracy transatlantyckiej.

[Więcej informacji o Atlantic Council](#)

Polski Komitet Światowej Rady Energetycznej

Od 2015 roku jesteśmy członkiem Polskiego Komitetu Światowej Rady Energetycznej (ŚRE). ŚRE jest ogólnosiwiatową, pozarządową i niekomercyjną organizacją zajmującą się problemami zasobów energetycznych, produkcji różnych form energii, ich użytkowaniem oraz oddziaływaniem na środowisko. Głównym celem działalności ŚRE jest wspieranie zrównoważonego rozwoju i pokojowego wykorzystania zasobów energetycznych z największym pożytkiem dla krajów członkowskich oraz całego świata. ŚRE została utworzona w 1924 roku w Londynie, a Polska była wśród 40 krajów założycielskich. Obecnie jest to organizacja akredytowana przy Organizacji Narodów Zjednoczonych, reprezentująca ponad 90 krajów członkowskich i ponad 3 000 podmiotów sektora energii wywodzących się z tych krajów.

[Więcej informacji o Polskim Komitecie Światowej Rady Energetycznej](#)

Polska Izba Przemysłu Chemicznego

W 2014 roku Grupa LOTOS została członkiem Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego (PIPC), organizacji wspierającej rozwój branży chemicznej oraz reprezentującej swoich członków wśród przedstawicieli organów administracji państwowej i organizacji międzynarodowych.

[Więcej informacji o PIPC](#)

Organizacje biznesowe

Business Centre Club – BCC

Działania Grupy LOTOS w ramach BCC koncentrują się na współpracy w zakresie inicjatyw, których celem jest rozwój polskiej gospodarki, zwiększenie liczby miejsc pracy i pomoc przedsiębiorcom.

[Więcej informacji o BCC](#)

European League for Economic Cooperation ELEC

Liga Europejskiej Współpracy Gospodarczej to pozarządowa, bezpartyjna, międzynarodowa organizacja stawiająca sobie za cel popieranie ekonomicznej integracji, umacnianie tożsamości społeczno – kulturowej społeczeństw europejskich oraz działanie na rzecz zwiększania roli Europy na arenie międzynarodowej. Grupa LOTOS jest członkiem organizacji od 2002 roku.

[Więcej informacji o ELEC](#)

Gdański Klub Biznesu

Gdański Klub Biznesu jest organizacją przedsiębiorców, właścicieli i szefów czołowych firm regionu Pomorskiego, działającą od 1994 roku. Grupa LOTOS od 2002 roku jest członkiem organizacji.

[Więcej informacji o Gdańskim Klubie Biznesu](#)

Stowarzyszenie „Pomorskie w Unii Europejskiej”

Stowarzyszenie „Pomorskie w Unii Europejskiej” wspomaga działania samorządów województwa pomorskiego, uczelni, instytucji oraz przedsiębiorstw na forum Unii Europejskiej. Grupa LOTOS należy do stowarzyszenia od 2010 roku.

[Więcej informacji o Stowarzyszeniu „Pomorskie w Unii Europejskiej”](#)

Klub Polskiej Rady Biznesu

Klub powstał w 1997 roku z inicjatywy Polskiej Rady Biznesu – organizacji skupiającej elitę polskich przedsiębiorców – działającej na rzecz rozwoju polskiej gospodarki i konsolidacji środowiska biznesowego. Grupa LOTOS jest członkiem organizacji od 2005 roku.

[Więcej informacji o KPRB](#)

Polskie Forum Akademicko – Gospodarcze – PFAG

Polskie Forum Akademicko – Gospodarcze (PFAG), założone w 1992 roku, jest stowarzyszeniem powołanym do budowania ścisłej współpracy między środowiskiem akademickim i biznesem na rzecz innowacyjnych rozwiązań wykorzystujących fundusze krajowe i unijne. Poprzez członkostwo w Polskim Akademickim Forum Gospodarczym od 2004 roku działamy czynnie na rzecz intensyfikacji współpracy gospodarczo – akademickiej.

[Więcej informacji o PFAG](#)

Organizacje propagujące ideę społecznej odpowiedzialności biznesu

Forum Odpowiedzialnego Biznesu

[Więcej informacji o Forum Odpowiedzialnego Biznesu](#)

UN Global Compact

[Więcej informacji o UN Global Compact](#)

Organizacje specjalistyczne

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej

[Więcej informacji o Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej](#)

Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych

[Więcej informacji o SEG](#)

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne

[Więcej informacji o PTE](#)

Klub Polskie Forum ISO 14000

[Więcej informacji o Klubie Polskim ISO 14000](#)

Klub Polskie Forum ISO 9000

[Więcej informacji o Klubie Polskim Forum ISO 9000](#)

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce

[Więcej informacji o SKWP](#)

Polska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa

[Więcej informacji o Polskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa](#)

Polskie Stowarzyszenie Zarządzania Kadrami

[Więcej informacji o Polskim Stowarzyszeniu Zarządzania Kadrami](#)

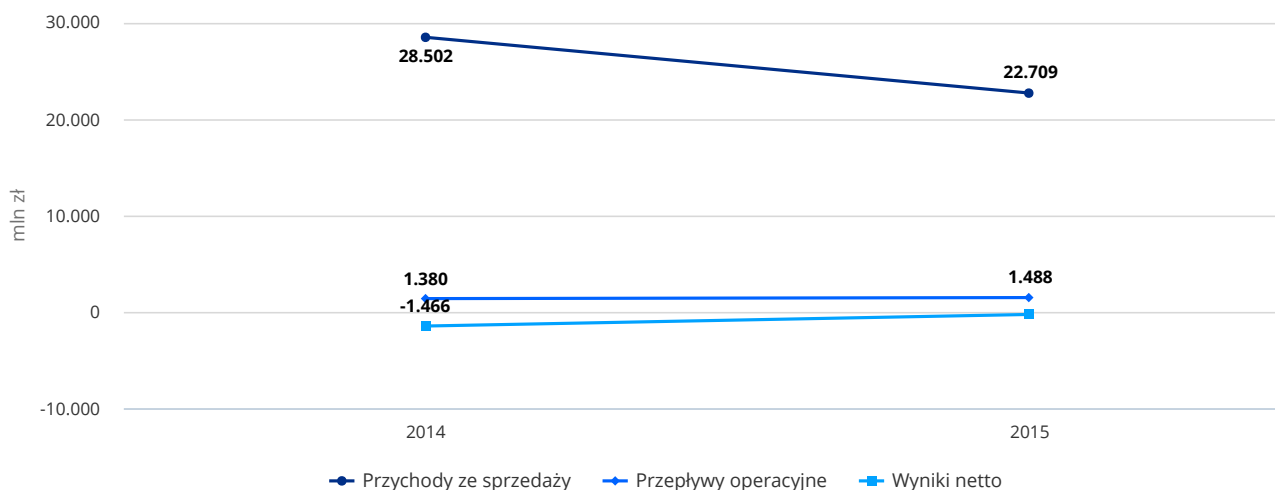
Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS w 2015 roku

Dobre wyniki operacyjne

Konsekwentnie realizowana przez Grupę Kapitałową LOTOS w 2015 roku strategia zmierzająca do maksymalizacji marży zintegrowanej zaowocowała wzrostem potencjału produkcyjnego i lepszą efektywnością operacyjną, co przyczynia się do osiągnięcia dobrych wyników na poziomie operacyjnym

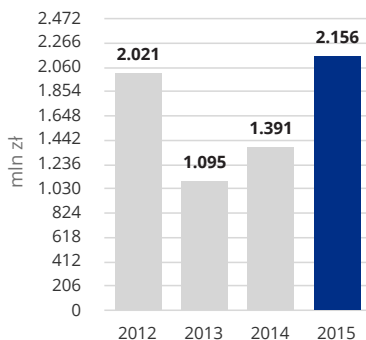
Wdrożona przez nas strategia maksymalizacji marży w 2015 roku miała odzwierciedlenie w dobrych wynikach na poziomie operacyjnym. W latach 2012–2015 wartość zysku oczyszczonego EBITDA LIFO wynosiła średnio 1,67 mld zł, natomiast w 2015 roku była na poziomie 2,16 mld zł. To najwyższy poziom w historii naszej firmy. Osiągnięcie dobrych wyników operacyjnych było możliwe, mimo że przychody ze sprzedaży na poziomie skonsolidowanym w 2015 roku były o 20% niższe niż w 2014 roku i wyniosły 22 709 mln zł oraz w związku ze zniżką notowań produktów naftowych na światowych rynkach. Wynik netto w 2015 roku wyniósł -263,3 mln zł. Przepływy gotówkowe z działalności operacyjnej osiągnęły stabilny poziom 1 408 mln zł. Wynik netto w 2015 roku wyniósł -263,3 mln zł. Spółka zwiększyła w 2015 roku przepływy gotówkowe z działalności operacyjnej oraz poprawiła swoją zdolność do obsługi zadłużenia (zmniejszenie wskaźnika zadłużenia netto do oczyszczonego EBITDA LIFO).

Kluczowe dane finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS (mln zł)

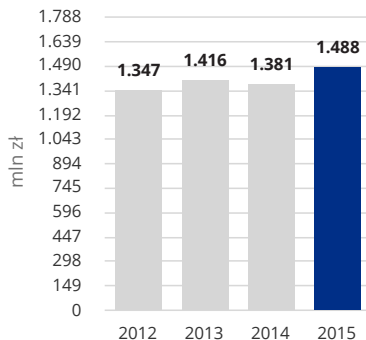
Grupa LOTOS od ponad 10 lat na GPW

Oczyszczona EBITDA LIFO (w mln zł)

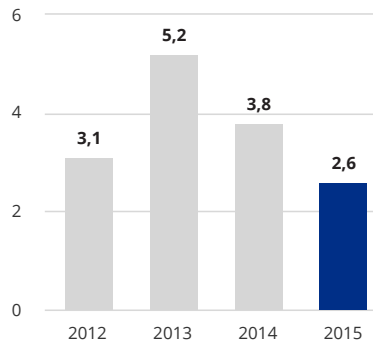
Fluktuacje wyniku spowodowane są zmieniającym się otoczeniem makro; średnia dla lat 2012–2015: 1 666 mln zł.

Przepływy operacyjne z działalności operacyjnej (w mln zł)

Stabilny poziom generowania gotówki z działalności operacyjnej; średnia dla lat 2012–2015: 1 408 mln zł.

Wskaźnik zadłużenia netto do oczyszczonej EBITDY LIFO

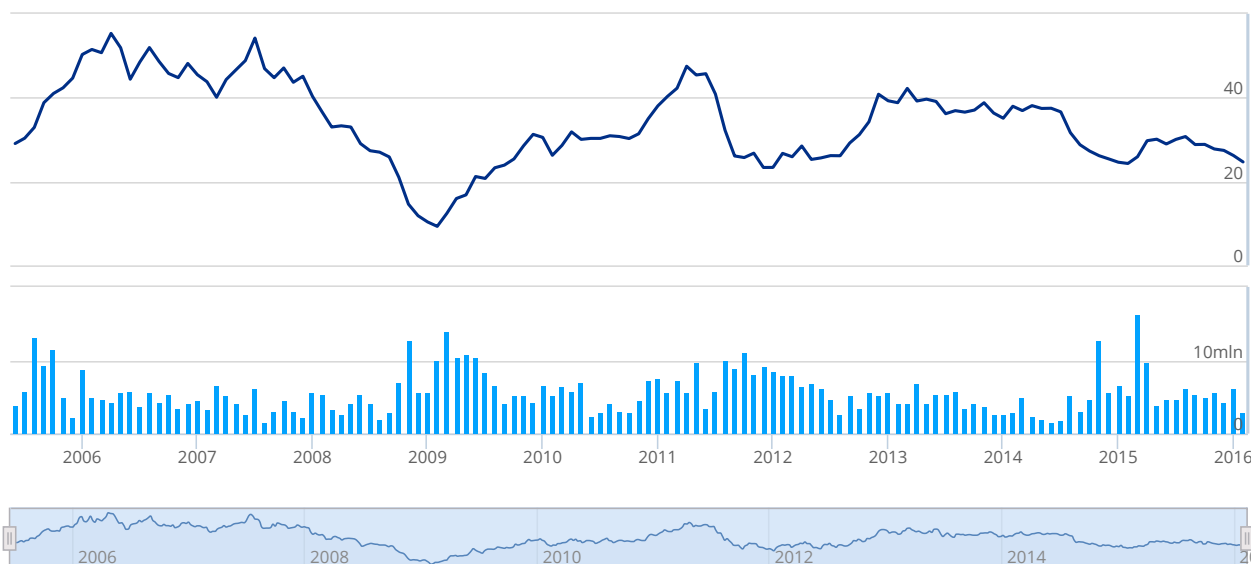
Poprawiająca się zdolność do obsługi istniejącego poziomu zadłużenia.

Akcje Grupy LOTOS notowane są na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) od czerwca 2005 roku. Znajdujemy się w indeksie WIG20, czyli 20 największych spółek, których akcje są przedmiotem obrotu GPW oraz w indeksach WIG-Paliwa i RESPECT Index.

Notowania akcji Grupy LOTOS od debiutu

Wybierz

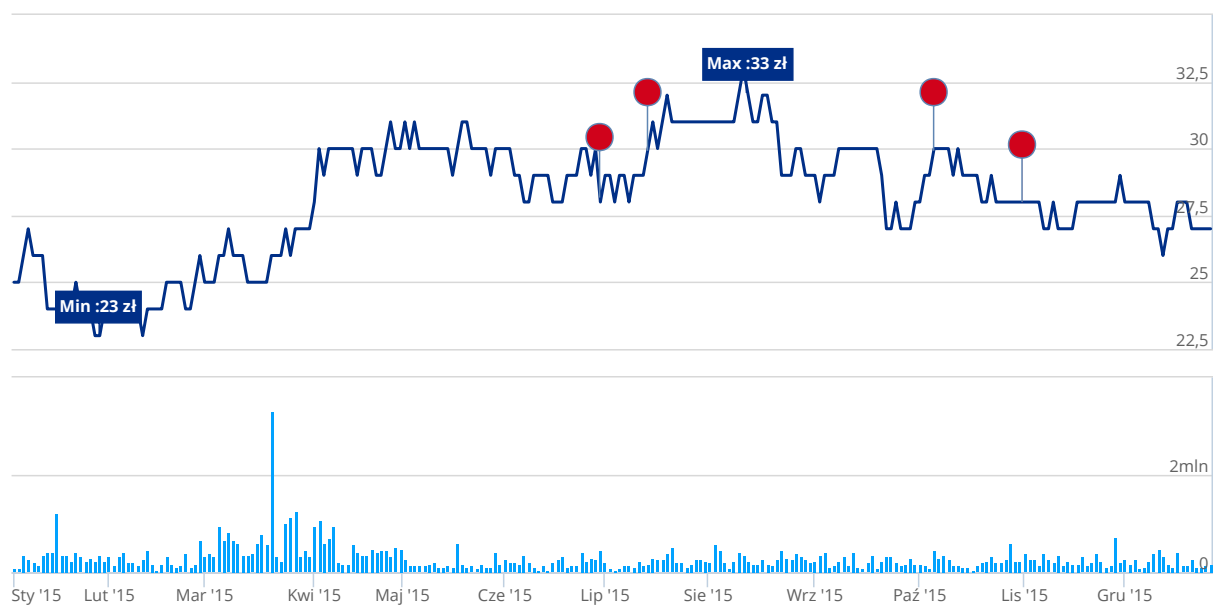
Filtruj od: Cze 1, 2005 Do: Lut 11, 2016

Kurs akcji (zł) i wolumen obrotu (szt.) – od dnia debiutu na GPW

W 2015 roku docelowa cena akcji Grupy LOTOS, szacowana przez biura maklerskie wahała się w przedziale 22,90 zł – 33,50 zł. Faktyczny minimalny kurs zamknięcia w raportowanym roku wyniósł 23,83 zł, zaś maksymalny 33,15 zł. Rok kalendarzowy Spółka zamknęła wyceną akcji na poziomie 27 zł.

Czynniki wpływające na kurs, w tym ważne wydarzenia w Grupie LOTOS:

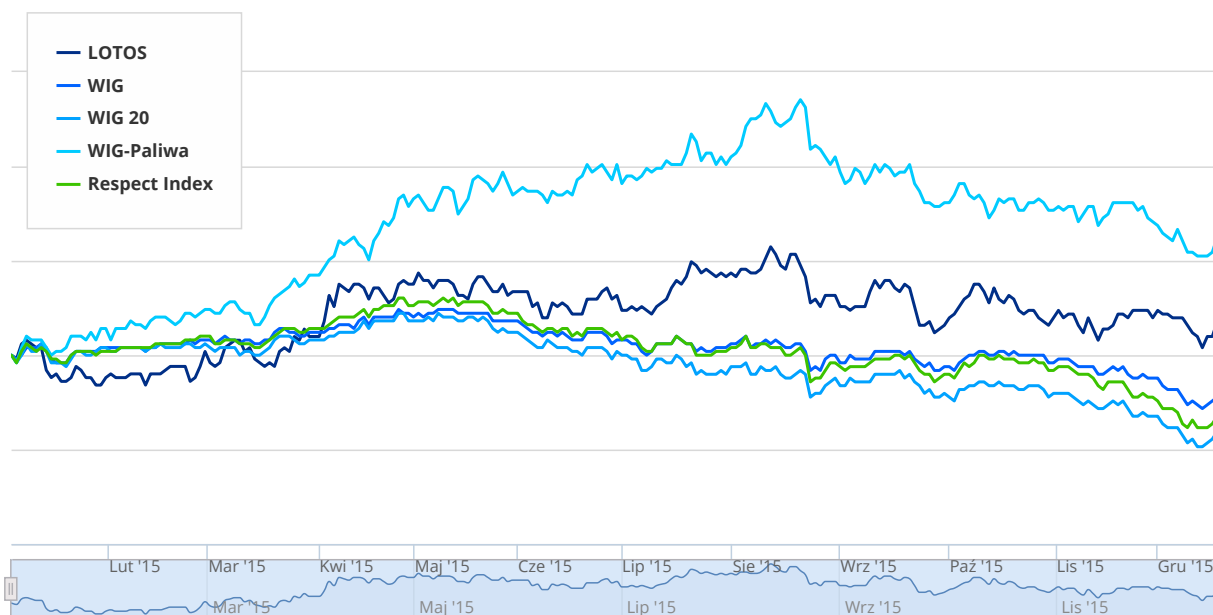

Pomimo mediana wycen domów maklerskich powyżej 30 zł za akcję Grupy LOTOS, kurs nie wykazywał reakcji na pozytywne informacje w drugiej połowie 2015 roku, dotyczące m.in. pierwszego wydobycia ropy ze złoża B8 oraz umowy z Exxon Mobil o przejęciu aktywów Sleipner i zniżkował, czego pośrednim powodem mogło być tłumienie potencjału wzrostowego przez otwarcie w II połowie 2015 roku krótkich pozycji na walorze LOTOSU.

Struktura rekomendacji biur maklerskich dla akcji Grupy LOTOS w 2015 roku

Cena docelowa akcji Grupy LOTOS wyceniana przez biura maklerskie wahała się w przedziale 22,90–33,50 zł wobec 25,80–54,07 zł w 2014 roku. Akcje Grupy LOTOS w 2015 roku wyceniane były średnio na poziomie 30,47 zł wobec 37,90 zł rok wcześniej.

Kurs akcji Grupy LOTOS na tle WIG, WIG20/WIG30, WIGPaliwa, RESPECT Index [%]

W 2015 roku notowania akcji Grupy LOTOS zachowywały się lepiej niż trend rynkowy. Indeks obejmujący wszystkie spółki notowane na Głównym Rynku – WIG spadł o 9,6%, a roczna zmiana indeksu WIG20 wyniosła -19,7%. W ujęciu branżowym wzrost odnotował WIG-Paliwa +32,2%, a indeks WIG-Energetyka zanotował spadek o 31,4%. Indeks spółek odpowiedzialnych społecznie RESPECT w 2015 roku spadł o ponad 15,1%.

Polityka dywidendy w Grupie LOTOS

Zawieszenie wypłat dywidendy z zysków lat objętych Strategią biznesową 2011–2015 wynikało z optymalizacji struktury finansowania Grupy Kapitałowej LOTOS. Strategia finansowa Grupy LOTOS zakładała możliwość wypłaty dywidendy na poziomie do 30% zysku netto.

Dywidenda i stopa dywidendy za lata 2006–2015 (zł)

Rok obrotowy	Dywidenda	Dywidenda na akcję	Cena akcji na koniec roku wypłaty dywidendy	Stopa dywidendy*
2005	0,0	0,0	44,2	-
2006	40 932 000,0	0,4	49,3	0,7
2007	0,0	0,0	44,5	-
2008	0,0	0,0	12,0	-
2009	0,0	0,0	31,8	-
2010	0,0	0,0	36,4	-
2011	0,0	0,0	23,3	-
2012	0,0	0,0	41,2	-
2013	0,0	0,0	35,5	-
2014	0,0	0,0	27,0	-
2015	0,0	0,0	-	-

* Stopa dywidendy – stosunek wartości dywidendy przypadającej na jedną akcję do ceny akcji.

Historyczne dywidendy na akcję (zł)

Rok obrotowy	Dywidenda na akcję	% zysku netto	Dzień prawa do dywidendy	Dzień wypłaty dywidendy
2005	0,0	0,0	-	-
2006	0,4	10,1	11.06.2007	nie później niż 31.07.2007
2007	0,0	0,0	-	-
2008	0,0	0,0	-	-
2009	0,0	0,0	-	-
2010	0,0	0,0	-	-
2011	0,0	0,0	-	-
2012	0,0	0,0	-	-
2013	0,0	0,0	-	-
2014	0,0	0,0	-	-
2015	0,0	0,0	-	-

* Dzień prawa do dywidendy – dzień, według którego ustala się listę akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za dany rok obrotowy

* Dzień wypłaty dywidendy – dzień, w którym wypłaca się dywidendę akcjonariuszom Spółki

Zarząd Grupy LOTOS nie posiada informacji na temat umów, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy.

Odpowiedzialni wyróżnieni indeksem

W 2015 roku Grupa LOTOS już po raz dziewiąty weszła do elitarnego grona spółek indeksu RESPECT Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW). Jest to pierwszy w Europie Środkowo-Wschodniej indeks spółek odpowiedzialnych. Obejmuje firmy działające zgodnie z najlepszymi standardami zarządzania w zakresie ładu korporacyjnego (ang. corporate governance), ładu informacyjnego i relacji z inwestorami, a także z uwzględnieniem czynników ekologicznych, społecznych i pracowniczych.

Grupa LOTOS jest obecna w RESPECT Index od jego powstania w 2009 roku. Do tej pory GPW ogłosiła dziewięć edycji indeksu, a najnowszy skład RESPECT Index – liczący łącznie 23 spółki – obowiązuje od 21 grudnia 2015 roku.

[Więcej na temat RESPECT Index](#)

Co dla nas oznacza być w gronie RESPECT Index

W Grupie LOTOS każdy z obszarów ujętych w nazwie indeksu znajduje odzwierciedlenie w codziennej praktyce biznesowej. Jako uczestnik RESPECT Index traktujemy je, jako podstawę naszego rozumienia społecznej odpowiedzialności na rynku kapitałowym.

Responsibility
odpowiedzialność

Ecology
ekologia

Sustainability
zrównoważony
rozwój

Participation
uczestnictwo

Environment
środowisko

Community
społeczność

Transparency
przejrzystość

[Więcej na ten temat](#)

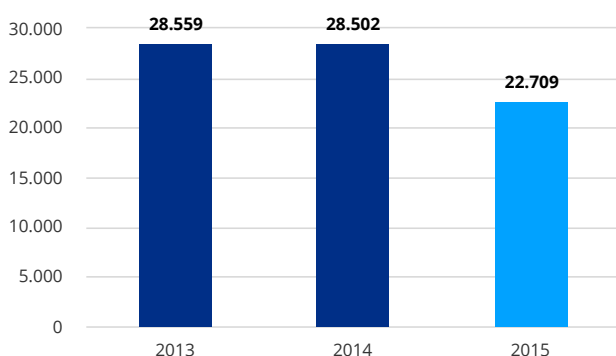
Innowacyjni w działaniu – stabilni finansowo

Główną przyczyną spadku przychodów w 2015 roku były niższe notowania ropy i produktów naftowych na rynkach światowych. W efekcie zmalały przychody zarówno w segmencie wydobywczym, jak i produkcji i handlu (o 26,5% spadły średnie ceny sprzedaży produktów ropopochodnych).

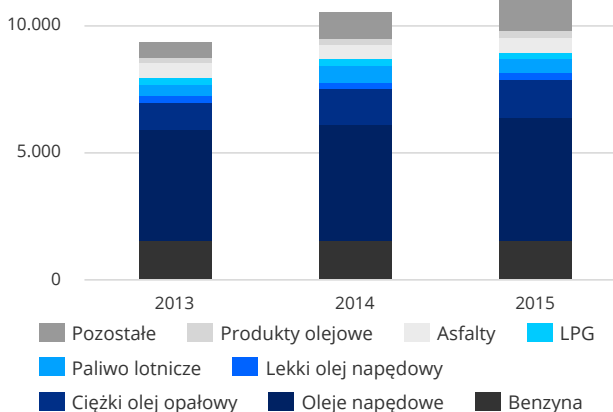
Zwiększył się natomiast wolumen sprzedaży. W Polsce wzrost spowodowany był głównie większą sprzedażą: oleju napędowego w kanale detalicznym i hurtowym, paliwa bunkrowego – w związku ze zmianą norm zasilania w obszarze SECA – oraz LPG.

Zwiększenie sprzedaży eksportowej spowodowane było głównie możliwością uzyskiwania bardzo korzystnych marż rafineryjnych. W efekcie w 2015 roku opłacalne było maksymalizowanie produkcji nawet przy sprzedaży w eksporcie po cenach niższych niż w kraju.

Przychody ze sprzedaży (mln zł)

Struktura asortymentowa sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS w podziale na najważniejsze produkty (w tys. ton)

o 122,8 mln zł (+10,6% vs. 2014) wzrosły koszty sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS. Wzrost był głównie skutkiem powiększenia (+8,4%) wolumenu sprzedaży oraz wyższego średniorocznego kursu dolara (+19,7% vs. 2014)

W jaki sposób kształtował się wynik operacyjny Grupy LOTOS w 2015 roku?

Poprawa wyniku na sprzedaży o 1 425 mln zł w stosunku do roku poprzedniego nastąpiła przede wszystkim dzięki wyższemu spadkowi kosztu własnego sprzedaży od spadku przychodów ze sprzedaży.

Koszt własny sprzedaży w 2015 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS wyniósł **20 249,0 mln zł** (-26,3% vs. 2014). Szacunkowy jednostkowy koszt własny w 2015 roku wyniósł **1 803 zł/t** (-32,0% vs. 2014). Jednostkowa marża na sprzedaży w 2015 roku była na poziomie **219 zł/t** (+119,0% vs. 2014). Skonsolidowany zysk na sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS w 2015 roku wyniósł **2 460,4 mln zł** (+1 425,1 mln zł vs. 2014).

Rosnący wolumen sprzedaży oraz wahania kursów walutowych pociągnęły za sobą wzrost kosztów sprzedaży.

Wzrost kosztów sprzedaży o 122,8 mln zł (+10,6% vs. 2014) był głównie skutkiem wzrostu (+8,4%) wolumenu sprzedaży oraz wyższego średniorocznego kursu dolara (+19,7% vs. 2014).

Ujemny wynik na pozostałej działalności operacyjnej

Wynik na pozostałej działalności operacyjnej w 2015 roku wyniósł -293,0 mln zł i uwzględniał przede wszystkim rezerwę na ryzyko związane z zakwestionowaniem przez organy podatkowe prawa do odliczenia podatku VAT w wysokości 161 mln zł⁽¹⁾. Dodatkowo istotny wpływ na wyniki z pozostałej działalności operacyjnej miało m.in. zawiązanie odpisów aktualizujących aktywa na Litwie związane ze złożami spółek Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonaftha w wysokości około 69 mln zł, a także odpisu aktualizującego na obszarze Sambia E o około 12 mln zł oraz odpisu aktualizującego wartość stacji paliw na poziomie 8 mln zł. Dodatkowy wpływ miało także odniesienie w koszty wartości netto zlikwidowanych aktywów niematerialnych na poszukiwania i ocenę zasobów – koncesje norweskie (PL362, PL035B, PL503) na poziomie około 15 mln zł, odpisy nakładów i koszty związane z projektem B8 około 41 mln zł oraz dokonanej aktualizacji rezerwy w związku z doszacowaniem przyszłych kosztów usunięcia platformy MOPU (Mobile Production Offshore Unit) ze złożeń YME w Norwegii o około 10 mln zł.

¹ zgodnie z decyzją Urzędu Kontroli Skarbowej, patrz [nota 9.4](#) dodatkowych informacji i objaśnień Skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015

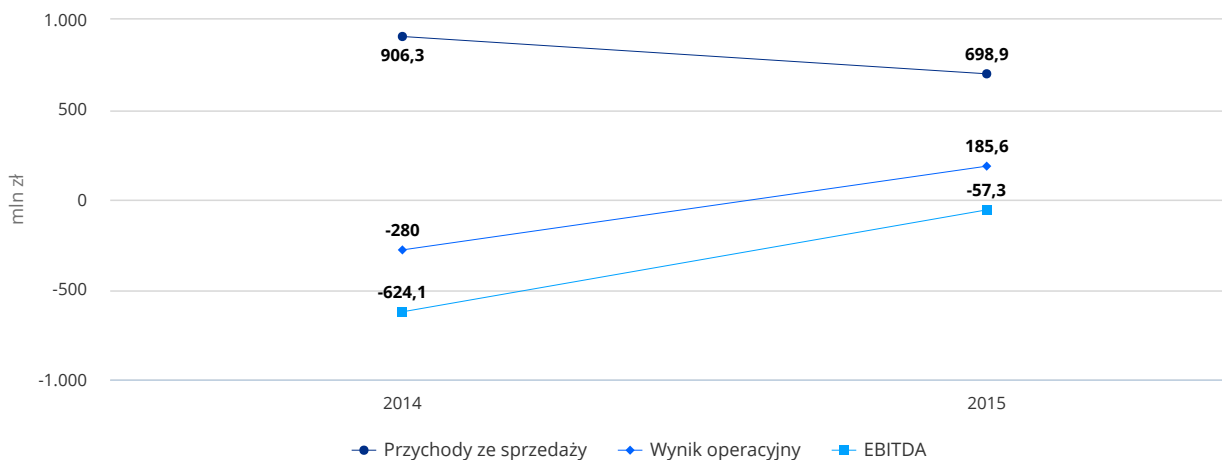
Osiągnięty zysk operacyjny

Osiągnięty zysk operacyjny Grupy Kapitałowej LOTOS za 2015 roku na poziomie **423,4 mln zł** składa się z zysku operacyjnego w segmencie produkcji i handlu w wysokości 449,0 mln zł skorygowanego o stratę operacyjną w segmencie wydobywczym w wysokości -57,3 mln zł.

W 2015 roku miało miejsce znaczące ograniczenie strat operacyjnych w segmencie wydobywczym, przy jednoczesnym osiągnięciu zyskowności w segmencie produkcji i handlu, pomimo zmniejszenia wartości osiągniętych przychodów w obu segmentach

Wyniki operacyjne segmentu wydobywczego

Wykres Wyników operacyjnych segmentu wydobywczego (mln zł)

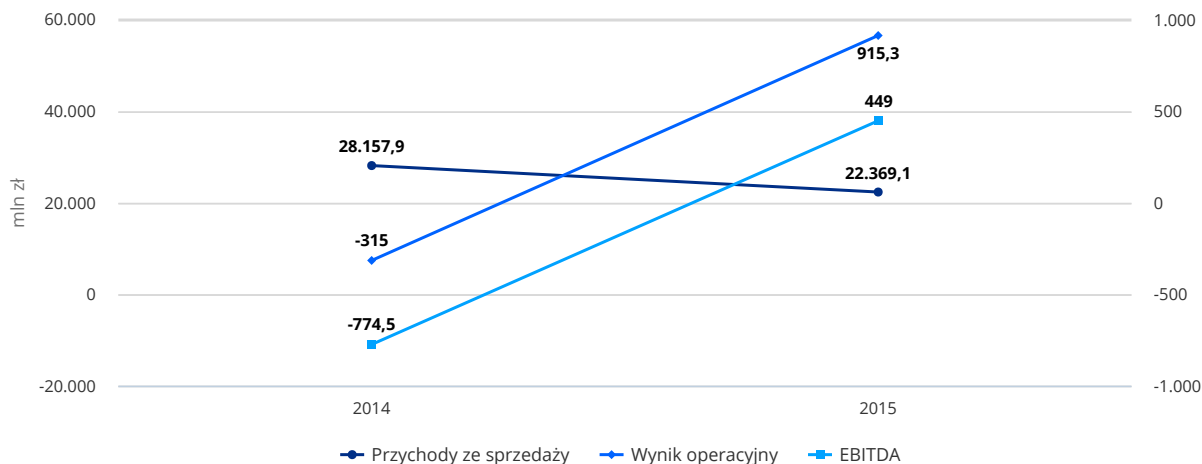

Niższe przychody segmentu wydobywczego w 2015 roku (-22,9% vs. 2014) były przede wszystkim skutkiem niższych notowań ropy i produktów naftowych na rynkach światowych zredukowanych korzystnym wpływem wzrostu wolumenu sprzedaży ropy i gazu oraz wpływem wyższego średniorocznego kursu dolara.

Wynik operacyjny segmentu wydobywczego w 2015 roku obciążony jest kosztami zdarzeń o nietypowym charakterze (głównie odpisy aktualizujące i likwidacja aktywów) w wysokości około 151 mln zł (w roku 2014 było to 785 mln zł, głównie w wyniku zawiązania odpisów aktualizujących oraz odpisów z tytułu zaniechania inwestycji). Mniejsze niż w roku 2014 koszty związane z jednorazowymi zdarzeniami odzwierciedliły się w osiągnięciu przez Grupę Kapitałową LOTOS niższej straty operacyjnej na poziomie 57,3 mln zł. Zmiana poziomu EBITDA w 2015 roku w stosunku do roku 2014 wynika z niższego o 101,2 mln zł kosztu amortyzacji.

Wyniki operacyjne segmentu produkcji i handlu

Wykres wyników operacyjnych segmentu produkcji i handlu (mln zł)

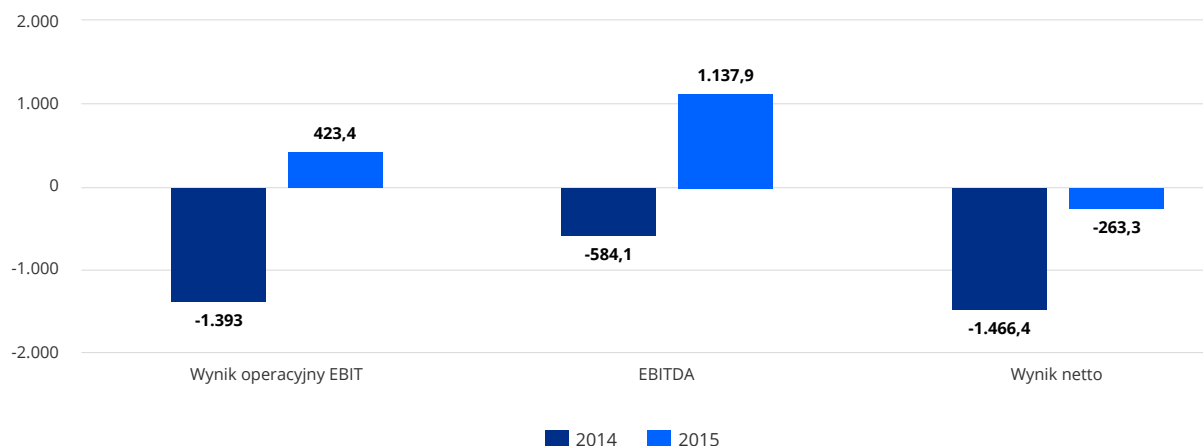
Niższy poziom przychodów ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu w 2015 roku (vs. 2014) jest głównie efektem niższej o 26,5% średniej ceny sprzedaży związanej z niższymi notowaniami produktów naftowych na rynkach światowych, skorygowanej wyższym kursem dolara.

Grupa Kapitałowa LOTOS wykazała w segmencie produkcji i handlu za 2015 rok zysk operacyjny na poziomie 449,0 mln zł. Zmiana wyniku operacyjnego w stosunku do roku 2014 jest efektem między innymi dokonanych w 2014 roku odpisów na zapasach w kwocie 450,9 mln zł i związanego z nimi niższego kosztu wytworzenia w I półroczu 2015 roku. Równocześnie na skutek znacznego spadku cen ropy i produktów naftowych w II półroczu 2015 roku i koniecznością urealnienia do cen bieżących wartości utrzymywanych na koniec 2015 roku zapasów surowców, produktów, półproduktów i towarów wynik operacyjny uległ obniżeniu o 264,2 mln zł (odpis aktualizujący zapasy w 2015 roku).

Zmniejszenie deficytowości działalności na poziomie wyniku netto Grupy Kapitałowej LOTOS

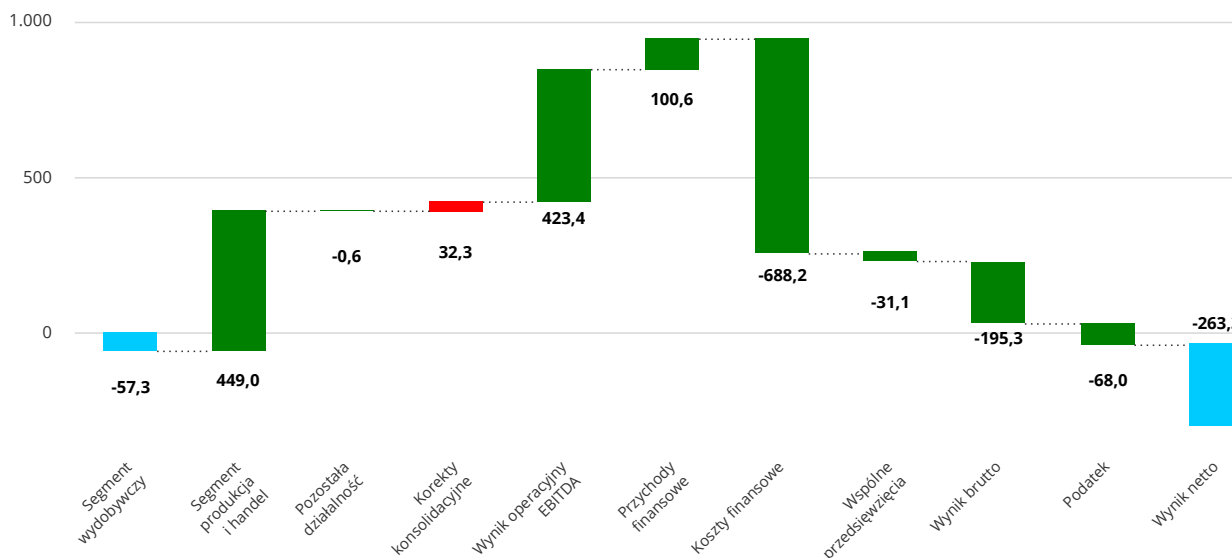
W roku 2015 Grupa Kapitałowa LOTOS znacząco poprawiła wyniki operacyjne oraz zmniejszyła deficytowość działalności na poziomie wyniku netto.

Wyniki operacyjne

Główny wpływ na kształtowanie się wyniku netto w roku 2015 na poziomie wyższym niż w roku poprzednim miały głównie lepsze wyniki operacyjne w obu segmentach działalności. W roku 2015 negatywny wpływ kosztów finansowych na wynik netto (głównie różnice kursowe oraz odsetki od zadłużenia i prowizje) został wzmocniony poprzez efekt zmniejszenia aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w związku z częściowym wygaśnięciem oraz utratą prawa do rozliczenia strat podatkowych z poprzednich okresów. W roku 2014 negatywny wpływ działalności finansowej, w wysokości 730,7 mln zł, został natomiast po części skompensowany przez pozytywny wpływ zwiększenia aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Skonsolidowany wynik finansowy Grupy Kapitałowej LOTOS w 2015 roku (mln zł)

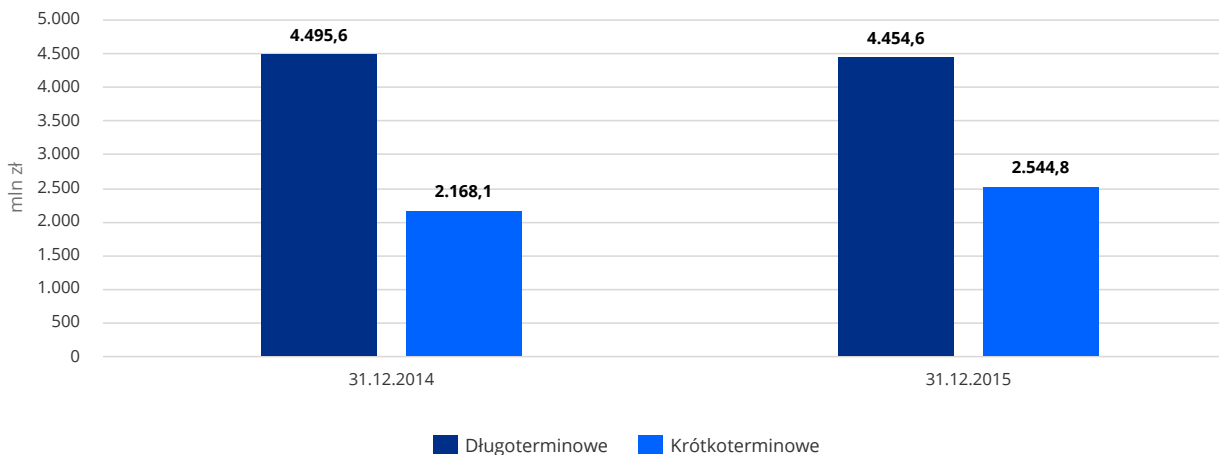
Efektywne zarządzanie długiem

Efektywne zarządzanie długiem w roku 2015 odzwierciedlone zostało mniejszym przyrostem poziomu zadłużenia w stosunku do poniesionych nakładów inwestycyjnych

Dług finansowy Grupy Kapitałowej LOTOS na dzień 31 grudnia 2015 roku osiągnął poziom 6.999,3 mln zł (+335,6 mln zł vs. 31 grudnia 2014 roku). Wzrost ten nastąpił głównie na skutek wyższego kursu dolara (+0,39 zł/USD vs. 31 grudnia 2014 roku). Wskaźnik relacji długu finansowego skorygowanego o wolną gotówkę (w tym środki pieniężne przeznaczone na realizację celów emisji akcji serii D) do kapitału własnego wyniósł 73,9% (+9,5 punktów procentowych vs. 31 grudnia 2014 roku).

Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji oraz leasingu finansowego (mln zł)

Wykres zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji oraz leasingu finansowego (mln zł)

Grupa Kapitałowa LOTOS na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku wypełniała zobowiązania wynikające z umów kredytowych tj.:

- utrzymywania wskaźnika określonego jako Tangible Consolidated Net Worth na poziomie nie niższym niż zapisany w umowach kredytowych,
- utrzymywania wartości wskaźnika finansowego określonego jako Loan to Pledged Inventory Value Ratio (wartość kredytu na zapasy / wartość zapasów Spółki stanowiących przedmiot zastawu) na poziomie nie wyższym niż określony umową kredytową.

Grupa Kapitałowa LOTOS w roku 2015 finansowała inwestycje (ujemne przepływy gotówkowe z działalności inwestycyjnej) dodatnimi przepływami z działalności operacyjnej przy mniejszym udziale przepływów z działalności finansowej, co świadczy o polepszającej się kondycji Grupy Kapitałowej LOTOS.

Przepływy środków pieniężnych

(mln zł)	2015	2014
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	1 488,1	1 380,5
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-1 162,0	-958,3
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	114,7	-597,3

Wyzwania rynku paliwowego

Wyzwania rynku paliwowego

Ostatnie lata, w tym także rok 2015, charakteryzowały się dużą niestabilnością globalnego rynku węglowodorów. Pomimo znacznej nadpodaży nadal rośnie światowa produkcja ropy, głównie poza Europą. To stwarza dodatkową presję na dalsze zniżki cen tego surowca. Na tę trudną sytuację dodatkowo nakładały się w ostatnim czasie znaczące wahania kursów dolara i euro.

Spadek marż w przemyśle poszukiwawczo-wydobywczym w stosunku do przemysłu rafineryjnego znacznie ograniczyło aktywność firm na wymagającym zarówno w zakresie finansowym (wysokie nakłady inwestycyjne), jak i dostępu do produktu (konieczność posiadania koncesji) rynku.

Producenci ropy naftowej zostali zmuszeni do wprowadzenia działań dostosowujących do utrzymujących się niskich cen ropy. Działania skupiły się przede wszystkim na ograniczaniu planowanych inwestycji oraz zmniejszaniu kosztów operacyjnych. Ocenia się, że cięcia nakładów inwestycyjnych (CAPEX) w 2015 roku kształtowały się na poziomie 20–30%. Odbywa się to w sytuacji, gdy spółki europejskie muszą zmierzyć się z problemem prowadzenia działań poszukiwawczo-wydobywczych na coraz trudniej dostępnych złożach.

W najbliższym czasie niepewną sytuację makroekonomiczną potęgować może, m.in. utrwalenie się niższego tempa wzrostu gospodarczego Chin, dalsze umocnienie dolara, słaba dynamika poprawy gospodarczej w strefie euro oraz rozwój sytuacji geopolitycznej.

Poważnym wyzwaniem dla branży paliwowej w Unii Europejskiej są ryzyka związane z limitami uprawnień do emisji CO₂. Dotyczą one wzrostu cen i braku odpowiedniej liczby uprawnień do emisji CO₂, którego konsekwencją będą konieczne do poniesienia koszty w celu zakupu odpowiedniej liczby jednostek. Działania prowadzone przez Komisję Europejską, wpływające na funkcjonowanie EU ETS (Europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych), nie pozostają bez wpływu na ceny uprawnień. Wprowadzony do prawa unijnego w 2015 roku mechanizm MSR (tzw. rezerwy stabilizacyjnej), który istotnie zaingeruje w ilość dostępnych na rynku uprawnień, a w związku z tym na ich cenę, ma zacząć funkcjonować od 2019 roku, a nie jak wcześniej proponowano od 2021 roku. W wyniku zmiany terminu, zasady handlu w EU ETS znacząco zmienią się w toku trwania fazy rozliczeniowej (aktualnie trzeciej: 2013–2020), zamiast zmienić się z początkiem następnego.

Obecnie w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej toczy się postępowanie o stwierdzenie nieważności decyzji Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami. Postępowanie jest wynikiem skargi złożonej przez Polskę. Ze względu na zawilość sprawy przewiduje się, że wydanie wyroku może zająć nawet rok.

W jakim otoczeniu działamy prowadząc działalność poszukiwawczo-wydobywczą?

Według raportu „BP statistical review 2015” 47,7% rezerw ropy naftowej na koniec 2015 roku przypadało na kraje Bliskiego Wschodu, głównie Arabię Saudyjską (15,7% światowych zasobów), Iran (9,3%) i Kuwejt (6,0%). Drugi pod względem wielkości rezerw ropy region to Ameryka Południowa i Środkowa (19,4%), gdzie dominującym krajem jest Wenezuela (17,5% światowych zasobów). W relacji rezerwy do wielkości produkcji (R/P) największy współczynnik posiada Wenezuela (blisko 120), następnie Kuwejt (89), Zjednoczone Emiraty Arabskie (72) i Arabia Saudyjska (63). Rezerwy Norwegii to 6,5 mld baryłek (0,4%) przy relacji R/P na poziomie 9,5.

Światowe rezerwy gazu ziemnego to 187 trylionów m³. Pod względem wielkości zasobów regionem przodującym jest Bliski Wschód 42,7%: głównie Iran (18,2%) i Katar (13,1%). W dalszej kolejności Rosja (17,4%), Turkmenistan (9,3%) i Stany Zjednoczone (5,2%). Najwyższy współczynnik rezerwy do wielkości produkcji R/P posiada Azerbejdżan (68,8), Rosja (56,4) i Algieria (54,1), jednak zestawienie może ulegać zmianom, które spowoduje zniesienie sankcji gospodarczych na produkcję gazu w Iranie, związanych z programem atomowym. Norwegia posiada rezerwy wielkości 1,9 trylionów m³ gazu (1% rezerw światowych) i stosunek R/P = 17,7.

Jak chcemy sprostać wyzwaniom?

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Dla Grupy Kapitałowej LOTOS nadrzędnym zadaniem jest zagwarantowanie bezpieczeństwa Polski w sektorze energii. Trudne i niestabilne otoczenie makroekonomiczne nie zmienia fundamentalnego znaczenia, jaki ma w naszej ocenie, dostęp do własnych źródeł surowców i uniezależnienia się od innych dostawców. W związku z tym intensyfikujemy działania związane ze wzrostem wydobycia węglowodorów, zwiększeniem konwersji przerobu ropy, poprawą bilansu paliwowego kraju oraz wykorzystaniem efektu synergii między przemysłem rafineryjnym, a innymi branżami z sektora energii. Duży nacisk kładziemy również na zwiększanie naszej efektywności i konkurencyjności, realizując innowacyjną inwestycję, jaką jest Projekt EFRA.

Dokładamy starań, aby nasz zrównoważony rozwój, przekładający się na budowanie wartości dla akcjonariuszy, odbywał się z poszanowaniem potrzeb otoczenia, w którym działamy. Chcemy poprzez swoją działalność stymulować rozwój regionalny, realizując w praktyce założenia patriotyzmu gospodarczego.

Jesteśmy przekonani, że poprzez takie innowacyjne, a zarazem odpowiedzialne podejście do prowadzenia działalności, możemy odegrać ważną rolę w realizacji rządowego Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju opracowanego przez Wicepremiera i Ministra Rozwoju Mateusza Morawieckiego.

Jak Grupa LOTOS może przyczynić się do realizacji założeń Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju?

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Filary patriotyzmu gospodarczego

Reindustrializacja	Rozwój innowacyjnych firm	Kapitał dla rozwoju	Ekspansja zagraniczna	Rozwój społeczny i regionalny
Zwiększanie zakupów surowców/materiałów/produktów od przedsiębiorców prowadzących działalność w Polsce.	Wydatki na badania i rozwój.	Planowanie i realizacja inwestycji przyczyniających się do rozwoju innych branż gospodarki.	Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży.	Przyczynianie się do rozwoju regionów, w których Grupa Kapitałowa LOTOS prowadzi działalność podstawową m.in. poprzez inwestycje i innowacje społeczne.

Reindustrializacja	Rozwój innowacyjnych firm	Kapitał dla rozwoju	Ekspansja zagraniczna	Rozwój społeczny i regionalny
Poprzez oferowany produkt wspieranie rozwoju przemysłu, który jest naturalnym środowiskiem innowacji.	Kreowanie wewnątrz organizacji środowiska sprzyjającego tworzeniu innowacji.	Dostarczanie kapitału do rozwoju innych podmiotów gospodarczych poprzez płacenie podatków w Polsce.	Wchodzenie na nowe, szybko rozwijające się rynki.	Przeciwdziałanie powstawaniu obszarów wykluczenia oraz niwelowanie różnic w dostępie do miejsc pracy.
Wkład w tworzenie sieci kooperacji z lokalnymi dostawcami.	Nawiązywanie współpracy z ośrodkami naukowymi, kształcenie nowych kadr.	Promowanie idei akcjonariatu pracowniczego (zapewnianie dywersyfikacji źródeł dochodów).	Realizowane bezpośrednich inwestycji zagranicznych.	Aktywizacja społeczności lokalnych poprzez realizowanie inicjatyw kulturalnych i sportowych.
Generowanie miejsc pracy (umowy i podatki) w innych sektorach gospodarki, w szczególności w sektorze produkcji.	Kapitałowe oraz niefinansowe w tworzenie ekosystemu innowacji zorganizowanych wokół łańcucha wartości Grupy LOTOS.			

Efektywność przede wszystkim

Z uwagi na utrzymujące się niekorzystne dla sektora otoczenie makroekonomiczne, w tym wahania koniunktury na rynku surowcowym i gwałtowny spadek cen ropy naftowej, działania segmentu wydobywczego Grupy Kapitałowej LOTOS ukierunkowane będą na zwiększenie efektywności i zapewnienie stabilności finansowej segmentu. Zakładana jest koncentracja na kluczowych projektach strategicznych, tj. dalszym zagospodarowaniu złoża ropy naftowej B8 i złóż gazowych B4/B6, a także na odzyskaniu kapitału zamrożonego w aktywie podatkowym związanym z projektem zagospodarowania złoża YME w Norwegii, w oparciu o przepływy finansowe ze złóż Heimdal i Sleipner. [zobacz więcej](#)

W ramach realizowanych działań strategicznych planowany jest także szereg projektów mających na celu wzrost efektywności działań, w tym:

- Optymalizacja kosztów działalności, szczególnie w scenariuszu przedłużonego kryzysu na rynku cen ropy.
- Dyscyplina w realizacji projektów oraz doskonałość operacyjna, m.in. poprzez pełne wykorzystanie potencjału posiadanych aktywów, zarówno złożowych (tzn. zwiększenie poziomu szcerpania złóż i wydłużenie czasu ich eksploatacji), jak również technicznych (tzn. optymalne wykorzystanie platform, statków i innych składników majątku).
- Możliwe jest również wykorzystanie obecnej sytuacji rynkowej do zakupu aktywów po atrakcyjnych cenach.

934 mln zł

wyniosły inwestycje
Grupy Kapitałowej LOTOS
w segmencie
poszukiwawczo-
wydobywczym w 2015 roku

Grupa Kapitałowa LOTOS
Zintegrowany Raport Roczny 2015

02

Nasza strategia

Nasza strategia

W 2015 roku z sukcesem zakończyliśmy realizację Strategii biznesowej Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2011–2015. Zrealizowaliśmy kluczowe cele, które wyznaczyliśmy sobie w tym ważnym dla nas dokumencie. Zwiększyliśmy potencjał produkcyjny i poprawiliśmy efektywność operacyjną. Umocniliśmy także swoją pozycję na rynku paliw detalicznych. Rozwój ten odbywał się z poszanowaniem idei zrównoważonego rozwoju oraz społecznej odpowiedzialności biznesu, którego założenia opisaliśmy w strategii CSR na lata 2012–2015.

Korzyści, które przyniosło nam zrealizowanie strategii:

- Zwiększyliśmy konkurencyjność poprzez zwiększenie stopnia konwersji, lepsze gospodarowanie energią oraz zwiększenie dostępu do własnego surowca i wdrożone projekty optymalizacyjne,
- Rozwinęliśmy nowe możliwości rynkowe,
- Pozyskaliśmy lojalność klientów,
- Zwiększyliśmy potencjał innowacyjny firmy,
- Rozwinęliśmy i stale usprawniamy proces zarządzania ryzykiem,
- Utrzymaliśmy długoterminowe zaufanie pracowników.

Nie zamierzamy na tym poprzestać. Dotychczasowe dokonania traktujemy jako punkt wyjścia do dalszego rozwoju, poprawy efektywności i zwiększania naszej innowacyjności. W odpowiedzi na trudne wyzwania rynkowe wdrożyliśmy nowy model zarządzania segmentowego. Rozpoczęliśmy również prace nad nową strategią uwzględniającą nową perspektywę czasową do roku 2018 i perspektywę długookresową „2018+”.

Strategia biznesowa Grupy Kapitałowej LOTOS

Nadrzędnym celem, który Grupa Kapitałowa LOTOS przyjęła w Strategii biznesowej na lata 2011–2015 była budowa wartości dla akcjonariuszy poprzez optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów intelektualnych i materialnych oraz realizację programów rozwojowych w obszarach:

- poszukiwawczo–wydobywczym,
- przerobu ropy,
- handlowym.

Na koniec roku 2015 zrealizowaliśmy aż 10 z 11 kluczowych celów strategicznych sformułowanych w Strategii biznesowej Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2011–2015. W grupie tej znalazły się wszystkie cele związane z rozwojem w kluczowych dla nas obszarach.

Obszar	Cel Strategiczny	Poziom realizacji celu
Zarządczy	Rozwój kapitału marki LOTOS w latach 2011–2015 rozumiany, jako efekt synergii wizerunku i siły w kluczowych dla marki grupach docelowych. Wymiarem realizacji celu było osiągnięcie na koniec 2015 roku wartości zagregowanego wskaźnika kapitału marki LOTOS na poziomie 140 pkt.	
	Realizacja strategii społecznej odpowiedzialności, jako wsparcie w procesie osiągania celów wynikających ze strategii biznesowej.	
Wydobywczy	Zwiększenie produkcji węglowodorów do 1,2 mln toe w roku 2015, co stanowi równowartość 24 tys. boe/d. W efekcie zrealizowanych działań na koniec 2015 roku dzienny potencjał wydobywczy w ujęciu rocznym wyniósł 30,3 tys. boe/d.	
Handlowy	Utrzymanie minimum 30% udziałów w krajowym rynku paliw.	
	Uzyskanie 10% udziałów w krajowym rynku detalicznym paliw do końca 2015 roku.	
	Sprzedaż przewyższająca o 15% potencjał produkcyjny paliw produkowanych w rafinerii Grupy LOTOS.	
	Utrzymanie pozycji lidera na krajowym rynku olejów smarowych.	

Obszar	Cel Strategiczny	Poziom realizacji celu
Operacyjny	Utrzymanie wysokiej konkurencyjności rafinerii Grupy LOTOS.	
	Osiągnięcie najlepszych standardów produkcyjnych w branży rafineryjnej w zakresie: gospodarowania energią, korzystania ze środowiska naturalnego oraz wypadkowości.	
	Zapewnienie bezpieczeństwa procesów technologicznych Grupy LOTOS.	
	Zwiększenie stopnia konwersji i pogłębienia przerobu surowca.	

cel zrealizowany

cel niezrealizowany

Na koniec 2015 roku jedynym celem, którego poziom nieznacznie odchylił się od zaplanowanego wskaźnika było uzyskanie poziomu sprzedaży przewyższającego o 15% potencjał produkcyjny paliw produkowanych w rafinerii Grupy LOTOS. Uzyskany przez nas wynik na poziomie 95% wartości docelowej był efektem zamierzonych działań firmy. Pod koniec okresu strategicznego wielkość uzyskiwanych marż nie uzasadniała bowiem dążenia do osiągania wyższych wielkości produkcji i sprzedaży produktów, dlatego firma dostosowała swoje działanie do nowych warunków otoczenia makroekonomicznego.

Miniony rok był bardzo istotny z punktu widzenia rozwoju Grupy Kapitałowej LOTOS. Z sukcesem udało nam się przekroczyć najistotniejsze cele strategiczne założone na lata 2011–2015, dotyczące segmentu wydobywczego oraz hurtowego i detalicznego rynku paliw w Polsce. W 2016 roku LOTOS wchodzi w nową fazę rozwoju, którego głównym celem jest dalsze wzmacnianie bezpieczeństwa Polski w sektorze energii, industrializacja krajowej gospodarki oraz znaczący wzrost wartości firmy.

W obszarze wydobycia węglowodorów odnotowano wzrost do 28,4 tys. boe/d. Na koniec 2015 roku wypracowano udział w hurtowym rynku paliw na poziomie 31,2% a w rynku detalicznym na poziomie 10,5%.

Powstanie kompleksu instalacji pogłębionego przerobu ropy zapewni spółce m.in. wzrost marży rafineryjnej o ok. 2 USD/bbl. Dodatkowo dzięki realizacji Projektu EFRA, LOTOS będzie w stanie wyprodukować 900 tys. ton dodatkowych paliw rocznie, głównie oleju napędowego, które zasilą polską gospodarkę. Rozpoczęte w ubiegłym roku prace inwestycyjne zakończą się w 2018 roku.

Udane wyniki mimo presji czynników zewnętrznych

Gwałtowny spadek notowań cen ropy naftowej (-47% r./r.) oraz spadający trend cenowy produktów naftowych wywarły niekorzystny wpływ na raportowane wyniki LOTOSU. W ubiegłym roku spółka wypracowała 22,7 mld zł skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży, a strata netto wyniosła 263 mln zł.

Istotny wpływ na raportowaną stratę netto miały koszty finansowe w postaci m.in. ujemnych różnic kursowych (blisko 345 mln zł) związane ze wzrostem kursu USD/zł na koniec okresu (+11,1% r./r.) w 2015 roku, co obciążało wycenę spłacanych przez LOTOS kredytów, denominowanych w amerykańskiej walucie.

Jednocześnie LOTOS wygenerował w analizowanym okresie 1 488 mln zł przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej (1 381 mln zł w 2014 roku), co w najlepszy sposób potwierdza stabilną kondycję finansową spółki.

Znaczący wzrost wydobycia – Sleipner i B8

Łączne wydobycie spółki LOTOS Petrobaltic w Polsce, Norwegii i na Litwie wyniosło w 2015 roku 28,4 tys. boe/d i było najwyższe w historii firmy. Mimo niższych cen ropy naftowej i gazu. Grupa Kapitałowa LOTOS Petrobaltic zwiększyła wolumen wydobytych węglowodorów, pochodzących m.in. ze świeżo zakupionych udziałów w polu gazowym Sleipner w Norwegii oraz wstępnej produkcji ze złoża B8, zlokalizowanego na Bałtyku.

Złoże B8 to obecnie największa kopalnia ropy naftowej w polskiej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego. Jego potencjał wydobywczy oszacowano na 3,5 mln ton ropy naftowej. Po uruchomieniu docelowego wydobycia LOTOS będzie pozyskiwał z B8 do 5 tys. boe/d.

EBITDA segmentu wydobywczego wyniosła w ubiegłym roku ponad 185 mln zł w porównaniu ze stratą na poziomie 280 mln zł w 2014 roku.

Rekordowy przerób, większa sprzedaż

W 2015 roku rafineria Grupy LOTOS w Gdańsku osiągnęła rekordowy przerób ropy. Przerobiono 10,2 mln ton surowca (9,5 mln ton w 2014 roku). Tym samym wykorzystanie nominalnych zdolności przerobowych zakładu w całym ubiegłym roku wyniosło 97%.

W analizowanym okresie w segmencie produkcji i handlu LOTOS sprzedał łącznie ponad 10,9 mln ton produktów, tj. o ok. 8,1% więcej niż w 2014 roku. Wzrost produkcji i sprzedaży był efektem bardzo korzystnych marż rafineryjnych utrzymujących się przez większość miesięcy ubiegłego roku.

Oczyszczona EBITDA najwyższa w historii sieci stacji LOTOS

Na koniec 2015 roku w sieci LOTOS działało 476 stacji paliw. Przez cały ubiegły rok sieć LOTOSU powiększyła się o 35 obiektów w tym 25 stacji w segmencie ekonomicznym (LOTOS Optima). Skutecznie prowadzone działania optymalizacyjne wpłynęły na poprawę wyników finansowych osiągniętych przez sieć LOTOS. Oczyszczona EBITDA obszaru detalicznego wyniosła w 2015 roku 112 mln zł. Dla porównania w 2014 r. wynik ten wyniósł 95 mln zł a w 2013 r. 44 mln zł.

Nowe cele na nowe czasy

Rozpoczęliśmy prace nad nową strategią uwzględniającą nową perspektywę czasową. Intensywnie pracujemy nad strategią krótkookresową do roku 2018, jak również nad kierunkami strategicznego rozwoju po roku 2018.

Kluczowe założenia jakie przyjęliśmy do budowy strategii to:

- Powrót Spółki do wypłat dywidendy i utrzymanie zdolności do tych wypłat w długim okresie,
- Stabilny i efektywny rozwój komplementarnych segmentów działalności,
- Kontynuacja polityki optymalizacji marży zintegrowanej,
- Bezpieczeństwo w sektorze energii Polski z wykorzystaniem ekonomicznych zalet dywersyfikacji źródeł surowców.

W krótkim okresie (do roku 2018) planujemy:

- Identyfikację strategicznych kierunków wzrostu i planowanie inicjatyw rozwojowych,
- Analizę bieżących aktywów pod względem długookresowej zdolności do generowania wartości dla Grupy Kapitałowej LOTOS,
- Włączenie instalacji EFRA do ciągu technologicznego, osiągnięcie pełnych zdolności produkcyjnych ze złoża B8 i finalizację analiz rentowności złóż gazowych B4/B6,
- Sukcesywne uruchomienie projektów usprawnień organizacyjnych i oszczędnościowych,
- Wzmocnienie kultury innowacyjności zgodnie z polityką reindustrializacji kraju.

W perspektywie 2018+ zakładamy:

- Wdrożenie dalszych projektów rozwojowych z jednoczesnym utrzymaniem zdolności do wypłaty dywidendy,
- Bieżącą optymalizację docelowej infrastruktury operacyjnej, kapitałowej i prawnej.

Strategia społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS

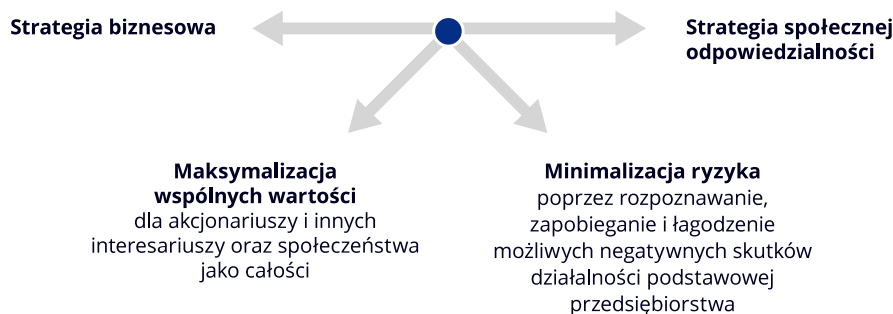
W Grupie Kapitałowej LOTOS traktujemy społeczną odpowiedzialność biznesu jako element zarządzania i doskonalenia całej organizacji.

Wierzymy, że biznes powinien być prowadzony w zgodzie z normami etycznymi, środowiskiem naturalnym i potrzebami społeczeństwa, dlatego przyjęliśmy system wartości, który traktujemy jako długofalowe zobowiązanie wobec wszystkich interesariuszy.

Rozwój strategicznego podejścia:

Świadomość znaczenia odpowiedzialności społecznej dla realizacji celów strategicznych wpłynęła w 2008 roku na przyjęcie przez Zarząd Grupy LOTOS kompleksowej Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS. W 2011 roku poddaliśmy dokument weryfikacji w toku kompleksowych konsultacji z naszymi interesariuszami. Efektem prac była Strategia społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2012–2015. Jej nadrzędnym celem było wsparcie strategii biznesowej poprzez wykorzystywanie zasobów i kompetencji firmy na rzecz wytwarzania wartości ekonomicznych i społecznych z korzyścią dla otoczenia.

Realizacja tych działań była możliwa poprzez zastosowanie następującego mechanizmu:

Podejmowane przez nas działania w dziedzinie społecznej, gospodarczej, relacji z kluczowymi interesariuszami oraz ładu korporacyjnego, w szczególności odnosiły się do:

- minimalizowania negatywnych skutków działalności i ograniczania ryzyka z tym związanego,
- maksymalizacji szans na zrównoważony rozwój firmy w długiej perspektywie czasowej,
- przestrzegania prawnych i etycznych norm postępowania,
- zwiększania pozytywnego wkładu w rozwój społeczny.

Strategiczne podejście do CSR w Grupie Kapitałowej LOTOS dotyczy każdego z obszarów prowadzonej działalności. W ramach strategii CSR określono **13 celów kluczowych**, którym towarzyszyło **39 celów operacyjnych** i **ok. 100 działań** w każdym roku w poszczególnych obszarach.

Jak dokonywaliśmy pomiarów:

Za nadzór nad realizacją celów kluczowych i operacyjnych oraz związanych z nimi działań, odpowiadali liderzy poszczególnych obszarów. Współistnienie perspektywy biznesowej i społecznej dodatkowo polegało na cyklicznym raportowaniu Zarządowi Grupy LOTOS postępów w realizacji strategii CSR wraz z realizacją strategii biznesowej. Wskaźnikiem realizacji strategii społecznej odpowiedzialności była jej procentowa realizacja w poszczególnych obszarach.

Osiągnięty cel:

Realizacja celu strategicznego na **koniec 2015 roku** wyniosła **90%**, natomiast działania operacyjne zostały wykonane na poziomie **95%**.

Kluczowe cele oraz działania związane z realizacją strategii CSR w latach 2012–2015 w podziale na obszary:

Inwestowanie w zasoby ludzkie

Cele kluczowe	Najważniejsze działania i wybrane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> ■ Zapewnienie wysokokwalifikowanych pracowników niezbędnych dla skutecznej realizacji strategii biznesowej. 	<p>Podnosiliśmy standardy zarządzania zasobami ludzkimi doskonaląc procesy HR np. rozwój Akademii LOTOS, program adaptacyjny, standardy rekrutacji, nowe funkcjonalności w samoobsługowym portalu pracowniczym - Portalu HR i SAP HCM.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Udoskonalenie kultury organizacyjnej w oparciu o przyjęte wartości. 	<p>Przeprowadziliśmy badanie satysfakcji/zaangażowania pracowników w całej Grupie Kapitałowej LOTOS oraz realizowaliśmy Plany działań doskonalących w oparciu o ich wyniki.</p> <p>Udoskonaliliśmy system okresowej oceny pracowników. 96% pracowników spełniało kluczowe wymagania stanowiskowe.</p> <p>Zwiększyliśmy udział pracowników w wieku 50+ zaangażowanych w rozwój współpracowników.</p> <p>Każdego roku byliśmy organizatorem wielu praktyk i staży.</p> <p>Aktywnie prowadziliśmy działania służące podnoszeniu poziomu i jakości kształcenia w szkołach średnich poprzez partnerską współpracę ze szkołami, uczelniami, stowarzyszeniami studenckimi oraz kołami naukowymi.</p> <p>Wszyscy pracownicy otrzymali Kodeks etyki.</p> <p>Opracowaliśmy system szkoleń dedykowanych zarządzającym stacjami paliw oraz pracownikom zatrudnionych na stacjach paliw LOTOS.</p> <p>Opracowaliśmy „Strategię budowania marki LOTOS jako pracodawcy”.</p>

Wzmacnianie sfery zdrowia i bezpieczeństwa

Cel kluczowy	Najważniejsze działania i wybrane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie świadomości i poziomu zaangażowania kadry kierowniczej i pracowników wszystkich szczebli oraz podwykonawców w poprawę bezpieczeństwa. 	<p>W każdym roku obowiązywania strategii organizowaliśmy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy dla pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS.</p> <p>Zorganizowaliśmy szereg kampanii oraz projektów edukacyjno-informacyjnych promujących bezpieczne warunki pracy.</p> <p>Przeprowadziliśmy szkolenia wewnętrzne dla kadry kierowniczej z zakresu BHP oraz przeglądy stanu bezpieczeństwa we wszystkich spółkach.</p> <p>Opracowaliśmy jednolite standardy w zakresie bezpieczeństwa dla podwykonawców.</p>

Integracja z lokalnym otoczeniem

Cel kluczowy	Najważniejsze działania i wybrane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie przychylności otoczenia oraz wzmocnienie reputacji przedsiębiorstwa społecznie zaangażowanego poprzez podejmowanie działań przyczyniających się do trwałego rozwiązywania problemów społecznych i środowiskowych istotnych dla otoczenia lokalnego. 	<p>Każdego roku realizowaliśmy kilkanaście programów z udziałem naszych partnerów społecznych, w tym w modelu partnerstwa międzysektorowego z zakresu BRD, ochrony bioróżnorodności i wyrównywania różnic społecznych.</p> <p>W celu doskonalenia współpracy corocznie organizowaliśmy spotkania ewaluacyjne z partnerami społecznymi.</p> <p>Zorganizowaliśmy „Dzień otwarty” w rafinerii dla mieszkańców okolic naszego zakładu.</p> <p>Prowadziliśmy badania wśród mieszkańców okolic zakładów dotyczących m.in. oceny Grupy Kapitałowej LOTOS jako przedsiębiorstwa pozytywnie wpływającego na jakość życia w najbliższej okolicy zakładów spółki.</p>

Zarządzanie zasobami naturalnymi w procesie produkcji

Cel kluczowy	Najważniejsze działania i wybrane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie ryzyka środowiskowego oraz dążenie do stałego minimalizowania stopnia negatywnego oddziaływania działalności na środowisko. 	<p>Dokonaaliśmy analizy bioróżnorodności przyrodniczej okolic rafinerii Grupy LOTOS w Gdańsku.</p> <p>Przeprowadziliśmy ocenę wpływu na środowisko naszych stacji paliw.</p> <p>W procesie planowania wszystkich działań inwestycyjnych w każdym roku poprawialiśmy wskaźniki efektywności energetycznej oraz obniżaliśmy energochłonność wybranych instalacji.</p> <p>Angażowaliśmy się w upowszechnianie dobrych praktyk i standardów środowiskowych.</p>

Etyka i przeciwdziałanie nadużyciom w działalności biznesowej

Cel kluczowy	Najważniejsze działania i wybrane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> ■ Udoskonalenie sposobu zarządzania poprzez dbałość o etykę postępowania i transparentność procesów biznesowych oraz zabezpieczenie organizacji przed ryzykiem niezgodności zagrażających jej funkcjonowaniu. 	<p>Prowadziliśmy ocenę dojrzałości organizacyjnej w zakresie systemu przeciwdziałania nadużyciom.</p> <hr/> <p>Przyjęliśmy Politykę przeciwdziałania nadużyciom.</p> <hr/> <p>Przyjęliśmy i wdrożyliśmy Kodeks etyki.</p> <hr/> <p>Powołaliśmy Radę ds. etyki oraz Rzecznika ds. etyki.</p> <hr/> <p>Powołaliśmy Zespół ds. wdrożenia Programu etycznego na stacjach paliw.</p>

Partnerstwo z otoczeniem rynkowym

Cel kluczowy	Najważniejsze działania i wybrane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> ■ Zbudowanie trwałych relacji z klientami poprzez koncentrację na zrozumieniu ich potrzeb oraz zapewnienie im wysokiej jakości i bezpieczeństwa produktów. ■ Wzrost świadomości marki LOTOS jako marki społecznie odpowiedzialnej. ■ Zbudowanie u uczestników rynku kapitałowego świadomości, że Grupa LOTOS postrzega społeczną odpowiedzialność biznesu jako istotny element zarządzania koncernem. 	<p>W każdym roku obowiązywania strategii prowadziliśmy badania satysfakcji klientów Grupy Kapitałowej LOTOS.</p> <hr/> <p>Ujednoliciliśmy procesy handlowe (w tym reklamacyjne) Grupy Kapitałowej LOTOS w oparciu o elektroniczne narzędzia.</p> <hr/> <p>Przeprowadziliśmy szereg działań promocyjnych skierowanych do pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS w celu uczynienia z nich ambasadorów marki LOTOS.</p> <hr/> <p>Zorganizowaliśmy kampanię „Pomaganie przez tankowanie” - pierwszą kampanię z zakresu marketingu zaangażowanego społecznie w branży paliwowej w Polsce.</p> <hr/> <p>Eksponowaliśmy działania w zakresie CSR wśród uczestników rynku kapitałowego.</p>

Bezpieczeństwo w sektorze energii

Cel kluczowy	Najważniejsze działania i wybrane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> ■ Podejmowanie i udział w inicjatywach nakierowanych na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w sektorze energii w Polsce i w krajach, w których Grupa LOTOS jest aktywna biznesowo, w sposób odpowiedzialny wobec społeczeństwa i środowiska. 	Braliśmy czynny udział w procesie legislacyjnym w Polsce i w Unii Europejskiej w zakresie regulacji dotyczących sektora energii.

Komunikowanie zmian i dostęp do informacji

Cel kluczowy	Najważniejsze działania i wybrane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> ■ Zapewnienie interesariuszom terminowej i dostosowanej do potrzeb komunikacji. 	Wdrożyliśmy nowe rozwiązania funkcjonalne i graficzne w intranecie pracowniczym, udostępniliśmy nasz intranet dla pracowników na zewnątrz firmy.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Wykształcenie kultury organizacyjnej opartej o wielokierunkową, otwartą komunikację, w tym rozwój systemu konsultacji wewnątrz Grupy Kapitałowej LOTOS. 	Rozwinęliśmy nasze serwisy społecznościowe - m.in. Kierunek Bałtyk. Wdrożyliśmy i rozwinęliśmy aplikacje mobilne - LOTOS dla Kierowcy, LOTOS Kids.

Z odpowiedzialnością w przyszłość

Pod koniec 2015 roku w trakcie corocznej inicjatywy Dzień z CSR z udziałem kadry kierowniczej **Grupy Kapitałowej LOTOS** rozpoczęte zostały prace nad **nową Strategią społecznej odpowiedzialności**, w oparciu o analizę doświadczeń wyniesionych z prac zrealizowanych w 2011 roku, a także przy uwzględnieniu zmian, jakie w sposób naturalny zaszły w działalności CSR w Grupie Kapitałowej LOTOS w związku z jej dynamicznym rozwojem w latach 2012-2015.

Prace nad strategią przebiegały w oparciu o następujące działania:

- Wewnętrzna ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów na lata 2012–2015,
- Zewnętrzna ocena zmian, jakie w wyniku realizacji Strategii, nastąpiły w postrzeganiu społecznego zaangażowania koncernu w kluczowych grupach interesariuszy,
- Ocena efektów zrealizowanych działań w oparciu o korzyści po stronie organizacji, jak i opinie kluczowych zewnętrznych beneficjentów głównych wdrożonych inicjatyw,
- Wypracowanie Strategii w ścisłej współpracy z liderami odpowiedzialnymi za wdrożenie założeń strategicznych w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu w latach 2012–2015 oraz wskazanymi przez nich specjalistami z wnętrza organizacji, a także przedstawicielami zespołu odpowiedzialnego za określenie nowej perspektywy biznesowej Grupy Kapitałowej LOTOS.

Strategia CSR Grupy Kapitałowej LOTOS będzie odpowiadać na wyzwania zdefiniowane w **Celach Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals, SDGs) do 2030 roku** ogłoszonych przez ONZ we wrześniu 2015 roku, [Wizji Zrównoważonego Rozwoju dla Polskiego Biznesu do 2050](#) oraz **10 Zasadach Global Compact**. Cele te są już przez nas realizowane m.in. poprzez długofalowe programy nakierowane na rozwój pracowników każdego szczebla oraz otoczenie społeczne i rynkowe. Przykładem takiej aktywności jest zrealizowanie pierwszej kampanii z zakresu marketingu zaangażowanego społecznie w branży paliwowej w Polsce pt. „[Pomaganie przez tankowanie](#)”. Świadome i kompleksowe podejście do zarządzania zasobami naturalnymi oraz bezpieczeństwem energetycznym są kolejnym elementem zaangażowania Grupy Kapitałowej LOTOS w realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju. Stale obniżamy wskaźniki efektywności energetycznej oraz energochłonność wybranych instalacji.

Poprzez cele Strategii chcemy wzmocnić nasz wkład w realizację wyzwań określonych przez ONZ.

10 zasad Global Compact:

1. Popieranie i przestrzeganie praw człowieka przyjętych przez społeczność międzynarodową;
2. Eliminowanie wszelkich przypadków łamania praw człowieka przez firmę;
3. Poszanowanie wolności stowarzyszenia się;
4. Eliminowanie wszelkich form pracy przymusowej;
5. Popieranie zniesienia pracy dzieci;
6. Efektywne przeciwdziałanie dyskryminacji w sferze zatrudnienia;
7. Prewencyjne podejście do środowiska naturalnego;
8. Podejmowanie inicjatyw mających na celu promowanie postaw odpowiedzialności ekologicznej;
9. Stosowanie i rozpowszechnianie przyjaznych środowisku technologii;
10. Przeciwdziałanie korupcji we wszystkich formach, w tym wymuszeniom i łapówkarstwu.

Cele Zrównoważonego Rozwoju to 17 celów, 169 zadań i 304 wskaźników, dzięki którym w 2030 roku społeczeństwu ma się żyć lepiej, zdrowiej i bezpieczniej, zarówno pod względem społecznym, środowiskowym, jak i gospodarczym. W 2015 roku cele zastąpiły dotychczasowe 8 celów milenijnych.

Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs), które Grupa Kapitałowa LOTOS wspiera swoimi działaniami:

Cel 4 – Zapewnić wszystkim inkluzywną i wysokiej jakości edukację oraz promować uczenie się przez całe życie

Cel 6 – Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych

Cel 7 – Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie

Cel 8 – Promować inkluzywny i zrównoważony wzrost gospodarczy, zatrudnienie i godną pracę dla wszystkich ludzi

Cel 9 – Budować odporną infrastrukturę, promować inkluzywną i zrównoważoną industrializację oraz wspierać innowacyjność

Cel 10 – Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami

Cel 12 – Stworzyć wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji

Cel 14 – Chronić morza i oceany oraz wykorzystywać ich zasoby w zrównoważony sposób

Cel 15 – Zarządzać lasami w sposób zrównoważony, zwalczać pustynnienie, zatrzymać i odwrócić proces degradacji gleby, powstrzymać utratę bioróżnorodności

Cel 17 – Wzmocnić środki wdrażania i zrewitalizować globalne partnerstwo

Zarządzanie ryzykiem

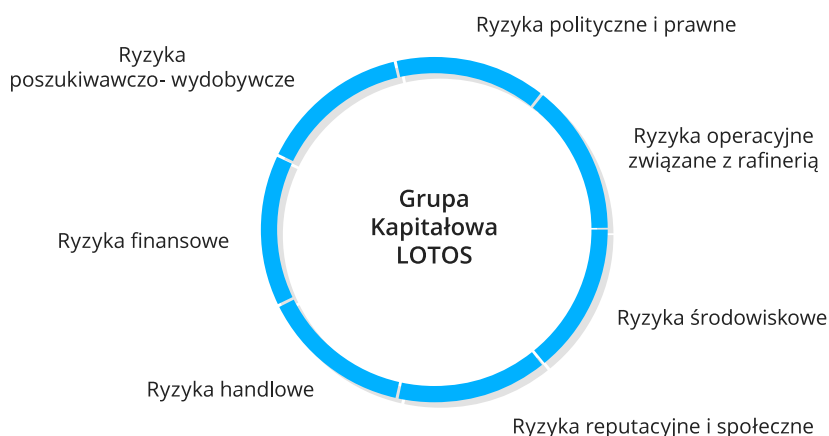
Nasze podejście do zarządzania ryzykiem

Ze względu na specyfikę sektora paliwowego, Grupa Kapitałowa LOTOS w strategiczny sposób podchodzi do minimalizacji potencjalnych ryzyk mogących negatywnie wpływać na realizację naszych celów biznesowych, a także na otoczenie społeczne, w którym prowadzimy działalność. Poprzez identyfikację, stały monitoring oraz strategiczne podejście do zarządzania ograniczamy ewentualne zagrożenia każdego dnia.

W roku 2015 w ramach systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym (ang. Enterprise Risk Management, ERM) w Grupie Kapitałowej LOTOS sukcesywnie podejmowaliśmy działania ukierunkowane na ograniczanie poszczególnych zidentyfikowanych ryzyk. Pozwoliło to m.in. zmniejszyć prawdopodobieństwo ich wystąpienia. Dla ryzyk, które się materializowały, zastosowaliśmy zdefiniowane wcześniej plany postępowania. Pozwoliły one na ograniczenie ich negatywnych skutków. Zdefiniowaliśmy także nowe ryzyka związane głównie z realizacją istotnych dla funkcjonowania w Grupie Kapitałowej LOTOS projektów (m.in. [Projekt EFRA](#) czy zagospodarowanie [złoża B8](#)). Ponadto realizowaliśmy działania doskonalące w zakresie wykorzystywanych narzędzi wspierających proces zarządzania ryzykiem czy metodyki ich identyfikacji, oceny i monitorowania.

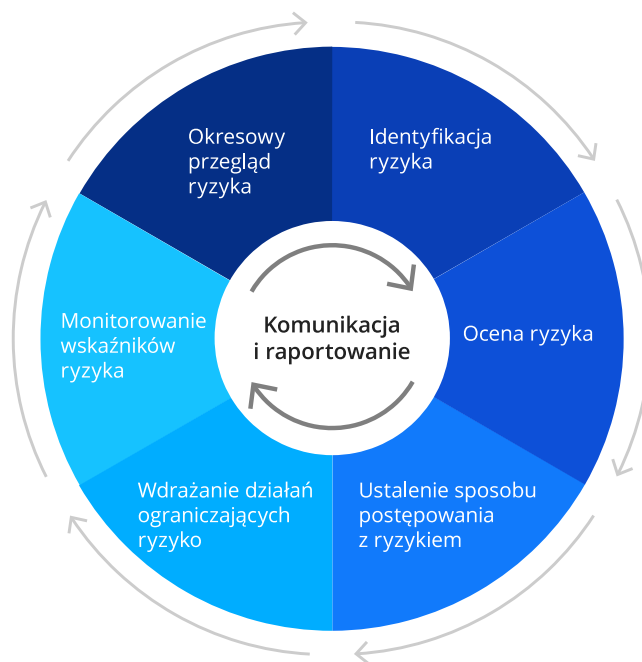
W Grupie Kapitałowej LOTOS identyfikujemy ryzyka we wszystkich obszarach działalności. Wiele ryzyk jest ze sobą powiązanych, dlatego badamy ich wzajemne oddziaływania i podejmujemy działania prowadzące do ich maksymalnego ograniczenia.

Podstawowe grupy ryzyk w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS

Ryzyka identyfikowane są w kontekście realizowanych celów strategicznych oraz operacyjnych. Na podstawie opracowanej i zatwierdzonej matrycy oceny ryzyk, proces oceny przeprowadzany jest z uwzględnieniem kryteriów prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz możliwych skutków, tak finansowych, jak i reputacyjnych, przy czym skutki reputacyjne rozumiane są jako: konsekwencje wizerunkowe, konsekwencje dla środowiska oraz konsekwencje dla zdrowia ludzi. Wszystkie ze zidentyfikowanych ryzyk podlegają monitorowaniu, przy czym ryzyka uznane za znaczące podlegają ostrzejszym wymogom kontrolnym.

Główne elementy procesu zarządzania szansami oraz ryzykami w Grupie Kapitałowej LOTOS:

- **Identyfikacja ryzyk** – ryzyka identyfikowane są w kontekście realizowanych celów strategicznych oraz operacyjnych.
- **Ocena ryzyk** – ocena odbywa się w dwóch perspektywach czasowych: rocznej i długoterminowej. Kryteriami oceny są zarówno skutki finansowe, jak i reputacyjne, agregowane jako utrata wizerunku, konsekwencje dla środowiska i konsekwencje dla zdrowia ludzi.
- **Analiza ryzyk** – dla każdego z ryzyk ustalany jest bieżący sposób zarządzania, wskazywane są środki kontroli i mechanizmy zabezpieczające. W przypadku ryzyk ocenionych jako znaczące, przygotowywane są szczegółowe karty zarządzania danym ryzykiem. Określają one plany jego ograniczania oraz postępowania na wypadek jego materializacji. Definiowane są wskaźniki ryzyka KRI ang. key risk indicator, które pozwalają na monitorowanie zjawiska oraz poziomu ekspozycji na ryzyko, zgodnie z przyjętymi zasadami. Za powyższe elementy analizy ryzyka odpowiedzialni są ich właściciele.
- **Przeglądy ryzyk** – okresowo, minimum dwa razy do roku, dokonywany jest przegląd i aktualizacja oceny wszystkich zdefiniowanych ryzyk.
- **Raportowanie procesu** – na każdym etapie procesu wdrożono standardy komunikowania i raportowania wyników realizowanych działań.

W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą:

- Rada Nadzorcza - monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.
- Zarząd Grupy LOTOS - podejmuje kluczowe decyzje dot. systemu ERM, akceptuje Mapy ryzyk.
- Szefowie segmentów - nadzorują i monitorują kompleksowo zarządzanie ryzykiem w poszczególnych segmentach.
- Komitet Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym - rekomenduje działania z zakresu systemu ERM, monitoruje realizację zaplanowanych zadań. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele wszystkich segmentów.
- Koordynator ds. ryzyka korporacyjnego - koordynuje i wspiera działania prowadzone w ramach procesu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej LOTOS.
- Właściciele ryzyka - zarządzają poszczególnymi ryzykami, w tym określają sposób postępowania z ryzykiem, monitorują jego poziom.
- Pracownicy Grupy Kapitałowej LOTOS - realizują działania ograniczające ryzyka, identyfikują nowe ryzyka.
- Biura: Audytu Wewnętrznego i Zarządzania Procesami - podczas audytów, prowadzonych w grupie kapitałowej, weryfikują stosowane mechanizmy kontrolne i badają ich skuteczność, rozpoznają i oceniają zagrożenia dotyczące działalności LOTOSU, dodatkowo dokonują corocznej oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem w ramach oceny dojrzałości organizacyjnej oraz sposobów zarządzania poszczególnymi ryzykami.

Działania realizowane w ramach procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej LOTOS wspierane są przez narzędzie informatyczne - Portal ERM. Wykorzystywany jest on zarówno do rejestrowania ryzyk, ich ocen oraz tworzenia map, jak i bieżącego monitorowania wskaźników ryzyka, statusów realizacji wyznaczonych działań i raportowania. Dokumentowane są tam również wyniki audytów w przypadku, gdy te swym zakresem obejmowały weryfikację sposobu zarządzania danym ryzykiem.

Jak oceniamy skuteczność systemu?

Skuteczność Systemu Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym poddawana jest co roku weryfikacji w ramach procesu oceny [dojrzałości organizacyjnej](#). Wnioski i rekomendacje z dokonanej oceny są wykorzystywane w celu dalszego doskonalenia systemu.

Wysokość oceny wyrażona jest procentowo i odzwierciedla:

- stopień, w jakim system zaprojektowany w Spółce jest spójny z wytycznymi dobrych praktyk biznesowych i standardów dotyczących danego obszaru, a także
- zgodność funkcjonowania przyjętych rozwiązań ze sposobem, w jaki zostały zaprojektowane

Ocena systemu w okresie od 2011 (rok uruchomienia systemu w organizacji) do roku 2015 wzrosła do poziomu 96%. Ryzyko jest silnie wpisane w charakter działalności prowadzonej przez Grupę LOTOS. System zarządzania ryzykiem jako strategiczny proces biznesowy w organizacji jest przez nas stale doskonalony.

Koszty wdrażania strategii zabezpieczających

Ponoszone koszty wdrożenia strategii zabezpieczających przed ryzykiem zależą od istotności danego ryzyka i potencjalnych korzyści. Kiedy to możliwe, ryzyko obniżane jest do poziomu, który jest ekonomicznie uzasadniony. Dodatkowo przy przeprowadzaniu analiz dotyczących ryzyka, czy przygotowywaniu scenariuszy postępowania, potencjalne koszty są jednym z elementów warunkujących podjęcie ostatecznej decyzji. Takie podejście pozwala nam optymalnie zarządzać zasobami finansowymi w procesie zarządzania ryzykiem.

Jak realizujemy zasadę ostrożności?

- [Kodeks etyki](#): wyznacza standardy postępowania zgodnie z wartościami Grupy Kapitałowej LOTOS,
- Umowy: stosowanie właściwych zapisów umownych regulujących współpracę z kontrahentami,
- Standardy BHP i ochrony środowiska zapewniają najwyższy standard bezpieczeństwa ludzi oraz realizowanych procesów,
- Zarządzanie projektami: zapewnia właściwą realizację projektów i kontrolę budżetów,
- Kontroling: nadzór nad realizowanymi budżetami.

Podstawowe grupy ryzyk w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS i kluczowe ryzyka zidentyfikowane w ramach poszczególnych grup

Grupy ryzyk

Główne ryzyka

Ryzyka polityczne i prawne

- Konflikt Ukraina-Rosja i wynikające z niego sankcje UE nałożone na Rosję.
- Plany wdrożenia nowych regulacji unijnych, a w szczególności projekt zaostrzonej polityki klimatycznej UE do roku 2030. UE proponuje podwoić redukcję emisji gazów cieplarnianych do 40%, zwiększając udział OZE do 27%, przy jednoczesnym podniesieniu współczynnika rocznej redukcji emisji CO₂ w ETS z 1,7% do 2,2%.
- Brak kompleksowych rozwiązań legislacyjnych dla sektora naftowego.

Ryzyka reputacyjne i społeczne

- Zdarzenia, które mogą wpłynąć na postrzeganie firmy i wartość marki LOTOS. Czynniki niezależne od firmy to m.in. pogorszenia się reputacji branży, w której działamy. Czynniki wynikające bezpośrednio z działalności firmy to m.in. utrudnienia w dostawach produktów lub pogorszenie się ich jakości oraz awarie.
- [Ryzyko nadużyć](#) związane m.in. z wszelkimi formami działań korupcyjnych.

**Ryzyka poszukiwawczo
- wydobywcze**

- Ryzyko szacowania zasobów i rezerw węglowodorów odkrytych otworami wiertniczymi.
- Ryzyko odwiercenia negatywnego otworu bez przyływu węglowodorów.
- Ryzyko awarii urządzeń i infrastruktury wydobywczej z powodu ograniczonej trwałości lub niewłaściwej eksploatacji.
- Ryzyko eksploatacji infrastruktury - takie jak: rozlew ropy, kolizja morska, pożar, erupcja – mogące skutkować skażeniem ekologicznym, wypadkiem ciężkim oraz śmiertelnym pracownika, ograniczeniem lub wstrzymaniem produkcji, a także powodować duże nakłady finansowe związane z usuwaniem szkód czy nałożonymi karami.
- Ryzyko braku pełnej kontroli nad realizacją wspólnych przedsięwzięć – z uwagi na zaangażowanie w projekt przynajmniej dwóch partnerów.
- Ryzyko makroekonomiczne – w 2015 roku dotyczyło w szczególności spadku cen ropy naftowej, który przełożył się na pogorszenie parametrów ekonomicznych oraz opłacalność projektów inwestycyjnych w obszarze poszukiwawczo-wydobywczym, jak również pogorszenie warunków uzyskania finansowania zewnętrznego dla tych projektów.
- [Ryzyko wzrostu zobowiązań związanych z zaangażowaniem Grupy Kapitałowej LOTOS w projekcie YME.](#)

**Ryzyka operacyjne
związane z rafinerią**

- Ryzyko techniczne, związane z możliwością wystąpienia poważnych awarii lub trwałych uszkodzeń infrastruktury.
- Ryzyko związane z bezpieczeństwem pracy – dotyczy wystąpienia wypadków i innych zagrożeń związanych z narażeniem pracowników na oddziaływanie czynników niebezpiecznych i uciążliwych.
- Ryzyko związane ze zmianami legislacyjnymi w zakresie REACH (rozporządzenie PE i Rady regulujące kwestie stosowania chemikaliów, poprzez ich rejestrację i ocenę oraz, w niektórych przypadkach, udzielanie zezwoleń i wprowadzanie ograniczeń obrotu).

Ryzyka środowiskowe

- Ryzyka związane z limitami uprawnień do emisji CO₂ - dotyczą wzrostu cen i braku odpowiedniej liczby uprawnień do emisji CO₂, którego konsekwencją będą konieczne do poniesienia koszty w celu zakupu odpowiedniej liczby jednostek.
 - Ryzyka związane z koniecznością uzyskania nowych pozwoleń lub zmiany warunków już posiadanych pozwoleń.
 - Ryzyka związane z dostosowaniem się do nowych przepisów odnośnie wdrażania najlepszych dostępnych technik tzw. BAT (ang. Best Available Techniques).
-

Ryzyka finansowe

- Ryzyko cen surowców i produktów naftowych – wyniki operacyjne są w istotnym stopniu uzależnione od różnicy pomiędzy notowaniami sprzedawanych produktów naftowych a notowaniami ropy.
- Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂) - w 2015 roku Grupa LOTOS zarządzała ryzykiem całej fazy III Europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do emisji CO₂ przypadającej na lata 2013–2020 ([więcej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2015](#)).
- Ryzyko utraty płynności związane z zapewnieniem terminowej realizacji wszystkich zobowiązań. Może ono wynikać z niewłaściwego dopasowania strumieni płatności należności i zobowiązań lub nieadekwatnego poziomu finansowania działalności.
- Ryzyko walutowe – walutą sprawozdawczą i funkcjonalną Spółki oraz większości spółek Grupy Kapitałowej LOTOS jest polski złoty (zł), natomiast ceny ropy i produktów naftowych są denominowane w lub powiązane z dolarem amerykańskim (USD).
- Ryzyko stopy procentowej – Grupa LOTOS jest narażona na ryzyko wahań stóp procentowych, których wzrost powoduje zwiększenie kosztów obsługi zadłużenia w zakresie zaciągniętych kredytów bankowych i pożyczek opartych o zmienne stopy procentowe.
- Ryzyko kredytowe partnerów transakcji handlowych - prowadząc działalność handlową realizowana jest sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone produkty i usługi.
- Ryzyko ograniczenia lub zmiany warunków dostępu do zewnętrznego finansowania – część inwestycji Grupy LOTOS i jej spółek zależnych, jak i ich bieżąca działalność jest lub może być finansowana zewnętrznymi środkami dłużnymi
- Ryzyko niekorzystnych zmian przepisów podatkowych, interpretacji lub orzecznictwa sądowego – może ono skutkować wzrostem istotnych obciążeń podatkowych (akcyzy, podatku od nieruchomości, CIT), a także powstaniem ryzyka podatkowego w transakcjach, w których przedtem ono nie występowało.

Ryzyka handlowe

- Ryzyka związane z zakłóceniami ciągłości dostaw lub z mniejszą podażą ropy naftowej – Grupa Kapitałowa LOTOS nie posiada aktywów wydobywczych, które pokrywałyby w całości jej zapotrzebowanie na ropę naftową do przerobu, w związku z czym jest ona uzależniona od zakupów ropy naftowej od innych dostawców.
- Ryzyko zmian marż realizowanych na sprzedaży produktów – postępująca w ostatnich latach konsolidacja na polskim rynku paliwowym, zwiększająca konkurencję cenową oraz duża dynamika zmian zachodzących w ogólnosiwiatowej sytuacji makroekonomicznej są głównymi czynnikami ryzyka.
- Ryzyko mniejszego popytu krajowego - czynniki makroekonomiczne (PKB, sytuacja na rynku pracy, poziom produkcji przemysłowej itp.) w przypadku negatywnej tendencji mogą wpływać na zmniejszenie krajowego zapotrzebowania na produkty paliwowe.
- Ryzyko wzrostu szarej strefy - w ostatnich latach można zaobserwować w Polsce wzrost nielegalnego obrotu paliwami, szczególnie olejem napędowym. Szara strefa stanowiła w 2015 roku ok. 18% konsumpcji oleju napędowego w Polsce, a w 2014 ok. 20%.

Dodatkowo w 2015 roku Grupa Kapitałowa LOTOS zdefiniowała 2 nowe ryzyka korporacyjne:

■ Ryzyko ewentualnych szkód środowiskowych w działalności poszukiwawczo-wydobywczej

Zidentyfikowaliśmy je w obliczu rozwoju działalności wydobywczej na Morzu Bałtyckim i rosnących wolumenów wydobycia węglowodorów. Ocena i analiza ryzyka umiejscowiła to ryzyko w obszarze ryzyk umiarkowanych, tzn. o niskim poziomie prawdopodobieństwa jego wystąpienia, ale o bardzo wysokich skutkach, tak finansowych, jak i reputacyjnych. Zdefiniowaliśmy szczegółowy sposób zarządzania ryzykiem i uruchomione zostały środki kontroli oraz metody i harmonogramy ich weryfikacji.

■ Ryzyko strat finansowych powstałych w wyniku prowadzenia działalności handlowej w kontekście ewentualnego uczestnictwa w karuzeli podatkowej

Ryzyko zostało wprowadzone do rejestru ryzyk po otrzymaniu decyzji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy w sprawie niezachowania należytej staranności w zawieraniu transakcji obrotu paliwami z kontrahentami. Grupa LOTOS jako bezpośredni sprzedawca paliw zawsze dochowuje należytej staranności tak przy doborze kontrahentów handlowych w obrocie paliwami, jak i w konstrukcji umów handlowych. Identyfikacja tego ryzyka doprowadziła do systemowego przeglądu procedur i instrukcji wewnętrznych. W konsekwencji doprowadziło to do zoptymalizowania procesu doboru kontrahenta oraz zawierania umów handlowych w spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS. Korekta tego procesu zabezpieczy nas przed kolejnymi incydentami oraz wpłynie na ograniczenie tzw. szarej strefy paliw w Polsce.

Szanse i mocne strony Grupy Kapitałowej LOTOS

W 2015 roku, podobnie jak inne koncerny z branży naftowej, stanęliśmy przed wieloma wyzwaniami i zagrożeniami:

- znaczący spadek cen ropy i gazu,
- niepewność sytuacji rynkowej,
- stagnacja popytu na produkty naftowe w Europie,
- rosnąca konkurencja ze strony państw Bliskiego Wschodu, USA, Rosji.

Swoją szansę na wzrost wartości oraz dodatnie długofalowe wyniki finansowe upatrujemy w zbudowanych przewagach, do których zaliczamy:

- wysoki potencjał technologiczny rafinerii, wysoka konwersja i kompleksowość,
- dywersyfikacja dostaw surowca oraz rosnący dostęp do surowca własnego,
- rozbudowany własny kanał sprzedaży - sieć stacji paliw pozwalająca zwiększać udział w segmencie detalicznym,
- rosnący ze strony klientów indywidualnych popyt na paliwa w Polsce,
- konsekwentna realizacja kolejnych etapów rozwoju,
- nadmorskie położenie ułatwiające import ropy i eksport produktów naftowych,
- optymalne i pełne wykorzystanie posiadanych aktywów,
- generowanie przepływów pieniężnych na różnych etapach łańcucha wartości,
- pozytywny wizerunek firmy zaangażowanej społecznie i jednego z liderów zrównoważonego rozwoju w Polsce.

Więcej informacji na temat ryzyk i szans oraz zarządzania nimi znajduje się w [Sprawozdaniu Zarządu](#) Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2015

Wartości, etyka i przeciwdziałanie nadużyciom

W trosce o profesjonalizm i transparentność

W trosce o zachowanie najwyższych standardów etycznych, a także w celu aktywnego przeciwdziałania potencjalnym nadużyciom, Grupa Kapitałowa LOTOS przyjęła spójne podejście do zarządzania obszarem etyki i nadużyć, mające na celu prowadzenie biznesu z poszanowaniem ogólnoprzyjętych norm społecznych. Przyjęte przez Grupę Kapitałową LOTOS podejście opiera się na dwóch filarach, które stanowią:

- Czynne funkcjonowanie **Programu etycznego** w Grupie Kapitałowej LOTOS skierowanego i stosowanego w praktyce do pracowników i zewnętrznego otoczenia, stanowiącego fundament kultury organizacji i zarządzania.
- Podniesienie bezpieczeństwa procesów biznesowych zachodzących w organizacji poprzez **kompleksowe zarządzanie ryzykiem nadużyć** w ramach systemu przeciwdziałaniu nadużyciom.

Etyka na najwyższym poziomie

W Grupie Kapitałowej LOTOS jesteśmy świadomi potrzeby przestrzegania standardów etycznych i jasno określonych norm postępowania zarówno w relacjach społecznych, jak i zawodowych. Stosowanie się do zasad etyki korzystnie oddziałuje na komfort i jakość naszej pracy, niezależnie od wykonywanych zadań i miejsca w strukturze. Ma ponadto duże znaczenie dla budowania długofalowych, opartych na wzajemnym zaufaniu, relacji biznesowych, w tym handlowych.

Przestrzeganie zasad etycznych + efektywność ekonomiczna = wartość dla akcjonariuszy Grupy Kapitałowej LOTOS

Od 2013 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS obowiązuje Kodeks etyki. Dokument ten jest dla nas kluczowy, ponieważ:

- Stanowi zbiór zasad i norm postępowania pożądaných w naszej firmie, mających swoje źródło w systemie wartości etycznych.
- Określa zachowania wewnątrz organizacji, a także relacje z kluczowymi grupami interesariuszy, w tym uczestnikami rynku kapitałowego, klientami i partnerami, społecznością lokalną oraz konkurencją.

Dbamy o to, aby standardy etyczne Grupy Kapitałowej LOTOS były powszechnie znane w naszej organizacji i poza nią. Do przeczytania i podpisania potwierdzenia znajomości postanowień Kodeksu etyki zobowiązani się wszyscy nasi obecni i nowozatrudnieni członkowie organów nadzorczych i zarządzających, pracownicy oraz partnerzy biznesowi Grupy Kapitałowej LOTOS. Kodeks etyki Grupy Kapitałowej LOTOS został przetłumaczony na język angielski oraz litewski. Ponadto prowadzimy szkolenia dla wszystkich nowo zatrudnionych. Rzecznik ds. etyki regularnie spotyka się z pracownikami.

Liczba pobrań Kodeksu etyki w wersji polskojęzycznej	2013	2014	2015
strona www.lotost.pl	1 107	889	2 804
Intranet LOTOSTRADA	370	125	159

Kodeks etyki Grupy Kapitałowej LOTOS dostępny jest w całości na naszej [stronie internetowej](#).

Program etyczny – założenia programu i proces wdrażania

Kodeks etyki Grupy Kapitałowej LOTOS jest fundamentem kompleksowego Programu etycznego, ukierunkowanego na uczynienie z etyki biznesu najważniejszego punktu odniesienia w procesie zarządzania naszą organizacją.

W naszym Programie etycznym, obok edukacji etycznej, działań komunikacyjnych oraz kanałów zgłoszeń naruszeń postanowień Kodeksu, ważną rolę odgrywa instytucja Rzecznika ds. etyki, stojąca na straży przestrzegania przyjętych standardów postępowania. Organ ten powołany został w 2014 roku. Osoba zasiadająca na stanowisku Rzecznika ds. etyki pełni swoją funkcję społecznie.

Pracownicy mają głos:

Do Rzecznika ds. etyki może zgłosić się każdy pracownik Grupy Kapitałowej LOTOS. W procesie doskonalenia kultury etycznej naszej firmy szczególną rolę odgrywa kadra kierownicza. Jej zadania w tej sferze polegają na wspieraniu pracowników, zarówno poprzez dawanie dobrego przykładu do naśladowania, jak i przez konsultowanie z pracownikami wszelkich wątpliwości etycznych.

Możliwe formy kontaktu z Rzecznikiem ds. etyki:

- bezpośrednie spotkanie, po uprzednim kontakcie telefonicznym (nr tel. 505 050 218) w dogodnej porze dla zainteresowanego,
- rozmowa telefoniczna lub nagranie wiadomości (nr tel.+48 58 308 80 70),
- przesłanie wiadomości e-mail na adres: liniaetyki@grupalotos.pl,
- wypełnienie Formularza zgłoszeniowego zamieszczonego na stronie www.lotos.pl oraz w intranecie LOTOSTRADA, subserwis PROGRAM ETYCZNY,
- skierowanie korespondencji drogą pocztową.

Słuchamy, co mówią inni:

Interesariusze Grupy Kapitałowej LOTOS mają możliwość zgłosić osobom odpowiedzialnym za przeciwdziałanie naruszeniom postanowień Kodeksu etyki swoje podejrzenia lub wiedzę na temat zdarzeń o tym charakterze. Służą temu utworzone specjalnie w tym celu kanały komunikacji z Rzecznikiem ds. etyki Grupy Kapitałowej LOTOS. Odpowiedni formularz znajduje się na naszej stronie internetowej:

[Więcej informacji o Kodeksie etyki](#)

Etyka na medal, czyli jak to robią w spółce LOTOS Paliwa

W 2015 roku spółka LOTOS Paliwa powołała Zespół ds. Programu etycznego na stacjach paliw. Decyzja w tej sprawie była zwieńczeniem dwuletniej fazy wdrożenia tam standardów etycznych. Do zadań tego zespołu należy upowszechnianie wartości, norm oraz zasad postępowania określonych w Kodeksie etyki w sieci stacji paliw. Jednym z narzędzi komunikacji, które wykorzystuje się w tym celu jest kwartalnik „DYNAMICZNI”. Biuletyn skierowany jest do osób pracujących na rzecz stacji paliw. Obok aktualności z życia stacji paliw w magazynie omawiane są m.in. zasady obowiązujące w ich działalności. Interpretowane są także zapisy Kodeksu etyki tak, aby były jak najbardziej i w konsekwencji w pełni przestrzegane na co dzień.

Co jeszcze zrobiliśmy:

W Grupie Kapitałowej LOTOS prowadziliśmy konkurs „Poniedziałek z etyką” dla naszych pracowników. Jego założeniem było traktowanie postanowień Kodeksu etyki, jako punktu wyjścia w procesie podejmowania decyzji związanych z pełnionymi obowiązkami służbowymi.

Polityka Przeciwdziałania Nadużyciom Grupy Kapitałowej LOTOS

Podejście do zarządzania ryzykiem nadużyć opisaliśmy w przyjętej w 2012 roku Polityce Przeciwdziałania Nadużyciom Grupy Kapitałowej LOTOS. Obok Kodeksu etyki, jest ona kluczowym źródłem zasad i standardów obowiązujących w naszej firmie w tej sferze. Ustanowienie obydwu dokumentów było zgodne z celami Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2012–2015.

Jesteśmy czujni:

W 2015 roku Zarząd Grupy LOTOS przyjął zaktualizowane, trzecie wydanie Polityki Przeciwdziałania Nadużyciom – Nie tolerujemy nadużyć. Zgodnie z nią każdy pracownik ma obowiązek bezzwłocznego zgłaszania podejrzeń nadużycia dyrektorowi Biura Audytu Wewnętrznego:

- bezpośrednio lub za pośrednictwem przełożonego,
- telefonicznie (tel. +48 58 308 87 87),
- poprzez pocztę elektroniczną (adres: audyt@grupalotos.pl),
- wypełniając formularz dostępny na stronie,
- poprzez www.lotos.pl/kontakt lub w subserwisie Program etyczny w LOTOSTRADZIE,
- kierując pismo na adres Biura Audytu Wewnętrznego.

Ostrożni wiedzą więcej

Kluczowym elementem działań z zakresu zapobiegania nadużyciom jest edukacja pracowników. We wrześniu 2015 roku rozpoczęliśmy cykliczną wysyłkę e-maili edukacyjnych w formie poradnikowej. Inicjatywa, którą kontynuowaliśmy w 2016 roku, służyła podniesieniu świadomości pracowników o ryzyku wystąpienia nadużyć i sposobach przeciwdziałania zjawiskom o takim charakterze. Akcja była dla nas także okazją do dystrybucji Polityki Przeciwdziałania Nadużyciom wśród pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS. Ponadto każda wiadomość zawierała informację o obowiązku zgłaszania podejrzeń nadużyć poprzez zdefiniowane w Polityce kanały.

627
pracowników

Grupy Kapitałowej LOTOS zostało objętych szkoleniami dotyczącymi tematyki przeciwdziałania nadużyciom (część pracowników wzięła udział w więcej niż jednym szkoleniu).

1 896 godzin
szkoleniowych

poświęcono tematyce przeciwdziałania nadużyciom

Tytuły korespondencji w 2015 roku	Data wysłania	Liczba dostarczonych e-maili
„Razem tworzymy system wczesnego ostrzegania” (Polityka Przeciwdziałania Nadużyciom w formie załącznika)	7 września 2015	1 812
„Razem chronimy wartość intelektualną przedsiębiorstwa”	26 listopada 2015	1 733

Nadużyciom mówimy „nie”

Naszym celem jest podejmowanie działań, które pozwolą zwiększyć poziom odporności Grupy Kapitałowej LOTOS na nadużycia. Aktywności z tym związane są dla nas równoznaczne z:

- dysponowaniem wiedzą dotyczącą rzeczywistego i postrzeganego poziomu zagrożenia nadużyciami w związku z prowadzoną przez nas działalnością,
- ustanowieniem i zapewnieniem funkcjonowania rozwiązań dostosowanych w sposób optymalny do charakteru i skali dotyczących go zagrożeń, ukierunkowanych na przeciwdziałanie, wykrywanie i reagowanie na nadużycia.

Efektem podejmowanych przez nas działań ma być pełna zdolność Grupy Kapitałowej LOTOS do:

- minimalizowania możliwości wystąpienia nadużyć,
- ograniczania szkodliwych skutków nadużyć,
- mobilizowania zasobów przyspieszających powrót organizacji do sytuacji poprzedzającej wystąpienie zdarzeń o charakterze nadużyć.

Na co jesteśmy narażeni?

W Grupie Kapitałowej LOTOS w ramach zestawu ryzyk korporacyjnych zdefiniowaliśmy ryzyko nadużyć. Przez nadużycia rozumiemy celowe działanie lub zaniechanie działania, stanowiące złamanie przepisów prawa lub zasad obowiązujących w naszej organizacji. Osoba, która się go dopuszcza, odnosi nieuprawnione korzyści. Jego rezultatem mogą być także straty ponoszone przez spółkę. Przez ryzyka nadużyć rozumiemy m.in. wszelkie formy działań korupcyjnych.

W 2015 roku opracowaliśmy mapę ryzyka nadużyć. Wskazuje ona, że w spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS - z niewielkimi wyjątkami - największe zagrożenia ryzykiem nadużyć skoncentrowane są w obszarach:

- procesu przygotowania i realizacji inwestycji,
- sprzedaży,
- logistyki,
- zakupów i gospodarki magazynowej.

Poziom ryzyka nadużyć oszacowaliśmy w oparciu o następujące kryteria:

- znaczenie obszaru dla realizacji celów strategicznych danej spółki,
- realizacja przeglądu nadużyciowego lub postępowania wyjaśniającego w obszarze,
- istotność obszarów w zależności od narażenia na ryzyko nadużyć w zdefiniowanych kategoriach,
- poziom ryzyka nadużyć postrzegany przez kierownictwo w oparciu o przeprowadzone badanie kwestionariuszowe.

Co jeszcze zrobiliśmy?

- opublikowaliśmy dedykowane materiały edukacyjne w miesięczniku dla pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS „LOTOSFERA”,
- opracowaliśmy materiały na potrzeby e-learningu skierowanego do pracowników nowo zatrudnionych,
- ukończyliśmy prace operacyjne nad pilotażowymi przeglądami kategorii nadużyć z zakresu nieuprawnionych wynagrodzeń i świadczeń socjalnych, kradzieży informacji i własności intelektualnej oraz cyberprzestępczości.

W 2015 roku nie odnotowaliśmy w Grupie Kapitałowej LOTOS żadnego przypadku korupcji.

W Grupie Kapitałowej LOTOS staramy się aktywnie przeciwdziałać cyberprzestępczości. W 2015 roku rozpoczęliśmy cykl szkoleń dotyczących bezpieczeństwa użytkowników systemów informatycznych „Security Awareness”. W szkoleniach wzięło udział 468 pracowników Grupy Kapitałowej, w tym 344 przedstawiciele kadry kierowniczej.

100%

**spółek Grupy Kapitałowej
LOTOS zostało ocenionych
pod kątem ryzyka
wystąpienia nadużyć
w 2015 roku**

Grupa Kapitałowa LOTOS
Zintegrowany Raport Roczny 2015

03

Innowacje kluczem do trwałego sukcesu

Innowacje kluczem do trwałego sukcesu

Projekty rozwojowe i innowacyjne są stałą częścią inwestycji podejmowanych przez Grupę Kapitałową LOTOS. Wpisane są w nasze biznesowe DNA, pozwalają nam maksymalizować zyski oraz budować wartość dla naszych akcjonariuszy i pozostałych interesariuszy. Dzięki innowacyjnemu i elastycznemu podejściu do naszej działalności możemy nie tylko skutecznie sprostać trudnym wyzwaniom, z jakimi musi zmierzyć się branża paliwowa, ale także zwiększyć naszą konkurencyjność na trudnym rynku.

Innowacyjność jest elementem wszystkich segmentów naszej działalności. Dzięki niej jesteśmy w stanie zapewnić wysoką jakość produktów i usług. Za sprawą otwartości na wdrażanie nowoczesnych technologii i dużej aktywności w zakresie badań i rozwoju jesteśmy również pożądanym partnerem dla instytucji naukowych.

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Nasze kluczowe działania związane z poprawą konkurencyjności w 2015 roku

Projekt EFRA

Rozpoczęliśmy realizację Projektu EFRA, który jest kolejnym ważnym etapem w historii Grupy Kapitałowej LOTOS. Dzięki niemu zwiększymy naszą efektywność finansową i marżowość naszych produktów. W efekcie Grupa LOTOS stanie się jedną z najnowocześniejszych i zaawansowanych technologicznie rafinerii w Unii Europejskiej. Nowe instalacje z projektu EFRA, bez zwiększania wolumenu przerobu ropy naftowej, wytworzą dodatkowych 900 tys. ton wysokiej jakości, wysokomarżowych paliw i 300 tys. ton koksu petrochemicznego.

Złoże B8

Zapoczątkowaliśmy produkcję ze złoża B8 przy wykorzystaniu platformy wiertniczej LOTOS Petrobaltic. Dzięki temu spółka LOTOS Petrobaltic podwoiła poziom wydobycia węglowodorów realizowany na Bałtyku, a dodatkowa ilość surowca wydobywana z tego złoża pozytywnie wpływa na sytuację finansową spółki. Złoże B8 znajduje się w Polskiej Wyłącznej Strefie Ekonomicznej na Morzu Bałtyckim. To trzecia co do wielkości kopalnia ropy naftowej w Polsce i złoże z największymi zasobami ropy naftowej do wydobycia w polskiej części Bałtyku.

Obszar Sleipner

Spółka LOTOS Norge sfinalizowała zakup pakietu aktywów na polu Sleipner zlokalizowanych w centralnej części Morza Północnego. Obszar Sleipner to drugi co do wielkości hub gazowy na Morzu Północnym o strategicznym znaczeniu dla eksportu gazu z Norwegii do Europy kontynentalnej i Wielkiej Brytanii.

W jaki sposób tworzymy wartość dla inwestorów?

Kluczowe wskaźniki finansowe	Kluczowe wskaźniki niefinansowe
<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizacja Projektu EFRA: 2,3 mld zł ■ Budowa Węzła Odzysku Wodoru: 44,4 mln zł ■ Inwestycje proekologiczne: 72 mln zł ■ Nakłady inwestycyjne w okresie strategicznym 2011–2015: 4,2 mld zł ■ Marża rafineryjna: 7,77 USD/bbl 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Rekordowe wydobycie ropy i gazu w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS (poziom wydobycia uwzględnia produkcję roczną pakietu Sleipner zgodnie z efektywną datą transakcji 1 stycznia 2015 roku): 10,4 mln boe ■ Ilość wprowadzonych nowych/istotnie zmodernizowanych produktów: 12 ■ Liczba współpracujących jednostek naukowo-badawczych i centrów badawczych: 14 ■ 50% pobranej wody powtórnie wykorzystanej lub poddanej recyklingowi ■ Współczynnik emisyjności CO₂ dla rafinerii w Gdańsku: 29,8 kg CO₂/CWT* ■ Uzysk wysokomarżowych produktów w rafinerii: 78,3% ■ Stopień dywersyfikacji ropy naftowej: 23% ■ Dostępność instalacji rafineryjnych: 99,4%

* metodyka tzw. tony ważonej po złożoności (Complexity Weighted Tonne)

Szczególna intensyfikacja naszych działań innowacyjnych rozpoczęła się wraz z realizacją Programu 10+. Kolejne zaawansowane technologie wprowadzamy w kluczowym dla nas [Projekcie EFRA](#). Inwestując w najnowsze technologie pogłębionego przerobu ropy naftowej, będziemy w stanie zwiększyć produkcję paliw wysokiej jakości. Jednocześnie, wyeliminujemy z procesu produkcji wyroby z ujemną marżą, redukując ich negatywny wpływ na środowisko. To dla nas ważne, ponieważ wybierając i wdrażając nowoczesne rozwiązania zawsze uwzględniamy synergie między potrzebami firmy a korzyściami dla otoczenia, zwłaszcza środowiska naturalnego. Stosujemy technologie, które wyprzedzają coraz bardziej restrykcyjne normy i regulacje w zakresie ochrony środowiska.

Dośkonalenie i poszukiwanie coraz lepszych rozwiązań to proces ciągły. Nasze plany zakładają m.in. inwestowanie w nowe technologie we wszystkich obszarach aktywności biznesowej, podnoszenie efektywności firmy poprzez rozwój procesów biznesowych, wykorzystanie zaawansowanych technik optymalizacji procesów technologicznych, a także poprzez promowanie innowacji wśród pracowników i partnerów biznesowych oraz społecznych.

Kluczowe projekty Grupy Kapitałowej LOTOS w segmencie poszukiwawczo-wydobywczym i operacyjnym

Kluczowe projekty Grupy Kapitałowej LOTOS w segmencie poszukiwawczo-wydobywczym i operacyjnym

Kluczowe projekty Grupy Kapitałowej LOTOS w segmencie poszukiwawczo-wydobywczym koncentrują się na dywersyfikacji źródeł pozyskiwania surowców i powiększaniu obszaru ich wydobywania. Gwarantuje to nam dalszy rozwój oraz umożliwia realizację celu, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa Polski w sektorze energii.

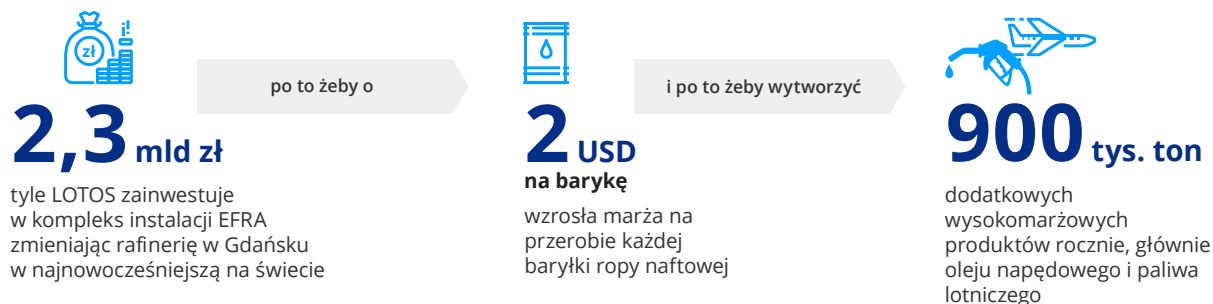
Za sprawą projektów, które w 2015 roku rozpoczęliśmy w segmencie operacyjnym, będziemy w stanie poprawić zyskowność i efektywność segmentu produkcji, co w konsekwencji zwiększy konkurencyjność całej grupy kapitałowej w trudnym otoczeniu makroekonomicznym. Pozwoli również sprostać wyzwaniom, które państwo polskie oraz Unia Europejska stawiają przed branżą energetyczną, w tym petrochemiczną.

Projekt EFRA – Efektywna Rafinacja, czyli innowacyjność na miarę XXI wieku

Rozpoczęty w 2015 roku Projekt EFRA jest przełomowym wydarzeniem w historii Grupy LOTOS. Dzięki niemu zwiększymy naszą efektywność finansową i marżowość naszych produktów, a także zmniejszymy nasze uzależnienie od wahań cen ropy naftowej. W efekcie Grupa LOTOS stanie się jedną z **najnowocześniejszych rafinerii w Unii Europejskiej i jedną z najbardziej zaawansowanych technologicznie na świecie**.

Nowe instalacje w naszej rafinerii w Gdańsku, bez zwiększania wolumenu przerobu ropy naftowej, wytworzą dodatkowych 900 tys. ton wysokiej jakości, wysokomarżowych paliw i 300 tys. ton koksu petrochemicznego.

Projekt EFRA umożliwi nam bardziej zrównoważony rozwój, a dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii nasz negatywny wpływ na środowisko naturalne zostanie zredukowany.

Największe korzyści dla Grupy LOTOS płynące z Projektu EFRA:

- lepsze zagospodarowanie ciężkiej pozostałości, czyli frakcji ropy naftowej, z której powstaje ciężki olej opałowy lub asfalty,
- zastąpienie produkcji niskomarżowych produktów większą ilością paliw silnikowych, głównie oleju napędowego i paliwa lotniczego,
- zwiększenie elastyczności rafinerii, co pozwoli na zachowanie konkurencyjności, również w przypadku zmian cen na rynku surowców i produktów naftowych.

Pierwsze efekty:

7,7%

wynosił całkowity postęp prac Projektu EFRA na koniec 2015 roku. Plan zakładał poziom 3,6%.

31,3%

wynosił całkowity postęp prac Projektu EFRA na koniec sierpnia 2016 roku. Plan zakładał poziom 25,9%.

Projekt EFRA wystartował 26 czerwca 2015 roku. Jego zakończenie planujemy na drugi kwartał 2018 roku.

Kalendarium wydarzeń w 2015 roku

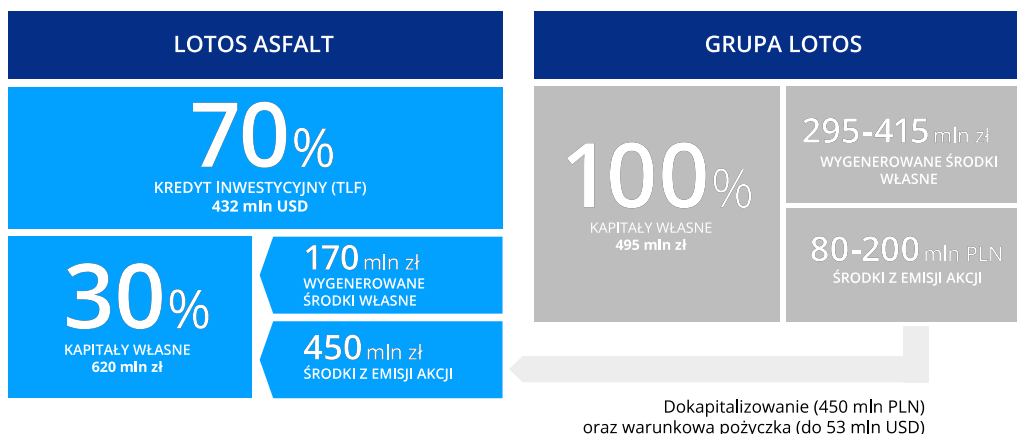
styczeń/luty

- Zakończyła się emisja akcji serii D zapewniająca finansowanie Projektu EFRA w wysokości niemal 1 mld zł. Skarb Państwa objął 53% emisji, zawierając z Grupą LOTOS umowę wsparcia i angażując kwotę 530 mln zł w realizację Projektu EFRA.

maj/czerwiec

- Grupa LOTOS, wspólnie ze spółką zależną LOTOS Asphalt, uruchomiła realizację Projektu EFRA dzięki akceptacji przez Radę Nadzorczą Spółki warunków finansowania Projektu i ustanowienia zabezpieczeń oraz podniesienia kapitału zakładowego LOTOS Asphalt.
- LOTOS Asphalt podpisała z konsorcjum 8 instytucji finansowych umowy kredytowe na finansowanie w 79% inwestycji Projektu EFRA.

Struktura finansowa Projektu EFRA *

* łącznie z kosztami finansowania i zasileniem rachunków rezerwowych.

lipiec/sierpień

- W ramach Projektu EFRA spółka LOTOS Asphalt podpisała z włoską firmą Kinetics Technology kontrakt o wartości 1,26 mld zł na projektowanie, dostawy oraz budowę i przekazanie do rozruchu trzech głównych instalacji projektu.
- Wmurowano kamień węgielny pod budowę kompleksu instalacji Projektu EFRA.
- LOTOS Asphalt podpisała umowę na sprzedaż koksu z holenderską spółką Oxbow Energy Solutions B.V. Zagraniczny partner będzie kupował koks wyprodukowany przez instalację opóźnionego koksowania DCU, która jest głównym elementem ciągu technologicznego Projektu EFRA. Umowa gwarantuje spółce zbytna całość produkowanego koksu.

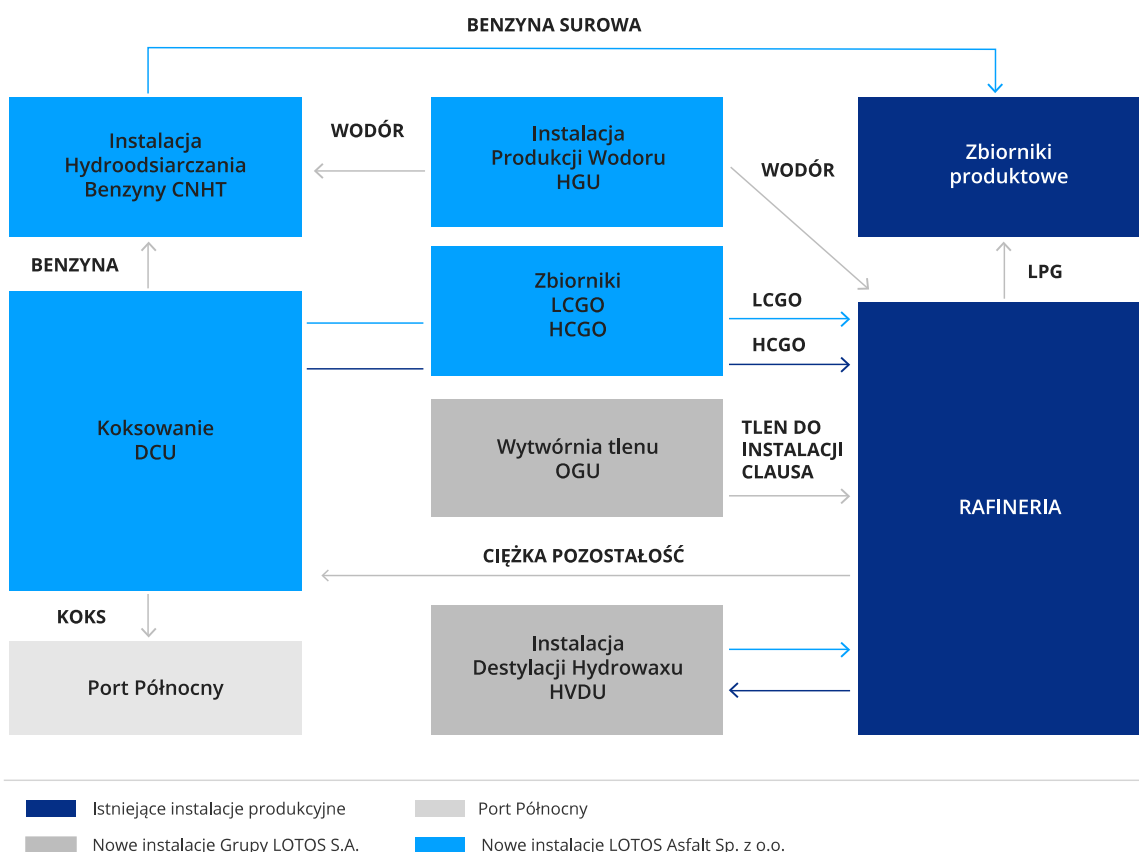
wrzesień/październik

- LOTOS Asphalt podpisała umowę z Przembud Gdańsk na budowę obiektu elektroenergetycznego Projektu EFRA. Spółka podpisała również umowę z Keller Polska na wykonanie palowania pod budynek stanowiący estakadę łączącą nowe instalacje z instalacjami rafinerii LOTOS oraz park zbiorników magazynowych.

listopad

- Na terenie przeznaczonym pod budowę Projektu EFRA przeprowadzono unikatowe w Polsce badania gruntu, które pozwoliły na odpowiednie przygotowanie struktur nośnych pod nowe instalacje. Teren budowy został dokładnie przebadany do głębokości ok. 30 metrów metodą badań sejsmicznych przez renomowaną niemiecką firmę Geotomographie.

Schemat funkcjonowania instalacji Projektu EFRA

Realizacja Projektu EFRA wpisuje się w strategię Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2011–2015 w obszarze działalności operacyjnej. Jej celem jest efektywne wykorzystanie rozbudowanych mocy przerobowych rafinerii i dalsze zwiększenie stopnia konwersji przerobu ropy naftowej. Projekt EFRA umożliwi nam pełne wykorzystanie instalacji produkcyjnych zbudowanych w ramach Programu 10+, pozwalając tym samym zmaksymalizować poziom wykorzystania istniejących aktywów w Grupie LOTOS.

Najważniejsze obiekty, które złożą się na nowy ciąg technologiczny w ramach projektu EFRA to instalacje: Opóźnionego Koksowania (DCU), Produkcji Wodoru (HGU), Hydroodsiarczania Benzyny z Koksowania (CNHT), mycia LPG (LPGTU), logistyki i magazynowania koksu (CS-LF) oraz Instalacji Destylacji Hydrowaxu (HVDU).

Inwestycja realizowana jest w zgodzie z najlepszymi dostępnymi technikami tzw. BAT (Best Available Technology) z poszanowaniem środowiska naturalnego i otoczenia społecznego. Jednak w części przypadków posiada lepsze rozwiązania niż opisano to w wymaganiach BAT. Przykładem jest zastosowanie kompresora do obniżania ciśnienia w reaktorze koksowania przed otwarciem.

Dlaczego zdecydowaliśmy się na to rozwiązanie?

Obecnie projektowane instalacje koksowania – w tym ta, którą planujemy zastosować w ramach Projektu EFRA posiadają liczne usprawnienia minimalizujące ich oddziaływanie na środowisko. Dodatkową zaletą planowanego kompresora jest wyposażenie go w zamknięty system rozładunku koksu (CCSS), który stanowi rozwiązanie innowacyjne w skali światowej i ma na celu całkowite wyeliminowanie emisji pyłów i węglowodorów w trakcie prowadzenia procesów wyładunku koksu. Ponadto umożliwi nam przerabianie osadów oraz szlamów węglowodorowych powstających w oczyszczalni ścieków.

EFRA daje zatrudnienie

Zgodnie z założeniami Programu Personal EFRA niezbędne jest zatrudnienie i odpowiednie przeszkolenie specjalistycznie wykwalifikowanych pracowników do przygotowania i realizacji tej inwestycji oraz zarządzania utrzymaniem ruchu i jej finalnym funkcjonowaniem, co wymaga również przepływu kompetencji i kadr w ramach grupy kapitałowej. Będziemy ten Program sukcesywnie realizować w latach 2014–2019.

Docelowo w latach 2014–2019 planujemy i konsekwentnie realizujemy założenia personalne, na które składa się:

- obsadzenie 40 stanowisk pracownikami z Grupy Kapitałowej LOTOS poprzez ich realokację pomiędzy komórkami organizacyjnymi oraz spółkami;
- dodatkowe zatrudnienie 80 pracowników z rynku.

Mimo że głównym realizatorem Projektu EFRA jest włoska firma KT, jeden z międzynarodowych liderów wśród wykonawców tego typu zadań, to podwykonawcami są przedsiębiorstwa z Polski. Jednym z założeń tej inwestycji było bowiem włączenie w proces budowy sprawdzonych polskich partnerów i pracowników.

Szacujemy, że w 2017 roku, który będzie szczytowym momentem w realizacji Projektu EFRA, na terenie rafinerii pracować będzie ok. 2 tysięcy wykonawców pochodzących w przeważającej większości z polskich firm.

Wśród polskich firm pracujących już przy projekcie są Przembud Gdańsk, P.R.I. Centrum, Mostostal Zabrze i Elektromontaż Gdańsk. Ponadto polscy specjaliści będą pracować przy zadaniach związanych z branżą elektryczną, infrastrukturą drogową oraz połączeniami między obiektami. 50 polskich inspektorów z firmy Tebodin Polska sprawować będzie nadzory inwestorskie. Prace projektowe z zakresu instalacji pomocniczych oraz połączenia nowej inwestycji z rafinerią wykonuje polski oddział firmy Fluor (ok. 80 osób). W proces budowy zaangażowane będą także regionalne firmy transportowe, usługowe, cateringowe i hotelarskie.

[Więcej o Projekcie EFRA](#)

Węzeł Odzysku Wodoru (WOW)

Zanim w ramach kluczowego dla nas Projektu EFRA powstanie nowa wytwórnia wodoru (HGU), budowany Węzeł Odzysku Wodoru w gdańskiej rafinerii zwiększy dostępność tego gazu o blisko 1 t/h.

Węzeł Odzysku Wodoru zapewni Grupie LOTOS w ciągu roku:

- 100 tys. ton LPG,
- 9 tys. ton wodoru,
- 40 tys. ton benzyny.

Te cenne produkty powstaną z gazów wodorowych dotychczas wykorzystywanych w sieci gazu opałowego. Węzeł Odzysku Wodoru zagwarantuje także:

- zwiększenie produkcji na instalacjach hydrokrawingu i HDS,
- obniżenie kosztów produkcji wodoru,
- zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa zasilania sieci gazu opałowego za sprawą zastąpienia gazów wodorowych gazem ziemnym;
- zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery.

Budowę instalacji Węzła Odzysku Wodoru rozpoczęliśmy we wrześniu 2015 roku. Jej zakończenie planujemy na czwarty kwartał 2016 roku.

W ramach wydatków na kluczowe inwestycje 2015 roku Grupa LOTOS przeznaczyła na WOW 44,4 mln zł.

Jak będzie działać WOW?

Centralnym elementem instalacji będzie coldbox, w którym mieszanina gazów wodorowych zostanie schłodzona do niskich temperatur i nastąpi oddzielenie wodoru od węglowodorów, które przejdą w stan ciekły. Obok Instalacji WOW i zbiornika LPG zbudowany zostanie również autonalewak LPG i stacja redukcyjna gazu ziemnego.

Zagospodarowanie złoża B8

Zgodnie z założeniami, 30 września 2015 roku rozpoczęliśmy wstępną produkcję ze złoża B8 przy wykorzystaniu platformy wiertniczej LOTOS Petrobaltic. Dzięki temu spółka LOTOS Petrobaltic podwoiła poziom wydobycia węglodorów realizowany na Bałtyku, a dodatkowa ilość surowca wydobywana z tego złoża pozytywnie wpływa na sytuację finansową spółki.

W połowie listopada 2015 roku dzienne wydobycie ze złoża B8 było już wyższe niż ze złoża B3, a 4 grudnia – łączne wydobycie dzienne z dwóch złóż eksploatowanych na Morzu Bałtyckim przekroczyło **1 000 m³** na dobę.

Znaczenie złoża B8 dla Grupy LOTOS:

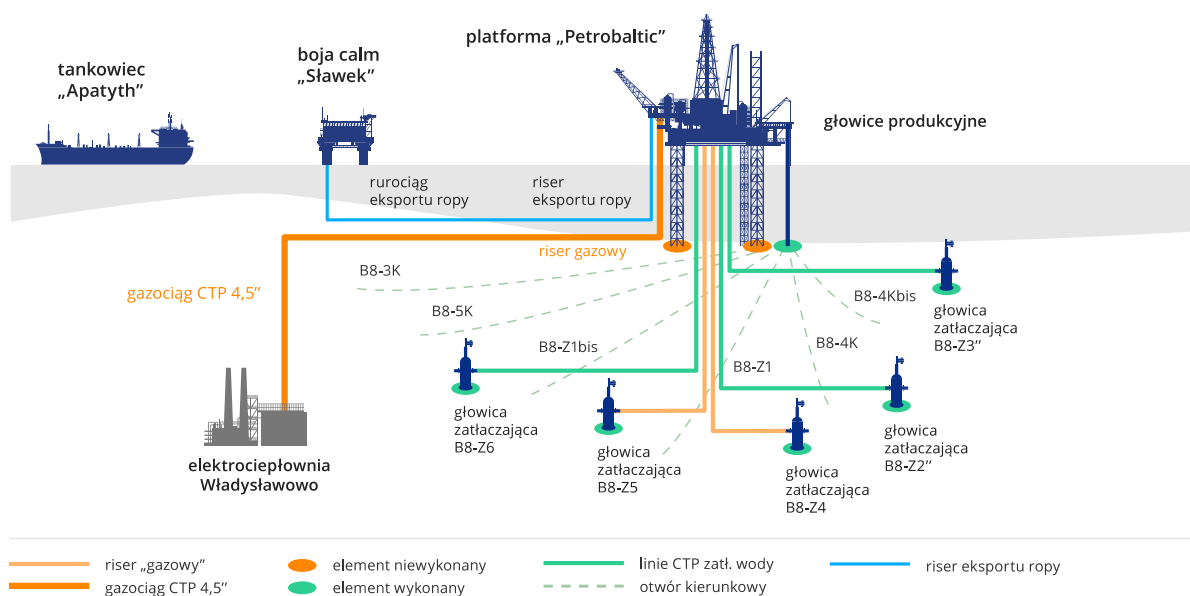
B8 to trzecia co do wielkości kopalnia ropy naftowej w Polsce i złożo z największymi zasobami ropy naftowej do wydobycia w polskiej części Bałtyku. Znajduje się ono w Polskiej Wyłącznej Strefie Ekonomicznej na Morzu Bałtyckim.

3,5 mln ton = 28 mln baryłek

na tyle w przybliżeniu szacowane są rezerwy produkcyjne 2P złoża ropy naftowej B8

Po zakończeniu przekształcania platformy Petrobaltic w centrum produkcyjne, posadowieniu jej na złożu B8 oraz po zbudowaniu gazociągu do Władysławowa planujemy uruchomić pełną produkcję na poziomie ok. 5 tys. baryłek ropy naftowej dziennie (250 tys. ton rocznie), co nastąpi w drugiej połowie 2017 roku.

Zagospodarowanie złoża B8

W roku 2015 po przeprowadzeniu szczegółowych analiz technicznych LOTOS Petrobaltic podjął decyzję o zoptymalizowaniu projektu przebudowy platformy Petrobaltic poprzez obniżenie masy jej kadłuba. Pozwoli to w efekcie uzyskać oczekiwany wzrost opłacalności ekonomicznej projektu zagospodarowania złoża B8 przy niskich cenach ropy naftowej, w trudnym otoczeniu makroekonomicznym.

Na zagospodarowanie złoża B8 Grupa Kapitałowa LOTOS przeznaczyła w 2015 roku 304,3 mln zł.

Zagospodarowanie złóż gazowych B4/B6

Celem projektu jest wydobycie i zagospodarowanie gazu ziemnego z bałtyckich złóż B4 i B6 we współpracy z firmą CalEnergy Resources Poland. Latem 2015 roku przeszliśmy do realizacji trzeciego etapu projektu, polegającego na wypracowaniu szczegółowych rozwiązań technicznych ich zagospodarowania.

Pomimo złożoności technicznej projektu oraz skomplikowanej sytuacji makroekonomicznej (znaczny spadek cen ropy) planujemy zakończenie tego etapu w 2016 roku.

4,3 mld m³

na blisko tyle szacowane są
zasoby wydobywalne gazu
ze złóż B4/B6

Uruchomienie wydobycia planowane jest w 2019 roku. Mieszanina węglowodorów (tzw. gaz surowy) będzie przesyłana podmorskimi gazociągami na ląd w celu jej przetworzenia na produkty handlowe: gaz ziemny, LPG oraz kondensat, które następnie będą dostarczane finalnym odbiorcom.

W 2015 roku na kontynuację zagospodarowania złóż gazowych B4/B6 Grupa Kapitałowa LOTOS Petrobaltic przeznaczyła 3,9 mln zł. Na tym etapie, zgodnie z zawartą umową, projekt jest finansowany głównie przez partnera – CalEnergy Resources Poland.

Zakup złoża Sleipner

30 grudnia 2015 roku spółka LOTOS Norge sfinalizowała zakup pakietu aktywów na polu Sleipner zlokalizowanych w centralnej części Morza Północnego. Obszar Sleipner to drugi co do wielkości hub gazowy na Morzu Północnym o strategicznym znaczeniu dla eksportu gazu z Norwegii do Europy kontynentalnej i Wielkiej Brytanii.

ponad

16 tys. boe/d *

wyniósł pod koniec 2015 roku poziom wydobycia odpowiadający udziałowi LOTOS Norge w aktywach produkcyjnych Sleipner

9,5 tys. boe/d *

na blisko tyle szacuje się średni oczekiwany wolumen produkcji węglowodorów ze złóż Sleipner, odpowiadający udziałowi LOTOS Norge, w latach 2016–2018

Bazowa cena zakupu pakietu Sleipner wyniosła 160 mln USD (587,3 mln zł). Transakcja zakupu tych udziałów została zrealizowana bezgotówkowo, z wykorzystaniem mechanizmu odmrożenia aktywa podatkowego, wygenerowanego na projekcie YME.

Umowa dotyczy udziałów w 5 koncesjach obejmujących 4 złoża produkcyjne oraz złożo Alfa Sentral - odkryte i planowane do zagospodarowania. Operatorem wszystkich aktywów jest firma Statoil, pozostali partnerzy konsorcjum to Exxon oraz Total.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, po akwizycji Sleipner, spółka LOTOS Norge była udziałowcem w 27 koncesjach na poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej na Norweskim Szelfie Kontynentalnym.

* baryłek ekwiwalentu ropy naftowej dziennie

Odzyskiwanie tarczy podatkowej z YME

Utrzymujące się otoczenie makroekonomiczne, w tym wahania koniunktury na rynku surowcowym i gwałtowne spadki cen ropy naftowej, skłoniły Grupę Kapitałową LOTOS do podjęcia działań zwiększających efektywność i zapewnienia stabilności finansowej segmentu poszukiwawczo-wydobywczego. Oprócz koncentracji na kluczowych projektach, działania te polegają na odzyskaniu kapitału zamrożonego w aktywie podatkowym w Norwegii, w oparciu o przepływy finansowe ze złóż Heimdal i Sleipner.

W czerwcu 2015 roku norweskie Ministerstwo Ropy i Energii (MPE) przychyliło się do wniosku operatora licencji na projekcie YME, hiszpańskiego koncernu Repsol, o nieskładanie Zrewidowanego Planu Zagospodarowania i rozpoczęcie procesu planowania likwidacji złoża. Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2015 roku, plan likwidacji złoża YME latach 2016–2020, miał zostać przedstawiony do zatwierdzenia przez MPE na koniec 2016 roku. Jednak pojawienie się nowego gracza na rynku norweskim – firmy OKEA – zainteresowanej zakupem udziałów w złożu YME i jego zagospodarowaniem, spowodowało zawieszenie działań likwidacyjnych, ponowną ocenę możliwości zagospodarowania złoża. Obecnie Operator prowadzi działania mające na celu przygotowanie Planu Zagospodarowania Złoża (PDO), planowanego na 1Q 2017 roku. Grupa LOTOS wspiera Operatora w działaniach mogących zwiększyć rynkową wartość aktywa YME poprzez uniknięcie likwidacji złoża i powrót na ścieżkę zagospodarowania.

Grupa LOTOS na bieżąco analizuje sytuację, pod kątem optymalnego rozwiązania dla projektu YME.

Potencjał innowacji, współpraca i dzielenie się wiedzą

Potencjał innowacji, współpraca i dzielenie się wiedzą

Innowacyjne podejście jest wpisane w rozwój naszego biznesu. Poprzez inwestycje w najnowsze technologie przerobu ropy naftowej, uzyskiwanie patentów oraz współpracę naukową z naszymi partnerami zwiększamy swoją konkurencyjność, oferujemy produkty o coraz wyższej jakości oraz wspieramy otoczenie, w którym działamy.

Działalność badawczo-rozwojowa Grupy Kapitałowej LOTOS koncentruje się na obszarach wydobywania i przerobu ropy naftowej w rafinerii.

Co robimy?

- w segmencie wydobywczym, zgodnie z trendami wyznaczanymi przez europejskie koncerny, kluczowe inicjatywy badawczo-rozwojowe skupiają się na technologiach poszukiwania i optymalizacji procesu wydobywania węglowodorów,
- w segmencie produkcji i handlu koncentrujemy się na efektywnym wykorzystaniu rozbudowanych mocy przerobowych rafinerii, strumieni rafineryjnych, dalszym zwiększeniu stopnia konwersji węglowodorów oraz na optymalnym wykorzystaniu efektu synergii między przemysłem rafineryjnym a branżą chemiczną, energetyczną i budowlaną w celu maksymalizacji marży rafineryjnej.

Cele w zakresie zwiększania innowacyjności:

- inwestowanie w nowe technologie we wszystkich obszarach aktywności biznesowej,
- podnoszenie efektywności firmy poprzez rozwój procesów biznesowych i logistyki,
- wykorzystanie zaawansowanych technik optymalizacji procesów technologicznych,
- promowanie innowacji wśród pracowników oraz partnerów biznesowych i społecznych.

LOTOS Lab

Główną jednostką koncentrującą i koordynującą działania badawczo-rozwojowe Grupy Kapitałowej LOTOS jest **LOTOS Lab**. W lipcu 2015 roku powołano pion dyrektora ds. badań i rozwoju oraz zespół ds. projektów badawczo-rozwojowych, którego zadaniem jest wsparcie spółek Grupy Kapitałowej LOTOS w zakresie:

- systematycznej identyfikacji i gromadzenia pomysłów projektowych,
- poprawy dostępności osób zainteresowanych do portfolio projektów,
- uczestnictwa z głosem doradczym w spotkaniach dotyczących nawiązania współpracy naukowo-badawczej z podmiotami zewnętrznymi,
- analizy dokumentacji programów finansujących badania i kojarzenia pomysłów projektowych z potencjalnymi źródłami finansowania,
- pośrednictwa w kontaktach z instytucjami dysponującymi środkami publicznymi na badania i rozwój oraz punktami informacyjnymi ds. funduszy unijnych i krajowych,
- przygotowania wniosków projektowych.

LOTOS Lab współpracuje w ramach prac badawczo-rozwojowych w oparciu o ramowe umowy z następującymi podmiotami:

- Wydziałem Chemicznym Politechniki Gdańskiej,
- Wydziałem Inżynierii Lądowej i Środowiska Politechniki Gdańskiej,
- Instytutem Nafty i Gazu,
- Instytutem Badawczym Dróg i Mostów.

Najważniejsze projekty badawczo-rozwojowe

Grupa LOTOS jest liderem projektu badawczego HESTOR **współfinansowanego ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju**.

Projekt badawczy HESTOR

Cel projektu: Zbadanie efektywności magazynowania wodoru pozyskiwanego z nadwyżek energii ze źródeł odnawialnych.

Efekty projektu: Nadwyżka energii elektrycznej służąca do wytwarzania wodoru w procesie elektrolizy wody pochodzący z elektrowni wiatrowych i solarnych. Wodór magazynowany w kawernach byłby wykorzystywany:

- bezpośrednio do procesów technologicznych w rafinerii LOTOSU, zmniejszając potrzebę produkcji wodoru z gazu ziemnego,
- do celów energetycznych poprzez zastosowanie go jako paliwa zasilającego turbiny gazowe w okresach szczytowego zapotrzebowania na prąd.

HESTOR a środowisko naturalne

Efektem ekologicznym projektu będzie obniżenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zrównoważenie nieregularności dostaw energii elektrycznej z odnawialnych źródeł (OZE).

Perspektywicznie, produkcja i magazynowanie wodoru w szerszej skali pozwoli na zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym kraju, poprzez lepsze wykorzystanie mocy elektrowni wiatrowych i solarnych.

Partnerami Grupy LOTOS w projekcie HESTOR są:

- Politechnika Warszawska,
- Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.,
- Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,
- Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Górnictwa Surowców Chemicznych CHEMKOP Sp. z o.o.,
- Politechnika Śląska.

Inteligentne Specjalizacje Pomorza

9 kwietnia 2015 roku Zarząd Województwa Pomorskiego przyjął uchwałę w sprawie określenia obszarów Inteligentnych Specjalizacji Pomorza. W gronie czterech zaakceptowanych specjalizacji znalazł się obszar „Technologie efektywne w produkcji, przesyłaniu, dystrybucji i zużyciu energii i paliw” zaproponowany przez konsorcjum z udziałem spółek Grupy Kapitałowej LOTOS: Grupy LOTOS, LOTOS Asphalt, LOTOS Lab, LOTOS Oil, LOTOS Petrobaltic oraz obszar „Technologie off-shore i portowo-logistyczne” zaproponowany przez konsorcjum z udziałem LOTOS Petrobaltic.

Inteligentne Specjalizacje Pomorza obejmują obszary aktywności gospodarczej, które mogą decydować o przyszłej pozycji konkurencyjnej regionu i w związku z tym będą miały ułatwiony dostęp do środków finansowych przydzielanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020.

Cele projektu:

- uzyskanie statusu inteligentnej specjalizacji umożliwiającej uruchomienie innowacyjnych projektów z zakresu technologii efektywnego wydobycia ropy naftowej, produkcji nowoczesnych olejów bazowych grupy 2,
 - rozwijanie technologii uzyskiwania wysokomarżowych produktów naftowych, technologii produkcji biopaliw wyższej generacji, czyli nie konkurujących z produkcją żywności,
 - opracowywanie nowoczesnych materiałów budowlanych wraz z technologiami ich stosowania,
 - opracowanie nowoczesnych konstrukcji i technologii do eksploatacji zasobów morza,
 - rozwijanie urządzeń, technik i systemów monitorowania i oczyszczania środowiska morskiego oraz pojazdy i jednostki pływające wykorzystywane w środowisku morskim.
-

Partnerami spółek Grupy Kapitałowej LOTOS były m.in.:

- Energa,
- Politechnika Gdańska,
- Uniwersytet Gdański,
- Akademia Marynarki Wojennej,
- Akademia Morska w Gdyni,
- Instytut Maszyn Przepływowych PAN,
- Instytut Energetyki,
- Centrum Techniki Okrętowej.

[Więcej na temat Inteligentnych Specjalizacji Pomorza](#)

Dobre praktyki

Współpraca z uczelniami i instytucjami naukowymi:

- W ramach projektów planowanych na lata 2015–2016 LOTOS Petrobaltic jest członkiem konsorcjum, które jako jedno z czterech uzyskało status inteligentnej specjalizacji Pomorza „Technologie off-shore i portowo-logistyczne”. W programie uczestniczy 39 przedsiębiorstw, 10 jednostek naukowych i 10 podmiotów z otoczenia biznesu. Program organizowany jest przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego.
- Grupa LOTOS prowadzi analizy w celu przygotowania projektu w ramach ogłoszonego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju konkursu na dofinansowanie projektów badawczo-rozwojowych realizowanych przez dużych przedsiębiorców. Projekt dotyczy kontynuacji realizowanego w 2014 roku studium generacji, ekspulsji, migracji i akumulacji węglowodorów z zastosowaniem zaawansowanych technologicznie narzędzi i technik modelowania procesów naftowych w działalności poszukiwawczej wraz z wykorzystaniem najnowocześniejszych metod analitycznych skał i mediów złożowych pochodzących z obszaru basenu Morza Bałtyckiego.

Współpraca z klientami i dostawcami, wymiana doświadczeń w sektorze:

- Spółka LOTOS Petrobaltic podpisała z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem umowy o wspólnych operacjach na koncesjach Kamień Pomorski w północno-zachodniej Polsce oraz Górowo Iławeckie w północno-wschodniej Polsce. Współpraca na koncesji Kamień Pomorski objęła wykonanie badań sejsmicznych 3D o powierzchni wzbudzenia 134,8 km² oraz powierzchni odbioru 267,5 km² wraz z przetworzeniem i interpretacją wykonanego zdjęcia połączonego z fragmentem archiwalnego zdjęcia sejsmicznego 3D. Współpraca na koncesji Górowo Iławeckie objęła wykonanie badań sejsmicznych 2D o łącznej długości 200,4 kmb wraz z przetworzeniem danych archiwalnych.
- Grupa LOTOS zawarła umowę z Honeywell o współpracy dotyczącej nadzoru nad systemami sterowania (w 80 proc. to produkty tej firmy). Pozwala ona na skuteczne zarządzanie cyklem życia poszczególnych urządzeń przez cały okres ich eksploatacji oraz zapewnia najwyższy poziom bezpieczeństwa pracy personelu.
- Spółka LOTOS-Air BP Polska podpisała umowę z Portem Lotniczym Olsztyn-Mazury na dostawę paliwa lotniczego (weszła w życie od stycznia 2016 roku). Od momentu rozpoczęcia rozmów o potencjalnej współpracy, pracownicy LOTOS-Air BP Polska wspierali port lotniczy w działaniach zmierzających do terminowego rozpoczęcia operacji lotniskowych, w zakresie infrastruktury paliwowej, aspektów formalnych i technicznych oraz w sferze podatkowo-prawnej.
- Grupa LOTOS gościła szefów pionów informatyki (IT) kilkunastu firm Pomorza. Głównym tematem spotkania były kwestie związane z bezpieczeństwem danych i systemów. Było to jedno z regionalnych spotkań Klubu CIO (ang. Chief Information Officer – dyrektor działu informatyki).
- Grupa LOTOS w maju 2015 roku dołączyła do Platformy TRANSFERU Technologii. Platforma Transferu Technologii gromadzi zasoby firm, które chcą udostępnić swoje innowacyjne rozwiązania oraz informacje o potrzebach podmiotów, które są zainteresowane ich pozyskaniem. Mechanizm wyszukiwania ułatwi kojarzenie dawców z biorcami technologii. Mogą z niej korzystać zarówno wynalazcy, jak i jednostki naukowe i przedsiębiorstwa. Obok Grupy LOTOS jej uczestnikami są też Enea, Polska Grupa Energetyczna (PGE), KGHM Polska Miedź, Polska Grupa Zbrojeniowa i inne.

Rozwój z poszanowaniem środowiska

Rozwój z poszanowaniem środowiska

Ograniczanie naszego oddziaływania na środowisko traktujemy w sposób strategiczny. Dzięki temu rafineria Grupy LOTOS – nasz największy zakład przemysłowy - należy obecnie do najbardziej ekologicznych rafinerii europejskich. Wierzymy, że realizacja działań z zakresu minimalizowania negatywnego wpływu na środowisko przynosi korzyści Grupie Kapitałowej LOTOS, a w efekcie naszym akcjonariuszom. Budujemy w ten sposób także szereg wartości dla naszych pozostałych interesariuszy. Są oni dla nas również partnerami w prowadzeniu działań prośrodowiskowych.

Jednym z kluczowych celów naszej Strategii CSR na lata 2012–2015 było "Ograniczenie ryzyka środowiskowego oraz dążenie do stałego minimalizowania negatywnego oddziaływania działalności na środowisko".

Składały się na niego 4 cele operacyjne:

- Upowszechnienie standardów i dobrych praktyk środowiskowych w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS,
- Monitorowanie oddziaływania obiektów grupy kapitałowej na środowisko w sposób wykraczający poza obowiązkowe działania w tym zakresie,
- Ograniczenie poziomu zanieczyszczeń w odprowadzanym strumieniu oczyszczonych ścieków i wód,
- Doskonalenie portalu zarządzania ryzykiem korporacyjnym, wspierającego zarządzanie ryzykiem środowiskowym.

Kwestie środowiskowe znalazły odzwierciedlenie także w Kodeksie etyki Grupy Kapitałowej LOTOS. Przyjęte w nim podejście do środowiska wyraża się poprzez:

- Działanie zgodne z wewnętrznymi procedurami służącymi zapewnieniu zgodności prowadzonych procesów z wymogami prawa w dziedzinie ochrony środowiska,
- Wdrażanie rozwiązań służących ograniczaniu skali oddziaływania na środowisko,
- Zaangażowanie w edukację służącą kształtowaniu świadomości ekologicznej w organizacji i jej społecznym otoczeniu,
- Dbłość o środowisko w miejscu pracy, a także poza nim.

Działalność Grupy Kapitałowej LOTOS może potencjalnie wywierać istotny wpływ na środowisko naturalne, w szczególności poprzez emisję zanieczyszczeń do powietrza, wytwarzanie odpadów, korzystanie z wód i odprowadzanie ścieków. Skala i charakter naszego oddziaływania regulowane są przez przepisy o ochronie środowiska. W związku z prowadzoną działalnością, spółki grupy kapitałowej, posiadają wymagane prawem pozwolenia, w tym pozwolenia zintegrowane, określające operacyjne i środowiskowe aspekty pracy instalacji.

Najistotniejszym źródłem wpływu na środowisko wynikającym z naszej działalności, zarówno dla bezpośredniego otoczenia instalacji, jak i terenów położonych w większej odległości od rafinerii, jest emisja gazów do atmosfery. Z tego powodu przywiązujemy największą wagę do tego, aby procesy powodujące emisję zanieczyszczeń do powietrza przeprowadzane były w oparciu o najlepsze dostępne techniki i praktyki minimalizujące oddziaływanie zakładu w tym zakresie.

Dlatego także, wybierając, a potem wprowadzając innowacyjne rozwiązania, zawsze uwzględniamy synergię między potrzebami spółki a korzyściami dla otoczenia, zwłaszcza środowiska naturalnego.

Łączne wydatki i inwestycje przeznaczone na ochronę środowiska (tys. zł)

Koszty utylizacji odpadów, oczyszczania emisji oraz rekultywacji	33 523
Koszty i nakłady inwestycyjne w zakresie zapobiegania i zarządzania ochroną środowiska	84 839
Inwestycje proekologiczne	72 211

Przełomowym z punktu widzenia efektywności i konkurencyjności działalności Grupy Kapitałowej LOTOS, a zarazem ograniczającym nasz negatywny wpływ na środowisko jest realizowany przez nas Projekt EFRA.

Wdrażając go, zdecydowaliśmy się na rozwiązania idące dalej, niż wymagania przepisów ochrony środowiska i wymagania BAT, tj.:

* bardziej niż w typowych instalacjach obniżymy ciśnienie przed otwarciem reaktora DCU, aby maksymalnie odessać gazowe węglowodory, jeszcze przed procesem cięcia i opróżniania urządzenia z wytworzonego koksu;

* procesy związane z wyładunkiem, przemieszczaniem, magazynowaniem, załadunkiem i wywozem koksu będą odbywały się w sposób ponadstandardowo bezpieczny dla środowiska.

[Projekt EFRA](#)

Dobre praktyki

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Najważniejsze projekty i inicjatywy służące ograniczeniu wpływu na środowisko:

- W 2015 roku Grupa LOTOS została Partnerem Głównym Programu Bałtyk, realizowanego przez UN Global Compact w Polsce. Program Bałtyk ma na celu wypracowanie optymalnych kierunków zrównoważonego rozwoju regionu Morza Bałtyckiego poprzez wsparcie rozbudowy morskich korytarzy transportowych oraz żeglugi regionu, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy bezpieczeństwa i infrastruktury transportowej, zwiększenia konkurencyjności regionu Morza Bałtyckiego, a także ochrony jego ekosystemu. Ochrona ekologiczna Morza Bałtyckiego, w tym zapobieganie procesowi eutrofizacji, zostało uznane za jeden z kluczowych priorytetów Programu Bałtyk.
- Realizując w latach 2012–2015 cel "Ograniczenie ryzyka środowiskowego oraz dążenie do stałego minimalizowania negatywnego oddziaływania działalności na środowisko" dokonaliśmy m.in. wielkoobszarowej inwentaryzacji przyrodniczej wokół rafinerii w Gdańsku oraz aktualizowaliśmy dokumentację środowiskową dla wszystkich stacji paliw w Polsce. Zorganizowaliśmy także spotkania specjalistów środowiskowych, na których dyskutowano o istotnych działaniach chroniących nasze otoczenie, dobrych praktykach środowiskowych.
- Wyposażając spółkę LOTOS Kolej w nowoczesny tabor kolejowy, wyeliminowaliśmy wycieki olejów smarowych. W 2015 roku na terenie LOTOS Kolej w Gdańsku wyeliminowaliśmy proces odgazowania cystern LPG. Proces został przeniesiony na instalację Grupy LOTOS, gdzie odbywa się odzysk gazów poprzez skierowanie ich do systemu gazu opałowego.
- Spółka LOTOS Asphalt obniżyła koszty produkcji poprzez wprowadzenie efektywnego zarządzania energią oraz optymalizację surowcową. Jednocześnie produkty oferowane przez nią są produkowane z dbałością o środowisko, a ich transport odbywa się środkami przyjaznymi dla środowiska. Spółka promuje ciągniki o jak najwyższej normie emisji spalin (minimum Euro 5) ograniczające emisję tlenków azotu (NOx), węglowodorów (HC), tlenków węgla (CO) i cząstek stałych (PM) do atmosfery. Preferowane są przejazdy bezpiecznymi drogami szybkiego ruchu (drogi ekspresowe, autostrady) o bezkolizyjnych skrzyżowaniach, co w konsekwencji powoduje zmniejszenie skutków społecznych wypadków drogowych.

- Polskie Centrum Badań i Certyfikacji przyznało spółce LOTOS Serwis Certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Obejmuje on między innymi prace w zakresie utrzymania ruchu, remontów i modernizacji, budowy i rozruchu instalacji przemysłowych. Dodatkowo certyfikat objął prace na instalacjach wydobywczych ropy i gazu.
- Aby zminimalizować ryzyko katastrof ekologicznych, spółka LOTOS Petrobaltic wdrożyła procedury wynikające z międzynarodowych przepisów i regularnie przeprowadza ćwiczenia w reagowaniu na rozlewy olejowe na pełnym morzu. Ćwiczenia są organizowane we współpracy z Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa (SAR) oraz Urzędem Morskim w Gdyni.
- O dużej wadze, jaką przywiązują do ochrony środowiska nasi pracownicy świadczyć może fakt angażowania się przez nich w liczne inicjatywy o charakterze ekologicznym, np. spółka LOTOS Asphalt, partner trójmiejskiej akcji „Drzewko za oponę” zorganizowała zbiórkę zużytych opon na terenie Grupy LOTOS. W ciągu kilku godzin pracownicy naszych gdańskich spółek przekazali do punktu zbiórki blisko 300 zużytych opon, a w zamian otrzymali 300 sadzonek kaliny, czeremchy, derenia, jodły i trzemieliny.
- Na konferencji „CZAS INNOWACJI. NAFTA/CHEMIA 2015” Grupa LOTOS otrzymała nagrodę za opracowanie i wdrożenie technologii przeciwdziałającej zakwitom wody w zbiorniku retencyjno-osadowym, który stanowi źródło wody dla potrzeb rafinerii. W wyniku zastosowania technologii, pomimo zwiększonej ilości przerobionej ropy naftowej, całkowita ilość pobranej wody ze środowiska uległa obniżeniu o około 6%. Dzięki innowacyjnemu rozwiązaniu uzyskano efekt zarówno technologiczny (brak problemów z uzdatnianiem), jak i ekonomiczny (stabilne koszty produkcji) oraz środowiskowy (poprawa jakości wody).

Ograniczenie zużycia energii

W 2015 roku w kilku spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS realizowane były działania na rzecz ograniczenia zużycia energii.

Ograniczenie zużycia energii w Grupie LOTOS jest jednym z elementów wdrażanego Systemu Zarządzania Energią opartego o normę ISO 50001 oraz wpisuje się w będącą jego fundamentem Politykę Energetyczną spółki. Działania dotyczące poprawy efektywności energetycznej są elementem ciągłego doskonalenia organizacji i podejmowane są według wypracowanych i udokumentowanych wzorców postępowania. W szczególności koncentrują się one na zagadnieniach takich jak optymalne prowadzenie procesów technologicznych, utrzymanie właściwego stanu infrastruktury odpowiedzialnej za zużycie energii, podejmowanie inicjatyw inwestycyjnych poprawiających efektywność energetyczną, nabywanie usług i aktywów z uwzględnieniem wpływu ich energochłonności na koszty użytkowania w perspektywie wieloletniej. W 2015 roku zrealizowano przedsięwzięcia z zakresu optymalizacji parametrów sieci parowych oraz optymalizacji wykorzystania maszyn wirujących, które przyczyniły się do łącznej oszczędności energii w wysokości 90 760 w przeliczeniu GJ/MWh.

LOTOS Oil zrealizował trzy inicjatywy, wynikające z 5-letnich planów remontów oraz przeprowadzonych spotkań z załogą na tematy obniżenia kosztów funkcjonowania oddziałów. Dotyczyły one wymiany izolacji ciepłych rurociągów i zbiorników w ramach bieżącego utrzymania ruchu oraz akcji informacyjnych, skierowanych do pracowników, na temat konieczności oszczędzania energii ciepłej i elektrycznej.

Z kolei działania LOTOS Asphalt, zaplanowane w ramach systemów zarządzania energią EnMS (ang. Energy Management Systems), przyniosły oszczędności w wysokości 63 139 w przeliczeniu GJ/MWh.

Działania na rzecz ograniczania zużycia energii i paliw realizują także inne spółki grupy kapitałowej. W LOTOS Paliwa przeprowadzono w 2015 roku modernizację oświetlenia wiat dystrybutorów dla 13 stacji paliw. Spółka LOTOS Kolej ograniczyła natomiast zużycie paliwa – w 2015 roku zużycie oleju napędowego było o 0,18 l/km mniejsze, niż w roku poprzednim.

Bezpośrednie i pośrednie zużycie energii przez organizację

Grupa LOTOS (Tab.1a, 1b)

1a) Energia pierwotna

Całkowite zużycie energii pierwotnej z surowców nieodnawialnych (własnych bądź zakupionych) w podziale na rodzaj surowca	Wartości (GJ)
Gaz ziemny	7 919 009
Gaz opałowy	11 650 729
Gazy resztkowe	3 595 562
Olej opałowy LSFO	2 560 821
Olej opałowy lekki (HON)	1 131
Odsprzedaż innym podmiotom gospodarczym ciepła wytworzonego ze zużytej energii pierwotnej	-118 907
Odsprzedaż innym podmiotom gospodarczym energii elektrycznej wytworzonej ze zużytej energii pierwotnej	0

Całkowite zużycie energii pierwotnej z surowców nieodnawialnych (własnych bądź zakupionych) w podziale na rodzaj surowca	Wartości (GJ)
--	---------------

Suma zużycia	25 608 345
--------------	------------

1b) Energia użyteczna

Całkowite zużycie energii użytecznej zakupionej od innych podmiotów gospodarczych (w tym wchodzących w skład Grupy Kapitałowej LOTOS) w podziale na energię elektryczną i ciepło	Wartości (GJ)
--	---------------

Energia elektryczna	1 814 958
---------------------	-----------

Ciepło (w tym zużycie pary, zużycie energii chłodniczej)	0
--	---

Całkowita sprzedaż energii użytecznej podmiotom gospodarczym spoza Grupy Kapitałowej LOTOS zakupionej poza Grupą Kapitałową LOTOS lub wyprodukowanej wewnątrz Grupy Kapitałowej LOTOS w podziale na energię elektryczną i ciepło	Wartości (GJ)
--	---------------

Całkowita sprzedaż energii elektrycznej	6 048
---	-------

Całkowita sprzedaż ciepła (netto)	660
-----------------------------------	-----

Grupa Kapitałowa LOTOS (Tab.2)

Energia pierwotna

Całkowite zużycie energii pierwotnej z surowców nieodnawialnych (własnych bądź zakupionych) w podziale na rodzaj surowca	Wartości (GJ)
--	---------------

Gaz ziemny	8 833 545
------------	-----------

Gaz opałowy	11 650 729
-------------	------------

Gazy resztkowe	3 595 562
----------------	-----------

Olej opałowy (w tym olej opałowy LSFO)	2 718 694
---	-----------

Olej napędowy (tym olej opałowy lekki HON)	462 319
--	---------

Suma zużycia	27 260 849
---------------------	-------------------

Wskaźnik obejmuje następujące spółki: Grupa LOTOS (Tab. 1), AB LOTOS Geonafta, LOTOS Oil, LOTOS Petrobaltic, Energobaltic, LOTOS Infrastruktura, LOTOS Kolej, LOTOS Asfalt, LOTOS Serwis, LOTOS Paliwa, LOTOS Ochrona, LOTOS Straż (Tab. 2).

Zarządzanie emisjami

Rok 2015 był ostatnim rokiem obowiązywania Strategii CSR Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2012–2015. Jednym z celów w ramach tej strategii było osiągnięcie w 2015 roku średniorocznego współczynnika emisyjności dwutlenku węgla (CO₂) w gdańskiej rafinerii Grupy LOTOS, wyrażonego w kg CO₂/CWT, na poziomie poniżej 90% wartości tego parametru z 2011 roku.

29,8 kg
CO₂/CWT*

do takiego poziomu obniżyliśmy średnią wartość współczynnika emisyjności instalacji Grupy LOTOS. Stanowi to 79% wartości tego parametru z 2011 roku. Dokonaliśmy tego doprowadzając gaz ziemny do rafinerii w 2012 roku i stosując go jako paliwo w elektrociepłowni oraz jako surowiec do produkcji wodoru, a także za sprawą kilku innych modernizacji i działań proefektywnościowych.

* metodyka tzw. tony ważonej po złożoności (Complexity Weighted Tonne)

Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych

Źródło pochodzenia	Emisja gazów cieplarnianych [tCO ₂]
1 Emisja związana z wytwarzaniem energii elektrycznej	30 998 ✓
2 Emisja związana z wytwarzaniem ciepła	1 336 835 ✓
3 Emisja ze spalania gazu w pochodni	10 550 ✓
4 Emisja z procesów technologicznych	621 773 ✓
Suma emisji bezpośrednich	2 000 156 ✓

Działania / procesy o szczególnym znaczeniu	Emisja gazów cieplarnianych [tCO ₂]
Produkcja rafinerijna	1 612 667 ✓
Proces wydobywania ropy naftowej	44 277 ✓
Emisje z elektrociepłowni	328 754 ✓

Wskaźnik obejmuje następujące spółki: Grupa LOTOS, LOTOS Petrobaltic, LOTOS Asphalt, Energobaltic, RCEkoenergia.

Pośrednie emisje gazów cieplarnianych

Źródło pochodzenia	Emisja gazów cieplarnianych [tCO ₂]
1 Emisja wynikająca z zakupionej na potrzeby organizacji energii elektrycznej	554 755
2 Emisja wynikająca z zakupionej na potrzeby organizacji energii cieplnej	13 027
Suma emisji pośrednich	567 782

Działania / procesy o szczególnym znaczeniu (o ile stanowią istotny udział w całkowitych emisjach organizacji)	Pośrednie emisje gazów cieplarnianych [tCO ₂]
Zużycie zakupionej energii elektrycznej na bazie lądowej (LOTOS Petrobaltic)	1 611
Zużycie zakupionej energii elektrycznej na potrzeby produkcji rafinerijnej (Grupa LOTOS)	427 933
Pompowanie wody do celów energetycznych i oczyszczania ścieków (RCEkoenergia)	289

Wskaźnik obejmuje następujące spółki: Grupa LOTOS, LOTOS Oil, LOTOS Petrobaltic, LOTOS Infrastruktura, LOTOS Kolej, LOTOS Asphalt, LOTOS Serwis, LOTOS Paliwa, LOTOS Ochrona, LOTOS Straż, LOTOS Terminale, LOTOS Lab, RCEkoenergia, LOTOS Biopaliwa.

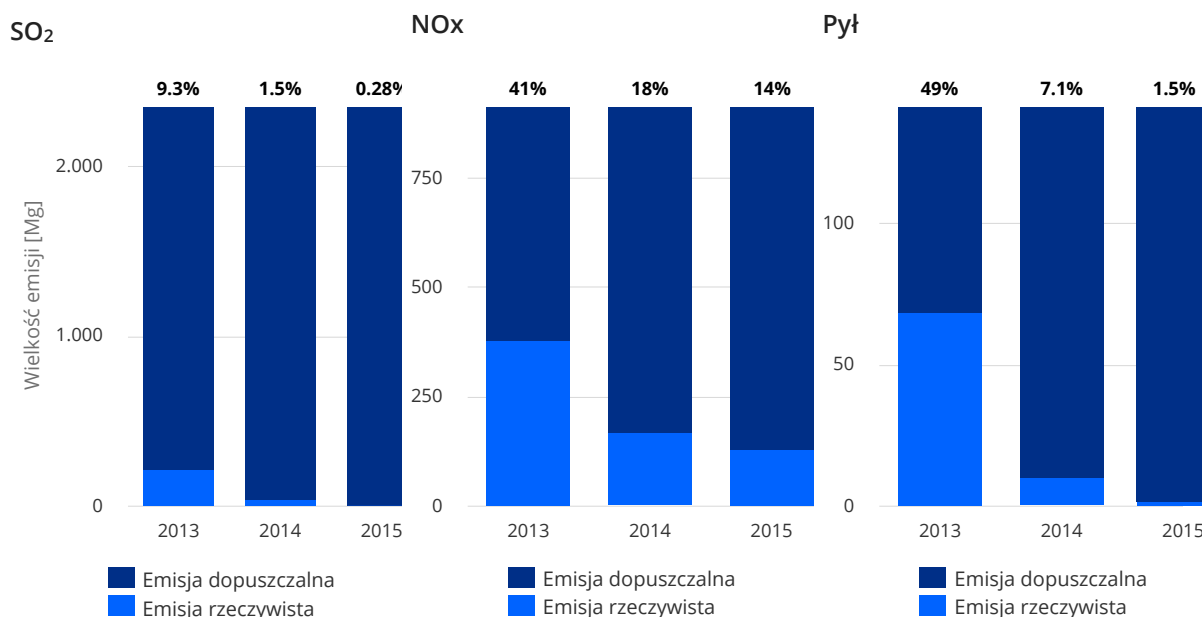
Wskaźnik intensywności emisji CO₂ (w przeliczeniu na jednostkę produkcji, dotyczy wyłącznie emisji bezpośrednich) wyniósł w 2015 r.:

- W Grupie LOTOS: 29,8 kg CO₂/CWT,
- W LOTOS Petrobaltic: 0,261 t CO₂/toe,
- W LOTOS Asphalt: zakład w Gdańsku 0,018 t CO₂/1 t produktu, zakład w Jaśle: 0,11 t CO₂/1 t produktu (w Gdańsku i Jaśle prowadzone są różne procesy, które charakteryzują się różną emisyjnością),
- W Energobaltic: 0,06 ton/GJ.

Zauważalny wpływ na środowiskowe oddziaływanie gdańskiej rafinerii Grupy LOTOS w 2015 roku miały spadające ceny ropy, a za nimi ceny produktów gotowych. W nowych realiach cenowych jednostkowy koszt energii wytworzonej z produktów gotowych rafinerii okazał się niższy od kosztu energii wytworzonej z gazu ziemnego. W relacji tej dostrzegliśmy szansę na obniżenie kosztów operacyjnych i poprawienie konkurencyjności naszej firmy.

Zwiększenie udziału produktów przerobu ropy naftowej, tzn. produktów gotowych, w miksie energetycznym i surowcowym rafinerii Grupy LOTOS miało zauważalny wpływ na wielkość emisji dwutlenku siarki (SO₂) i pyłu z instalacji spółki. Okresowo, w jednej z instalacji do produkcji wodoru, jako wsad zastosowano LPG. Warto zaznaczyć jednak, że jakość produktów gotowych, a także wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza były zgodne z parametrami dopuszczalnymi, określonymi w pozwoleniu zintegrowanym.

Wielkość emisji głównych zanieczyszczeń do powietrza z elektrociepłowni Grupy LOTOS vs. wartości dopuszczalne

Emisja związków NO_x, SO_x, i innych istotnych związków emitowanych do powietrza

Emisja związków NO _x , SO _x , i innych istotnych związków emitowanych do powietrza	Waga emisji do powietrza (t)
NO _x	1 135,33 ✓
SO _x	2 578,88 ✓
Trwale zanieczyszczenia organiczne (POP)	0,00
Lotne związki organiczne (VOC)	230,81 ✓
Niebezpieczne zanieczyszczenia powietrza (HAP)	1,81
Pyły (PM)	231,48 ✓
Inne standardowe kategorie emisji do powietrza	16,33 ✓

Intensywność emisji w procesie produkcji ropy naftowej i gazu	Intensywność emisji (t/mboe)
NO _x	29,71
SO _x	3,47
Lotne związki organiczne (VOC)	357,26
Pyły (PM)	3,66

Wskaźnik obejmuje następujące spółki: Grupa LOTOS, AB LOTOS Geonafta, LOTOS Oil, LOTOS Petrobaltic, Energobaltic, LOTOS Kolej, LOTOS Asfalt, LOTOS Serwis, LOTOS Paliwa, LOTOS Terminale, LOTOS Lab, LOTOS Biopaliwa, RCEkoenergia.

Objętość gazów spalonych w pochodni

Lokalizacja	Objętość gazów skierowanych do spalania [tys. m ³]	Sumaryczna objętość gazów spalonych w pochodni w przeliczeniu na jednostkę produkcji
	2015	
LOTOS Petrobaltic (wody międzynarodowe, Polska wyłączna strefa ekonomiczna)	3 552,5	2 586,1 tys. m ³ /Mboe
Grupa LOTOS (rafineria w Gdańsku)	5 448,0	
AB LOTOS Geonafta (Litwa)	415,7	2 233,0 tys. m ³ /Mboe

Eksploracja zasobów

Do głównych surowców wykorzystywanych w działalności poszukiwawczo-wydobywczej podczas wierceń i rekonstrukcji otworów należą: komponenty wchodzące w skład płuczki wiertniczej, które są substancjami nieszkodliwymi dla środowiska oraz cement używany do zespojenia rur z calizną przewierconych skał. LOTOS Petrobaltic do prowadzonych wierceń nie stosuje płuczek olejowych. Używane płuczki są przygotowywane na bazie wody i pracują w obiegu zamkniętym.

Do głównych surowców wykorzystywanych podczas eksploatacji należą substancje chemiczne dodawane do systemu zatłaczania wody złożowej i morskiej oraz metanol dodawany do gazu transportowanego do ENERGOBALTIC.

Wykorzystane surowce/materiały według wagi i objętości

Wykorzystane surowce/materiały	Łączne zużycie
gaz ziemny	31 020 258 m ³
LPG	25 ton
ropa naftowa	10 213 160 ton
olej opałowy	367 ton
olej napędowy	4 773 m ³
benzyna	17 ton
surowce i komponenty	685 001 ton
dodatki uszlachetniające	2 183 ton
wapno hydratyzowane	27 ton
inne surowce zużyte w procesie wydobycia i wierceń	773 tony

Wskaźnik obejmuje następujące spółki: Grupa LOTOS, LOTOS Geonafta, LOTOS Oil, LOTOS Petrobaltic, Energobaltic, LOTOS Infrastruktura, LOTOS Asphalt, LOTOS Serwis, LOTOS Paliwa.

W przypadku LOTOS Petrobaltic, zużyto 6 988 225 m³ gazu ziemnego, z czego 6 833 493 m³ stanowił gaz wyprodukowany ze złoża B3 na platformie Baltic Beta pochodzący z separacji płynu złożowego (gaz ten został zużyty na potrzeby własne zasilania systemów na platformie) oraz 154 732 m³ stanowił gaz zakupiony od dostawcy zewnętrznego na potrzeby ogrzewania budynków biurowych na bazie lądowej LOTOS Petrobaltic S.A. Gaz opałowy na zużyty na potrzeby grzewcze biur stanowi 2,26% całości zużytego gazu.

Gospodarka wodna i ściekowa

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Korzystanie z zasobów wody w Grupie Kapitałowej LOTOS odbywa się w oparciu o posiadane pozwolenia wodnoprawne i zintegrowane. Analizy wpływu poboru wody na środowisko potwierdzają, że nasza działalność z tym związana nie wpływa w sposób istotny na funkcjonowanie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo, a pobierana ilość wody utrzymywana jest dużo poniżej dopuszczalnych wielkości.

Łączny pobór wody według źródła

Lp.	Łączna objętość wody pobranej przez organizację wg źródła	Łączna objętość [m ³]
1	Wody z rzek	4 007 379
2	Woda morska	334 002
3	Wody podziemne	328 810
4	Dostawy wody od podmiotu zewnętrznego	322 492
SUMA		4 992 683

Wskaźnik obejmuje następujące spółki: Grupa LOTOS, AB LOTOS Geonafta, LOTOS Oil, LOTOS Petrobaltic, Energobaltic, LOTOS Infrastruktura, LOTOS Kolej, LOTOS Asfalt, LOTOS Serwis, LOTOS Paliwa, LOTOS Ochrona, LOTOS Straż, LOTOS Terminale, LOTOS Lab, LOTOS Biopaliwa, RCEkoenergia.

Procesy zużywające znaczne ilości wody	Zapotrzebowanie na wodę [m ³]	Spółka
Elektrociepłownia - produkcja mediów	3 123 762	Grupa LOTOS
Rafineria - woda chłodnicza obiegowa	1 356 650	Grupa LOTOS
Zatłaczanie wód morskich do złoża	334 002	LOTOS Petrobaltic
Produkcja wody dekarbonizowanej	214 039	LOTOS Infrastruktura
Zużycie wody na elektrociepłowni (produkcja pary grzewczej i technologicznej, do układu chłodzenia)	152 365	RCEkoenergia
Produkcja FAME - woda chłodnicza obiegowa	41 754	LOTOS Biopaliwa
Procesy technologiczne mycia cystern, mycie lokomotyw	35 094	LOTOS Kolej
Cele przeciwpożarowe	7 453	LOTOS Terminale

Procesy zużywające znaczne ilości wody	Zapotrzebowanie na wodę [m ³]	Spółka
Produkcja estrów metylowych kwasów tłuszczowych FAME	6 714	LOTOS Biopaliwa
Zużycie wody na oczyszczalni	3 612	RCEkoenergia
Stacja Uzdatniania Wody (woda na obiegi ciepłownicze)	3 498	Energobaltic
Proces chłodzenia	1 754	LOTOS Oil
Cele przeciwpożarowe	1 200	LOTOS Straż

Procent oraz całkowita objętość wody przetwarzanej i ponownie wykorzystywanej

Objętość wody łącznie pobranej przez organizację	7 879 566 m ³
Objętość wody powtórnie wykorzystanej lub poddanej recyklingowi	3 901 647 m ³
Ilość wody powtórnie wykorzystanej lub poddanej recyklingowi, jako odsetek wody pobranej przez organizację	50%

Wskaźnik obejmuje spółki: Grupa LOTOS, LOTOS Asphalt, LOTOS Paliwa, LOTOS Biopaliwa. Za objętość wody łącznie pobranej w spółkach przyjęto ilość wody, którą trzeba by było pobrać ze środowiska, aby zaspokoić zapotrzebowanie zakładu (tj. woda faktycznie pobrana + woda recykulowana).

Jakość oczyszczonych ścieków od lat utrzymywana jest na wysokim poziomie. Regularnie prowadzone badania potwierdzają, że odprowadzane ścieki spełniają wymagane parametry. Znaczna większość z oznaczanych wskaźników nie przekracza 50% wartości dopuszczalnych, określonych w naszym pozwoleniu.

Całkowita objętość ścieków, według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia

Miejsce odprowadzenia ścieków	Objętość (m ³)
Do wód powierzchniowych (do jezior, rzek, etc.)	5 788 064
Do zakładów zewnętrznych (w tym przedsiębiorstw komunalnych)	256 820
Suma całkowitej ilości ścieków	6 044 884

Sposób uzdatniania ścieków	Objętość (m ³)
Przez organizację	5 788 064
Przez zakład oczyszczania ścieków	256 820

Sposób uzdatniania ścieków	Objętość (m ³)
Suma uzdatnianych ścieków	6 044 884

Wskaźnik obejmuje następujące spółki: Grupa LOTOS, AB LOTOS Geonafta, LOTOS Oil, LOTOS Petrobaltic, Energobaltic, LOTOS Kolej, LOTOS Asfalt, LOTOS Serwis, LOTOS Paliwa, LOTOS Terminale, LOTOS Infrastruktura, LOTOS Ochrona, RCEkoenergia, LOTOS Biopaliwa.

Ścieki odprowadzane przez Grupę LOTOS (mg/dm³)

BZT₅ (pięciodobowe biologiczne zapotrzebowanie na tlen) = 2,97

ChZT (chemiczne zapotrzebowanie na tlen, wyznaczone metodą chromianową) = 44,53

zawiesina = 5,08

fenole = 0,001

ekstrakt eterowy = 0,54

węglowodory ropopochodne = 0,12

N_{og} (azot ogólny) = 4,5

P_{og} (fosfor ogólny) = 0,75

siarczki = 0,022

Ni (nikiel) = 0,0013

V (wanad) = 0,0039

Al (glin) = 0,0703

ropopochodne = 0,12

Fenole, ekstrakt eterowy, węglowodory, nikiel wanad i glin to zanieczyszczenia charakterystyczne dla przemysłu rafineryjnego. Pozostałe są bardzo istotne z punktu widzenia ogólnej ochrony środowiska. Ścieki zrzucone przez Grupę LOTOS do środowiska z dużym zapasem spełniają parametry dopuszczalne, określone w udzielonym firmie pozwoleniu zintegrowanym.

Woda złożowa

Woda złożowa powstała w wyniku separacji płynu złożowego w ramach działalności LOTOS Petrobaltic, była do niedawna zrzucana do morza po oczyszczeniu jej do zawartości oleju poniżej 15 p.p.m. („parts per milion”). Obecnie, zgodnie z wymogami Bałtyckiego Planu Działania, który został opracowany w ramach Komisji Helsińskiej HELCOM i zatwierdzony w 2007 r. przez Ministrów Ochrony Środowiska krajów Bałtyckich, na Morzu Bałtyckim dla działalności offshorowej obowiązuje zasada tzw. „zero zrzutów”. Dlatego też na platformie Baltic Beta został zainstalowany specjalny system do zatłaczania wody, dzięki czemu jest ona zatłaczana z powrotem do górotworu. Ma to z jednej strony pozytywny wpływ na środowisko, a jednocześnie powoduje podniesienie ciśnienia złoża, co wpływa na jego wydajność.

Objętość i sposób pozbywania się wody złożowej oraz wody powstałej w procesie produkcji

Metoda postępowania	Objętość wody złożowej oraz wody powstałej w procesie produkcji [m ³]		Odsetek wody powstałej w procesie produkcji	
	LOTOS Petrobaltic	AB LOTOS Geonafta	LOTOS Petrobaltic	AB LOTOS Geonafta
Powtórne zatłaczanie do złoża	183 518,2	249 449	98,63%	99,09%
Inne	2 546,4	2 291,5	1,37%	0,91%
SUMA	186 064,6	251 740,5	100%	100%

W 2015 roku woda złożowa powstała z produkcji ze złoża B8 była wraz z ropą przetransportowywana na tankowiec. W związku z tym, iż złożo zostało uruchomione 30 września 2015 roku ilość wody w płynie złożowym jest nieznaczną (1%). Z chwilą posadowienia na złożu B8 przebudowywanej obecnie platformy „Petrobaltic”, na której jest również instalowany system zatłaczania wody złożowej, będzie ona z powrotem zatłaczana do złoża B8.

LOTOS Geonafta wyprodukowała w 2015 roku 251 741 m³ wody złożowej, która została powtórnie zatłoczona do macierzystych formacji geologicznych, w związku z czym nie podlegała szczególnym wymogom w zakresie zawartości węglowodorów i zasolenia. Celem spółki jest utrzymanie koncentracji węglowodorów w wodzie złożowej poniżej poziomu 40 mg/l. W 2015 roku 2 291,5 m³ wyprodukowanej solanki dostarczono do przedsiębiorstw komunalnych.

Gospodarka odpadami

Grupa Kapitałowa LOTOS realizuje postanowienia decyzji oraz przepisów prawa unijnego i krajowego, dokładając starań, aby gospodarka odpadami prowadzona była w sposób bezpieczny dla środowiska.

Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem

Waga odpadów [Mg]		
Metoda postępowania	Odpady inne niż niebezpieczne	Odpady niebezpieczne
Powtórne wykorzystanie odpadu	148,93	0,00
Recykling (w tym recykling organiczny, np. kompostowanie)	6 343,92	10 038,46
Odzyskiwanie (w tym odzysk energii)	2 562,51	677,4
Spalanie (albo wykorzystanie jako paliwo)	13,26	265,73
Składowanie na składowiskach odpadów	130,61	17,58
Wprowadzanie do głębokich studni	0,00	0,00
Przechowywanie na terenie zakładu	92,89	1 221,46
Inne	2 815,54	864,12
SUMA	12 107,65	13 084,74

Wskaźnik obejmuje następujące spółki: Grupa LOTOS, AB LOTOS Geonafta, LOTOS Oil, LOTOS Petrobaltic, Energobaltic, LOTOS Kolej, LOTOS Infrastruktura, LOTOS Asphalt, LOTOS Serwis, LOTOS Paliwa, LOTOS Terminale, LOTOS Straż, LOTOS Lab, LOTOS Ochrona, LOTOS Biopaliwa, RCEkoenergia.

Waga transportowanych, importowanych, eksportowanych lub przetworzonych odpadów uznanych za niebezpieczne oraz odsetek odpadów przemieszczanych transgranicznie

Informacje nt. odpadów niebezpiecznych (Mg)	
Łączna waga transportowanych odpadów niebezpiecznych, w tym:	11 689,88
Łączna waga importowanych odpadów niebezpiecznych	0,00
Łączna waga eksportowanych odpadów niebezpiecznych	31,88
Łączna waga przetworzonych odpadów niebezpiecznych	3 226,04
Odsetek odpadów niebezpiecznych przemieszczanych transgranicznie	0,27%

Wskaźnik obejmuje następujące spółki: Grupa LOTOS, LOTOS Oil, LOTOS Petrobaltic, Energobaltic, LOTOS Kolej, LOTOS Infrastruktura, LOTOS Asphalt, LOTOS Serwis, LOTOS Paliwa, LOTOS Terminale, LOTOS Lab, LOTOS Ochrona, RCEkoenergia, LOTOS Biopaliwa.

Główną pozostałością procesów wiercenia są odpady wiertnicze (płuczka wiertnicza i zwierciny), które po wyniesieniu na powierzchnię są kierowane do systemu oczyszczania.

W LOTOS Petrobaltic całkowita ilość odpadów wiertniczych powstałych przy użyciu wodnego płynu wiertniczego wyniosła 235,76 Mg, z czego 73,44 Mg zwiercin i 152,96 Mg płuczki zostało przekazanych do odzyskania odpadu, natomiast 9,36 Mg zwiercin uległo spaleni.

W AB LOTOS Geonafta całkowita ilość odpadów wiertniczych powstałych przy użyciu wodnego płynu wiertniczego wyniosła 2 206,84 Mg. Większość związków wykorzystanych w 2015 r. była biodegradowalna. Wszystkie odpady wiertnicze (płuczka i zwierciny) zostały przetransportowane do zakładu oczyszczania odpadów.

W Grupie Kapitałowej LOTOS preferowane są ekologiczne metody zagospodarowania odpadu, takie jak recykling i odzysk, natomiast wyraźnie są ograniczane metody nieekologiczne, takie jak spalanie bez odzysku energii, składowanie i inne formy utylizacji.

Bioróżnorodność

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Działalność Grupy Kapitałowej LOTOS prowadzona jest w sąsiedztwie obszarów o dużym znaczeniu przyrodniczym, dlatego dokładamy wszelkich starań, by na bieżąco monitorować ewentualne zagrożenia dla bioróżnorodności, związane z naszym rozwojem. Wśród lokalizacji sąsiadujących z obszarami cennymi przyrodniczo wymienić należy:

- Obszary koncesyjne „Słupsk E” i „Słupsk W”, należące do LOTOS Petrobaltic, o powierzchni 2 160,3 km², położone w polskiej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego, sąsiadujące z obszarem Natura 2000.
- Pięć lokalizacji AB LOTOS Geonafta, w okręgu Kretinga, o łącznej powierzchni 0,06 km², w bliskim sąsiedztwie obszarów cennych przyrodniczo z uwagi na ekosystemy wodne (Natura 2000).
- Lokalizację spółki Energobaltic we Władysławowie, o powierzchni 0,02 km², sąsiadującą z obszarem chronionym Nadmorskiego Parku Krajobrazowego (Natura 2000).
- Rafinerię w Gdańsku, sąsiadującą w odległości 2 km w linii prostej z obszarem chronionym, bardzo istotnym, w skali europejskiej, z uwagi na położenie na szlaku migracyjnym ptaków wodnych (Natura 2000).

Podczas niezakłóconej pracy, instalacje żadnej ze spółek Grupy Kapitałowej LOTOS nie generują znaczących niekorzystnych oddziaływań na okoliczne gatunki. Wdrożono rozwiązania techniczne, organizacyjne i systemowe pozwalające na podjęcie natychmiastowych działań w przypadku awarii skutkującej m.in. rozlewem oleju, które pozwolą na opanowanie ewentualnej erupcji lub rozlewu, zanim dotrze do stref chronionych.

Grupa LOTOS od kilku lat zagłębia się w temat wpływu na bioróżnorodność swojej kluczowej lokalizacji, jaką jest jej rafineria w Gdańsku. Jednym z zadań wykonanych w ramach realizacji Strategii CSR obowiązującej do 2015 roku, w zakresie działań związanych z ochroną środowiska, było wykonanie w 2014 roku kompleksowej, fakultatywnej inwentaryzacji przyrodniczej na terenie rafinerii i w jej otoczeniu. Raport z inwentaryzacji jest podstawą do poszerzania naszej wiedzy w tym zakresie i stanowi punkt wyjścia do rozpoczęcia prowadzenia działań monitoringowych w zidentyfikowanych, najbardziej wartościowych przyrodniczo lokalizacjach.

Przeprowadzona w 2014 roku inwentaryzacja przyrodnicza wraz ze wstępną oceną oddziaływania rafinerii na bioróżnorodność nie wykazała negatywnego wpływu na otoczenie. Nie są również planowane żadne działania inwestycyjne, które mogłyby ten stan zmienić.

W otoczeniu rafinerii w Gdańsku zidentyfikowano 2 gatunki zagrożone wyginięciem, znajdujące się w Czerwonej Księdze Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody - IUCN. Nie zidentyfikowano jednak negatywnego wpływu rafinerii na gatunki chronione bytujące w jej otoczeniu. Prace remontowe przeprowadzane na kominie elektrociepłowni przeprowadzane są tak, aby nie zakłócać lęgu gniazdujących tam sokołów wędrownych.

[Więcej informacji o sokołach - Program Kierunek Bałtyk](#)

Bezpieczeństwo procesów

Zarządzanie bezpieczeństwem procesów

W Grupie Kapitałowej LOTOS przykładamy dużą wagę do zapewnienia i utrzymania wysokiej kultury bezpieczeństwa procesowego w organizacji. Spółki Grupy Kapitałowej LOTOS na bieżąco monitorują wskaźniki wypadkowości i eliminują wszystkie potencjalnie zagrożenia. Grupa LOTOS od wielu lat stosuje najlepsze praktyki dotyczące utrzymania integralności infrastruktury technicznej. Należą do nich: utrzymanie ruchu oparte o działania predykcyjne i prewencyjne, program inspekcji i testów dozorowych, program badań nieniszczących (Non Destructive Testing), program RBI (Risk Based Inspection), regularne remonty instalacji technologicznych, kontrola jakości prac remontowych (Quality Control), program zapobiegania korozji.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa prowadzenia procesów, w tym zapobiegania awariom oraz ograniczenia ich skutków, Grupa LOTOS posiada „Program Zapobiegania Awariom”. Ponadto w zakresie nadzoru nad infrastrukturą oraz aparaturą kontrolno-pomiarową stosujemy regulacje określające zasady:

- postępowania na etapie doboru i zakupu maszyn i urządzeń oraz aparatury kontrolno-pomiarowej,
- nadzorowania ich eksploatacji, planowania i przeprowadzania przeglądów oraz remontów,
- przeprowadzania sprawdzeń i legalizacji aparatury kontrolno-pomiarowej oraz postępowania w przypadku stwierdzenia jej uszkodzenia.

W spółce Energobaltic prowadzone są cykliczne przeglądy prewencyjne, których terminy zostały określone w dokumentacji technicznej danych urządzeń. Praca i parametry urządzeń są w sposób ciągły monitorowane przez pracowników spółki.

W LOTOS Infrastruktura prowadzony jest monitoring wizyjny obiektów, monitoring szczelności den w zbiornikach, monitoring pełnienia zbiorników – w celu zabezpieczenia przed przelaniem – a także monitoring tac przeciwrozlewczych zbiorników – zapobiegających wyciekom do gruntu.

W LOTOS Asphalt duży nacisk położony jest na identyfikację potencjalnych sytuacji zagrażających bezpieczeństwu. W tym celu, pracownicy odpowiedzialni za sterowanie procesem uczestniczą w szkoleniach, wdrażane są najlepsze praktyki inżynierskie w instrukcjach stanowiskowych i technologicznych.

W LOTOS Oil, w ramach zapewnienia sprawnego i skutecznego zarządzania sytuacjami kryzysowymi, wdrożona została procedura dotycząca reagowania na awarie i sytuacje kryzysowe. Procedura ma na celu ograniczenie i zminimalizowanie wpływu awarii na zdrowie i życie ludzi oraz środowisko, sprawne i efektywne zarządzanie organizacją podczas awarii oraz szybki powrót do normalnej działalności przedsiębiorstwa, oraz ograniczenie i zminimalizowanie strat w majątku LOTOS Oil.

W LOTOS Petrobaltic prowadzone są cykliczne przeglądy prewencyjne, których terminy zostały określone w dokumentacji technicznej danych urządzeń oraz wprowadzone do systemu SAP. Pozwala to na bieżące weryfikowanie kluczowych elementów systemu i eliminowanie słabych ogniw w instalacji. Dodatkowo prowadzony jest przez załogi platform stały dozór parametrów pracy użytkowanej instalacji. W przypadku przekroczenia określonych i dopuszczalnych parametrów pracy podejmowane są przez operatorów systemów działania, które mają na celu wyeliminowanie przekroczeń ciśnień.

W celu zapobiegania pożarom zostały wprowadzone zasady minimalizujące ryzyko zaprószenia ognia zarówno podczas wykonywania obowiązków służbowych, jak i odpoczynku po pracy na platformie. Zasadą obowiązującą podczas pracy, jest m.in. wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych tylko i wyłącznie na podstawie wydawanych zezwoleń na prace, których tryb wydawania jest określony specjalną instrukcją. Zarówno na platformach, jak i na terenie obiektu portowego został wprowadzony zakaz palenia tytoniu oprócz miejsc do tego wyznaczonych oraz całkowity zakaz używania otwartego ognia w budynkach. Wszystkie zasady obowiązujące na obiektach, zebrane są w informatorze Zasady bezpieczeństwa, który obowiązuje w organizacji.

W celu minimalizacji ryzyka związanego z działaniami podwykonawców, wprowadzono do umów załącznik „Bezpieczeństwo”, który obowiązuje wszystkich przedstawicieli wykonujących prace na terenie obiektu portowego oraz na platformach należących do organizacji.

Zdarzenia bezpieczeństwa procesowego odnotowane w 2015 roku

W 2015 roku w Grupie LOTOS odnotowano jedno zdarzenie sklasyfikowane jako wypadek poziomu pierwszego i dwa sklasyfikowane jako wypadek poziomu drugiego wg normy API RP 754. Oba dotyczyły obszaru rafinacji, bez skutków środowiskowych.

W LOTOS Paliwa stwierdzono dwa przypadki zagrożenia bezpieczeństwa procesowego poziomu drugiego. Dotyczyły one uszkodzenia instalacji LPG na własnych stacjach paliw. Ponadto na stacjach paliw odnotowano następujące zdarzenia sklasyfikowane jako sytuacje niebezpieczne: 10 pożarów samochodów Klientów na stacji lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie; 2 pożary oraz 2 przypadki wycieku paliwa.

Wszystkie sytuacje niebezpieczne, a w szczególności przypadki opisane powyżej są zgłaszane przez zarządzających stacjami paliw do służby BHP LOTOS Paliwa. Następnie są analizowane pod kątem możliwości wystąpienia podobnych zdarzeń w przyszłości oraz w celu podejmowania działań zapobiegawczych.

3 wypadki poziomu drugiego odnotowano w LOTOS Kolej. Były one związane z wykolejeniem się wagonów lub lokomotywy, bez skutków środowiskowych.

W LOTOS Kolej wdrożono procedurę przygotowania i reagowania na wypadki przy pracy, awarie oraz inne zagrożenia, która wskazuje na konieczność informowania o rodzaju zagrożenia, miejscu zdarzenia, zagrożeniu życia ludzkiego, udziale materiałów oraz przedmiotów w awarii i ich możliwym oddziaływaniu. Procedura szczegółowo reguluje zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.

Metodologia RBI – ryzyko pod kontrolą

Grupa LOTOS jako pierwsza w Polsce wdraża od 2011 roku metodologię RBI (ang. Risk Based Inspection). Jest to system kompleksowego zarządzania ryzykiem eksploatacji urządzeń ciśnieniowych. Dzięki niemu możemy przewidywać, kiedy urządzenie może zawieść.

W 2015 roku zakończyliśmy analizę instalacji 250, czyli wytwórni wodoru. Obecnie analizujemy ryzyka dla 12 kluczowych instalacji, których zatrzymanie może poważnie zakłócić pracę całej rafinerii.

Największe korzyści z pełnego wdrożenia RBI:

- większa niezawodność pracy instalacji,
- okres ciągłej pracy rafinerii pomiędzy postojami remontowymi powinien wydłużyć się z 4 do 5 lat,
- wielomilionowe oszczędności związane z uniknięciem awarii,
- większa produkcja.

Dlaczego RBI jest tak ważne dla Grupy LOTOS?

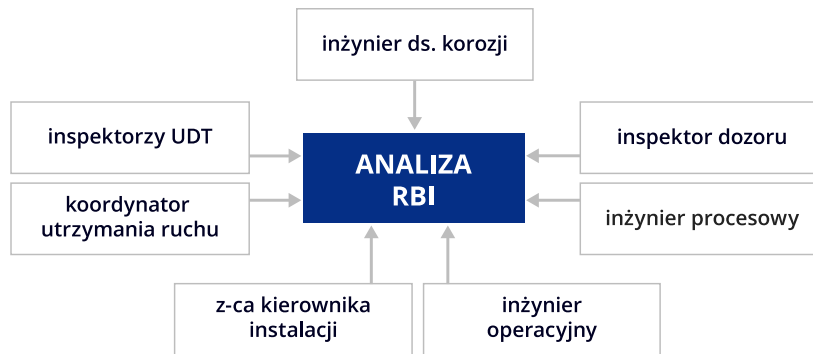
W rafinerii przeważają urządzenia ciśnieniowe: rurociągi i aparaty (kolumny, reaktory, zbiorniki). Są one często poddawane wysokim ciśnieniom i temperaturze oraz narażone na korozję i erozję. Choć zbudowano je z wytrzymałych stopów metali, z upływem czasu się zużywają. Urządzenia te znajdują się pod nadzorem służb wewnętrznych oraz Urzędu Dozoru Technicznego (UDT), który wyznacza okres ich bezpiecznej pracy i określa, jak długo urządzenia, a także instalacja i rafineria mogą pracować bez przerwy remontowej.

Wdrażanie RBI z udziałem UDT, polega na przeanalizowaniu blisko 8,5 tys. urządzeń oraz stwierdzeniu, które z nich są najbardziej narażone na uszkodzenia. Dzięki skoncentrowaniu badań na określonych urządzeniach ograniczamy ryzyko wystąpienia awarii.

Jakie cele sobie stawiamy?

W 2017 roku będzie miał miejsce postój remontowy i zależy nam, żeby do tego czasu objąć metodą RBI jak największą liczbę kluczowych instalacji. Dzięki temu, podczas postoju przebadamy aparaty i rurociągi najbardziej zagrożone degradacją, wytypowane na podstawie analizy RBI.

Skład zespołu RBI

W zespołach RBI przypisanych do poszczególnych instalacji pracuje ponad 40 osób. W zespole, poza jego liderem – inspektorem dozoru z Grupy LOTOS, pracuje dwóch lub trzech inspektorów UDT, naukowcy z Politechniki Gdańskiej oraz inżynierowie: ds. korozji, utrzymania ruchu, a także inżynierowie z pionu produkcji procesowi i operacyjni.

W naszych zespołach pracują dwaj inżynierowie, którzy – jako jedyni w Polsce – posiadają certyfikaty API – Amerykańskiego Instytutu Paliwowego.

Grupa Kapitałowa LOTOS
Zintegrowany Raport Roczny 2015

04

Produkt, klient. W trosce o jakość i bezpieczeństwo

Produkt, klient. W trosce o jakość i bezpieczeństwo

W Grupie Kapitałowej LOTOS kierujemy się zasadą, że troska o wysoką jakość powinna zaczynać się u dostawcy i być priorytetem w ramach całego łańcucha dostaw aż do momentu dostarczenia produktu klientowi. Dlatego tak dużą wagę przykładamy do zapewnienia najwyższych standardów produkcji i świadczonych usług. Robimy to z myślą o budowaniu naszej wartości oraz zwiększaniu pozytywnego wpływu na otoczenie, w którym działamy.

Za sprawą szeregu inicjatyw, w tym wdrażania kluczowych dla nas innowacyjnych technologii i rozwiązań, jesteśmy w stanie zwiększać efektywność produkcji oraz obniżyć koszty naszej działalności. Stajemy się również coraz bardziej wiarygodnym i bezpiecznym partnerem dla naszych kontrahentów biznesowych. Stymulujemy lokalny biznes.

Efektom podejmowanych przez nas działań są również rosnące udziały rynkowe, poprawa wizerunku oraz wzrost wartości marki LOTOS.

Nasze kluczowe osiągnięcia w zakresie budowania pozycji rynkowej w 2015 roku:

- Na koniec okresu raportowania osiągnęliśmy założony cel 10% udziałów w detalicznym rynku paliw płynnych w Polsce. Ponadto skutecznie prowadzone działania optymalizacyjne wpłynęły na znaczną poprawę wyników finansowych sieci LOTOS. Oczyszczony z wpływów zewnętrznych wynik EBITDA wyniósł w 2015 roku 112 mln zł, co jest poziomem rekordowym w historii naszych stacji.
- Dysponując kompetencjami w zakresie wieloletniego sponsoringu klubów i projektów sportowych z pełną odpowiedzialnością w 2015 roku podjęliśmy się roli Sponsora Głównego narodowej reprezentacji w piłce nożnej. To dla nas wielkie, ambitne i ważne emocjonalnie przedsięwzięcie. Wiemy bowiem, że nasza reprezentacja, jej postawa i sukcesy angażują wszystkich Polaków i przynoszą chlubę także marce LOTOS.
- Marka LOTOS jest jedną z najsilniejszych i najlepiej rozpoznawalnych marek na polskim rynku. W XII Rankingu Najcenniejszych Polskich Marek dziennika „Rzeczpospolita” zajęła 8. miejsce pod względem wartości, awansując w ciągu roku o jedną pozycję. Od 2010 roku wartość marki LOTOS wzrosła ponad dwukrotnie.

W jaki sposób tworzymy wartość dla inwestorów i klientów?

Kluczowe wskaźniki finansowe	Kluczowe wskaźniki niefinansowe
<ul style="list-style-type: none"> ■ Udział w krajowym rynku paliw - 31,2% ■ 10,5% udział w detalicznym rynku paliw płynnych w Polsce oraz 3. miejsce na krajowym rynku detalicznym wg POPIHN ■ Wartość marki LOTOS - 1,4 mld zł 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Satysfakcja klienta: wskaźnik relacji i lojalności klientów Grupy Kapitałowej LOTOS wynosi 76 punktów według metodologii TRI*M ■ Zwiększenie dostępności stacji dla klientów - liczba stacji paliw w 2014⇒ 441, w 2015⇒ 476 ■ Obecność na 82 rynkach

Kluczowe są dla nas również kwestie bezpieczeństwa, zarówno na etapie pozyskiwania surowców, ich przerobu, jak i wprowadzania gotowych produktów na rynek. Produkty Grupy Kapitałowej LOTOS spełniają odpowiednie normy jakościowe, czego dowodem są posiadane normy oraz certyfikaty wymagane i honorowane zarówno na rynku lokalnym, jak i międzynarodowym.

Sytuacja na krajowym rynku paliw w 2015 roku

Popyt na paliwa na rynku krajowym jest pochodną sytuacji gospodarczej kraju i regionu. W 2015 roku PKB Polski zwiększył się o 3,6%, czyli o 0,2 pkt. proc. powyżej oczekiwań rządu. Według Głównego Urzędu Statystycznego głównym czynnikiem wzrostu była konsumpcja krajowa oraz eksport. Korzystny wpływ na PKB miała także dobra koniunktura w przemyśle i budownictwie. Stopa bezrobocia na koniec roku kształtowała się na poziomie 9,8%. Odzwierciedleniem wskaźników gospodarczych są dane o konsumpcji paliw, które w każdej grupie produktowej odnotowały wzrosty w raportowanym przez nas okresie:

- olej napędowy: konsumpcja oleju napędowego w Polsce wyniosła 12,5 mln ton i była o 8,4% wyższa niż rok wcześniej. Pomimo wzrostu – ilościowo poziom konsumpcji zarejestrowany w 2015 roku był o 800 tys. ton niższy niż miało to miejsce w roku 2011. Analitycy rynkowi oceniają, że przyczyną trwającego do 2014 roku trendu spadkowego była w dużym stopniu rosnąca szara strefa, która wykorzystała koniunkturę oraz wysokie ceny detaliczne do dynamicznego rozwoju.
- benzyny: po raz pierwszy od 6 lat segment ten wrócił na ścieżkę wzrostu. Zapotrzebowanie na benzynę w 2015 roku zwiększyło się o 4,3%, do poziomu 3,8 mln ton. Przyczyną tego stanu rzeczy była dobra koniunktura gospodarcza, spadek bezrobocia i cen paliw na stacjach.
- LPG: nastąpił wzrost sprzedaży o 2% do poziomu 2 351 tys. ton. Rynek LPG w Polsce można zdefiniować jako dojrzały – poziom konsumpcji w ostatnich pięciu latach wahał się w okolicach 2,2–2,3 mln ton.
- paliwo lotnicze: zapotrzebowanie na nie wzrosło o 3,4%. Rosnąca liczba połączeń lotniczych, ekspansja nowych linii oraz ciągły wzrost liczby pasażerów powodują, że rynek paliwa lotniczego jest bardzo perspektywiczny i powinien rosnąć również w kolejnych latach.

Do 2020 roku może zwiększyć się globalny popyt na:

- paliwo lotnicze JET o 11%,
- LPG o 9%,
- olej napędowy o 9%,
- benzynę o 5%.

W najbliższych latach możliwy jest nieznaczny spadek zużycia lekkiego oleju opałowego o 1%.

Nasze produkty

Nasze produkty

Kluczową zasadą, którą kierujemy się rozwijając i udoskonalając ofertę naszych produktów jest dostosowanie ich do potrzeb naszych klientów. Efektem takiego elastycznego podejścia jest ciągły rozwój firmy, a także lojalność i zaufanie po stronie naszych dotychczasowych partnerów.

Głównymi grupami produktowymi uzyskiwanymi w wyniku przerobu ropy naftowej w rafinerii są:

- paliwa (benzyna bezołowiowa, olej napędowy i lekki olej opałowy),
- ciężki olej opałowy,
- asfalty,
- paliwo lotnicze,
- benzyna surowa,
- gaz płynny propan-butan (LPG),
- oleje bazowe.

Co nas wyróżnia na tle konkurencji?

W naszej ofercie znajdują się paliwa premium pod marką **LOTOS DYNAMIC**. Są to olej napędowy LOTOS DYNAMIC Diesel i benzyna bezołowiowa LOTOS Dynamic 98. Produkty te są wynikiem współpracy rafinerii Grupy LOTOS ze światowym liderem branży chemicznej firmą BASF. Wprowadziliśmy je na rynek w odpowiedzi na zapotrzebowanie naszych klientów na paliwa o ponadprzeciętnych parametrach.

LOTOS DYNAMIC

Dostarczamy na rynek oleje silnikowe zarówno dla samochodów osobowych (marki LOTOS Quazar i LOTOS Thermal Control), jak i ciężarowych (marka LOTOS Turdus). W ramach **olejów przemysłowych** kluczowe marki to: **Hydromil**, **Transmil** czy **Remiz**, stanowiące pełną kategorię olejów hydraulicznych, turbinowych, maszynowych oraz smarów przemysłowych. W ofercie mamy także oleje i smary dla rolnictwa.

OLEJE

ASFALTY

Naszym klientom oferujemy szeroką gamę asfaltów: drogowych, modyfikowanych MODBIT, wielorodzajowych UNIBIT czy przemysłowych. Tworzymy także produkty specjalne, dedykowane konkretnym zamówieniom. Wprowadziliśmy na polski rynek budownictwa drogowego innowacyjne produkty: asfalty modyfikowane z dodatkiem gumy (MODBIT CR) oraz asfalty drogowe WMA (Warm Mix Asphalt). Produkt WMA wpisuje się w najbardziej popularne trendy technologiczne na świecie ukierunkowane na ograniczanie negatywnego oddziaływania produkcji na środowisko oraz redukcję zużycia energii.

Oferowanie produktów spełniających kryteria zrównoważonego rozwoju

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Negatywne zmiany klimatyczne i zanieczyszczenie środowiska, a także rosnąca świadomość i oczekiwania konsumentów, niosą za sobą potrzebę zwiększania oferty produktów spełniających kryteria zrównoważonego rozwoju. W przypadku branży paliwowej wiąże się to z zastępowaniem paliw kopalnych energią odnawialną, która przyczynia się do ograniczania emisji, m.in. dwutlenku węgla.

Energia przyszłości w Grupie LOTOS

Kwestie zastępowania paliw kopalnych przez inne źródła energii są od dłuższego czasu przedmiotem analiz strategicznych prowadzonych przez Grupę LOTOS. Zastępowanie paliw kopalnych rozpatrujemy nie tylko w charakterze zagrożenia dla naszej działalności podstawowej związanej z energią konwencjonalną. Dostrzegamy w nich również szanse dalszego rozwoju w oparciu o długoterminowe trendy na światowym rynku energetycznym.

Co robimy w zakresie zastępowania paliw kopalnych?

- Prowadzimy prace nad wykorzystaniem w gdańskiej rafinerii wodoru otrzymanego w procesie elektrolizy wody przy zastosowaniu odnawialnych źródeł energii. Badania w tym zakresie są częścią programu GEKON - Generator Koncepcji Ekologicznych, wspólnej inicjatywy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) <http://program-gekon.pl/>.
- Analizujemy możliwości wykorzystania olejów roślinnych i tłuszczów zwierzęcych do otrzymywania biowęglowodorów w technologii uwodornionego oleju roślinnego HVO (ang. Hydrotreated Vegetable Oil).

Podstawowym projektem strategicznym warunkującym kolejne kroki inwestycyjne jest pozytywne zakończenie [Projektu EFRA](#), który znacząco podniesie pozycję konkurencyjną Grupy LOTOS oraz poziom kompleksowości rafinerii.

Wysokie standardy paliw Grupy LOTOS

Wszystkie produkowane przez Grupę LOTOS paliwa spełniają wymagania jakościowe wynikające z przepisów prawa. Jednak w niektórych aspektach, istotnych z punktu widzenia oddziaływania na środowisko, paliwa z naszej rafinerii przekraczają standardy wymaganych prawnie.

Najważniejsze produkty paliwowe Grupy LOTOS - zarówno benzyny, jak i oleje napędowe produkowane w rafinerii w Gdańsku - charakteryzują się zawartością siarki na poziomie dużo niższym niż wymagania prawne. Średnioroczna zawartość siarki w benzynach motorowych to 2,8 ppm, a w olejach napędowych 6,7 ppm. Są to wartości znacznie niższe niż wymagane prawem 10 ppm. W konsekwencji oznacza to zmniejszenie emisji dwutlenku siarki do atmosfery.

Zawartość substancji mających wpływ na środowisko i zdrowie ludzi w paliwach produkowanych w Grupie LOTOS

Substancja	j.m.	2015 r. - ilość	2015 r. - ilość (średnio)	2014 r. - ilość	2014 r. - ilość (średnio)
Benzen (w benzynach)	% V/V	0,4 - 0,9	0,7	0,5 - 1,0	0,8
Siarka (w benzynach)	mg/kg	0,3 - 10,0	2,8	0,1 - 8,7	3,3
Siarka (w oleju napędowym)	mg/kg	2,0 - 9,6	6,7	2,4 - 9,9	5,7
Ołów	mg/kg	<2,5	<2,5	<2,5	<2,5

Biokomponenty w paliwach Grupy LOTOS

Paliwa produkowane w rafinerii Grupy LOTOS skomponowane są z wykorzystaniem nośników energii odnawialnej, czyli biokomponentów. Wynika to z wymagań określonych w Ustawie o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. Aktualne wymagania jakościowe dla paliw płynnych dopuszczają w benzynie zawartość etanolu na poziomie do 5% obj. oraz eteru etylowo-tert-butylowego na poziomie do 15% obj., natomiast w oleju napędowym zawartość estrów metylowych kwasów tłuszczowych na poziomie do 7% obj.

W 2013 roku wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych (NCW) na lata 2013-2018. Na lata 2013-2016 określono w nim NCW na poziomie 7,1%. To oznacza, że 7,1% wartości energetycznej paliw wprowadzonych na rynek musi pochodzić z biokomponentów.

W 2015 roku Grupa LOTOS skorzystała z możliwości realizacji obniżonego NCW na poziomie 6,035% przy spełnieniu wymagań ustawowych, czyli użyciu biokomponentów do produkcji paliw lub biopaliw ciekłych, wytworzonych przez wytwórców zarejestrowanych w Agencji Rynku Rolnego na poziomie minimum 70% ogółu zapotrzebowania.

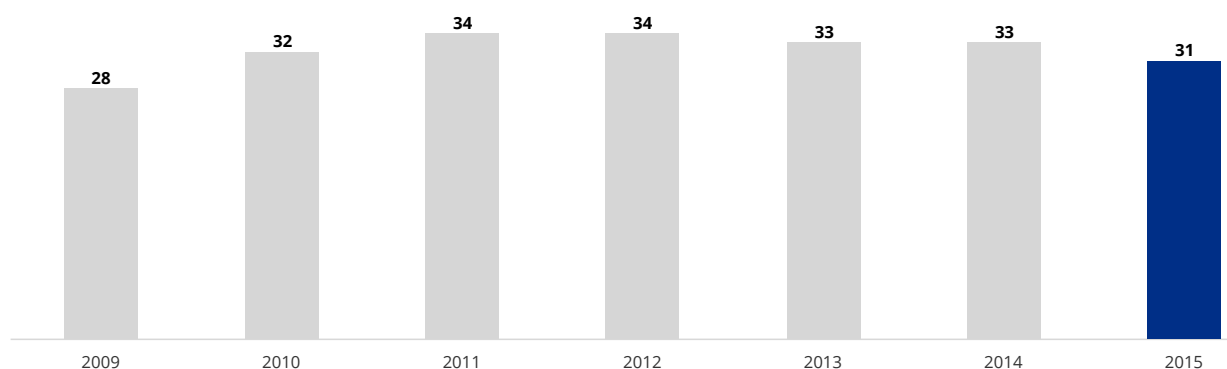
W 2015 roku Grupa LOTOS wyprodukowała blisko 102,7 mln litrów biokomponentów spełniających wymagania z zakresu zrównoważonego rozwoju określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego 2009/28/WE w sprawie stosowania energii ze źródeł odnawialnych oraz przez uznane systemy certyfikacji. Ich produkcja prowadzona była w Czechowicach – Dziedzicach. Ponadto zakupiliśmy 397,5 mln litrów biokomponentów spełniających ww. kryteria z zakresu zrównoważonego rozwoju.

Nasze produkty są doceniane na rynku

O tym, że nasze produkty są cenione na rynku, świadczy rosnąca sprzedaż oraz silna pozycja rynkowa Grupy LOTOS. W 2015 roku mieliśmy 31,2% udziałów w krajowym rynku paliw. To oznacza, że o 1,2 pkt. proc. przekroczyliśmy cel, który wyznaczaliśmy sobie w strategii na rok 2015. Do ponad 10% zwiększyliśmy także nasze udziały w rynku detalicznym paliw w Polsce, realizując tym samym założenia naszej strategii na lata 2011–2015. *

* Źródło: Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego (POPIHN)

Udział Grupy Kapitałowej LOTOS w krajowym rynku paliw (%)*

* Źródło: Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego (POPIHN)

Grupa LOTOS jest liderem krajowego rynku olejów smarowych.

Zajmujemy również czołową pozycję na krajowym rynku asfaltów drogowych.

Co planujemy w zakresie działalności rynkowej?

Segment detaliczny:

- systematyczne zwiększanie udziałów w rynku detalicznym paliw w Polsce,
- umacnianie wizerunku nowoczesnej i rozwijającej się sieci stacji paliw LOTOS.

Segment hurtowy:

- rozwój sprzedaży paliwa lotniczego w Polsce,
- wzrost aktywności w Europie Środkowo-Wschodniej i Północnej.

Produkty pozapaliwowe:

- utrzymanie pozycji lidera na krajowym rynku olejów smarowych,
- wzrost udziału serwisu olejowego w sprzedaży,
- utrzymanie pozycji lidera na polskim rynku asfaltów modyfikowanych,
- silna pozycja na rynku Europy Środkowo-Wschodniej.

Jakość, która zasługuje na wyróżnienie

Dowodem uznania dla jakości i bezpieczeństwa naszych produktów są nagrody i wyróżnienia, które otrzymały spółki Grupy Kapitałowej LOTOS w 2015 roku:

- **Złoty Laur** w konkursie Pomorska Nagroda Jakości dla LOTOS Asphalt,
- **Złote Godło Najwyższa Jakość Quality International** w kategorii produkt dla Asfaltu drogowego WMA z oferty spółki LOTOS Asphalt. Innowacyjny wyrób dostępny na rynku od 2015 r. pozwala na wydłużenie sezonu budowlanego i mniejsze zużycie energii do produkcji mieszanek asfaltowych,
- Tytuł „**Dobra Marka 2015 – Jakość, Zaufanie, Renoma**” w kategorii „Oleje silnikowe” dla marki LOTOS. Wyróżnienie to przyznawane jest najbardziej rozwojowym i najbardziej rozpoznawalnym markom obecnym na polskim rynku,
- **Innovation Award 2015** przyznane Grupie LOTOS podczas konferencji SAP Forum w Sopocie.

[Zobacz więcej](#)

Nasi klienci

Nasi kluczowi odbiorcy

W 2015 roku głównym rynkiem dla produktów naftowych Grupy LOTOS była Polska. Nasz eksport realizowany był głównie do krajów europejskich.

Główni odbiorcy Grupy LOTOS w Polsce:

- produkty paliwowe (benzyna, olej napędowy, lekki olej opałowy i paliwo lotnicze):
 - międzynarodowe koncerny paliwowe: BP, Shell Polska, Statoil,
 - firmy paliwowe z segmentu B2B, zajmujące się hurtową sprzedażą paliw,
 - linie lotnicze,
- produkty olejowe (oleje silnikowe i przemysłowe):
 - dystrybutorzy olejów silnikowych,
 - autoryzowane warsztaty samochodowe,
 - przedsiębiorstwa produkcyjne,
- produkty asfaltowe (asfalt drogowy i modyfikowany):
 - przedsiębiorstwa budownictwa drogowego.

Kluczowymi odbiorcami eksportowanych produktów naftowych były w 2015 roku przede wszystkim zintegrowane koncerny paliwowe w krajach północnej i zachodniej Europy, międzynarodowe firmy tradingowe oraz niezależni operatorzy hurtowi i detaliczni.

Kierunki sprzedaży w eksporcie produktów Grupy LOTOS:

- benzyna surowa: zintegrowane koncerny paliwowe i koncerny petrochemiczne w Niemczech i Skandynawii oraz hub naftowy Amsterdam-Rotterdam-Antwerpia (ARA),
- benzyna motorowa: hub naftowy Amsterdam-Rotterdam-Antwerpia (ARA) oraz Szwecja i Wielka Brytania,
- paliwo lotnicze: kraje skandynawskie oraz (drogą lądową) Republika Czeska,
- olej napędowy: Wielka Brytania, Niemcy oraz Republika Czeska,
- ciężki olej opałowy: bazy magazynowe globalnych firm tradingowych w Holandii, Szwecji, Estonii i Danii, z przeznaczeniem na reeksport poza kontynent europejski.

Większość sprzedaży zagranicznej realizowana jest transportem morskim, z czego główna część na warunkach CIF przy wykorzystaniu infrastruktury Bazy Przeładunkowej Paliw Płynnych PPPP Naftoport oraz na warunkach CIP w eksporcie lądowym do Czech i Węgier.

W trosce o satysfakcję klientów

W Strategii Społecznej Odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS przyjęliśmy, że naszym kluczowym celem jest zbudowanie trwałych relacji z klientami. Robimy to poprzez koncentrację na zrozumieniu ich potrzeb oraz zapewnieniu im bezpiecznych produktów o wysokiej jakości. Punktem odniesienia w tym zakresie jest dla nas poziom satysfakcji klientów dotyczący współpracy ze spółkami segmentu handlowego Grupy Kapitałowej LOTOS.

Badania satysfakcji – podejście i rezultaty

Monitorowaniu postępów w relacjach z klientami służą regularnie przeprowadzane przez nas badania. Ich zakres obejmuje m.in. czynniki wyboru dostawcy, współpracę z personelem, jego dostępność i kompetencje, jakość i dostępność produktów, czas reakcji na zapytania ofertowe, poziom cen na tle innych firm oraz wizerunek.

Badania opinii i satysfakcji klientów Grupy Kapitałowej LOTOS

Spółka	Częstotliwość badania w roku	Segmenty klientów
Grupa LOTOS	1	B2B
LOTOS Asfalt	1	B2B - asfalt
LOTOS Kolej	2	Grupa Kapitałowa LOTOS, firmy spedycyjne, odbiorcy bezpośredni
LOTOS Oil	1	B2B
LOTOS Paliwa	1	B2B

W większości spółek segmentu handlowego badanie satysfakcji klientów ma charakter wywiadu internetowego (CAWI). Analiza wyników opiera się na metodyce TRI*M firmy TNS Polska. TRI*M Index to syntetyczna miara satysfakcji i lojalności klientów. Pytania wchodzące w skład TRI*M Index to: ogólna ocena, prawdopodobieństwo polecenia, prawdopodobieństwo ponownego wyboru/skorzystania oraz przewaga konkurencyjna. TRI*M Index jest wskaźnikiem mierzącym poziom retencji klientów. Im wyższa wartość Indeksu, tym bardziej klienci są przywiązani do marki. Poziomy wskaźnika TRI*M Index uzyskiwane przez spółki z Grupy LOTOS świadczą o wysokiej satysfakcji ich klientów. W 2015 roku najlepszy rezultat w badaniu uzyskała Grupa LOTOS. Jej wynik był najwyższy od 2012 roku (szczegóły w tabeli).

Wartości TRI*M Index w spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS

Spółka	2015 rok	2014 rok	2013 rok	2012 rok
Grupa LOTOS	87	82	86	80
LOTOS Paliwa	78	b.d.	76	b.d.

Spółka	2015 rok	2014 rok	2013 rok	2012 rok
LOTOS Oil	69	70	67	b.d.
LOTOS Asphalt	80	77	73	70

Grupa LOTOS:

Wskaźnik relacji i lojalności klientów Grupy LOTOS wyniósł w 2015 r. 87 punktów, co wskazuje na wysoki stopień zadowolenia. W porównaniu z rokiem 2014 wartość wskaźnika TRI*M wzrosła o 5 punktów. Polepszyła się nie tylko ogólna ocena Grupy LOTOS, ale również skłonność do jej rekomendacji, ponownego wyboru jako swojego dostawcy oraz ocena przewagi konkurencyjnej. Klientów Grupy LOTOS cechuje bardzo wysoka lojalność i przywiązanie do marki. Zmalał odsetek klientów nieusatisfakcjonowanych i nielojalnych. Zwiększył się natomiast odsetek osób kierujących się w swoich wyborach głównie ceną.

LOTOS Paliwa:

Pomiar satysfakcji klientów za rok 2015 przeprowadzony został metodą CATI (Computer Assisted Telephone Interview – wywiad z respondentem prowadzony jest przez telefon). W badaniu wzięli udział klienci flotowi i sektora B2B (hurt, stacje niezależne i stacje partnerskie). Badania opinii klientów indywidualnych, w tym pomiaru znajomości marek paliwowych i korzystania zarówno ze stacji paliw, jak i paliw wzbogaconych zostały wykonane techniką pomiaru OMNIBUS metodą CAPI.

Wynik za 2015 rok: wskaźnik ogólny TRI*M (będący syntetyczną miarą satysfakcji i lojalności klientów) wzrósł o 2 punkty procentowe w stosunku do poprzedniej fali badania i wyniósł 78.

LOTOS Oil:

Analiza wyników satysfakcji opierała się na metodologii TRI*M firmy TNS. Badanie objęło autoryzowanych dystrybutorów, większych odbiorców produktów spółki działających na zasadzie partnerów handlowych (kanał hurtowy) oraz klientów końcowych z segmentu przemysł i motoryzacja, takich jak warsztaty i serwisy autoryzowane, sklepy motoryzacyjne, firmy i zakłady przemysłowe reprezentujące różne gałęzie przemysłu (kanał sprzedaży bezpośredniej).

Wyniki za 2015 rok: wskaźnik ogólny TRI*M wyniósł 69. Był o 1 pkt. niższy niż w 2014 roku.

Skłonność do rekomendacji i ocena przewagi spółki nad konkurencją utrzymała się na poziomie zbliżonym do ubiegłego roku. Nieznacznie zmalała skłonność do ponownego wyboru LOTOS Oil na swojego dostawcę. LOTOS Oil, bardziej niż w zeszłym roku, postrzegany jest jako firma, która dba o ochronę środowiska - w tym wymiarze odnotowano najwyższy wzrost poziomu oceny.

LOTOS Asphalt:

Badanie zadowolenia klientów krajowych i zagranicznych spółki za 2015 roku oparte było na metodyce TRI*M firmy TNS Polska. Badanie obejmowało również współpracę z przedstawicielem handlowym, przedstawicielami działów dystrybucji, jakością produktów, proces ofertowania oraz wizerunek firmy.

Wyniki za 2015 rok: wskaźnik TRI*M wyniósł 80 pkt. Był o 3 pkt. wyższy niż w 2014 roku.

Na zadowolenie klientów spółki wpływa terminowość dostaw i ich rzetelność. 68% klientów zadeklarowało, że dostawa była zawsze na czas. Mocną stroną LOTOS Asphalt jest jakość produktów - ponad połowa klientów deklaruje najwyższe oceny, gdy chodzi o ten aspekt. W następnej kolejności atutem LOTOS Asphalt jest poziom obsługi klienta. Klienci LOTOS Asphalt są również lojalni - 94% z nich rekomendowałoby współpracę ze spółką swoim partnerom biznesowym.

Jak mierzymy poziom satysfakcji w pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS?

- **LOTOS Kolej:** Informacje o poziomie satysfakcji klientów pracownicy spółki uzyskują w głównej mierze podczas bezpośrednich kontaktów z ich przedstawicielami. Jako dodatkowy element monitoringu w tym zakresie, spółka wprowadziła system oceny współpracy oparty na dobrowolnych badaniach ankietowych. W 2015 roku ogólna ocena spółki wyniosła 8,51 w skali od 1 do 10.
- **LOTOS Lab:** W ramach badania satysfakcji klientów, spółka w 2015 roku rozesała ankiety do wybranych firm korzystających z usług spółki oraz do spółek Grupy Kapitałowej LOTOS, które obsługuje. W 2015 roku ogólna ocena poziomu satysfakcji klientów wyniosła 94% .

W trosce o bezpieczeństwo klientów

W Grupie LOTOS dużą wagę przykładamy do tego, aby klienci mogli otrzymać produkty i usługi, które w zadowalający sposób spełniają swoje funkcje, a jednocześnie nie zagrażają ich zdrowiu i bezpieczeństwu. Zdajemy sobie sprawę, że odpowiedzialność w tym obszarze nie polega jedynie na spełnieniu obowiązkowych norm prawnych, ale również pozostawaniu w zgodności z dobrowolnymi inicjatywami i kodeksami.

Eliminując ryzyko zdarzeń negatywnych, poprawiamy swoją reputację. W efekcie budujemy podstawę dla stabilnego rozwoju naszej firmy i zwiększamy naszą wartość.

Nasze produkty nie mają tajemnic

Dla wszystkich produktów wytwarzanych w spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS opracowaliśmy Informacje o Produkcie lub Karty Charakterystyki. Materiały te są sporządzane w oparciu o obowiązujące wymagania międzynarodowe (zgodnie z prawem substancje i mieszaniny niebezpieczne nieposiadające Karty Charakterystyki nie mogą być dopuszczone do obrotu oraz nie mogą być stosowane w działalności zawodowej). Znajdują się w nich informacje m.in. o wpływie danego produktu na zdrowie i środowisko, występowaniu niebezpiecznych składników i substancji i preparatów chemicznych, postępowaniu w przypadku pożaru i uwolnieniu produktu do środowiska oraz postępowaniu z odpadami.

Każdy klient może zapoznać się z informacjami dotyczącymi bezpiecznego użytkowania naszych produktów w wersji elektronicznej lub bezpośrednio w miejscu ich sprzedaży. W przypadku paliw Karty Charakterystyki te są udostępniane klientom bezpośrednio (odbiorcy hurtowi) lub na stacjach LOTOS (klienci indywidualni). Ponadto na stacjach paliw, w przypadku produktów pozapaliwowych, dla których jest to wymagane, dostępne są Karty Charakterystyk produktów pozapaliwowych.

[Więcej na temat Kart Charakterystyk](#)

Oceniamy, by było bezpieczniej

Aby poprawić wartość monitorowanych wskaźników, Grupa LOTOS poddaje ocenie wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo wszystkie istotne kategorie produktów i usług. Ocena wpływu paliw na zdrowie i bezpieczeństwo jest prowadzona także na etapie ich wytwarzania.

W 2015 roku spółka LOTOS Asphalt zbadała wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo 100% swojej oferty produktowej (asfalty i produkty asfaltowe oraz paliwo żeglugowe). Również spółka LOTOS Oil dokonała weryfikacji wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo wszystkich swoich produktów. Zaktualizowane zostały zapisy wszystkich Kart Charakterystyki i etykiet zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008. Dzięki wykorzystaniu wdrożonego przez Grupę LOTOS portalu Zintegrowanego Systemu Zarządzania, LOTOS Oil ma możliwość bieżącej weryfikacji kart SDS. Wprowadzenie każdego nowego produktu poprzedzone jest analizą jego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo. W przypadku spółki LOTOS Kolej odsetek ten w 2015 roku wynosił 44,44%, a badaniem objęte zostały przewozy towarów niebezpiecznych.

Odpowiednimi działaniami w zakresie bezpieczeństwa objęliśmy także procesy transportu i dystrybucji. Prowadzimy również weryfikację spełnienia standardów bezpieczeństwa przez dostawców usług transportowych. Dążąc do osiągnięcia jak najwyższego poziomu bezpieczeństwa przy realizacji procesu przewozowego, LOTOS Kolej zawarła umowę o współpracy z tzw. Kierownikiem Ruchu Kolejowego - Safety Manager (Eisenbahn Betriebsleiter). Jest on odpowiedzialny za nadzór nad poprawnością realizacji procesu przewozowego i dostosowanie wewnętrznych przepisów LOTOS Kolej do regulacji prawnych obowiązujących na terytorium Republiki Federalnej Niemiec.

Szczególnym nadzorem w zakresie bezpieczeństwa obejmujemy dystrybucję paliw. Realizując ich sprzedaż na stacjach własnych, spółka LOTOS Paliwa ustala standardy i prowadzi nadzór nad ich realizacją przez zarządzających stacjami paliw. Proces ten regulowany jest odrębnymi umowami i obowiązującymi procedurami postępowania, które są przedmiotem ciągłego doskonalenia.

W ramach prowadzonego nadzoru nad transportem drogowym, dedykowani pracownicy LOTOS Paliwa prowadzą systematyczne kontrole w terenie. Monitorowane są między innymi:

- załadunek dokonywany w bazach,
- bezpieczny przejazd cysterny na kontrolowanej trasie, w tym poprawność oznakowania ładunku zgodnie z wymogami przepisów ADR,
- bezpieczeństwo miejsc rozładunku,
- rozładunek zgodnie z ustaloną procedurą postępowania oraz wskaźnik jej realizacji,
- postępowanie w przypadku rozlania, awarii.

Co jeszcze zrobiliśmy?

W Grupie LOTOS powstał System Bezpieczeństwa Produktowego (System SDS). Ma on usprawnić przepływ informacji o substancjach i mieszaninach chemicznych występujących na terenie rafinerii oraz ułatwić dystrybucję Kart Charakterystyki (SDS – Safety Data Sheet) do klientów kupujących produkty sprzedawane pod marką LOTOS.

Każdy pracownik ma dostęp do Portalu SDS, w którym znajdzie zbiór wszystkich aktualnych Kart Charakterystyk. Ponadto do pracowników poszczególnych komórek organizacyjnych został przypisany zestaw kart SDS dotyczących produktów, z którymi pracownicy ci mają styczność.

Dobre praktyki - udogodnienia dla klientów stacji paliw

Karta flotowa LOTOS Biznes dla klientów z sektora MŚP

W naszej filozofii działania kierujemy się zasadą zbudowania oferty dla każdej, nawet najmniejszej firmy. Dlatego rozwijamy ofertę skierowaną do podmiotów z sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Takim innowacyjnym rozwiązaniem jest przeznaczona właśnie dla nich wersja karty flotowej LOTOS Biznes. Dzięki niej mogą korzystać z nowoczesnych rozwiązań, co w przypadku niewielkiej skali ich działalności jest często cenniejsze niż w przypadku dużych firm.

Korzyści dla naszych klientów: Wersja karty flotowej LOTOS Biznes dedykowana do sektora MŚP umożliwia, m.in. uproszczenie rozliczeń, kontrolę wydatków, rabaty na zakup paliw i usług, a w efekcie obniża koszty obsługi księgowej i pozostałe koszty operacyjne klientów oraz oszczędza ich czas potrzebny na rozwój biznesu.

Korzyści dla Grupy LOTOS: Docierając z kartą LOTOS BIZNES do różnych branż stabilizujemy sprzedaż paliw niezależnie od koniunktury w poszczególnych sektorach. Pierwszą linią sprzedaży są stacje paliw, poprzez które docieramy do kolejnych grup zakupowych – m.in. korporacje taksówkarskie.

Co jeszcze oferujemy klientom stacji paliw LOTOS?

- Na stacjach paliw LOTOS stosujemy **liczne udogodnienia osób niepełnosprawnych**: podjazdy lub obniżone krawężniki przy wejściach do pawilonu stacji, wyznaczone miejsca postojowe, toalety przystosowane do wymogów dla osób niepełnosprawnych, na nowo powstałych stacjach Premium dogodne miejsca z możliwością podjazdu, montowane specjalne słupki z przyciskiem przywołania obsługi, przestrzeń do przejazdu wózkami inwalidzkimi w sklepach oraz szerokie przejścia między regałami ułatwiające dostęp do strefy kasy.
- Przy wielu stacjach paliw sieci LOTOS działają **myjnie automatyczne**. Rozwijamy także ręczne myjnie samoobsługowe. Do końca 2016 roku ich liczba ma wzrosnąć do ponad 20. To oznacza, że ręczne myjnie samoobsługowe będą stanowiły jedną piątą myjni dostępnych w ramach naszej sieci. Wszystkie myjnie automatyczne działające w sieci LOTOS wyposażone są w oczyszczalnię i zamknięty obieg wody. Minimalizuje to zużycie wody, ograniczając je do ok. 15 litrów wody czystej na jedno mycie.
- Spółka LOTOS Paliwa jest jednym z partnerów projektu **eMobility** prowadzonego przez firmę Energa. W jego ramach, w Trójmieście tworzona jest sieć punktów ładowania samochodów elektrycznych. Ładowanie baterii na stacji LOTOS odbywa się w standardzie **CHAdeMO**. Instalacja o mocy 39 kW pozwala w czasie od 25 do 45 minut naładować najpopularniejsze modele samochodów elektrycznych i hybrydowych. W 2015 roku w Gdańsku zostały uruchomione dwa punkty szybkiego ładowania.
- Otwierając w grudniu 2015 roku pierwszy punkt **SUBWAY** na stacji paliw w Rumi w województwie pomorskim rozpoczęliśmy współpracę z największą na świecie siecią restauracji szybkiej obsługi. Rozwijając ją chcemy wspierać ofertę gastronomiczną naszej marki własnej Café Punkt.
- Ważnymi klientami stacji LOTOS są motocykliści, których liczba w Polsce stale rośnie. Od 2015 roku nie ma dolnego limitu ilości paliwa, którą należy zatankować, aby otrzymać dodatkowe punkty w naszym programie premiowym LOTOS Navigator. **Karta Motocyklisty Navigator** pozwala zbierać punkty także przy tankowaniu samochodu. Jest to szczególnie wygodne dla tych kierowców motocykli, którzy w okresie jesienno-zimowym zwykle przesiadają się do samochodów.
- Na stacjach paliw Premium dla rodzin podróżujących z dziećmi zapewniamy **przewijaki dla niemowląt**.

- Chcąc ułatwić naszym klientom podróże w towarzystwie ich **zwierząt**, na wybranych stacjach paliw LOTOS można **znaleźć poidelka ze świeżą wodą**. Akcja trwa od kwietnia do września. Natomiast przez cały rok, na każdej stacji sieci LOTOS, dostępne są bezpłatne plastikowe miski, które kierowcy mogą zabrać ze sobą w dalszą podróż. W 2015 roku akcja była organizowana już po raz trzeci.
- W 2015 roku na części stacji LOTOS został zainstalowany **punkt ładowania urządzeń mobilnych**. Wychodząc naprzeciw potrzebom klientów, umożliwiliśmy bezpłatne doładowanie baterii najbardziej popularnych modeli telefonów i tabletów. Klienci w oczekiwaniu na doładowanie swojego urządzenia mają możliwość skorzystania z oferty Café Punkt.

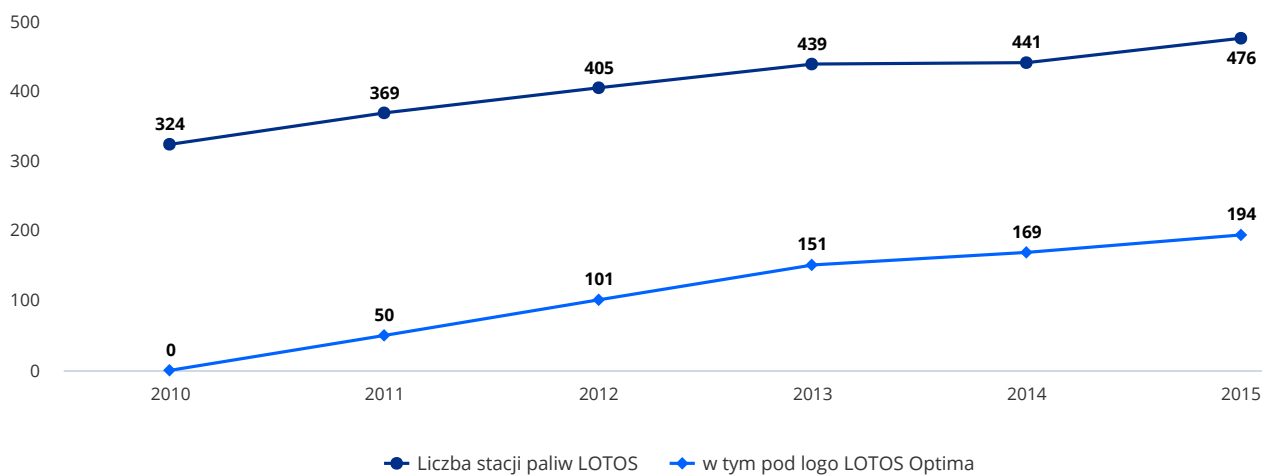
Sieć stacji paliw LOTOS

Sieć stacji paliw LOTOS

Ważną częścią naszego biznesu jest rozwijająca się sieć stacji paliw działających w dwóch segmentach: premium (LOTOS) i ekonomicznym (LOTOS Optima). Na koniec 2015 roku działało w niej 476 punktów. To o 35 więcej niż rok wcześniej (25 z nowych obiektów stacje LOTOS Optima).

[Zobacz aktualną sieć naszych stacji paliw](#)

Jak rosła liczba stacji LOTOS?

Na koniec okresu raportowania osiągnęliśmy ponad 10% udział w detalicznym rynku paliw płynnych w Polsce.* Strategię rozwoju sieci stacji paliw realizowaliśmy konsekwentnie przez ostatnie pięć lat, startując z udziałami na poziomie 7%. W tym czasie sprzedaż zwiększyła się o 50%, a liczba stacji urosła o ponad 280.

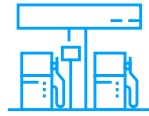
Mocne, trzecie miejsce na krajowym rynku detalicznym pozwala nam prowadzić skuteczną politykę rynkową.

* Źródło: Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego (POPIHN)

Grupa LOTOS jest także wiceliderem w segmencie stacji typu MOP (Miejsce Obsługi Podróżnych) na terenie Polski. Obecnie z kompleksowej oferty sieci LOTOS korzystają kierowcy podróżujący autostradami A1, A2, A4, A6 i drogami ekspresowymi S3 oraz S7. W roku 2015 LOTOS otworzył 18-te Miejsce Obsługi Podróżnych, tym razem przy A4 w Komorowie k. Tarnowa.

Rekordowy zysk stacji paliw LOTOS

Skutecznie prowadzone działania optymalizacyjne wpłynęły na poprawę wyników finansowych sieci LOTOS. Oczyszczony z wpływów zewnętrznych wynik EBITDA wyniósł w 2015 roku 112 mln zł. Dla porównania w 2014 roku było to 95 mln zł, a w 2013 roku 44 mln zł.

476 stacji
na koniec roku 2015

282
LOTOS Premium

194
LOTOS Optima

Stacje paliw LOTOS na koniec 2015 roku

LOTOS Premium – 282 stacje

- 151 stacji własnych (CODO),
- 18 stacji w Miejscach Obsługi Pasażerów (MOP),
- 113 stacji franczyzowych (DOFO).

LOTOS Optima - 194 stacje

- 121 stacji własnych (CODO),
- 73 stacji franczyzowych (DOFO).

Co chcemy osiągnąć na stacjach paliw LOTOS w 2016 roku?

- 11% wzrostu sprzedaży względem 2015 roku,
- Do ponad 500 ma zwiększyć się liczba działających punktów.

Rozwój i standaryzacja sieci stacji LOTOS – nowe usługi, wyniki w 2015 roku

Stacje LOTOS z nowym wizerunkiem

Z roku na rok poprawia się nie tylko skala, ale także jakość obsługi i wizerunek naszej sieci stacji paliw. Zarówno w segmencie premium, jak i ekonomicznym przeprowadziliśmy zakrojoną na szeroką skalę standaryzację wyglądu naszych placówek.

118

stacji paliw LOTOS Premium i LOTOS Optima objętych standaryzacją w 2015 roku

Co już zrobiliśmy?

W ramach standaryzacji ujednoliliśmy i poprawiliśmy wygląd naszych punktów. Duży nacisk położyliśmy także na jakość obsługi klienta. Określiliśmy standardy i dbamy, aby były przestrzegane, motywując do tego obsługę naszych stacji. Dzięki zaangażowaniu sprzedawców oraz atrakcyjnej ofercie odnotowaliśmy również wysoką skuteczność w pozyskiwaniu klientów flotowych.

Co mamy w planach?

Rok 2016 będzie rokiem dalszej optymalizacji sieci. Będziemy kładli coraz większy nacisk na jej stabilny rozwój, poprawę jakości obsługi i wzrost efektywności sprzedaży. Będziemy kontynuować także standaryzację sklepów oraz rozwijać ofertę gastronomiczną. Planujemy również znaczne urozmaicenie kategorii towarów sklepowych oraz intensywny rozwój usług na stacjach.

Zarządzanie siecią stacji paliw - dobre praktyki

Nasze stacje bardziej eko

W 2015 roku na 28 stacjach paliw LOTOS prowadzonych przez naszych partnerów franczyzowych przeprowadziliśmy projekt Ekoakademia realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego: Człowiek- najlepsza inwestycja. Jego podstawowym celem było podniesienie kompetencji pracowników mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w obszarze ochrony środowiska.

W wyniku zrealizowanych, w okresie od kwietnia do czerwca 2015 roku, przeglądów środowiskowych, każdy z uczestników otrzymał raport z audytu, w którym został przedstawiony zakres wymagań prawnych dla stacji paliw z zakresu ochrony środowiska wraz z oceną stopnia ich realizacji oraz rekomendacjami w zakresie konieczności podjęcia działań korygujących.

Dodatkowo w czerwcu 2015 roku przeprowadzonych zostało 6 szkoleń obejmujących obowiązki w ochronie środowiska na stacji paliw, w których wzięło udział ponad 100 uczestników. Szkolenia zostały przeprowadzone podczas spotkań regionalnych stacji partnerskich LOTOS w Tarnowie, Tychach, Uniejowie, Opalenicy, Majdanie i Olsztynie.

Bezpieczne tankowanie

Zapewnienie bezpieczeństwa na stacjach paliw LOTOS to dla nas priorytet. Dbają o nie wyszkoleni pracownicy stosujący nowoczesne technologie i procedury. Szkolenia BHP, którym są regularnie poddawani mają na celu podniesienie poziomu ich wiedzy i umiejętności w zakresie reagowania na sytuacje niebezpieczne, pożary i inne zagrożenia.

Nowoczesne technologie stosowane na stacjach paliw LOTOS sprzyjają nie tylko bezpieczeństwu, ale również oszczędnościom. Dystrybutory zabezpiecza układ odsysania oparów wydostających się ze zbiornika paliwowego samochodu (tzw. małe wahadło). Dzięki tej technologii dbamy o środowisko nie dopuszczając do emisji węglowodorów, a jednocześnie odzyskujemy opary paliwa kierując je do podziemnego zbiornika.

Efektywna dystrybucja i logistyka

Efektywna dystrybucja i logistyka

W Grupie Kapitałowej LOTOS systematycznie dostosowujemy rozwiązania praktykowane w obszarze logistyki do zmieniających się wymogów handlowych. Tworzymy także efektywny, satysfakcjonujący klientów system dystrybucji, przy jednoczesnym ograniczaniu kosztów.

Aby tworzyć łańcuch logistyczny, sprawnie funkcjonujący w zmieniającym się środowisku wewnętrznym i zewnętrznym, w 2015 roku:

- Kontynuowaliśmy konsolidację własnych aktywów w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS. Z dniem 1 kwietnia 2015 roku Grupa LOTOS sprzedała bazę paliw w Poznaniu spółce LOTOS Terminale.
- Zoptymalizowaliśmy strukturę zapasów obowiązkowych w celu osiągnięcia minimalnego poziomu kosztów ich utrzymywania.
- Osiągnęliśmy dodatkowe przychody z tytułu świadczenia usług logistycznych dla firm spoza Grupy Kapitałowej LOTOS.
- Systematycznie weryfikowaliśmy zakres projektu budowy morskiego terminalu przeładunkowego na Martwej Wiśle w bezpośrednim sąsiedztwie rafinerii w Gdańsku, przy uwzględnieniu planów dotyczących wolumenów i struktury produktów Grupy LOTOS po zakończeniu projektu EFRA.
- Prowadziliśmy monitoring rynku usług logistycznych w celu sprawdzenia możliwych alternatywnych rozwiązań w zakresie morskich przeładunków małotonażowych.

Logistyka kolejowa

Istotnym elementem bezpieczeństwa produkcyjnego Grupy Kapitałowej LOTOS jest ekspedycja produktów transportem kolejowym z rafinerii w Gdańsku. O kompleksową realizację logistyki kolejowej dla całej Grupy Kapitałowej LOTOS dba wyspecjalizowana w tym obszarze spółka LOTOS Kolej. W jej strategię wpisane jest rozwijanie współpracy zarówno w zakresie przewozów krajowych, jak i zagranicznych.

W 2015 roku LOTOS Kolej realizowała następujące usługi kolejowe:

- przewóz kolejowy przedmiotów i towarów na terenie całego kraju,
- przewozy towarowe na terenie Niemiec (od listopada 2015 roku),
- przewozy całopociągowe, jak również przewozy pojedynczych wagonów,
- utrzymanie taboru kolejowego,
- ekologiczne czyszczenie cystern kolejowych,
- ekspedycja towarów transportem kolejowym poza granicami kraju – usługi spedycyjne,
- zarządzanie bocznkami kolejowymi Grupy Kapitałowej LOTOS wraz z utrzymaniem infrastruktury kolejowej.

W stosunku do roku 2014 LOTOS Kolej zwiększyła ilość przewożonych towarów o 2 mln ton, z 10,6 mln ton do 12,6 mln ton. W głównej mierze wzrost przewozów odnotowano dla klientów spoza Grupy Kapitałowej LOTOS, który wyniósł powyżej 1,8 mln ton – z 5,6 mln ton do 7,4 mln ton. Natomiast ilość przewożonych towarów dla Grupy Kapitałowej LOTOS zwiększyła z 5,0 mln ton do 5,2 mln ton.

ponad

12,6 mln ton

towarów przewiozła spółka LOTOS Kolej w 2015 roku

W 2015 roku LOTOS Kolej zwiększyła udział w polskim rynku towarowych przewozów kolejowych z 8,87% do 9,92% i tym samym utrzymała pozycję wicelidera. W segmencie przewozów intermodalnych (przewóz ładunków wykorzystujący więcej niż jeden rodzaj transportu) spółka odnotowała wzrost udziałów z 19,17% do 23,17%.*

* Wg danych Urząd Transportu Kolejowego za rok 2014 i 2015 – wg pracy przewozowej.

W 2015 roku LOTOS Kolej rozpoczęła działalność przewozową w Niemczech. Rynek niemiecki jest największym rynkiem transportowym w całej Unii Europejskiej, z wysokim udziałem transportu kolejowego (powyżej 20%). Jest to również rynek o największym potencjale ze względu na wielkość gospodarki oraz jej stabilność ekonomiczną. Do tej pory Spółka realizowała przewozy na terytorium RFN tylko w ruchu granicznym tj. do pierwszej stacji niemieckiej, gdzie skład był przekazywany podwykonawcy. Od 2015 roku Spółka może świadczyć samodzielne przewozy na terenie Niemiec co pozwala konkurować z innymi przewoźnikami świadczącymi międzynarodowe przewozy kolejowe oraz umacniać relacje z dotychczasowymi klientami, którzy poszukują szybkich połączeń transportowych pomiędzy Polską a Niemcami.

Konsekwentnie z roku na rok LOTOS Kolej realizuje coraz więcej usług dla klientów zewnętrznych poza Grupą Kapitałową LOTOS, w 2015 roku przewozy klientów zewnętrznych przewyższyły ilości z Grupy Kapitałowej LOTOS.

Logistyka morska

W łańcuchu logistycznym Grupy Kapitałowej LOTOS ważnym komponentem jest transport morski. Połączenie rurociągami produktowymi rafinerii w Gdańsku z bazą przeładunkową paliw płynnych w Porcie Północnym pozwala nam osiągać znaczące korzyści dzięki obniżeniu kosztów transportu.

Usługi logistyki morskiej w obszarze Morza Bałtyckiego pełnią spótki z grupy kapitałowej Miliana Shipholding Company Ltd. Usługi te polegają na odbiorze i magazynowaniu ropy naftowej w rejonie wydobycia, transporcie ropy naftowej ze złoża do portu oraz asyście ratowniczej dla platform.

Rok 2015 był dla Grupy LOTOS kolejnym z rzędu rekordowym zarówno pod względem wolumenu przeładowanego w portach morskich, jak też liczby obsługiwanych zbiornikowców.

ponad

8,5 mln ton

ropy, produktów naftowych i komponentów paliwowych przeładowała w portach morskich Grupa LOTOS w 2015 roku

ponad

400

zbiornikowców obsłużyła Grupa LOTOS w 2015 roku

Transport morski stanowi główną drogę wysyłek eksportowanych przez Grupę LOTOS produktów naftowych oraz istotną część dostaw surowców i komponentów do produkcji. Nadmorska lokalizacja pozwala Grupie LOTOS na szybkie i elastyczne reagowanie na zmieniającą się sytuację rynkową.

Baza Przeładunkowa Paliw Płynnych, należąca do Naftoportu, stwarza możliwości przeładunku zbiornikowców o zanurzeniu do 15 m i możliwość załadunku do 150 tys. ton ropy lub produktów naftowych. Dzięki temu Grupa LOTOS efektywnie eksportuje nadwyżki produkcyjne, lokując je głównie na rynkach krajów skandynawskich, północno-zachodniej Europy oraz krajów nadbałtyckich. Bezpośrednie połączenie z portem ułatwia także organizację i prowadzenie uzupełniającego importu dodatkowego wsadu w postaci półproduktów do dalszego pogłębionego przerobu w gdańskiej rafinerii, a także komponentów paliwowych.

Korzystamy także z usług Morskiego Terminalu Masowego w Gdyni oraz Siarkopolu w Gdańsku, gdzie obsługiwane są ładunki o mniejszym tonażu. Położenie rafinerii Grupy LOTOS w pobliżu morskiego terminalu przeładunkowego ropy naftowej pozwala na dywersyfikację dostaw surowca, umożliwia dostawy ropy naftowej pochodzącej z własnych złóż na Bałtyku i na Litwie, a w przyszłości również z Morza Północnego.

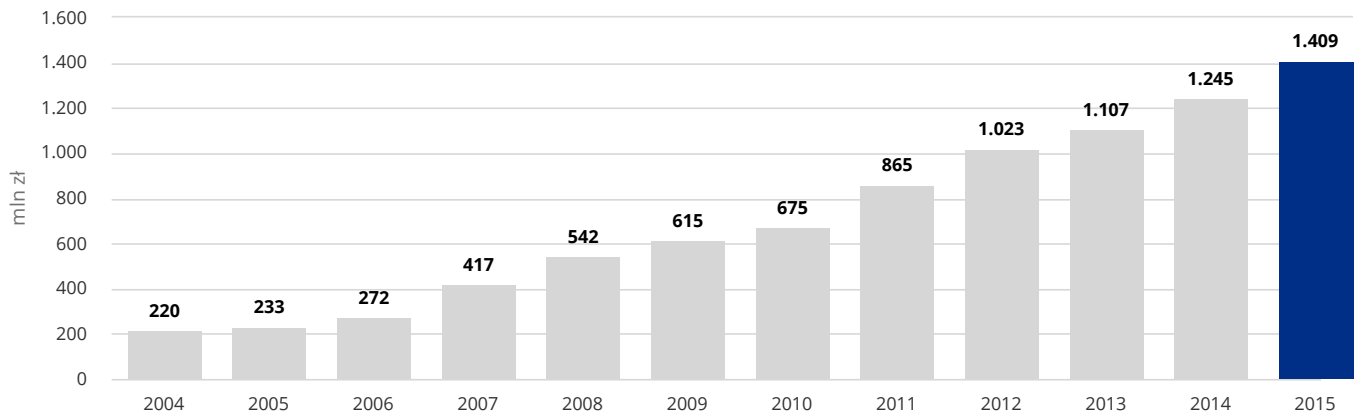
Wizerunek i marka LOTOS

Wizerunek i marka LOTOS

Silna marka to cenny składnik majątku Grupy LOTOS, odgrywający ważną rolę w budowaniu naszej przewagi rynkowej i zwiększaniu naszej wartości dla akcjonariuszy i pozostałych interesariuszy. Wierzymy, że silne marki jak nasza, kojarzone są z dobrą ofertą dla klientów, uczciwym traktowaniem pracowników i pozytywnie odbieranymi programami społecznymi.

Marka LOTOS jest jedną z najsilniejszych i najlepiej rozpoznawalnych marek na polskim rynku. W XII Rankingu Najcenniejszych Polskich Marek dziennika „Rzeczpospolita”, ogłoszonym w grudniu 2015 roku, Grupa LOTOS zajęła 8. miejsce pod względem wartości, awansując w ciągu roku o jedną pozycję. Od 2010 roku wartość marki LOTOS wzrosła ponad dwukrotnie.

Wartość marki LOTOS (mln zł)*

* Opracowanie własne

Zarządzanie wizerunkiem, system identyfikacji wizualnej, e-SIW

Aby budować pozycję rynkową marki LOTOS oraz wzmacniać jej świadomość i rozpoznawalność na rynku, stworzyliśmy System Identyfikacji Wizualnej (SIW). Określa on jednolite standardy oraz dozwolone sposoby korzystania z jego elementów. Konsekwentne stosowanie tych zasad pozwala na rozpowszechnianie spójnego i pożądanego wizerunku marki LOTOS.

W 2015 roku Grupa Kapitałowa LOTOS rozpoczęła wdrażanie platformy e-SIW. Jest to nowoczesne i innowacyjne rozwiązanie, które nie ma dotąd odpowiednika w Polsce. Priorytetami w realizacji tego projektu były dla nas elektroniczna centralizacja danych, gwarancja aktualności zasobów oraz dostęp on-line dla użytkowników.

Największe zalety i korzyści e-SIW:

- zasady posługiwania się marką LOTOS są łatwiej i szybciej dostępne dla wszystkich, którzy korzystają z naszego systemu identyfikacji wizualnej,
- zamiana tradycyjnych, papierowych ksiąg na wersje cyfrowe i eliminacja ich druku, a w konsekwencji niższe koszty i dbałość o środowisko.

Za sprawą e-SIW w jednej aplikacji połączyliśmy najlepsze dobre praktyki systemu identyfikacji wizualnej oraz wnioski z pracy grupowej. Właściwe wykorzystanie nowoczesnych technologii gwarantuje nam możliwość dalszej rozbudowy systemu oraz wsparcie wykonywanych zadań na przyszłość.

Odnowiony wygląd stacji paliw LOTOS

Aby unowocześnić i uspoźnić nasz wizerunek w 2015 roku odnowiliśmy wygląd stacji paliw LOTOS. Przemianę przeszły wszystkie stacje ekonomiczne LOTOS Optima oraz część stacji premium. Zmiany dotyczyły przede wszystkim kolorystyki oraz sposobu ekspozycji logotypu LOTOS. Zastosowane rozwiązania zmniejszą koszt budowy nowych lub remontu starszych obiektów. Standaryzacja stacji umożliwiła m.in. rozszerzenie oferty gastronomicznej Cafe Punkt i dostosowanie obiektów do oczekiwań klientów, co w konsekwencji pozytywnie wpłynęło na wyniki sprzedażowe. To kolejne działanie optymalizujące działalność operacyjną sieci, które zapoczątkowaliśmy w 2014 roku.

Kampanie wizerunkowe i reklamowe

„Wszystko, czego potrzebujesz” to tytuł kampanii wizerunkowej, którą przeprowadziliśmy w 2015 roku. Wzięli w niej udział piłkarze reprezentacji Polski w piłce nożnej oraz kierowca rajdowy Robert Kubica, z którym współpracowaliśmy na polu sponsoringu sportowego. Poprzez kampanię pokazaliśmy, jak LOTOS wspiera podróżnych oferując wiele udogodnień na naszych stacjach paliw. „Wszystko, czego potrzebujesz” to nie tylko deklaracja, jaką składamy naszym klientom, ale również motto naszej działalności.

[Zobacz na youtube](#)

Działalność sponsoringowa

Działalność sponsoringową prowadzimy zgodnie z przyjętymi zasadami i kierunkami sponsoringu w Grupie Kapitałowej LOTOS oraz strategią społecznej odpowiedzialności biznesu. Współpraca z beneficjentami odbywa się przede wszystkim na terenie kraju, w powiatach i województwach, gdzie zlokalizowane są siedziby i prowadzona jest działalność naszych spółek. **Wspieramy inicjatywy i wydarzenia przede wszystkim w obszarach sportu oraz kultury i sztuki.**

LOTOS głównym sponsorem piłkarskiej reprezentacji Polski

Dysponując kompetencjami w zakresie wieloletniego sponsoringu klubów i projektów sportowych z pełną odpowiedzialnością w 2015 roku podjęliśmy się roli Sponsora Głównego narodowej Reprezentacji w piłce nożnej. To dla nas wielkie, ambitne i ważne emocjonalnie przedsięwzięcie. Wiemy bowiem, że nasza reprezentacja, jej postawa i sukcesy angażują wszystkich Polaków i przynoszą chlubę także marce LOTOS. Jesteśmy dumni z faktu, że Reprezentacja Polski w piłce nożnej osiągnęła historyczny wynik awansując do grona 8 najlepszych drużyn Starego Kontynentu podczas Mistrzostw Europy w lipcu 2016 roku.

Umowę z Polskim Związkiem Piłki Nożnej (PZPN) Grupa LOTOS podpisała 17 lutego 2015 roku na Stadionie Narodowym. Kontrakt obowiązuje do 31 grudnia 2018 roku z pierwszeństwem jej kontynuacji.

W ramach współpracy z PZPN, uzyskaliśmy prawo do posługiwania się tytułem Głównego Sponsora Reprezentacji Polski w piłce nożnej oraz do wykorzystywania we własnej działalności marketingowej oficjalnego logotypu reprezentacji Polski. Umowa gwarantuje ekspozycję logotypu spółki na strojach treningowych reprezentacji. Logo LOTOSU znajduje się także na nośnikach reklamowych podczas meczów drużyny narodowej rozgrywanych w naszym kraju. Ponadto logotyp Grupy LOTOS pojawia się w centralnym miejscu tablic sponsorskich w czasie konferencji prasowych, na stronie internetowej PZPN, biletach oraz programach meczowych.

O naszym zaangażowaniu w tak ważną dla Polaków dyscyplinę sportu, jaką jest piłka nożna, świadczy także decyzja o włączeniu w pakiet sponsoringowy Reprezentacji do lat 21.

Co jeszcze robimy dla polskiego sportu?

- Grupa LOTOS jest strategicznym partnerem załogi LOTOS Rally Team z udziałem kierowców rajdowych: Kajetana Kajetanowicza i Jarosława Barana. [Zobacz więcej](#)
- Grupa LOTOS jest sponsorem tytularnym polskiego klubu siatkarskiego LOTOS Trefl Gdańsk. [Zobacz więcej](#)

Więcej przykładów działalności sponsoringowej Grupy LOTOS:

[Działalność sponsoringowa](#)

Łańcuch dostaw Grupy Kapitałowej LOTOS

Nasz łańcuch dostaw

Kluczowe obszary łańcucha dostaw Grupy Kapitałowej LOTOS to:

- planowanie produkcji oraz operacji logistycznych,
- zaopatrzenie w surowce i komponenty do produkcji,
- proces produkcji,
- dystrybucja produktów.

Wszystkie procesy biznesowe składające się na łańcuch dostaw, tworzą podstawę łańcucha wartości naszego przedsiębiorstwa. Zgodnie ze strategią na lata 2011–2015, w celu maksymalizacji marży zintegrowanej, Grupa Kapitałowa LOTOS koncentrowała się na optymalnym wykorzystaniu aktywów oraz koordynacji działań we wszystkich obszarach łańcucha dostaw.

Ze względu na dużą skalę działalności, nasza sieć powiązań z dostawcami oraz klientami jest złożona i obejmuje wiele aspektów współpracy zarówno na poziomie operacyjnym, jak i w przypadku wybranych partnerów także na poziomie strategicznym. Grupa LOTOS kieruje się w istotnym stopniu pozycją rynkową oraz stosowaniem w praktyce zasad społecznej odpowiedzialności biznesu przez partnerów, z którymi decyduje się na długoterminową współpracę biznesową. Wielu naszych kooperantów to międzynarodowe koncerny naftowe będące branżowymi prekursorami we wdrażaniu zasad społecznej odpowiedzialności oraz etyki biznesu.

Jako pionowo zintegrowany koncern naftowy podejmujemy aktywne działania, aby kontrolować w ramach własnej grupy kapitałowej przepływ surowców, produktów, informacji oraz środków finansowych od momentu wydobycia surowca, poprzez produkcję i dystrybucję, aż do momentu konsumpcji wyrobu gotowego przez użytkownika końcowego.

Zaopatrzenie w ropę naftową

Kluczowym surowcem w strukturze zaopatrzenia Grupy Kapitałowej LOTOS w 2015 roku była ropa naftowa.

Ropa rosyjska REBCO (Russian Export Blend Crude Oil) stanowiła 77% całości zakupów, przy czym w 2014 roku było to 92,5%. Pozostałą część zakupów stanowiły inne gatunki rop naftowych, w tym m.in. ropa Kirkuk i Arab Light. Ponadto Grupa Kapitałowa LOTOS przerabiała ropę naftową wydobywaną na terenie Polski przez LOTOS Petrobaltic oraz B8 sp. z o.o. Baltic s.k.a, a także ropę naftową wydobywaną na terenie Litwy przez LOTOS Geonafta. Oprócz dostaw morskich i rurociągowych, w rafinerii Grupy LOTOS przerabiano także ropę naftową wydobywaną przez PGNiG, która dostarczana była drogą kolejową.

10,9 mln ton

**ropy naftowej kupiła
Grupa Kapitałowa LOTOS w
2015 roku. To 15 % więcej
niż w 2014 roku.**

Naszym celem jest optymalizacja i dywersyfikacja kierunków i źródeł dostaw ropy

Grupa Kapitałowa LOTOS nie posiada aktywów wydobywczych, które pokrywałyby w całości jej zapotrzebowanie na ropę naftową do przerobu, w związku z czym jest ona uzależniona od zakupów ropy naftowej od innych dostawców. Dostawy ropy naftowej są realizowane głównie z Federacji Rosyjskiej transportem rurociągowym poprzez system rurociągów PERN (rurociąg „Przyjaźń” oraz rurociąg „Pomorski”), transportem morskim przez Naftoport oraz drogą kolejową.

Ciągłość dostaw ropy naftowej do rafinerii może być zakłócona głównie poprzez:

- awarie techniczne, w tym awarie techniczne systemu rurociągów odpowiedzialnych za dostawy ropy naftowej, ataki terrorystyczne, akty sabotażu, zamieszki, rewolucje, wojny, katastrofy naturalne, istotne niekorzystne warunki pogodowe lub inne przypadki zajęcia siły wyższej,
- nierównomierne dostawy ropy naftowej powodujące czasowe obniżenie poziomu zapasów operacyjnych mogące skutkować obniżeniem przerobu w rafinerii.

W odpowiedzi na ryzyko związane z zakłóceniem w ciągłości dostaw, Grupa LOTOS kontynuuje działania związane z przyjętą polityką dywersyfikacji kierunków i źródeł dostaw ropy naftowej poprzez koncentrację na następujących aspektach:

- bezpieczeństwie dostaw ropy naftowej: sukcesywnym zwiększaniu aktywności na międzynarodowym rynku ropy naftowej, regularnym kontraktowaniu dostaw różnych gatunków ropy z morza – z jednoczesnym stworzeniem możliwości zwiększenia ich udziału w całości dostaw ropy do rafinerii w przypadku zagrożenia ciągłości dostaw z kierunku podstawowego.
- zwiększeniu roli własnego wydobycia,
- poprawie konkurencyjności poprzez pełne wykorzystanie nadmorskiej lokalizacji rafinerii w Gdańsku oraz możliwość otrzymywania dostaw surowca przez dwa niezależne od siebie kanały – ropy rosyjskiej poprzez rurociąg „Przyjaźń” oraz różnych gatunków ropy dostępnej poprzez Naftoport,
- stałym wykorzystaniu możliwości dostarczania ropy drogą lądową z wykorzystaniem znajdującego się na terenie rafinerii stanowiska do rozładunku ropy naftowej z cystern kolejowych.

Odpowiedni dobór gatunków ropy i kierunków dostaw wynika z prowadzonej w sposób ciągły optymalizacji prowadzącej do zmaksymalizowania marży zintegrowanej.

Co jeszcze zrobiliśmy?

Dzięki uruchomieniu na początku 2015 roku kolejowych dostaw ropy naftowej wydobywanej przez spółkę Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo (PGNiG), rafineria Grupy LOTOS w Gdańsku przerabia ropę dostarczaną w trojaki sposób:

- rurociągiem,
- statkami,
- koleją.

Ropa dostarczana przez PGNiG pochodzi z kopalni w Lubiatowie (o zasobach szacowanych na 7,25 mln ton), Wierzbnie i Barnówku. Ropę do Gdańska dowozi LOTOS Kolej z terminali PGNiG w Barnówku i Wierzbnie.

blisko

275 tys. ton

ton ropy rocznie ma trafić do rafinerii w Gdańsku, w ramach zawartej na pięć lat umowy z PGNiG

Współpraca z dostawcami

Grupa LOTOS w relacjach rynkowych z kontrahentami kieruje się zasadami uczciwej konkurencji, otwartością na oczekiwania, docenianiem kapitału intelektualnego i kompetencji ludzi. W naszą misję i system wartości są trwale wpisane zasady etycznego i odpowiedzialnego biznesu, który prowadzimy w sposób transparentny.

Prowadząc działalność gospodarczą z poszanowaniem prawa oraz z poczuciem odpowiedzialności za skutki swojego działania Grupa Kapitałowa LOTOS:

- propaguje działanie oparte na wysokiej kulturze etycznej oraz dąży do jej ciągłego doskonalenia zarówno w relacjach wewnętrznych, jak i we współpracy z partnerami biznesowymi,
- dba o przestrzeganie praw pracowniczych oraz zapewnienie pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy,
- stara się ograniczać skalę negatywnego oddziaływania przedsiębiorstwa na środowisko poprzez racjonalne wykorzystywanie surowców oraz stosowanie przyjaznych środowisku rozwiązań technologicznych,
- zachowuje obiektywizm i bezstronność w relacjach biznesowych, starając się unikać konfliktu interesów oraz zapobiegać nadużyciom.

W 2015 roku naszymi głównymi dostawcami, których wartość zaopatrzenia stanowiła ponad 10% przychodów ze sprzedaży ogółem, były firmy: VITOL ze Szwajcarii, Rosneft Oil Company z Rosji oraz Tatneft Europe AG ze Szwajcarii.

Udziały tych dostawców w zaopatrzeniu Grupy LOTOS wynosiły odpowiednio: 26,00%, 18,33% oraz 15,79%.

Kryteria wyboru i oceny dostawców

W 2015 roku, tak jak w latach poprzednich, Grupa Kapitałowa LOTOS dążyła do tego, aby wszystkie zapytania ofertowe w ramach procesu wyboru kontrahenta oraz umowy zawierane zarówno z nowymi, jak i dotychczasowymi dostawcami zawierały klauzule dotyczące społecznej odpowiedzialności (CSR) dotyczące:

- BHP,
- zasad i standardów postępowania,
- etyki,
- braku konfliktu interesów,
- antykorupcji,
- ochrony środowiska,
- przestrzegania praw człowieka,
- wpływu na społeczeństwo – działania integrujące.

Stosowanie klauzul w umowach podpisywanych przez spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej LOTOS ma charakter obligatoryjny.

Rozumiemy znaczenie współpracy z lokalnymi dostawcami oraz dążymy do korzystania z możliwości kooperacji z przedsiębiorstwami spełniającymi oczekiwane przez nas kompetencje oraz standardy współpracy. Dążąc do minimalizacji negatywnego wpływu wykorzystywania paliw kopalnych w transporcie, stosujemy w produkcji paliw biokomponenty (bioetanol oraz FAME) pochodzące w 72% od dostawców krajowych.

Wydatki Grupy Kapitałowej LOTOS na rynku lokalnym

Nazwa spółki	Wydatki na produkty/usługi dostawców ogółem	Wydatki na produkty/usługi dostawców lokalnych	Udział wydatków na produkty/usługi dostawców lokalnych w wydatkach na produkty/usługi ogółem
Polska (PLN)			
LOTOS Oil	523 135 000	471 756 000	90,18%
LOTOS Kolej	601 068 503	562 755 215	93,63%
LOTOS Paliwa	14 513 537 588	14 466 861 659	99,68%
LOTOS Lab	7 165 609	7 149 022	99,77%
LOTOS Infrastruktura	15 255 636	15 255 636	100,00%
LOTOS Serwis	29 413 360	29 048 667	98,76%
LOTOS Ochrona	1 263 000	1 263 000	100,00%
LOTOS Asfalt	884 046 613	809 684 808	91,59%
LOTOS Petrobaltic	378 574 417	79 076 297	20,89%
LOTOS Straż	4 201 591	4 150 466	98,78%
Grupa LOTOS	19 695 990 000	4 873 130 000	24,74%
Energobaltic	9 665 167	311 362	3,22%
ŁĄCZNIE	36 663 316 485	21 320 442 132	58,15%
Norwegia (NOK)			
LOTOS Norge	21 409 000	21 409 000	100,00%
Litwa (EUR)			
LOTOS Geonafta	16 522 678	14 146 350	85,62%

- Dane nie uwzględniają rozliczeń z pracownikami, rozliczeń podatkowych z tytułu: VAT, akcyzy, podatku dochodowego, ZUS, opłat celnych, opłaty zapasowej, podatków i opłat lokalnych, wieczystego użytkowania gruntów.
- Wydatki krajowe Grupy LOTOS uwzględniają zakupy od jednostek powiązanych (np. LOTOS Petrobaltic, LOTOS Kolej, LOTOS Serwis, LOTOS Straż, LOTOS Ochrona, LOTOS Lab itp.)
- Należy podkreślić, że produkty, które stanowią podstawę działalności koncernu i największy udział wartościowy w jego zakupach, są niedostępne w wystarczającym zakresie na rynku lokalnym rozumianym jako teren całego kraju (ropa i produkty ropopochodne, specjalistyczne urządzenia), stąd niski udział wydatków lokalnych w wydatkach ogółem.

Nasze praktyki w zakresie zamówień

Spółki Grupy Kapitałowej LOTOS (z wyłączeniem LOTOS Petrobaltic) nie są zobowiązane do prowadzenia przetargów zgodnie z Ustawą o Zamówieniach Publicznych. Zdecydowaliśmy się jednak uregulować wewnętrznie proces zakupowy. Stworzyliśmy instrukcje, procedury oraz dyrektywy mające na celu podniesienie bezpieczeństwa prawnego i efektywności procesu zakupowego. Ponadto wprowadziliśmy standardy umów, których celem jest ułatwienie oraz optymalizacja procesu nawiązywania i realizacji współpracy.

Zgodnie z procedurą wewnętrzną, każda umowa powinna zawierać klauzule dotyczące społecznej odpowiedzialności biznesu. Obowiązek ten został również przeniesiony dyrektywą na spółki Grupy Kapitałowej LOTOS.

Środowisko

Zależy nam, aby uświadomić każdemu dostawcy usług i towarów, jakie są nasze środowiskowe priorytety dotyczące minimalizowania negatywnego oddziaływania na otoczenie.

W ramach wdrożonego i certyfikowanego Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ) funkcjonuje instrukcja zgodnie z którą, na każdym etapie pozyskiwania usług i towarów przeprowadzamy analizę efektywności energetycznej wybieranych rozwiązań projektowych (zadań inwestycyjnych i modernizacyjnych) czy realizowanych zakupów (np. sprzęt AGD, leasing samochodowy).

Dostawcy usług zobligowani są postanowieniami podpisanych umów do przestrzegania zasad właściwego prowadzenia gospodarki odpadami wytwarzanymi w trakcie wykonywanych prac. Dotyczy to także naszego kluczowego Projektu EFRA.

kwestie pracownicze

W ramach przeprowadzanych procesów wyboru kontrahenta, Grupa LOTOS wymaga od potencjalnych dostawców biorących w nich udział, dokumentów poświadczających m.in. opłacanie składek ZUS za zatrudnianych przez firmy pracowników. W 2015 roku wymagania te zostały spełnione przez 100% naszych kontrahentów.

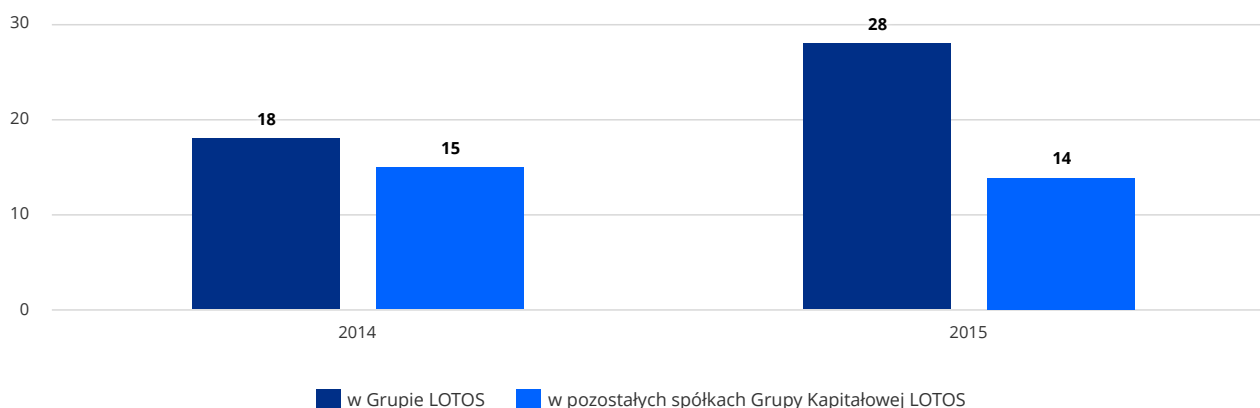
Umowy podpisywane w Grupie Kapitałowej LOTOS zawierają klauzule związane z obszarem BHP dotyczące zapewnienia pracownikom odpowiednich warunków pracy i wypoczynku, klauzule dotyczące zasad i standardów postępowania, klauzule etyczne oraz dotyczące przestrzegania praw człowieka.

Jak oceniamy naszych dostawców?

Przeprowadzane audyty dostawców dostarczają nam informacji o stopniu spełnienia wymagań jakościowych, jak również bardzo istotnych dla nas wymagań z zakresu bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska. Dzięki nim możemy mieć pewność, że prace prowadzone są bezpiecznie. Identyfikujemy ponadto obszary, w których należy wprowadzić usprawnienia.

Mając świadomość, że spełnienie naszych oczekiwań wymaga dużego zaangażowania ze strony dostawcy, przedstawiamy kontrahentom rzetelną, szczegółową informację dotyczącą auditowanych obszarów.

Audyty dostawców w Grupie Kapitałowej LOTOS

Plany na przyszłość

W Grupie LOTOS rozpoczynamy aktualnie analizę pośredniego oddziaływania firmy na środowisko, w której uwzględnieni zostaną dostawcy. Liczymy na to, że wypracowana metodyka i przeprowadzona analiza dostarczy przydatnych informacji na temat oddziaływania naszych dostawców na środowisko. W konsekwencji powinno to umożliwić skuteczniejsze zarządzanie zagadnieniem oddziaływania środowiskowego w ramach całego łańcucha dostaw.

W 2016 roku mamy zamiar każdorazowo przekazywać nowym dostawcom ankietę, zawierającą pytania z zakresu praw człowieka, polityki zatrudnienia i odpowiedzialnego prowadzenia biznesu. Chcemy w ten sposób zweryfikować czy systemy wartości i wizje prowadzenia biznesu naszych nowych kontrahentów są spójne z wizją Grupy Kapitałowej LOTOS oraz zasadami CSR.

Zasady współpracy jasne dla wszystkich

Dokładamy starań, aby wymagane przez nas normy oraz zasady postępowania były zrozumiałe dla kontrahentów, z którymi współpracujemy lub z którymi chcemy nawiązać współpracę. Dlatego udostępniliśmy obowiązujący w Grupie Kapitałowej LOTOS katalog klauzul z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu wraz z innymi dokumentami za pośrednictwem dedykowanej dla interesariuszy [strony internetowej](#).

Na stronie tej znalazły się m.in.: Deklaracja współpracy z kontrahentami, elektroniczna wersja Kodeksu etyki, katalog Klauzul CSR, a także Polityka Przeciwdziałania Nadużyciom i Strategia społecznej odpowiedzialności biznesu. Zamieszczone są tam również standardy najczęściej stosowanych umów w Grupie Kapitałowej LOTOS, które dostawca może wykorzystać w prowadzonej przez siebie działalności.

Elementem działań podejmowanych przez spółki z Grupy Kapitałowej LOTOS w ramach oceny dostawców pod kątem praktyk w zakresie zatrudnienia, respektowania praw człowieka, wpływu na społeczność lokalną są także organizowane cyklicznie spotkania z kontrahentami. Przedstawiamy im wówczas nasze zasady związane z zagadnieniami CSR. Poprzez wymianę doświadczeń podnosimy także wiedzę kontrahentów z zakresu prowadzenia odpowiedzialnego biznesu, budując tym samym dobre praktyki na rynku.

Chcemy współpracować tylko z tymi podmiotami, które dokładają odpowiedniej staranności w przestrzeganiu zasad ochrony prawa, dlatego już na etapie zapytania ofertowego przekazujemy nasze wymagania potencjalnym dostawcom.

Dobra praktyka:

W Grupie LOTOS działa elektroniczna Platforma Zakupowa. To innowacyjne narzędzie, które wspiera zakupy w najistotniejszych obszarach, czyli tam, gdzie wymagana jest duża skrupulatność i konieczność dokumentowania podejmowanych działań.

Dzięki Platformie Zakupowej możemy skrócić czas potrzebny na składanie zapytań ofertowych oraz zmniejszyć koszty operacyjne związane z prowadzeniem przetargu. System pozwala nam też znacznie przyspieszyć etap przygotowywania różnego rodzaju raportów.

Grupa Kapitałowa LOTOS
Zintegrowany Raport Roczny 2015

05

Sprawna i stabilna organizacja

Sprawna i stabilna organizacja

Grupa Kapitałowa LOTOS należy do największych firm w Europie Środkowo – Wschodniej. Jest także czołowym pracodawcą w województwie pomorskim umożliwiającym wielu mieszkańcom regionu oraz ich rodzinom życie na godnym poziomie. Podchodzimy do tego zagadnienia z dużym poczuciem odpowiedzialności, mając jednocześnie na uwadze potrzebę budowania wartości naszego przedsiębiorstwa dla innych interesariuszy.

Odpowiedzialna rekrutacja + rozwój zawodowy pracowników + wysokie standardy bezpieczeństwa = wykwalifikowana kadra = przewaga konkurencyjna

Pracownicy stanowią najważniejszy kapitał Grupy Kapitałowej LOTOS. Wykwalifikowana kadra daje nam przewagę konkurencyjną na rynku. Dlatego, jako innowacyjna i dynamicznie rozwijająca się firma, dbamy o ciągły rozwój zawodowy naszych pracowników. Jednym z naszych priorytetów jest bezpieczeństwo i zdrowie naszych pracowników oraz osób zatrudnianych przez naszych podwykonawców realizujących prace na rzecz Grupy Kapitałowej LOTOS.

Nasze kluczowe działania i osiągnięcia w zakresie budowania sprawnej i stabilnej organizacji w 2015 roku:

- W odpowiedzi na wyzwania stawiane nam przez trudne otoczenie rynkowe (m.in. wahania cen ropy, ryzyko rosnącej konkurencji spoza Europy oraz prognozowany spadek konsumpcji paliw) w 2015 roku wprowadziliśmy nową strukturę organizacyjną Grupy Kapitałowej LOTOS. To największa zmiana w strukturze naszej firmy od wielu lat.
- Na koniec 2015 roku Grupa Kapitałowa LOTOS osiągnęła wszystkie zakładane wartości w zakresie bezpieczeństwa na lata 2012–2015.
- Opracowaliśmy „Strategię marki LOTOS, jako pracodawcy” wraz z towarzyszącym jej „Planem działań operacyjnych” oraz miernikami ich efektywności. Działania podjęte w tym zakresie mają zapewnić nam możliwość pozyskania oraz utrzymania kompetentnych pracowników, którzy wesprą nas w realizacji strategii biznesowej. Strategia bazuje na budowaniu angażującego i przyjaznego środowiska pracy, opartego na komunikacji oraz dobrych relacjach i wartościach.

W jaki sposób tworzymy wartość dla inwestorów, pracowników i innych interesariuszy?

Kluczowe wskaźniki finansowe	Kluczowe wskaźniki niefinansowe
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nakłady na szkolenia: 4,9 mln zł/rok ■ Nakłady na szkolenia na 1 pracownika: 1003,85 zł 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba pracowników: 4 850 ■ Liczba uczestników szkoleń: 7 516 ■ Średnia liczba godzin szkoleniowych przypadająca na pracownika: ok. 22 godzin ■ Liczba złożonych aplikacji: 15 780, w tym 8 500 przez serwis www.kariera.lotos.pl ■ Liczba praktyk i staży: 234 ■ Wskaźnik wypadkowości LTIF: 3,4 ■ Wskaźnik częstości i ciężkości wypadków: wskaźnik ciężkości: 47,39; wskaźnik częstości: 6,96 ■ Liczba zdarzeń wypadkowych, awarii, pożarów/rocznie, łączna liczba wypadków przy pracy: 33 ■ Liczba auditów przeprowadzonych w Grupie Kapitałowej LOTOS w latach 2014–2015: ponad 500

W trosce o wysokie standardy

W Grupie Kapitałowej LOTOS pogłębianie wiedzy, doskonalenie umiejętności i budowanie kompetencji pracowników łączymy z tworzeniem przyjaznego i stabilnego środowiska pracy. Cienimy otwartą komunikację, umiejętność współpracy oraz partnerskie relacje między kadrą kierowniczą i pracownikami. W zakresie bezpieczeństwa pracy koncentrujemy się przy tym przede wszystkim na utrzymywaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa, ograniczaniu skali zagrożeń oraz podnoszeniu świadomości pracowników w dziedzinie kultury bezpiecznej pracy.

Co w ten sposób zyskujemy?

Dzięki tym działaniom Grupa LOTOS cieszy się renomą pracodawcy oferującego bezpieczne, odpowiednio wyposażone i dobrze zorganizowane stanowiska pracy z możliwością rozwoju zawodowego. Będąc atrakcyjnym pracodawcą jesteśmy w stanie utrzymać cennych specjalistów, a także pozyskiwać dodatkowo najlepszych fachowców dostępnych na rynkach krajowym i zagranicznych. To gwarantuje naszej firmie bezpieczeństwo kadrowe, a w efekcie zapewnia stabilność naszego biznesu i ogranicza koszty działalności przedsiębiorstwa. Korzyści odnoszą z tego tytułu także nasi kontrahenci, mogąc współpracować z najlepszymi w swojej dziedzinie.

Pracownicy – kapitał ludzki

Bardziej konkurencyjni i innowacyjni dzięki specjalistom

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Pracownicy Grupy Kapitałowej LOTOS w 2015 roku

4 850 osób

pracowało w Grupie Kapitałowej LOTOS w 2015 roku

KOBIETY

23%

zatrudnionych

MĘŻCZYŹNI

77%

zatrudnionych

63%

pracowników
miało od 30 do 50 lat

99%

pracowników
zatrudnionych było
na pełny etat

84%

pracowników
miało umowy
na czas nieokreślony

Naszym celem strategicznym w obszarze polityki kadrowej jest zapewnienie optymalnego zatrudnienia dostosowanego do realizacji celów biznesowych Grupy Kapitałowej LOTOS. Wierzymy, że współpraca z wysoko wykwalifikowanymi, zmotywowanymi i zaangażowanymi pracownikami podnosi efektywność i zapewnia przewagę konkurencyjną naszej firmy.

Polityka kadrowa w Grupie Kapitałowej LOTOS jest oparta o wewnętrzne procedury regulujące poszczególne zagadnienia procesów rekrutacji i zarządzania pracownikami.

Normy i standardy postępowania, którymi kierujemy się w pracy i w relacjach zawodowych [określa Kodeks etyki Grupy Kapitałowej LOTOS](#). Ponadto w relacjach z pracownikami oraz pozostałymi interesariuszami kierujemy się 10 Zasadami United Nations Global Compact z zakresu praw człowieka, praw pracowniczych, ochrony środowiska i przeciwdziałania korupcji.

Naszym priorytetem jest budowanie zaufania między kadrą kierowniczą i pracownikami, a także sprawiedliwe traktowanie wszystkich osób, bez względu na zajmowane stanowisko, staż pracy, przynależność do związków zawodowych, wygląd zewnętrzny, wiek, płeć, orientację seksualną, wyznanie, narodowość czy przekonania polityczne.

Dodatkowym narzędziem wspierającym budowę właściwych relacji między pracownikami a kierownictwem jest Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy (ZUZP), a także procedury wewnętrzne, które standaryzują proces zarządzania zasobami ludzkimi.

W ZUZP wszystkim naszym pracownikom, niezależnie od formy i czasu zatrudnienia, oferujemy ten sam pakiet świadczeń socjalnych (jest on także zagwarantowany w Regulaminie korzystania z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych). W 2015 roku 98% pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS objętych było układem zbiorowym.

Minimalny okres wypowiedzenia w związku ze zmianami operacyjnymi w Grupie LOTOS wynosi co najmniej 30 dni. Okres ten nie jest określony w umowach zbiorowych, regulują go przepisy krajowego prawa pracy.

W przypadku zatrudnionych przez nas kobiet stosunek najniższego wynagrodzenia w Grupie Kapitałowej LOTOS do płacy minimalnej w Polsce wynosił w 2015 roku 1,14 . W przypadku mężczyzn nieznacznie przekraczał 1 .

Jak tworzymy kulturę organizacyjną poprawiającą efektywność pracy?

- Podejmujemy inicjatywy ukierunkowane na budowanie pożądanej kultury organizacyjnej, m.in. poprzez współpracę z [Rzecznikiem ds. etyki w ramach promowania Programu etycznego](#).
- Promujemy wartości etyczne zgodne z Kodeksem etyki, a także prowadzimy działania komunikacyjne mające na celu poprawę świadomości pracowników i kadry kierowniczej m.in. wdrożyliśmy szkolenia e-learningowe jak unikać konfliktu interesów w pracy.
- Wykorzystujemy [coroczną ocenę okresową pracowników](#) do otwartej komunikacji kierownik – pracownik i wspólnego ustalenia i rozliczenia celów rozwojowych i zawodowych.
- Budujemy kulturę zaangażowania pracowników oraz realizację działań doskonalących poprzez prowadzenie regularnych badań opinii oraz zaangażowania pracowników oraz realizację działań doskonalących. Dzięki nim poznajemy postawy panujące wśród pracowników firmy, monitorujemy satysfakcję, zaangażowanie i opinie pracowników, a następnie staramy się wykorzystać pozyskane informacje do stworzenia w firmie sprzyjającego środowiska pracy oraz osiągnięcia celów biznesowych.
- Utrzymujemy dobre relacje i współpracujemy ze związkami zawodowymi i Radami Pracowników.

Liczba pracowników

W 2015 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS było zatrudnionych 4 850 osób. Jesteśmy jednych z największych pracodawców województwa pomorskiego. Jako solidny i wiarygodny pracodawca zapewniamy naszym pracownikom pracę na pełen etat (99% zatrudnionych) oraz umowy na czas nieokreślony (84% pracowników) .

		Liczba pracowników
Lp.	Łączna liczba pracowników (w przeliczeniu na etaty) w podziale na płeć:	2015
1	kobiety	1 116
2	mężczyźni	3 707
	Suma	4 823

		Liczba pracowników
Lp.	Łączna liczba pracowników (w przeliczeniu na osoby) w podziale na płeć:	2015
1	kobiety	1 120
2	mężczyźni	3 730
	Suma	4 850

		Liczba pracowników		
		2015		
Lp.	Liczba pracowników (w przeliczeniu na osoby) w podziale na wymiar etatu:	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
1	pełny etat	1 107	3 691	4 798
2	niepełny etat	13	39	52
	Suma	1 120	3 730	4 850

		Liczba pracowników		
		2015		
Lp.	Liczba pracowników i współpracowników (w przeliczeniu na osoby) w podziale na czas zatrudnienia:	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
1	zatrudnionych na czas określony	205	574	779
2	zatrudnionych na czas nieokreślony	915	3 156	4 071
	Suma	1 120	3 730	4 850

		Liczba pracowników		
		2015		
Lp.	Liczba pracowników i współpracowników (w przeliczeniu na osoby) w podziale na:	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
1	zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia	29	56	85
2	zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło	0	3	3
3	zatrudnionych na podstawie umowy stażowej	0	0	0
4	samozatrudnionych	0	0	0
5	pracowników pod nadzorem i/lub pracowników sezonowych	1	3	4
	Suma	30	62	92

Całkowita liczba i wskaźniki zatrudnienia nowych pracowników oraz rotacji pracowników w podziale na grupy wiekowe, płeć i region

Większość naszych pracowników stanowią mężczyźni (77%). Ponad 60% kadry to osoby w wieku od 30 do 50 lat. W 2015 roku nowozatrudnieni stanowili ponad 7,8% ogólnej liczby pracowników. Udział odejść pracowników wyniósł prawie 13,18%. Odejścia w znacznej mierze spowodowane były przejściami pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej LOTOS. Wiązały się one z reorganizacjami oraz priorytetowymi dla nas rekrutacjami wewnętrznymi (m.in. w związku z Projektem EFRA).

1.	Łączna liczba nowozatrudnionych pracowników (w przeliczeniu na osoby) w podziale na płeć:	Liczba pracowników	Liczba nowozatrudnionych pracowników	Udział nowozatrudnionych pracowników w łącznej liczbie pracowników w podziale na płeć	Udział nowozatrudnionych pracowników w podziale na płeć w łącznej liczbie nowozatrudnionych pracowników
		2015	2015	2015	2015
1	kobiety	1 120	86	7,68%	22,63%
2	mężczyźni	3 730	294	7,88%	77,37%
	Suma	4 850	380	7,84%	

2.	Łączna liczba nowozatrudnionych pracowników (w przeliczeniu na osoby) w podziale na grupy wiekowe:	Liczba pracowników		Udział nowozatrudnionych pracowników w łącznej liczbie pracowników w podziale na grupę wiekową	Udział nowozatrudnionych pracowników w podziale na grupę wiekową w łącznej liczbie pracowników
		2015	Liczba nowozatrudnionych pracowników w danej grupie 2015	2015	2015
1	<30	467	147	31,48%	38,68%
2	30-50	3 047	188	6,17%	49,47%
3	>50	1 336	45	3,37%	11,84%

3.	Łączna liczba odejść pracowników (w przeliczeniu na osoby) w podziale na:	Liczba pracowników		Udział odejść pracowników w łącznej liczbie pracowników w podziale na płeć	Udział odejść pracowników w podziale na płeć w łącznej liczbie odejść pracowników
		2015	Liczba odejść pracowników 2015	2015	2015
1	kobiety	1 120	126	11,25%	19,72%
2	mężczyźni	3 730	513	13,75%	80,28%
	Suma	4 850	639	13,18%	

4.	Łączna liczba odejść (w przeliczeniu na osoby) w podziale na grupy wiekowe:	Liczba pracowników		Udział odejść pracowników w łącznej liczbie pracowników w podziale na grupę wiekową	Udział odejść pracowników w podziale na grupę wiekową w łącznej liczbie odejść pracowników
		2015	Liczba odejść pracowników w danej grupie wiekowej 2015	2015	2015
1	<30	467	61	13,06%	9,55%
2	30-50	3 047	285	9,35%	44,60%
3	>50	1 336	293	21,93%	45,85%

Kompetencje na miarę sukcesu

Kluczowe kompetencje w Grupie Kapitałowej LOTOS to:

→ **współpraca** → **zaangażowanie** → **otwartość na zmiany**

W Grupie Kapitałowej LOTOS przywiązujemy dużą wagę do kompetencji kluczowych, czyli zestawu umiejętności, postaw oraz wiedzy, które umożliwiają skuteczną realizację zadań. W przypadku naszej firmy są to: współpraca, zaangażowanie, otwartość na zmiany. Wierzymy, że kompetencje te powinni posiadać wszyscy nasi pracownicy bez względu na pełnione role czy zajmowane stanowiska.

Co oznaczają dla nas kompetencje kluczowe?

Współpraca:

- budowanie relacji, m.in. szacunek dla innych, życzliwość, wsparcie, pozytywne nastawienie do współpracy,
- współpraca w zespole,
- kultura osobista.

Zaangażowanie:

- inicjatywa,
- nastawienie na realizację celów i zadań,
- usprawnianie działania organizacji, m.in. zgłaszanie trudności i szukanie sposobu rozwiązania problemów, propozycje usprawnień, podnoszenie efektywności swojej i swojego obszaru.
- identyfikacja z organizacją, m.in. zachowanie zgodne z wartościami firmy, dbanie o jej dobry wizerunek,
- przestrzeganie zasad, procedur i standardów.

Otwartość na zmiany:

- pozytywne nastawienie do zmian i ich akceptacja,
- zainteresowanie nowymi rozwiązaniami,
- dostosowywanie swoich działań do wprowadzanych zmian,
- sygnalizowanie potrzeby zmian we własnym obszarze i aktywny udział we wdrażaniu zmian.

Kompetencje kluczowe sprawdzamy podczas okresowej oceny pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS. W przypadku osób zajmujących stanowiska kierownicze oceniamy dodatkowo kompetencje menedżerskie, m.in. zarządzanie pracą zespołu, przywództwo, budowanie potencjału zespołu, myślenie strategiczne i decyzyjność. Na pozostałych stanowiskach pod uwagę bierzemy natomiast kompetencje funkcyjne niezbędne na konkretnym stanowisku pracy, dyscyplinę pracy, odporność na stres, umiejętności negocjacyjne czy pracę projektową.

Sukcesorzy przejmują stery

W 2015 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS kontynuowaliśmy realizację Programu Sukcesji. W ramach podjętych działań koordynowaliśmy proces wyboru form i metod rozwoju sukcesorów zgodnie z przyznanymi voucherami rozwojowymi. Ponadto monitorowaliśmy i aktualizowaliśmy ich zindywidualizowane plany rozwojowe. Sukcesorzy objęci programem najczęściej wybierali: program Management realizowany przez ICAN Institute we współpracy z Harvard Business Review, konwersatoria językowe, coaching indywidualny oraz studia podyplomowe. Powodzeniem cieszyły się także kursy specjalistyczne: HR Business Partner Academy, czy Technologie gazowe i energetyka odnawialna, Letnia Szkoła Liderów, Sztuka negocjacji, Trening interpersonalny, Asertywność i komunikacja, Forum Logistyki, Zarządzanie projektami oraz kursy i konferencje zagraniczne, np. Water Technology Conference, Price Risk Management in the Oil Industry, Advanced Project Management for Oil & Gas Industry.

Efekty Programu Sukcesji

w ciągu trzech lat od wyboru uczestników sześciu z dwudziestu sukcesorów objęło wyższe stanowiska kierownicze w Grupie Kapitałowej LOTOS.

W LOTOSIE rozwijamy się wspólnie

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Polityka szkoleniowo-rozwojowa Grupy Kapitałowej LOTOS koncentruje się na zapewnieniu pracownikom najlepszych warunków do rozwoju zawodowego, co wiąże się ze zdobywaniem i uzupełnianiem przez nich wiedzy niezbędnej do efektywnego wykonywania obecnych i przyszłych zadań.

Cele polityki szkoleniowej Grupy Kapitałowej LOTOS:

- wzrost wartości firmy poprzez ciągłe doskonalenie i pełne wykorzystanie potencjału pracowników,
- zapewnienie zasobów potrzebnych do realizacji kluczowych zadań wynikających ze strategii firmy,
- nastawienie na teraźniejszość i przyszłość - odpowiadanie na bieżące i przyszłe wymogi stanowiskowe,
- doskonalenie kultury organizacyjnej w kierunku podnoszenia efektywności i dzielenia się wiedzą,
- identyfikacja i analiza potrzeb szkoleniowych, planowanie i ocena efektywności szkoleń,
- doskonalenie narzędzi wykorzystywanych w procesie zarządzania szkoleniami.

Założenia polityki szkoleniowej Grupy LOTOS:

- **dostępność** – szkolenia są przeznaczone dla wszystkich grup pracowniczych,
- **spójność** – system szkoleń uwzględnia misję i strategię Grupy LOTOS,
- **odpowiedzialność** – za efekty szkoleń i rozwój odpowiadają wszyscy uczestnicy tego procesu,
- **ciągłość** – planowanie szkoleń jest powiązane z wynikami Systemu Okresowej Oceny Pracowników (SOOP), ścieżkami kariery, planami sukcesji oraz programami rozwojowymi dedykowanymi poszczególnym grupom pracowniczym,
- **elastyczność** – planowanie i wdrażanie szkoleń jest powiązane z monitorowaniem zmieniającego się otoczenia zewnętrznego firmy oraz ze zmianami w oczekiwaniu dotychczasowych kwalifikacji pracowników.

Na dobry początek z LOTOSEM

Realizując program „Wsparcie na Starcie” otaczamy opieką każdego nowego pracownika Grupy Kapitałowej LOTOS, aby jak najszybciej zapoznał się i dobrze poczuł w naszej firmie. Jego częścią jest jednodniowe szkolenie adaptacyjne, podczas którego starsi stażem pracownicy dzielą się wiedzą na tematy związane z funkcjonowaniem i pracą w naszej firmie. Pracownik otrzymuje istotne informacje dotyczące spraw pracowniczych, poznaje obowiązujące zasady i regulaminy, stosowane systemy oraz podstawy technologii przerobu ropy naftowej i pracy całej rafinerii. Zapoznaje się również z wartościami w firmie i otrzymuje od przełożonego Kodeks etyki. W 2015 roku opracowaliśmy wersję elektroniczną materiałów dla nowozatrudnionych, co ułatwia dostęp do istotnych treści. W większości spółek przez pierwsze tygodnie pracy nad nową osobą czuwa opiekun, który jest przewodnikiem i wsparciem oraz pomaga wdrożyć się w nowe obowiązki. W 2015 roku w Grupie LOTOS przeprowadziliśmy 7 szkoleń adaptacyjnych, w których uczestniczyło łącznie 73 pracowników.

Akademia LOTOS

Wychodząc naprzeciw wyzwaniom związanym ze zmianami zachodzącymi wewnątrz naszej firmy oraz w jej otoczeniu, w 2004 roku wdrożyliśmy autorski program szkoleniowo-rozwojowy Akademia LOTOS.

Po 11 latach funkcjonowania i udoskonalania, Akademia LOTOS jest cenionym w świecie nauki i biznesu systemem kompleksowego rozwoju pracowników. Naszą politykę szkoleniową wyróżniają działania rozwojowe prowadzone długofalowo i konsekwentnie, wspierane przez wybitne autorytety zasiadające w Radzie Naukowej Akademii LOTOS. Do grona tego należą m.in.: prof. Witold Orłowski, prof. Janusz Rachoń, prof. Wojciech Rybowski, dr Mirosław Gronicki, dr Jan Szomburg i prof. Edmund Wittbrodt.

W ramach Akademii LOTOS:

- rozwijamy pożądane kompetencje pracowników,
- identyfikujemy i rozwijamy talenty,
- szerszymy wiedzę ekspercką,
- budujemy kulturę sprzyjającą wzrostowi poziomu satysfakcji i zaangażowania pracowników.

1 250

pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS brało udział w zajęciach zorganizowanych w ramach Akademii LOTOS w 2015 roku

Akademia LOTOS inicjuje i realizuje programy talentowe, dedykowane różnym grupom pracowników, m.in.:

- Program Lider Przyszłości,
- Program Mistrz,

- Akademia Menedżera,
- Program Rozwoju Kompetencji Zarządczych Pracowników Służb Technicznych,
- Program Sukcesji Grupy Kapitałowej LOTOS.

Co jeszcze zrobiliśmy w ramach Akademii LOTOS?

Dzięki działaniom podejmowanym w ramach Akademii LOTOS rozwijamy kulturę dzielenia się wiedzą. Stworzyliśmy program adaptacyjny, system certyfikowania szkoleń w obszarze produkcji, cykl szkoleniowy „W drodze do doskonałości”, angażując w procesy rozwoju także doświadczonych pracowników w wieku 50+.

E-learning

W Grupie Kapitałowej LOTOS propagujemy formułę e-learningową na potrzeby zapewnienia rozwoju naszej kadry. Jest to odpowiedź na coraz większy odsetek wśród pracowników naszej firmy osób pomiędzy 25 a 35 rokiem życia, które preferują korzystanie z nowoczesnych narzędzi informatycznych.

- W ramach projektu Akademia LOTOS przygotowaliśmy platformę e-learningową dla pracowników stacji paliw LOTOS. Wspiera ona proces podnoszenia poziomu bezpieczeństwa oraz utrzymania jednakowych standardów obsługi. Każde szkolenie kończy się testem, a jego pozytywny wynik umożliwia otrzymanie certyfikatu.
- Wszyscy nasi pracownicy mogą korzystać z internetowej platformy do nauki języka angielskiego eTutor. Program obejmuje wszystkie poziomy zaawansowania znajomości języka (od podstawowego do zaawansowanego), a przedmiotem nauki jest zarówno język angielski ogólny, jak i biznesowy. Szeroki zakres funkcjonalności programu umożliwia rozwój różnych sprawności językowych: rozumienie ze słuchu, czytanie, pisanie, a także mówienie.

Program Mistrz

W 2015 roku rozpoczęliśmy drugą edycję Programu Mistrz, w ramach którego wyłaniamy, przygotowujemy i szkolimy kandydatów na stanowiska mistrzów w zakładach produkcyjnych. W ten sposób dbamy m.in. o ciągłość zatrudnienia w Grupie Kapitałowej LOTOS.

32 kandydatów do Programu Mistrz wybraliśmy w oparciu o wypracowany pod koniec 2014 roku tzw. profil kompetencyjny. Jest to model 10 kompetencji istotnych na stanowisku mistrza, który stanowi także podstawę opracowania merytorycznego zakresu modułów szkoleniowych. Kandydaci na mistrza rozpoczęli szkolenia w trzech grupach w październiku 2015 roku. Zakończą je w czwartym kwartale 2016 roku.

10 kompetencji Mistrza:

1. Znajomość i przestrzeganie procedur,
2. Decyzyjność
3. Zaangażowanie i nastawienie na wynik,
4. Zarządzanie pracą zespołu,
5. Przywództwo,
6. Myślenie strategiczne,

7. Budowanie potencjału zespołu,
8. Współpraca w zespole,
9. Komunikatywność,
10. Odporność na stres.

Szkolenia w odpowiedzi na potrzeby pracowników

Źródłem wiedzy o potrzebach rozwojowych naszych pracowników jest coroczna ocena przeprowadzana w ramach Systemu Okresowej Oceny Pracowników (SOOP). Wybór optymalnej dla danego pracownika formy rozwoju umożliwia Katalog działań rozwojowych, czyli zbiór „podpowiedzi” przygotowanych w elektronicznych formularzach SOOP.

Wybierając tematykę szkoleń pod uwagę bierzemy również wyniki badania satysfakcji i zaangażowania pracowników, plany rozwojowe pracowników w poszczególnych komórkach organizacyjnych, a także potrzeby rozwojowe firmy.

W 2015 roku zróżnicowana tematyka szkoleń pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS w ramach Kalendarza szkoleń Akademii LOTOS objęła m.in. zarządzanie zmianą, sztukę prowadzenia efektywnych spotkań biznesowych oraz radzenie sobie w sytuacjach stresowych.

Zorganizowaliśmy szkolenia z zakresu posługiwania się pakietem MS Office i bezpieczeństwa informatycznego Security Awareness. Przeprowadziliśmy wewnętrzne warsztaty na temat funkcjonalności Portalu HR i przygotowywania prezentacji zgodnie z wymaganiami Systemu Identyfikacji Wizualnej obowiązującym w Grupie Kapitałowej LOTOS. Odbyło się także 12-dniowe szkolenie dla 25 aparatowych w ramach certyfikowania wiedzy w obszarze produkcji (programy rozwojowe dedykowane określonym grupom pracowników). Oprócz opanowania obsługi instalacji, uwzględniło ono także podstawy wiedzy technicznej i technologicznej. Zajęcia prowadziła przeszkolona grupa trenerów wybranych spośród specjalistów naszej firmy. Dodatkowo uczestnicy otrzymali kompleksowe materiały szkoleniowe obejmujące wszystkie moduły zajęć.

Działania szkoleniowo-rozwojowe w spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS:

- **LOTOS Petrobaltic:**
spółka koordynowała wewnętrzne warsztaty dzielenia się wiedzą prowadzone przez specjalistów i ekspertów z różnych dziedzin. Odbyły się m.in. zajęcia na temat poszukiwania ropy i gazu i oceny ryzyk w kontekście odpowiedzialności społecznej.
- **LOTOS Paliwa:**
spółka współpracowała przy opracowaniu szkoleń e-learningowych doskonalących kulturę organizacyjną dla pracowników sieci stacji paliw.
- **LOTOS Lab:**
w ramach przygotowań kadry kierowniczej do zmian organizacyjnych spółka skierowała kierowników na sprawdzone w Grupie LOTOS studia menadżerskie: First Time Manager (ICAN) i Studium Menedżerskie (GFKM).
- **LOTOS Ochrona:**
spółka realizowała program rozwojowy „Przełożony liderem zespołu”, którego celem było rozwinięcie kompetencji miękkich w zarządzaniu zróżnicowanym zespołem pracowników, poznanie i wybranie dla siebie jak najskuteczniejszych technik kierowania zespołem, pokonanie trudności w motywowaniu, egzekwowaniu, budowaniu lub utrzymaniu autorytetu przywódcy. Grupą docelową byli dowódcy i zastępcy dowódców zmian, kierownicy biur: łącznie 14 osób.

■ LOTOS Kolej:

kadra kierownicza spółki uczestniczyła w warsztatach motywacyjnych oraz zajęciach dotyczących motywowania siebie i innych, przygotowanych dla uczestników obydwu edycji Akademii Menedżera w LOTOS Kolej. Zajęcia poprzedziło seminarium poprowadzone przez Mateusza Kusznierewicza.

Co jeszcze zrobiliśmy?

Kontynuowaliśmy także działania zapewniające rozwój pracowników w zakresie wiedzy specjalistycznej. Nabywanie bądź poszerzanie wiedzy merytorycznej i podnoszenie kwalifikacji na zajmowanym stanowisku pracy odbywało się według Planu szkoleń pracowników na rok 2015. Szkolenia specjalistyczne oraz koszty nauki na studiach podyplomowych finansowane były przez pracodawcę w 100%, w 50% finansowano koszty nauki pracowników w szkołach wyższych, w ramach uzupełniania wykształcenia oraz naukę języków obcych.

Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadająca na pracownika w podziale na płeć oraz na kategorię pracowników

W 2015 roku nasze działania edukacyjne i podnoszące kompetencje objęły niemal 103 tys. godzin szkoleń. W przeliczeniu na jednego zatrudnionego w Grupie Kapitałowej LOTOS daje to prawie 22 godziny. Większy odsetek godzin szkoleniowych przypadł na mężczyzn, którzy stanowią większość zatrudnionych w naszej firmie.

Grupa Kapitałowa LOTOS	2015		
	Kobiety	Mężczyźni	Suma
Łączna liczba godzin szkoleniowych w podziale na płeć	21 100	81 815	102 915
Średnia liczba godzin szkoleniowych w podziale na płeć	19,4	22,7	22,0

Grupa Kapitałowa LOTOS	2015			
	Kadra wyższego szczebla (zarząd oraz dyrektorzy)	Kadra średniego szczebla (pozostałe stanowiska kierownicze np. kierownik biura, kierownik zespołu, mistrz itp.)	Pozostali pracownicy	Suma
Łączna liczba godzin szkoleniowych w podziale na strukturę zatrudnienia	2 272	19 698	80 945	102 915
Średnia liczba godzin szkoleniowych w podziale na strukturę zatrudnienia	25,8	26,3	21,04	22,0

Grupa LOTOS	2015		
	Kobiety	Mężczyźni	Suma
Łączna liczba godzin szkoleniowych w podziale na płeć	10 445	24 779	35 224
Średnia liczba godzin szkoleniowych w podziale na płeć	24,2	26,6	25,8

Grupa LOTOS	2015			Suma
	Kadra wyższego szczebla (zarząd oraz dyrektorzy)	Kadra średniego szczebla (pozostałe stanowiska kierownicze np. kierownik biura, kierownik zespołu, mistrz itp.)	Pozostali pracownicy	
Łączna liczba godzin szkoleniowych w podziale na strukturę zatrudnienia	841	7 898	26 485	35 224
Średnia liczba godzin szkoleniowych w podziale na strukturę zatrudnienia	27,1	37,3	23, 6	25,8

W drodze do celu – jak doskonalimy i motywujemy pracowników?

W Grupie Kapitałowej LOTOS stosujemy System Okresowej Oceny Pracowników (SOOP) zapewniający obiektywność oraz porównywalność oceny wyników i kompetencji pracowników.

W 2015 roku w ocenie prowadzonej w ramach SOOP udział wzięło 97% uprawnionych pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS. Spośród pracowników podlegających ocenie 21% ocenionych stanowiły zatrudnione przez nas kobiety, a 76% – pracujący u nas mężczyźni. Udział ocenionych kobiet jest mniejszy ze względu na strukturę zatrudnienia w Grupie Kapitałowej LOTOS: większość pracowników stanowią mężczyźni. W Grupie LOTOS kobiety poddane ocenie stanowiły niemal 29% uprawnionych do oceny pracowników, udział mężczyzn natomiast wyniósł 67% .

Dodatkowe zalety SOOP:

Rozmowy przełożonych z pracownikami są okazją do przekazania informacji zwrotnej na temat poziomu kompetencji, realizacji celów zawodowych i rozwojowych. Zebrane w ten sposób dane pomogą kierownikom lepiej planować dalsze działania, m.in. podział obowiązków czy ścieżki rozwoju pracowników oraz motywować pracowników do osiągnięcia celów.

89,4%

pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS spełniało wszystkie wymagania stawiane na danym stanowisku pracy w 2015 roku*

6,1%

pracowników przekroczyło wymagania stawiane na danych stanowisku pracy w 2015 roku*

* Źródło: SOOP 2015 rok

Wyniki okresowej oceny pracowników są źródłem cennych informacji również dla działu HR. Każda spółka Grupy Kapitałowej LOTOS prowadzi indywidualną analizę wyników, dzięki której szybko może uzyskać informację, m.in. o najwyżej ocenianych pracownikach. Może również sprawdzić, które kompetencje w spółce są na najwyższym poziomie, a które wymagają dalszego rozwoju oraz w jakim stopniu zrealizowano założone cele zawodowe czy rozwojowe. SOOP jest ściśle powiązany z procesem planowania i budżetowania szkoleń.

Odsetek pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS ocenionych w 2015 roku

W stosunku do ogółu zatrudnionych w danej płci		W stosunku do ogółu podlegających ocenie	
 Kobiety	 Mężczyźni	 Kobiety	 Mężczyźni
84,9% 	89,3% 	21,5% 	75,9%

Odsetek pracowników Grupy LOTOS ocenionych w 2015 roku

W stosunku do ogółu zatrudnionych w danej płci		W stosunku do ogółu podlegających ocenie	
 Kobiety	 Mężczyźni	 Kobiety	 Mężczyźni
86,0% 	93,7% 	28,6% 	67,1%

(Procent pracowników otrzymujących regularne oceny swoich wyników oraz informacje rozwoju zawodowego, w podziale na płeć oraz kategorię pracowników)

Bezpieczeństwo przede wszystkim

Bezpieczeństwo przede wszystkim

Bezpieczeństwo pracy i ochrona zdrowia naszych pracowników oraz załóg firm z nami współpracujących należy do priorytetów Grupy Kapitałowej LOTOS. Inicjatywy z tym związane są ważną częścią naszej strategii społecznej odpowiedzialności.

Aby osiągnąć zakładane cele w zakresie BHP, nie ograniczamy się jedynie do powszechnie obowiązujących przepisów, ale wdrażamy własne standardy postępowania.

W Grupie Kapitałowej LOTOS wierzymy w konsekwentne i długofalowe budowanie świadomości znaczenia bezpieczeństwa pracy na wszystkich szczeblach. Dlatego dbamy o to, aby każdy pracownik, niezależnie od funkcji, rozumiał, że bezpieczeństwo jego i jego otoczenia zależy od niego samego. Podkreślamy znaczenie oceny sytuacji, znajomości rodzajów ryzyka i sposobów ich ograniczania, przestrzegania procedur, właściwego korzystania z systemów i środków ochrony, a także zgłaszania w porę spostrzeżeń i wniosków dotyczących stanów niebezpiecznych.

W osiągnięciu celów związanych z bezpieczeństwem pracy pomagają nam:

- dobra komunikacja w firmie,
- zdobywanie i upowszechnianie wiedzy na temat potencjalnych zagrożeń,
- wymiana doświadczeń między współpracującymi podmiotami,
- programy i działania, szczególne przeglądy i audyty prowadzone w obszarze BHP.

Zarządzanie bezpieczeństwem pracowników w Grupie Kapitałowej LOTOS

W spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS co roku wyznaczamy cele i zadania ukierunkowane na podniesienie bezpieczeństwa pracy, ujednolicenie wdrażanych standardów, wymianę doświadczeń i wiedzy specjalistów z branży bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia.

Kluczowym celem jest dla nas podniesienie świadomości i poziomu zaangażowania w poprawę bezpieczeństwa po stronie kadry kierowniczej i pracowników wszystkich szczebli oraz podwykonawców.

Miarą osiągnięcia zakładanego celu jest dla nas:

- brak wypadków śmiertelnych,
- poziom wskaźnika wypadkowości LTIF (Wskaźnik LTIF – liczba wypadków powodujących niezdolność do pracy $\times 10^6$ / liczba roboczogodzin),
- liczba zrealizowanych projektów poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia oraz
- liczba przeprowadzonych akcji edukacyjno-informacyjnych promujących bezpieczne warunki pracy.

Cele operacyjne w zakresie bezpieczeństwa wyznaczone w strategii CSR na lata 2012–2015:

- realizacja projektów poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia,
- zwiększanie wpływu pracowników na bezpieczeństwo i ergonomię na własnym stanowisku pracy,
- zmniejszanie wypadkowości,
- budowanie kultury bezpieczeństwa w Grupie Kapitałowej LOTOS w oparciu o wzrost zaangażowania kierownictwa w propagowanie właściwych postaw.

Na koniec 2015 roku Grupa Kapitałowa LOTOS osiągnęła wszystkie zakładane wartości w zakresie bezpieczeństwa na lata 2012–2015.

Plany na przyszłość:

Podjęliśmy działania związane z budową systemu zarządzania bezpieczeństwem procesowym będącego połączeniem wiedzy inżynierskiej i najlepszych technik zarządzania. Jego celem jest zapobieganie różnego rodzaju incydentom procesowym, w szczególności tym, które skutkują wyciekami substancji niebezpiecznych do otoczenia. W organizacji, takiej jak Grupa Kapitałowa LOTOS, odpowiednie zarządzanie bezpieczeństwem procesowym to standard i konieczność, zarówno w segmencie wydobywczym, jak i w rafinerii.

Warunki pracy pod kontrolą

W Grupie Kapitałowej LOTOS prowadzimy działania w oparciu o zintegrowany system zarządzania jakością, środowiskiem i bezpieczeństwem pracy. Nasza Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania uwzględnia m.in. zapewnienie wysokiego poziomu kultury bezpieczeństwa pracy poprzez widoczne przywództwo oraz odpowiedzialność i zaangażowanie wszystkich pracowników, zapobieganie wypadkom przy pracy, chorobom zawodowym i sytuacjom niebezpiecznym. W organizacji obowiązuje szereg procedur wewnętrznych w tym zakresie.

Poprawa bezpieczeństwa to także stosowanie nowoczesnych technologii. Aby chronić ludzi i otoczenie przed niekontrolowanym uwolnieniem energii z urządzeń oraz instalacji produkcyjnych stosujemy system blokowania przepływu niebezpiecznych energii i znakowania blokad energii Lockout-Tagout, zwany również LOTO. Wykorzystuje się go w trakcie przeglądów, prowadzonych prac remontowych i inwestycyjnych oraz do ochrony przed przypadkowym uruchomieniem urządzeń przez nieupoważnione osoby. W 2015 roku systemem Lockout-Tagout objęliśmy wszystkie zakłady produkcyjne rafinerii Grupy LOTOS w Gdańsku.

Bezpieczeństwo w miejscu pracy wiąże się dla nas ściśle z poszanowaniem praw człowieka. W 2015 roku w czasie kwartalnych szkoleń 81% ze 136 pracowników spółki LOTOS Ochrona, stykających się w codziennej pracy z zagadnieniami związanymi z prawami człowieka, uczestniczyło w wykładzie, który poświęcony był temu zagadnieniu. Przeprowadziliśmy ponadto zajęcia z technik interwencji oraz użycia środków przymusu bezpośredniego [G4-HR7].

Co jeszcze robimy?

Prowadzimy systematycznie akcje edukacyjne na temat m.in. radzenia sobie z sytuacjami stresogennymi, zdrowego odżywiania, rzucania palenia, bezpieczeństwa przy ręcznym przenoszeniu ciężarów, aktywności i ćwiczeń fizycznych, ergonomii w biurze, organizacji prac na stanowisku pracy, bezpiecznego użytkowania chemikaliów oraz ochrony pracowników przed hałasem. W trosce o zdrowie pracowników zapewniamy im dostęp do szerokiego zakresu usług medycznych.

Współpraca zobowiązuje

Dla Grupy LOTOS kluczowy jest także wysoki poziom bezpieczeństwa pracy u naszych partnerów. Przykładem działań, które podejmujemy w tym zakresie jest przygotowana przez spółkę LOTOS Serwis „Deklaracja Bezpieczeństwa LOTOS Serwis” dla projektów inwestycyjnych, modernizacyjnych, napraw doraźnych oraz utrzymania ruchu w branży mechanicznej, elektrycznej i automatyki. Dzięki temu dokumentowi każdy przyszły kontrahent może zapoznać się z systemem wypracowanym w spółce dla zapewnienia bezpieczeństwa i higieny podczas prowadzenia prac.

Dobre praktyki w zakresie BHP

- W 2015 roku spółka LOTOS Asphalt zorganizowała trzy **spotkania szkoleniowe o charakterze edukacyjnym**, poprzez które starała się wypromować zasady bezpiecznej pracy z produktami asfaltowymi wśród swoich klientów, a także zachęcić do ich stosowania w codziennej pracy. W szkoleniu w gdańskiej siedzibie spółki (połączonym z możliwością zwiedzania rafinerii) udział wzięło około 30 osób. Spółkę LOTOS Asphalt reprezentowali przedstawiciele dystrybucji, handlu oraz BHP. Spółka kontynuowała także wśród klientów, rozpoczętą w 2014 roku, dobrą praktykę polegającą na umieszczeniu na wytwórniach mas bitumicznych tablic informacyjnych. Łącznie w latach 2014 -2015 zainstalowaliśmy 80 takich tablic.

- Pracownicy służb BHP spotykają się cyklicznie w ramach **Programu Ujednolicenia Systemu Bezpieczeństwa Pracy w Grupie Kapitałowej LOTOS**. To okazja do wymiany doświadczeń oraz omówienia planów na przyszłość. Kluczowe kwestie poruszane w 2015 roku to: nowa strategia CSR w obszarze wzmacnianie sfery zdrowia i bezpieczeństwa, stosowanie „Złotych zasad bezpieczeństwa pracy pracownika Grupy Kapitałowej LOTOS”, nowe wskaźniki pozwalające mierzyć poziom bezpieczeństwa pracy w firmie oraz dalszy rozwój elektronicznego Portalu BHP.

- Szkolenia i ćwiczenia z zakresu BHP - w naszych działaniach **stawiamy na edukację i zaangażowanie pracowników**, a także aktywizowanie naszej kadry kierowniczej. Jej obowiązkiem jest zapewnienie pracownikom bezpiecznych warunków pracy oraz motywowanie wszystkich do wspólnego budowania jej kultury.

- Rafineria Grupy LOTOS, jako zakład dużego ryzyka, jest zobowiązana do wdrożenia **systemu zarządzania bezpieczeństwem procesowym**. Dlatego w grudniu 2015 roku w naszej firmie odbyło się dwudniowe szkolenie dotyczące bezpieczeństwa przeciwybuchowego. Uczestniczyli w nim m.in. przedstawiciele służb BHP, inżynierów oraz biur na co dzień związanych z wdrażaniem systemów bezpieczeństwa. Dowiedzieli się m.in. o technikach przeciwybuchowych, odpowiednim oznakowaniu oraz eksploatacji urządzeń elektrycznych i nieelektrycznych w strefach zagrożonych wybuchem gazu.

- W 2015 roku Biuro Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Zdrowia Grupy LOTOS zaangażowało się w przygotowanie **e-learningowych szkoleń okresowych BHP** dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych, inżynieryjno-technicznych i administracyjno-biurowych. Części teoretyczne szkoleń kończą się testem wiedzy. Po jego zaliczeniu pracownicy odbywają szkolenie praktyczne z zakresu pierwszej pomocy i ochrony przeciwpożarowej. Szkolenia uruchomiliśmy w 2016 roku.

- W 2015 roku Biuro Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Zdrowia Grupy LOTOS zorganizowało we współpracy z firmą Robod **warsztaty poświęcone środkom ochrony indywidualnej i odzieży ochronnej**, w tym jej właściwego doboru.

- Pracownicy spółki LOTOS Lab co kwartał odbywają ćwiczenia z zakresu **właściwego reagowania w razie awarii i pożaru** (znajomość dróg ewakuacji oraz zachowanie w trudnych sytuacjach).

- W ramach modyfikacji struktury spółki LOTOS Serwis, 1 stycznia 2015 roku **79 specjalistów**, dotychczas pełniących funkcje koordynatorów technicznych, **otrzymało oficjalne nominacje na brygadzystów**. Reprezentują oni spółkę wobec klientów i partnerów. Zmiana ta ma w istotny sposób poprawić jakość działań w zakresie organizacji pracy i BHP. Przed przystąpieniem do pracy, brygadziści mają obowiązek ocenić ryzyko z nią związane, poinformować o tym zespół oraz optymalnie rozdzielić zadania. Ważny jest także aspekt psychologiczny - stworzenie stanowiska brygadzysty w strukturze organizacji buduje autorytet lidera, kierującego codzienną pracą zespołu.

- Aby poprawić komunikację z pracownikami spółka LOTOS Serwis wprowadziła „**Zeszyty zgłoszeń sytuacji niebezpiecznych**”. Zawierają one samokopiujące karty, które pozwalają pracownikowi na zachowanie dowodu zgłoszenia. Analizowany jest każdy sygnał, a zgłaszający zawsze może liczyć na informację zwrotną o podjętych działaniach.
- Pracownicy LOTOS Straż wyposażeni zostali w **specjalistyczne ubrania bojowe**, które z uwagi na walory bezpieczeństwa, specyfikę i jakość wykonania stosowane są we wszelkich działaniach prowadzonych z wykorzystaniem jednostki ratowniczo – gaśniczej.

Co jeszcze robimy, by było bezpieczniej?

Kluczowym projektem Grupy Kapitałowej LOTOS, który chcemy zrealizować bez wypadków przy pracy, jest EFRA. Dlatego przywiązujemy dużą wagę do przygotowania i wdrożenia odpowiednich procedur w zakresie bezpieczeństwa podczas jego realizacji.

Co już zrobiliśmy w zakresie BHP w Projekcie EFRA?

- Uzgodniliśmy najważniejsze zasady bezpieczeństwa, którymi się kierujemy. Obowiązują wszystkich wykonawców pracujących na naszym terenie. Zostały one spisane i udostępnione na portalu www.kontrahenci.lotos.pl.
- Uruchomiliśmy Portal HSE (skrót wywodzący się od ang. health, safety, environment, oznaczający systemowe podejście do zarządzania podejście do kwestii związanych z bezpieczeństwem, zdrowiem i higieną pracy). Jest to nowatorski program informatyczny, który ma nam pomóc w zarządzaniu bezpieczeństwem.
- Przygotowaliśmy newsletter BHP. Przekazujemy najważniejsze informacje dotyczące bezpieczeństwa na terenie budowy nowych instalacji.
- Opiniujemy plany Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Zdrowia, instrukcje bezpiecznego wykonywania robót.
- Pracujemy nad wdrożeniem programu motywacyjnego dla pracowników zaangażowanych w popularyzację zagadnień bezpieczeństwa.

Jak jeszcze dbamy o bezpieczeństwo realizując Projekt EFRA?

Każdy wykonawca zobowiązany jest do organizowania cotygodniowych spotkań, na których omawiane są wyłącznie sprawy BHP, a także cotygodniowych przeglądów na terenie budowy z udziałem jej kierownika. Zanim pracownicy trafią na teren budowy, przechodzą specjalne szkolenie wprowadzające w Projekt EFRA, które trwa minimum cztery godziny. Codziennie biorą też udział w instruktażach przed rozpoczęciem zmiany, na których przekazywane są bieżące informacje, istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa.

Inne przykłady dobrych praktyk:

- W celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa pracowników oraz gości Grupy Kapitałowej LOTOS, w siedzibach wybranych spółek zainstalowano **defibrylatory**. Te dodatkowe zabezpieczenia dostępne są m.in. w LOTOS Lab, LOTOS Ochrona, LOTOS Kolej. Z zasadami użycia defibrylatorów zostali zapoznani pracownicy tych spółek.
- Dbając o zdrowie naszych pracowników, corocznie w Grupie LOTOS organizujemy **Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy**. Można poddać się badaniom lekarskim, wziąć udział w warsztatach doskonalących wiedzę i umiejętności w zakresie ochrony zdrowia, a także w konkursach na temat BHP i ochrony zdrowia.
- W Grupie LOTOS działa **Komisja bezpieczeństwa i higieny pracy**. Stanowi ona organ doradczy i opiniodawczy pracodawcy. Tworzą ją osoby reprezentujące pracodawcę, lekarz medycyny pracy oraz wybrani przez zakładowe organizacje związkowe przedstawiciele pracowników. Komisja dokonuje przeglądów warunków pracy, ocenia stan bezpieczeństwa pracy i wypowiada się na temat stosowanych przez pracodawcę środków zapobiegających wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym.

Rezultaty - liczba wypadków

W 2015 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS nie doszło do wypadku śmiertelnego. Nie odnotowaliśmy także wypadków ciężkich i zbiorowych. Najliczniejszą grupą incydentów lekkich były wypadki związane z pieszym poruszaniem się. Podjęliśmy już działania w celu ograniczenia ich liczby w przyszłości, m.in. wdrażając rozwiązania techniczne mające na celu poprawę bezpieczeństwa.

	2015	
	Kobiety	Mężczyźni
Łączna liczba wypadków przy pracy	5	28
Liczba wypadków śmiertelnych	0	0
Liczba wypadków ciężkich	0	0
Liczba wypadków lekkich	5	28
Całkowita liczba osób poszkodowanych w wypadkach		33
Wskaźnik wypadkowości LTIF (na 1 mln przepracowanych godzin) ¹⁾		3,4
Wskaźnik wypadkowości LDR (na 200 tys. przepracowanych godzin) ²⁾		0,7

¹⁾ Wskaźnik LTIF – liczba wypadków powodujących niezdolność do pracy x10⁶/liczba roboczogodzin.

²⁾ Wskaźnik LDR – liczba wypadków powodujących niezdolność do pracy x2*10⁵/liczba roboczogodzin.

Liczba wypadków w podziale na przyczyny (np. transport drogowy, lotniczy, działalność konstrukcyjna itp.)

Przyczyna:	Liczba wypadków	Działania podjęte w celu uniknięcia wypadków w przyszłości:
piesze poruszanie się	12	<ul style="list-style-type: none"> ■ poinformowano wszystkich pracowników spółek w sprawozdaniach miesięcznych o okolicznościach zaistniałych wypadków- kierownicy komórek organizacyjnych, w których doszło do wypadków omówili w szczególności zaistniałe zdarzenia ze wszystkimi podległymi pracownikami, ■ w miejscach, gdzie było to możliwe i zasadne, wprowadzano rozwiązania techniczne mające na celu poprawę bezpieczeństwa np. przerobiono układ drenażu kondensatu, o który uszkodzony pracownik się potknął doznając urazu, pomalowano farbą antypoślizgową schody w wybranych budynkach, zmieniono obuwie pracowników poruszających się w okolicach torów kolejowych (wydawane jest wyłącznie obuwie usztywniające staw skokowy), ■ przeszkolono serwis sprzątający z zakresu właściwego oznakowania mokrej podłogi,
obsługa maszyn i urządzeń	7	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonano przeglądu stanowisk pracy obrabiarek skrawających pod kątem wyposażenia w osprzęt do usuwania wiórów, ■ poinformowano wszystkich pracowników spółek w sprawozdaniach miesięcznych o okolicznościach zaistniałych wypadków, ■ przeanalizowano dobór/skuteczność środków ochrony indywidualnej chroniących przed możliwością pochwylenia na stanowisku operatora urządzeń w Zakładzie Nalewu Cystern, ■ opracowano jednolite wytyczne dla całego obszaru produkcyjnego dotyczące: metod pracy i sposobu postępowania podczas operacji z użyciem węży gumowych (parowanie, drenowanie, przedmuchiwanie, płukanie, mycie) oraz miejsc i sposobu przechowywania węży gumowych,
kierowanie, jazda środkami transportu	5	<ul style="list-style-type: none"> ■ poinformowano wszystkich pracowników spółek w sprawozdaniach miesięcznych o okolicznościach zaistniałych wypadków, ■ kierownicy komórek organizacyjnych, w których doszło do wypadków omówili w szczególności zaistniałe zdarzenia ze wszystkimi podległymi pracownikami, ■ pracowników, którzy opiekują się flotą samochodową skierowano na dodatkowy kurs z zakresu bezpiecznej jazdy uwzględniającego m.in. zasady i czynniki bezpiecznej jazdy, rozpoznawanie zagrożeń, przewidywanie i unikanie sytuacji niebezpiecznych,
przeładunek, magazynowanie, prace transportowe	4	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonano przeglądu metalowych skrzyń, pod kątem mocowań ich burt, ■ poinformowano wszystkich pracowników spółek w sprawozdaniach miesięcznych o okolicznościach zaistniałych wypadków, ■ zaktualizowano instrukcję stanowiskową dla nalewów małotonazowych olejów silnikowych.

Wskaźnik częstotliwości wypadków (IR, liczony jako całkowita liczba osób poszkodowanych w wypadkach/zatrudnienie x 1000)

2015		
 Kobiety	 Mężczyźni	 Ogółem
4,6 	7,7 	7,0

Wskaźnik ciężkości wypadków (liczony jako liczba dni niezdolności do pracy z tytułu wypadku/liczba wypadków)

2015		
 Kobiety	 Mężczyźni	 Ogółem
53,6 	46,2 	47,4

Wskaźnik stwierdzonych chorób zawodowych (ODR, liczony jako [liczba przypadków wystąpienia chorób zawodowych/ całkowita liczba godzin przepracowanych przez wszystkich pracowników w danym okresie]* 200.000)

2015		
 Kobiety	 Mężczyźni	 Ogółem
0 	0,064 	0,049

**Jesteśmy atrakcyjnym
pracodawcą**

Budujemy silną markę pracodawcy

W Grupie Kapitałowej LOTOS procesy rekrutacji i zatrudniania prowadzone są w sposób odpowiedzialny i obiektywny, z szacunkiem dla kandydatów. Dbamy o dobrą atmosferę w trakcie spotkań rekrutacyjnych oraz informację zwrotną po ich zakończeniu. Gwarantujemy poufność i bezpieczeństwo aplikującym o pracę w naszej organizacji.

W 2015 roku rozpoczęliśmy prace nad nową strategią budowania marki pracodawcy. Jej efektem jest dokument „Strategia marki LOTOS, jako pracodawcy” wraz z towarzyszącym mu „Planem działań operacyjnych” oraz miernikami ich efektywności.

Cele i zamierzenia strategiczne marki LOTOS jako pracodawcy:

- zapewnienie kompetentnych pracowników do realizacji strategii biznesowej,
- budowanie angażującego środowiska pracy, opartego na komunikacji, dobrych relacjach i wartościach.

Działania, których celem było wypracowanie strategii marki LOTOS jako pracodawcy, są odpowiedzią na potrzeby:

- zabezpieczenia ciągłości realizacji celów biznesowych, w której najcenniejszym zasobem są pracownicy i ich wiedza,
- pozyskania najlepszych kompetencji na rynku ogólnopolskim, co wymaga budowania szerokiego pola dotarcia z ofertą marki LOTOS jako pracodawcy.

Za sprawą podjętych działań LOTOS chce zostać marką pracodawcy o:

**ogólnopolskim
zasięgu**

Co w ten sposób zyskamy?

Zwiększy się pula możliwych do pozyskania kandydatów i kompetencji.

**wyrazistej
tożsamości**

Co w ten sposób zyskamy?

Kluczowy czynnik zaangażowania zostanie przeniesiony z obszaru nietrwałych czynników, jakim jest obecnie poziom wynagrodzeń na czynniki bardziej emocjonalne, budujące trwały związek z odbiorcami marki.

**przejrzystej
komunikacji
oferty**

Co w ten sposób zyskamy?

Wyższy poziom dopasowania kandydatów.

**wysokim
potencjale
zaangażowania**

Co w ten sposób zyskamy?

Mniejsze ryzyko rotacji pracowników w przypadku pojawienia się silnej konkurencji na lokalnym rynku pracy.

**przejrzystych
zasadach
polecania**

Co w ten sposób zyskamy?

Zwiększy się poziom dotarcia do wartościowych kandydatów, pracownicy staną się aktywnymi ambasadorami marki LOTOS na zewnątrz organizacji.

Marka pracodawcy ważna dla wszystkich

W prace nad strategią budowy marki LOTOS jako pracodawcy zaangażowaliśmy naszych pracowników. Przeprowadziliśmy warsztaty, na które zaprosiliśmy 40 osób zatrudnionych we wszystkich segmentach Grupy Kapitałowej LOTOS. Dzięki nim dowiedzieliśmy się m.in. jakie pozytywne cechy są spójne dla poszczególnych obszarów naszej działalności, a jakie stanowią unikalny wyróżnik – niepowtarzalną siłę LOTOSU.

W przypadku zatrudnionych przez nas kobiet stosunek średniego wynagrodzenia na najniższym szczeblu do płacy minimalnej w Polsce wynosił w 2015 roku 1,14. W przypadku mężczyzn nieznacznie przekraczał 1.

Nasze działania z zakresu budowania wizerunku pracodawcy

Wizerunek atrakcyjnego i solidnego pracodawcy budujemy m.in. poprzez:

- realizację przyjętej polityki personalnej oraz planu działań udoskonalających po badaniach opinii pracowników,
- budowanie angażującego miejsca pracy i komunikację z naszymi pracownikami, m.in. poprzez miesięcznik LOTOSFERA i intranet LOTOSTRADA,
- aktywną komunikację naszych wartości i korzyści potencjalnym kandydatom do pracy z wykorzystaniem różnorodnych kanałów komunikacji, np. stronę internetową (www.kariera.lotos.pl), obecność na portalach Pracuj.pl i LinkedIn., prowadzenie portalu Wystartuj z LOTOSEM na Facebooku, obecność na targach pracy, powoływanie ambasadora studenckiego LOTOS promującego wartości naszej firmy oraz pełniącego rolę łącznika ze studentami. [zobacz więcej](#)
- współpracę ze szkołami i uczelniami wyższymi, organizacjami studenckimi, kołami naukowymi, organami administracji państwowej i samorządowej dotyczącą promowania szkolnictwa zawodowego i wsparcia edukacji oraz tworzenia miejsc pracy.

Co jeszcze zrobiliśmy?

Grupa Kapitałowa LOTOS stworzyła możliwości zarówno awansu poziomego, jak i pionowego oraz zapewniła transfer wiedzy i kompetencji pomiędzy swoimi spółkami. Przejście pracownika pomiędzy działami czy spółkami lub na inne stanowisko umożliwia mu ciągły rozwój oraz kształcenie się w nowych obszarach. Priorytetowym projektem ze względu na rekrutacje wewnętrzne jest EFRA. Specjalnie w tym celu stworzyliśmy Program Personel EFRA. Jego celem jest dobór, zatrudnienie, przeszkolenie i przygotowanie oraz zatrzymanie w organizacji wykwalifikowanych pracowników niezbędnych do realizacji zadań w ramach projektu doskonałości operacyjnej EFRA, który jest elementem szerszego programu Grupy LOTOS „Efektywność i Rozwój”. Działania w ramach Programu Personel EFRA obejmują lata 2014–2019. Program bazuje na procesie alokacji pracowników ok. 40 osób i zakłada dodatkowe zatrudnienie pracowników z rynku.

Jak pozyskujemy wykwalifikowaną kadrę?

W Grupie Kapitałowej LOTOS wierzymy, że warto inwestować w edukację. W ten sposób nie tylko wspieramy otoczenie, w którym działamy, ale także zwiększamy swoje szanse na pozyskanie zdolnej i chcącej rozwijać się wraz z naszą firmą kadry.

W 2015 roku w ramach ujednolicania i podnoszenia standardów rekrutacyjnych w Grupie Kapitałowej LOTOS wdrożyliśmy: Standardy przeprowadzania procesu rekrutacji i selekcji w Grupie Kapitałowej LOTOS - Przewodnik dla Kadry Kierowniczej zlecającej proces doboru kadr oraz Standardy przeprowadzania procesu rekrutacji i selekcji w Grupie Kapitałowej LOTOS - Przewodnik dla osób odpowiedzialnych za koordynowanie procesu doboru kadr.

Rekrutacja gwarantowana certyfikatem

Polskie Stowarzyszenie Zarządzania Kadrami, po audycie naszych praktyk, przyznało Grupie LOTOS certyfikat „HR Najwyższej Jakości”, który potwierdza, że firma stosuje najwyższe standardy w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi.

Grupa LOTOS jest członkiem działającej od 2013 roku [Koalicji na rzecz Przyjaznej Rekrutacji](#). Wypracowany Kodeks Dobrych Praktyk w Rekrutacji jest wskazówką dla środowiska HR, jakimi zasadami warto kierować się w procesach rekrutacyjnych, w całej Grupie Kapitałowej LOTOS. Potwierdzeniem jego stosowania jest przyznany Grupie LOTOS certyfikat „Strefa Przyjaznej Rekrutacji”. Dzięki niemu jesteśmy postrzegani jako solidny i ceniony pracodawca propagujący zasady społecznej odpowiedzialności.

Edukacja – inwestycja, która się opłaca

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Angażujemy się w promocję kształcenia, w szczególności technicznego, wspierając szkolnictwo zawodowe, w tym aktywnie uczestnicząc w Gdańskim Tygodniu Zawodowców. Za szczególne osiągnięcia w promowaniu i wspieraniu szkolnictwa zawodowego oraz za efektywną współpracę w procesie kształcenia młodzieży na rzecz lokalnego rynku pracy, Grupa LOTOS otrzymała nagrodę Pracodawca Przyjazny Gdańskiej Szkole Zawodowej, a LOTOS Serwis wyróżnienie. Stwarzamy możliwość odbycia praktyk i staży oraz w miarę możliwości udostępniamy dane pomocne przy pisaniu prac licencjackich i magisterskich.

Pracownicy Grupy LOTOS dzielą się wiedzą z uczniami, studentami i nauczycielami poprzez prowadzenie zajęć i warsztatów (np. działania LOTOS Serwis w Zespole Szkół Łączności w Gdańsku czy LOTOS Kolej w Technikum nr 3 w Zespole Szkół im. Kazimierza Kałużewskiego i Juliusza Sylly w Zduńskiej Woli). Powołaliśmy studenckiego Ambasadora LOTOS, który zapewnia studentom informacje naukowe i branżowe oraz kontakt z pracodawcą poprzez aktywność w ramach profilu Wystartuj z LOTOSEM na Facebooku.

234

**praktyk i staży
zorganizowała
Grupa LOTOS w 2015
roku**

Ze względu na profil działalności, rozwijamy współpracę przede wszystkim z uczelniami technicznymi, m.in. z Politechniką Gdańską i Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, a także Akademią Ekonomiczną w Krakowie oraz z Wydziałem Chemii Uniwersytetu Gdańskiego. Nawiązaliśmy relacje z największą światową organizacją studencką AIESEC oraz międzynarodową organizacją BEST zrzeszającą studentów uczelni technicznych. W ramach tej współpracy organizowaliśmy spotkania praktyków ze studentami przekazując wiedzę praktyczną związaną z obszarem ich kształcenia, promowaliśmy miejsca pracy i praktyki w LOTOSIE.

Współpracujemy również z organizacjami branżowymi, dzieląc się wiedzą i edukując z zakresu standardów HR, np. poprzez współpracę z Polskim Stowarzyszeniem Zarządzania Kadrami (organizacja i prowadzenie spotkania HR Executive Meeting w LOTOSIE poświęconego współpracy z uczelniami i szkołami).

Co jeszcze zrobiliśmy w 2015 roku?

- Po raz 13. przystąpiliśmy do projektu „Wakacyjny Staż” inicjowanego przez Prezydenta Miasta Gdańska, wspierającego studentów i absolwentów w zdobyciu nowych umiejętności i odnalezieniu się na rynku pracy. W 2015 roku Grupa LOTOS, LOTOS Kolej i LOTOS Petrobaltic ufundowały 16 miejsc stażowych.
- Zostaliśmy jednym z fundatorów staży w ramach organizowanego przez Ministerstwo Skarbu Państwa Konkursu „Budujemy wartość polskiej gospodarki. Pracuj dla Nas” i zaoferowaliśmy studentom 5 miejsc stażowych w naszej firmie. Staże miały służyć przede wszystkim zdobyciu doświadczenia oraz wykorzystaniu wiedzy i umiejętności Laureatów Konkursu w praktyce.
- Byliśmy partnerem Fundacji Giełdy Papierów Wartościowych w ramach programu stażowego „Go4Poland. Wybierz Polskę”.
- Zorganizowaliśmy spotkania naszych specjalistów ze studentami, m.in. Koła Naukowego Psychologii Organizacji i Zarządzania Brevi Manu, Naukowego Koła Chemików Politechniki Gdańskiej, Koła Naukowego Euroinicjatywa oraz Koła Naukowego Elektryków Politechniki Gdańskiej. Spółka LOTOS Serwis objęła patronatem klasę o profilu automatyka przemysłowa w gdańskim Zespole Szkół Łączności. Wykłady prowadzą tam m.in. kierownicy Wydziału Utrzymania Ruchu Automatyki oraz Wydziału Remontów.
- Kontynuowaliśmy porozumienie o współpracy z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Gdańsku. Porozumienia w tej formule odnawiamy w cyklach trzyletnich począwszy od 2009 roku. Dotychczas praktyki w naszej firmie odbyło 58 uczniów, a ponad 30 najzdolniejszych otrzymało stypendia naukowe.

LOTOS dla najmłodszych

Po raz trzeci zostaliśmy mecenasem Programu E(x)plory, który wspiera rozwój projektów młodych naukowych talentów. Finałiści edycji z roku 2015 reprezentują Polskę na międzynarodowych konkursach naukowych w USA, Holandii, Rumunii i Francji. Kontynuowaliśmy program „Zdolni z LOTOSEM”. W jego skład wchodziły program „Zdolni z Pomorza” realizowany we współpracy z Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku oraz projekt „Jasielska Liga Naukowa z LOTOSEM” prowadzony z miastem Jasło.

[Więcej na temat „Zdolni z LOTOSEM”](#)

[Więcej o wspieraniu zdolnych uczniów](#)

Sprawnie zarządzana organizacja

Struktura, która sprosta wyzwaniom

Jesteśmy przekonani, że nie można osiągnąć strategicznych celów biznesowych przedsiębiorstwa bez sprawnej organizacji, oszacowania rodzajów ryzyka związanych z prowadzoną działalnością oraz efektywnych procesów, wspieranych przez skuteczne systemy zarządzania.

Wdrożenie nowej struktury organizacyjnej Grupy Kapitałowej LOTOS

W odpowiedzi na wyzwania stawiane nam przez trudne otoczenie rynkowe (m.in. wahania cen ropy, ryzyko rosnącej konkurencji spoza Europy oraz prognozowany spadek konsumpcji paliw) w 2015 roku wprowadziliśmy nową strukturę organizacyjną Grupy Kapitałowej LOTOS. To największa zmiana w strukturze naszej firmy od wielu lat, która ma wspierać realizację strategii biznesowej.

Dzięki nowej strukturze organizacyjnej Grupy Kapitałowej LOTOS:

- zwiększymy efektywność i elastyczność funkcjonowania, m.in. poprzez skrócenie ścieżek decyzyjnych i uproszczenie procedur postępowania,
- zintegrujemy najistotniejsze obszary aktywności operacyjnej,
- obniżymy koszty działalności, m.in. poprzez identyfikację obszarów o powielających się kompetencjach i zakresach działania,
- w perspektywie długoterminowej uzyskamy efekt synergii będącej skutkiem większej integracji i lepszej koordynacji działań w obszarach: operacyjnym, zarządczym oraz wsparcia.

Co jeszcze zrobimy?

W ramach zmian organizacyjnych dokonamy przeglądu zakresów działania poszczególnych pionów oraz komórek organizacyjnych w spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS. Chcemy w ten sposób zoptymalizować procesy oraz powiązania Grupy LOTOS i jej spółek zależnych, a także scentralizować działania podejmowane w naszej organizacji. W efekcie osiągniemy transfer najlepszych praktyk pomiędzy spółkami oraz zapewnienie wdrożenia jednolitych standardów korporacyjnych, bez potrzeby budowania dodatkowych kompetencji we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS.

Różnorodność

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Niemal co piąta osoba zatrudniona w Grupie Kapitałowej LOTOS to przedstawiciele kadry kierowniczej. Większość z nich to kadra niższego szczebla. Na stanowiskach menedżerskich, tak jak w łącznej strukturze zatrudnienia, dominują mężczyźni w wieku od 30 do 50 lat.

1.	Pracownicy wg kategorii wiekowej i różnorodności	Odsetek pracowników w każdej z kategorii w 2015 roku w stosunku do łącznej liczby pracowników w organizacji [%]		Łącznie odsetek pracowników w danej grupie w 2015 roku [%]
		Kobiety	Mężczyźni	
1.	<30 lat	2,5	7,2	9,7
2.	30-50 lat	15,6	47,2	62,8
3.	>50 lat	5,0	22,5	27,5
	Ogółem %	23,1	76,9	100,0
	Obcokrajowcy	0,0	0,3	0,3

2.	Pracownicy wg struktury zatrudnienia	Odsetek pracowników w każdej z kategorii w 2015 roku w stosunku do łącznej liczby pracowników w organizacji [%]		Łącznie odsetek pracowników w danej grupie w 2015 roku [%]
		Kobiety	Mężczyźni	
1.	kadra wyższego szczebla (zarząd+ dyrektorzy)	0,3	1,7	2,0
2.	kadra niższego szczebla (wszystkie pozostałe stanowiska związane z kierowaniem ludźmi)	3,3	13,5	16,8
3.	pozostali pracownicy	19,5	61,7	81,2

3.	Skład Rady Nadzorczej wg kategorii wiekowej i różnorodności	Podział % w każdej z kategorii w 2015 roku		Łącznie odsetek danej grupy w Radzie Nadzorczej w 2015 roku [%]
		Kobiety	Mężczyźni	
1.	<30 lat	0,0	0,0	0,0
2.	30-50 lat	42,9	42,9	85,8
3.	>50 lat	0,0	14,2	14,2
	Ogółem podział %	42,9	57,1	100,0
	Obcokrajowcy	0,0	0,0	0,0

4.	Skład Zarządu wg kategorii wiekowej i różnorodności	Podział % w każdej z kategorii w 2015 roku		Łącznie odsetek danej grupy w Zarządzie w 2015 roku
		Kobiety	Mężczyźni	
1.	<30 lat	0,0	0,0	0,0
2.	30-50 lat	0,0	40,0	40,0
3.	>50 lat	0,0	60,0	60,0
	Ogółem podział %	0,0	100,0	100,0
	Obcokrajowcy	0,0	0,0	0,0

Zintegrowany system zarządzania

Grupa LOTOS, jako pierwsze przedsiębiorstwo w branży chemicznej oraz druga firma w Polsce, już w 2003 roku uzyskała certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ).

Mając wiedzę i bogate doświadczenie wiemy, że dobrze zaprojektowane i spójne procesy zarządcze i operacyjne muszą być ukierunkowane na:

- klientów – poprzez gwarancję dbałości o jakość produktów i usług,
- otoczenie – jako dowód troski o środowisko,
- pracowników – poprzez zapewnienie bezpieczeństwa w miejscu pracy.

Systemy zarządzania w Grupie Kapitałowej LOTOS. Stan na 31 grudnia 2015 roku

Nazwa spółki	Wdrożone systemy zarządzania
Grupa LOTOS	Wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001. Wdrożone wymagania Publikacji Standaryzacyjnej dotyczącej Zapewnienia Jakości AQAP 2110 oraz wymagania Wewnętrznego Systemu Kontroli obrotom materiałami o znaczeniu strategicznym zgodne z normą PN-N-19001.
LOTOS Asfalt	Wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001. Wdrożony i certyfikowany System Zakładowej Kontroli Produkcji.
LOTOS Kolej	Wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001, System Zarządzania Bezpieczeństwem Przewozów Kolejowych (SMS) zgodny z dyrektywą 2004/49/WE oraz przepisami krajowymi, System Zarządzania Utrzymaniem (MMS) zgodny z dyrektywą 2004/49/WE i rozporządzeniem (UE) nr 445/2011, system jakości w spawalnictwie zgodny z normami DIN EN ISO 3834-2 (EN 729-2) i EN 15085-2 oraz certyfikowane utrzymanie wagonów towarowych wg wymagań VPI. W roku 2015 Spółka rozszerzyła posiadany System Zarządzania Bezpieczeństwem Przewozów Kolejowych (SMS) o certyfikat bezpieczeństwa w części B, zgodny z dyrektywą 2004/49/WE oraz przepisami krajowymi, który umożliwia Spółce wykonywanie przewozów kolejowych na niemieckiej infrastrukturze kolejowej.
LOTOS Lab	Wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001. Akredytacja Polskiego Centrum Akredytacji zgodna z normą PN-EN ISO/IEC 17025:2005.
LOTOS Ochrona	Wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001.
LOTOS Oil	Wdrożony i certyfikowany System Zarządzania Jakością zgodny z normą ISO 9001 oraz Publikacją Standaryzacyjną dotyczącą Zapewnienia Jakości AQAP 2110. Ponadto wdrożono wymagania ISO 14001 i PN-N-18001.
LOTOS Petrobaltic	Wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001. Wdrożone systemy ISM Code (na zgodność z Międzynarodowym Kodeksem Zarządzania Bezpieczną Eksploatacją Statków i Zapobieganiem Zanieczyszczeniu) oraz ISPS Code (Międzynarodowy Kodeks Ochrony Statku i Obiektu Portowego).
LOTOS Serwis	Wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001. Wdrożone i certyfikowane wymagania systemu jakości w spawalnictwie zgodne z normą PN-EN ISO 3834-2:2007, w zakresie wykonania konstrukcji metalowych i elementów pomocniczych, konstrukcji stalowych w klasach EXC1, EXC2, EXC3 zgodnie z normą PN-EN ISO 1090-1:2009+A1:2012 IDT EN 1090-1:2009+A:2011, w zakresie wymagań dotyczących laboratoriów badawczych i wzorcowych zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025:2005.
LOTOS Straż	Wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001.
LOTOS Terminale	Wdrożony Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001.
LOTOS Paliwa	Wdrożony i certyfikowany System Zarządzania Jakością zgodny z normą ISO 9001. Ponadto wdrożono wymagania ISO 14001 i PN-N-18001.
LOTOS Infrastruktura	Spółka obecnie wdraża wymagania Zintegrowanego Systemu Zarządzania.
LOTOS - Air BP Polska	Spółka obecnie wdraża wymagania Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Główne zmiany w systemach i strukturach zarządzania procesami mające wpływ na wyniki Grupy Kapitałowej LOTOS w 2015 roku

Rok 2015 był rokiem poszukiwania innowacyjnych rozwiązań procesowych i systemowych, wspierających funkcjonowanie Grupy Kapitałowej – analizy i spotkania benchmarkingowe na temat wdrażania wybranych modeli zarządzania oraz narzędzi procesowych). W ramach zarządzania procesami realizowano również następujące działania:

- doskonaliliśmy portal do monitorowania procesów, aby mógł być jeszcze efektywniej wykorzystywany do prowadzenia m.in. przeglądu Zintegrowanego Systemu Zarządzania, jak również, jako narzędzie wspierające zarządzanie procesowe przez inne spółki Grupy Kapitałowej LOTOS,

- kontynuowaliśmy cykliczne spotkania na temat wybranych uregulowań i procesów z kierownikami komórek organizacyjnych oraz spółkami zależnymi Grupy LOTOS,
- wdrożyliśmy optymalny dla spółki model, oparty o tzw. strukturę macierzową Grupy LOTOS w podziale na obszary funkcjonalne, spójny z Mapą procesów Grupy LOTOS,
- wdrożyliśmy Portal ZSZ do obiegu dokumentacji w spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS, a także elektroniczny obieg poleceń działań korygujących (działania na platformie SharePoint),
- rozpoczęliśmy prace nad zapewnieniem optymalizacji systemu raportowania.

System zarządzania energią (ang. Energy Management System, EnMS):

- Prowadziliśmy przeglądy energetyczne w zakładach produkcyjnych w oparciu o uregulowania wewnętrzne Grupy LOTOS.
- Kontynuowaliśmy realizację ustanowionych celów środowiskowych i energetycznych.
- Monitorowaliśmy postępy procesu legislacyjnego dotyczącego nowelizacji Ustawy o efektywności energetycznej i jej potencjalnego wpływu na system zarządzania środowiskiem oraz energią w Grupie LOTOS.

Nasze plany w zakresie ZSZ:

- dostosowanie funkcjonujących systemów do zmienionych standardów międzynarodowych norm m.in. ISO 9001, ISO 14001,
- dostosowanie systemu zarządzania energią do nowych wymagań ustawy o efektywności energetycznej
- przypisanie jednoznacznej odpowiedzialności do komórek realizujących zadania korporacyjne w układzie Grupy Kapitałowej LOTOS – opracowanie i wdrożenie nowego modelu współpracy korporacyjnej (opartego nie tylko na raportowaniu),
- kreowanie wizerunku firmy o kulturze zarządczej światowego formatu poprzez dzielenie się wiedzą - wizyty benchmarkingowe,
- monitorowanie krytycznych wskaźników zarządzania – określenie i wybór unikatowych, innowacyjnych, na podstawie których będą podejmowane odpowiednie działania doskonalące.

Audity przeprowadzone w Grupie Kapitałowej LOTOS

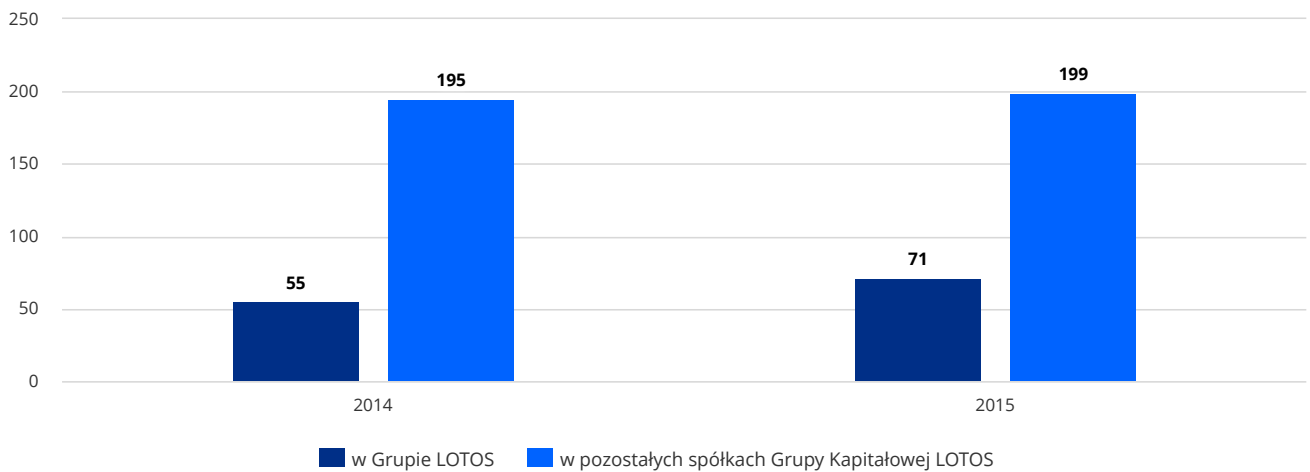
Cenną i obiektywną informacją zwrotną na temat oceny funkcjonowania poszczególnych obszarów w organizacji stanowią audyty Zintegrowanego Systemu Zarządzania Grupy Kapitałowej LOTOS.

ponad

500

auditów przeprowadzono
w Grupie Kapitałowej LOTOS
w latach 2014–2015

Audyty realizowane w Grupie Kapitałowej LOTOS

[Więcej na temat systemu zarządzania](#)

Sieć VPN zapewniająca bezpieczeństwo i komunikację z platformami LOTOS Petrobaltic

Aby zapewnić bezpieczeństwo i komunikację z platformami należącymi do LOTOS Petrobaltic na Morzu Bałtyckim, spółka – we współpracy z Orange Polska – utworzyła sieć IP VPN o przepustowości 10 Mb/s. Najważniejszymi celami projektu było wdrożenie standardów bezpieczeństwa w zakresie sieci, serwerów i stacji roboczych, a także zapewnienie ciągłości transakcji przez zdublowanie łączy – radiolinia i satelita. Pozwolił on także na standaryzację rozwiązań i umożliwił pracę on-line na systemach i aplikacjach na platformach, w taki sam sposób, jak w biurach Grupy LOTOS. Co dla nas ważne, nowa sieć ułatwia też kontakty pracowników platform z rodzinami i bliskimi na lądzie.

Grupa Kapitałowa LOTOS
Zintegrowany Raport Roczny 2015

06

Nasz wpływ społeczny

Nasz wpływ społeczny

Jesteśmy odpowiedzialni za wpływ, jaki wywieramy na otoczenie oraz środowisko naturalne, a także za sposób, w jaki kształtujemy relacje z działającymi w nim kluczowymi dla nas grupami społecznymi.

Od 2012 roku, mając ukonstytuowaną strategię społecznego zaangażowania, systematycznie monitorujemy postępy w realizacji zamierzonego celu kluczowego, jakim do końca 2015 roku w obszarze integracji z otoczeniem lokalnym było zapewnienie przychylności otoczenia oraz wzmocnienie reputacji przedsiębiorstwa jako firmy świadomie wdrażającej CSR, poprzez podejmowanie szeregu programów społecznych, długofalowych działań, dialogu społecznego oraz badań, które w konsekwencji miały doprowadzić do niwelowania oraz trwałego rozwiązywania problemów społecznych i środowiskowych istotnych dla otoczenia lokalnego. Otoczenie lokalne zostało zdefiniowane jako obszary, a wśród nich grupy społeczne (pracownicy, klienci, środowisko naturalne), które znajdowały się w bliskim sąsiedztwie zakładów produkcyjnych Grupy Kapitałowej LOTOS.

Posiadana przez nas wiedza na temat różnych aspektów społecznych i środowiskowych w otoczeniu naszej firmy, a także potencjał ludzki, technologiczny i organizacyjny to czynniki kształtujące nasze kompetencje. To one w znacznym stopniu wpływają na decyzje o kierunkach i charakterze naszego wpływu społecznego. Poza tworzeniem nowych miejsc pracy, nasz wpływ społeczny wywieramy poprzez oddziaływanie na środowisko naturalne oraz realizację programów społecznych, a także przez wychodzenie naprzeciw oczekiwaniom odbiorców nowo powstałej [Fundacji LOTOS](#).

Nasze kluczowe działania w zakresie zaangażowania społecznego w 2015 roku:

- Zrealizowaliśmy szereg **projektów społecznych** w każdym z obszarów naszego zaangażowania, tj. w ramach bezpieczeństwa w ruchu drogowym „LOTOS – mistrzowie w pasach”, „Kierunek Bałtyk” to flagowy projekt w obszarze ochrony środowiska i edukacji ekologicznej, zaś na polu wyrównywania różnic społecznych z powodzeniem odbyły się projekty „Zdolni z LOTOSEM” oraz „E(x)plory”.
- Rozwijaliśmy **współpracę międzysektorową**. Braliśmy udział w grupach roboczych pracujących nad strategiami województwa pomorskiego oraz idei terytorium metropolitarne, a także kontynuowaliśmy projekt Forum Inicjowania Rozwoju (FIR), a w nim spotkania z przedstawicielami samorządów, sektora MŚP czy organizacji pozarządowych w ramach grup warsztatowych podczas konferencji FIR.
- Przekazywaliśmy środki finansowe na realizację **partnerstw międzysektorowych** w województwie pomorskim.
- Rozwinęliśmy aktywność w obszarze wspierania podmiotów **ekonomii społecznej**. Przedsiębiorcy społeczni, którzy nierzadko byli grantobiorcami naszych dotacji, zrealizowali w ubiegłym roku 5 niezwykle ciekawych inicjatyw społecznych, wynikających ze zidentyfikowanych potrzeb otoczenia lokalnego.
- W 2015 roku powołaliśmy [Fundację LOTOS](#). Nadrzędnym celem jej działania jest wspieranie inicjatyw, które wpływają na rozwój infrastruktury i przynoszą korzyści dla społeczności lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem regionów, gdzie prowadzona jest działalność spółek należących do Grupy Kapitałowej LOTOS. W 2015 roku Fundacja przekazała na cele społeczne darowizny o łącznej wartości 762 tys. złotych, z czego prawie 320 tys. zł zostało przeznaczone na działalność charytatywną i wsparcie organizacji pozarządowych działających w najbliższym sąsiedztwie Grupy Kapitałowej LOTOS.

- Przeprowadziliśmy z sukcesem akcję „**Pomaganie przez tankowanie**”. Była to pierwsza, zrealizowana na tak dużą skalę, kampania z zakresu marketingu zaangażowanego społecznie w branży paliwowej w Polsce. W ramach kampanii zebraliśmy 318 388 zł, które przeznaczyliśmy na realizację potrzeb infrastrukturalnych, pasji oraz marzeń podopiecznych partnerów społecznych, z którymi współpracuje Fundacja LOTOS.
- Rozpoczęliśmy proces wdrażania kompleksowego programu **wolontariatu pracowniczego**. Zrealizowaliśmy akcje inicjowane przez samych pracowników, takie jak „Nakręcony LOTOS” – zbiórka plastikowych nakrętek, ze sprzedaży których wspierany jest wnuk jednego z pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS, cierpiący na przewlekłą chorobę zaniku mięśni i potrzebującego stałej rehabilitacji oraz sprzętu medycznego. Ponadto w okresie świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia sprzedawane były wśród pracowników wypieki, przygotowane przez Fundację Rozwoju JA TEŻ, z których zbiórka wsparła działania statutowe instytucji działającej na rzecz osób z zespołem Downa. W ramach wolontariatu pracowniczego jeden z zespołów w firmie wykonał ogrodzenie i prace remontowe dla Rodzinnego Domu Dziecka w ramach współpracy z Gdańską Fundacją Innowacji Społecznej.

W jaki sposób tworzymy wartość dla otoczenia, w którym działamy?

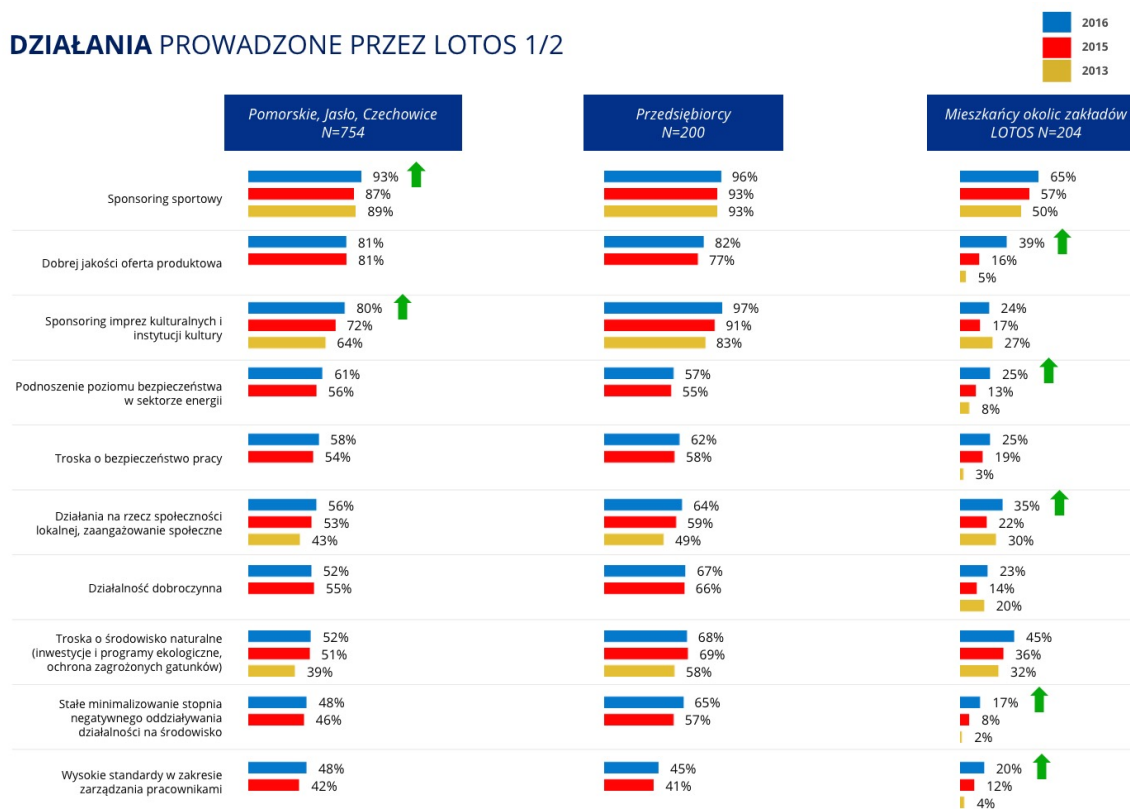
Kluczowe wskaźniki finansowe	Kluczowe wskaźniki niefinansowe
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nakłady na programy społeczne: ponad 5 mln zł ■ Wartość przekazanych darowizn przez Fundację LOTOS: 762 tys. zł ■ Kwota zebrana podczas kampanii „Pomaganie przez tankowanie”: 318 tys. zł 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba zrealizowanych przez Grupę LOTOS programów społecznych i działań podjętych w modelu współpracy międzysektorowej: 23 ■ Znajomość realizowanych przez Grupę LOTOS projektów społecznych i środowiskowych: 40% ogółu badanych ■ Ocena wpływu na otoczenie społeczne i środowiskowe wśród partnerów społecznych z którymi współpracuje Grupa LOTOS: 80% ogółu badanych

W Grupie Kapitałowej LOTOS wychodzimy z założenia, że społeczna odpowiedzialność biznesu jest przede wszystkim metodą przekuwania sukcesu firmy w sukces całego społeczeństwa. Dlatego prowadzimy działalność biznesową uwzględniając potrzeby społeczeństwa oraz wyzwania środowiskowe występujące w obszarach naszego oddziaływania. Będąc odpowiedzialnymi za poziom jakości życia wokół naszych zakładów produkcyjnych, dokładamy wszelkich starań, by był on jak najwyższy.

W celu jak najlepszego zarządzania obszarami społecznej odpowiedzialności, na początku 2016 roku przeprowadziliśmy czwarte już badanie oddziaływania naszych inicjatyw CSR, jak i wiedzy oraz stosunku do niwelowania negatywnego wpływu na środowisko naturalne wśród naszego najbliższego otoczenia, do którego przede wszystkim kierujemy nasze aktywności, jak również szerzej wśród mieszkańców województwa pomorskiego oraz powiatów bielskiego i jasielskiego, do których kierujemy obszerne projekty społeczne i środowiskowe. W badaniach otoczenia zwracamy uwagę na ocenę pozytywnych, jak i negatywnych aspektów życia blisko zakładów LOTOS. Weryfikujemy, na ile działania komunikacyjne skorelowane z naszą aktywnością CSR, przynoszą zamierzony, wymierny efekt w postaci podnoszenia świadomości z zakresu społecznej odpowiedzialności, edukacji ekologicznej i społecznej naszych adresatów. Analizujemy zainteresowanie działalnością LOTOSU, zarówno w obszarze biznesowym, sponsoringowym, jak i społecznym, by ostatecznie zapytać badanych, czy kierunki obrane przez LOTOS są właściwie, a także w jakie jeszcze powinna angażować się Spółka.

Wyniki ankiety, część 1

DZIAŁANIA PROWADZONE PRZEZ LOTOS 1/2

P6. O których z działań słyszał Pan, że prowadzi je LOTOS?

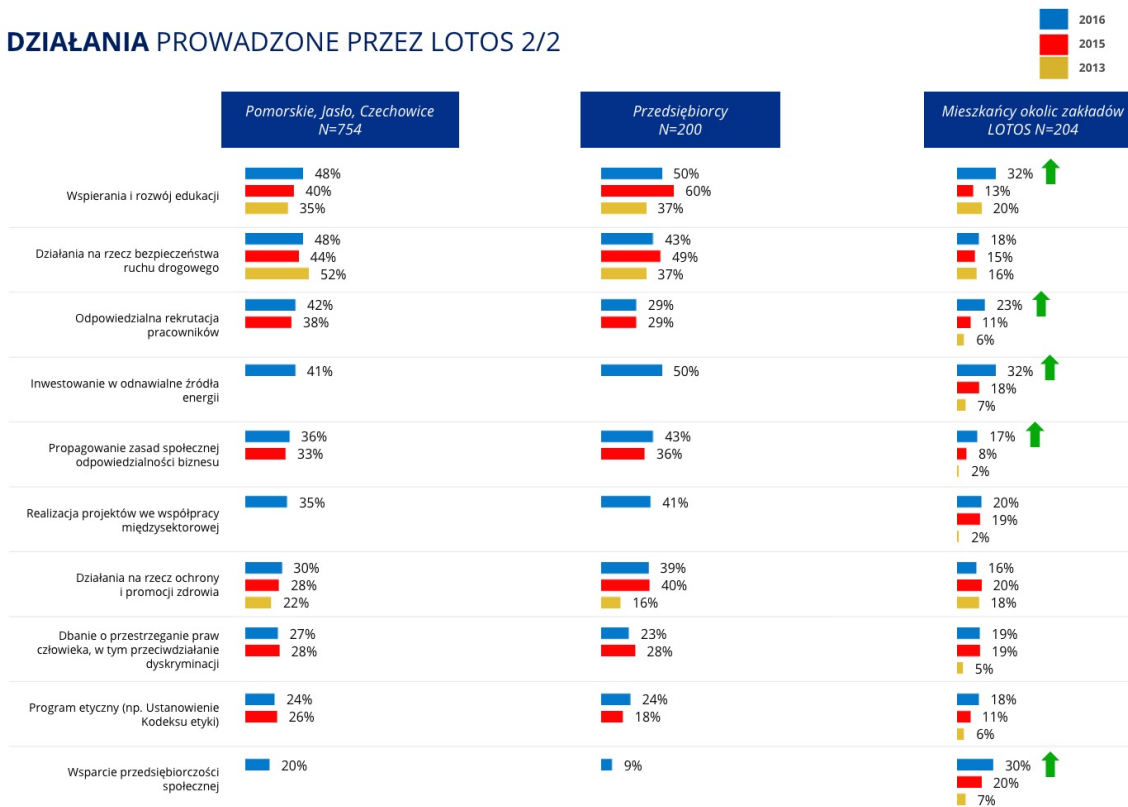
↑ różnica istotna statystycznie między wynikami w 2016 a 2015

Dane sortowane przez wyniki Pomorskie, Jasło, Czechowice 2016

Stopień świadomości, a co za tym idzie własnej oceny podejmowanych działań społecznych wzrasta w stosunku do badań z roku 2013 i 2015. Szczególnie istotne są dla naszej Spółki dane dotyczące działań społecznych wśród mieszkańców okolic zakładów LOTOS, jak również wiedza na temat minimalizowania stopnia negatywnego oddziaływania na środowisko (wzrost z 2% do 17% wśród mieszkańców z najbliższego sąsiedztwa zakładów produkcyjnych LOTOSU).

Wyniki ankiety, część 2

DZIAŁANIA PROWADZONE PRZEZ LOTOS 2/2

P6. O których z działań slyszal Pan, ze prowadzi je LOTOS?

↑ ↓ różnica istotna statystycznie między wynikami w 2016 a 2015

Dane sortowane przez wyniki Pomorskie, Jasło, Czechowice 2016

W kolejnych istotnych obszarach wiedza dotycząca realizowanych działań, jak np. propagowanie idei CSR, wsparcie podmiotów ekonomii społecznej czy wspieranie edukacji wzrosły o co najmniej 10 pkt proc. wśród sąsiedztwa rafinerii i głównych spółek na Południu Polski.

Konsultujemy także słuszność obranych przez nas kierunków działań. Na pytanie, w jakie działania powinien angażować się LOTOS na pierwszych pozycjach znajdują się te obszary, które od 2011 roku konsekwentnie wdrażamy w związku z przyjętą strategią CSR.

Wyniki ankiety, część 3

DZIAŁANIA, W KTÓRE POWINIEN ANGAŻOWAĆ SIĘ LOTOS (WSKAŹNIK TOP2 BOXES)

	Pomorskie, Jasło, Czechowice N=754			Przedsiębiorcy N=200			Mieszkańcy okolic zakładów LOTOS N=204		
	2016	2015	2013	2016	2015	2013	2016	2015	2013
Troska o środowisko naturalne, ekologia	83%	81%	78%	95%	95%	94%	61%	58%	74%
Minimalizowanie stopnia negatywnego oddziaływania działalności na środowisko	76%	75%	-	93%	96%	-	64%	63%	14%
Inwestowanie w energię odnawialną	71%	69%	62%	86%	89%	85%	61%	61%	71%
Wspieranie badań i rozwoju nauki	60%	63%	51%	85%	85%	89%	61%	63%	76%
Programy edukacji sportowej dzieci i młodzieży	60%	50%	53%	75%	80%	82%	67%	64%	70%
Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego	56%	56%	58%	64%	69%	77%	59%	62%	61%
Monitorowanie stopnia przestrzegania przez dostawców i podwykonawców zasad etycznych, społecznych i środowiskowych w ich działalności	55%	48%	-	71%	76%	-	62%	65%	15%
Wspieranie i rozwój edukacji	51%	49%	44%	68%	73%	72%	61%	58%	71%
Sponsoring sportowy	51%	51%	44%	75%	80%	85%	74%	66%	75%
Uwzględnianie kryteriów etycznych, społecznych i środowiskowych podczas doboru swoich kontrahentów	51%	44%	-	68%	74%	-	57%	57%	14%
Działania na rzecz społeczności lokalnej	50%	44%	35%	78%	80%	85%	62%	54%	66%
Działania na rzecz ochrony i promocji zdrowia	49%	48%	45%	67%	70%	62%	63%	59%	66%
Wspieranie ubogich i potrzebujących	44%	47%	49%	60%	58%	58%	61%	58%	63%
Sponsoring imprez kulturalnych i instytucji kultury	41%	43%	31%	70%	73%	76%	52%	52%	70%
Budowanie boisk przy szkołach	39%	46%	37%	46%	63%	60%	59%	56%	58%
Budowanie placów zabaw w dzielnicach	36%	40%	36%	52%	46%	49%	60%	58%	63%
Włączanie klientów stacji paliw do programów społecznych, którym patronuje firma	35%	--	-	60%	--	-	55%	41%	12%
Propagowanie zasad społecznej odpowiedzialności biznesu wśród innych firm	33%	30%	-	63%	69%	-	69%	67%	14%
Promowanie polskich artystów\kultury	30%	28%	17%	52%	46%	38%	55%	55%	62%

P15/ P16. W jakie działania powinien angażować się Pan/i zdaniem LOTOS?

Dane sortowane przez wyniki Pomorskie, Jasło, Czechowice 2016

↑ ↓ różnica istotna statystycznie między wynikami w 2016 a 2015

Nasz pośredni wpływ ekonomiczny na otoczenie

W jaki sposób wpływamy na otoczenie?

Poprzez naszą działalność biznesową oraz realizowane programy wpływamy na:

Rynek pracy

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

- Tworzymy nowe miejsca pracy oraz szanse zatrudnienia i rozwoju zawodowego. Przykładem może być Program Personel EFRA.
- Ułatwiamy start na rynku pracy poprzez tworzenie miejsc staży i praktyk oraz warsztaty dla uczniów i studentów.
- Wspieramy organy administracji państwowej i samorządowej w rozwoju rynku pracy poprzez dzielenie się dobrymi praktykami z zakresu zatrudniania.
- Kształtujemy standardy rekrutacji i selekcji, a także dzielimy się wiedzą na zewnątrz firmy, m.in. przynależąc do Koalicji Na Rzecz Przyjaznej Rekrutacji.

Zobacz więcej: [[1](#), [2](#)]

Poziom kształcenia i edukacji

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

- **Promujemy i wspieramy szkolnictwo zawodowe**, współpracujemy ze szkołami technicznymi poprzez fundowanie stypendiów naukowych dla najzdolniejszych uczniów, przyjmowanie na praktyki zawodowe do naszych spółek, doposażenie pracowni badawczych oraz dzielenie się wiedzą i współpracę dydaktyczną z naszymi specjalistami w danych dziedzinach. W ubiegłym roku ściśle współpracowaliśmy z Centrum Kształcenia Zawodowego Nr 2, gdzie kształcą się przede wszystkim przyszli technicy technologii chemicznej oraz laboranci. Spółka LOTOS Serwis realizuje ścisłą współpracę z Zespołem Szkół Łączności w Gdańsku, gdzie pracownicy prowadzą dla uczniów lekcje, a szkoła utworzyła profilową klasę związaną ze specyfiką pracy w LOTOS Serwis.
- Jesteśmy partnerem programów nakierowanych na **wyłanianie i wspieranie w rozwoju utalentowanej młodzieży**, jak w programie Zdolni z LOTOSEM, który obejmuje trzy projekty realizowane równolegle w województwie pomorskim (Zdolni z Pomorza), w Jaśle (Jasielska Liga Naukowa z LOTOSEM) oraz od 2016 roku także w Czechowicach-Dziedzicach, gdzie zlokalizowanych jest kilka spółek Grupy Kapitałowej LOTOS (Zdolni z Czechowic-Dziedzic, miasta z zapałem).

- Jesteśmy od kilku lat zaangażowani w program E(x)plory, który wyłania innowacyjne projekty interdyscyplinarne z zakresu medycyny, IT czy projektowania usług. Realizuje je młodzież gimnazjalna i ze szkół średnich, a dla wyłonionych w finale konkursu najlepszych pomysłów czekają stypendia o wartości 10 000 zł, 8 000 zł i 5 000 zł.
- Poprzez organizację wycieczek na terenie rafinerii w Gdańsku, pokazujemy młodym ludziom, którzy kształcą się kierunkowo lub też zainteresowani są procesami przerobu ropy naftowej, potencjalne przyszłe miejsce pracy. Nasi pracownicy biorą udział w konferencjach na uczelniach wyższych. Ponadto pracownicy spółki LOTOS Lab systematycznie biorą udział w wydarzeniach plenerowych skierowanych do lokalnych społeczności i prezentują podczas spotkań ciekawe eksperymenty naukowe.

Zobacz więcej: [[1](#)]

Rozwój biznesu

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

- Współpracujemy z lokalnymi dostawcami i zarządzającymi stacjami, prowadzimy dla nich szkolenia.
- Współpracujemy z podmiotami ekonomii społecznej, które świadczą dla nas usługi podczas organizacji wydarzeń, a także dostarczają produkty reklamowe, które przekazujemy naszym klientom i partnerom jako upominki świąteczne.

Zobacz więcej: [[1](#), [2](#)]

Obszarem, w którym identyfikujemy szczególnie istotny wpływ naszej działalności na otoczenie, jest rozwój lokalnego rynku pracy.

Spółka **LOTOS Petrobaltic** zatrudnia ponad 380 pracowników, którzy w ponad 70% są mieszkańcami województwa pomorskiego. Ponadto w spółce funkcjonuje program bezpłatnych praktyk, z których korzystają głównie studenci kierunków związanych z podstawową działalnością LOTOS Petrobaltic, m.in. z wydziału Wiertnictwa Nafty i Gazu Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, kierunków mechanicznych Politechniki Gdańskiej oraz wydziału Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego. Zdobyte dzięki temu doświadczenia mogą być przydatne w późniejszej pracy zawodowej.

Zwiększając w 2015 roku liczbę stacji paliw, spółka **LOTOS Paliwa** przyczyniła się do wzrostu zatrudnienia. Na stacjach własnych, pracownicy są zatrudniani przez zarządzającego stacją, a na stacjach partnerskich przez partnera, który je prowadzi. Średnio na stacjach LOTOS kategorii premium zatrudnionych jest 11 osób, na stacjach ekonomicznych 8 osób. W 2015 roku na stacjach własnych nowe miejsce pracy znalazło 248 osób, a na koniec roku na wszystkich stacjach paliw zatrudnialiśmy 2844 pracowników. Dla pracowników stacji organizowane są szkolenia podnoszące kwalifikacje.

W 2015 roku spółka **LOTOS Kolej** zatrudniła 139 nowych pracowników. Ponadto 20 osób odbyło praktyki w spółce, 6 wzięło udział w Programie Absolwent, zaś 2 w stażu wakacyjnym. Spośród tych osób 5 znalazło zatrudnienie w LOTOS Kolej.

Nasza Strategia CSR

Odpowiedzialne podejście Grupy Kapitałowej LOTOS do prowadzenia działalności przynosi wymierne efekty. Jest to możliwe dzięki jasno określonym celom długoterminowym ujętym w naszej strategii społecznej odpowiedzialności, ściśle skorelowanej ze strategią biznesową spółki.

Podejmowane przez Grupę Kapitałową LOTOS działania w dziedzinie społecznej, gospodarczej, relacji z kluczowymi interesariuszami oraz ładu korporacyjnego, w szczególności odnoszą się do:

- przestrzegania norm prawnych i etycznych,
- zwiększania pozytywnego wkładu w rozwój społeczny,
- minimalizowania negatywnych skutków działalności i ograniczania ryzyka z tym związanego,
- maksymalizacji szans na zrównoważony rozwój organizacji w długim czasie.

Kluczowe obszary zaangażowania społecznego:

- **wyrównywanie różnic społecznych oraz wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży** – do których kierowane są programy społeczno-edukacyjne oraz szereg projektów sportowo-społecznych, których celem jest wsparcie rozwoju utalentowanej młodzieży oraz takiej, która ma utrudniony start w przyszłość.
- **bezpieczeństwo w ruchu drogowym** – na które Grupa Kapitałowa LOTOS oddziałuje zarówno jakością produktów, jak i kompleksowymi programami edukacyjnymi.
- **ochrona środowiska i ekologia** – zwłaszcza w obszarze ochrony bioróżnorodności Morza Bałtyckiego, z uwagi na nadmorskie położenie gdańskiej rafinerii oraz w odniesieniu do cennych przyrodniczo terenów podlegających pod obszary NATURA 2000, znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie spółki.

W 2015 roku rozpoczęliśmy prace nad nową strategią CSR, która będzie wsparciem do realizacji działań związanych z nową perspektywą biznesową.

[Więcej informacji o Strategii biznesowej](#)

[Więcej informacji o Strategii CSR](#)

Wsparcie, które przynosi efekty

Realizowane przez Grupę Kapitałową LOTOS programy i akcje społeczne wynikają ze zdiagnozowanych potrzeb lokalnych społeczności, a wiele z nich odbywa się w ścisłych partnerstwach międzysektorowych. Wiedzę zdobywamy zarówno poprzez badania respondentów realizowane na grupie ponad 1000 osób reprezentujących mieszkańców regionów, w których prowadzimy działalność biznesową, a także z okolic zakładów produkcyjnych Grupy Kapitałowej LOTOS. Co roku przygotowujemy ankietę ewaluacyjną kierowaną do naszych stałych partnerów społecznych, aby ocenili nas pod względem dialogu, jakości współpracy i otwartości na komunikację. Obok pytań o jakość współpracy, zarówno z Grupą LOTOS jak i [Fundacją LOTOS](#), w którym ponad 90% badanych odpowiedziało dobrze lub bardzo dobrze, pytamy także o realizację celu, który jest determinantem naszej strategii CSR. Na pytanie: Czy według Pani/Pana opinii Grupa LOTOS poprzez podejmowane działania przyczynia się do trwałego rozwiązywania problemów społecznych i środowiskowych istotnych dla otoczenia lokalnego? 81% ankietowanych odpowiedziało zdecydowanie tak oraz tak.

Diagnoza społeczna odbywa się w oparciu o schematy spotkań z partnerami społecznymi, z którymi współpracuje Spółka, jak również poprzez uczestnictwo w konsultacjach, grupach roboczych i konferencjach z udziałem różnorodnych podmiotów z sektorów: samorządowego, biznesowego i pozarządowego. Flagowym projektem, w wyniku którego dochodzi do nawiązywania kolejnych partnerstw i realizacji projektów z zakresu m.in. przedsiębiorczości społecznej czy wspierania inicjatyw lokalnych jest **Forum Inicjowania Rozwoju**.

Realizując Strategię Społecznej Odpowiedzialności w latach 2012–2015 w obszarze integracji z otoczeniem lokalnym skoncentrowaliśmy się na zapewnieniu przychylności społeczności lokalnych oraz wzmocnieniu reputacji przedsiębiorstwa społecznie zaangażowanego. Nasze cele osiągnęliśmy podejmując działania przyczyniające się do trwałego rozwiązywania problemów społecznych i środowiskowych. Pozytywne efekty naszych działań widoczne są zarówno w skali ogólnopolskiej, jak i regionów, w których działamy, czyli głównie w województwie pomorskim oraz powiatach: bielskim i jasielskim.

Szcześliwa trzynastka LOTOSU

Grupa LOTOS jako partner strategiczny [Forum Odpowiedzialnego Biznesu](#) zgłasza swoje projekty do raportu „Odpowiedzialny biznes w Polsce. Dobre praktyki”. W jego edycji z 2015 roku znalazło się aż 13 dobrych praktyk naszej spółki.

Jak mierzymy efektywność naszego wsparcia?

W przypadku każdego realizowanego działania, niezależnie czy ma on charakter długofalowy, czy jest jednodniowym wydarzeniem skierowanym do konkretnej grupy społecznej, prowadzimy analizę efektywności społecznej. Sprawdzamy w ten sposób, czy dana inicjatywa wnosi pozytywny wkład w rozwiązywanie problemów społecznych i środowiskowych.

W ramach realizowanych projektów z zakresu edukacji dzieci i młodzieży weryfikujemy ilość uczniów przystępujących do projektów oraz ilość nagradzanych w zewnętrznych konkursach uczestników. W wielu działaniach prowadzimy ankiety ewaluacyjne, które odzwierciedlają poziom satysfakcji uczestników z proponowanej oferty oraz zbieramy ewentualne uwagi dotyczące przyszłych założeń i uwzględniamy je w przyszłości. Oprócz frekwencji we wszystkich akcjach i programach, część naszych partnerów dostarcza nam informacji o dalszej edukacji wychowanków programu. Dodatkowo wyniki ogólnopolskich badań dostarczają nam wiedzy dotyczącej celowości danego problemu społecznego – np. Krajowe Centrum Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dostarcza wyników badań z zakresu wypadkowości na drogach spowodowanych błędnym lub brakiem zapinania pasów i montowania fotelików do przewożenia dzieci. Na tej podstawie inspekcje wśród kierowców i intensyfikacja działań edukacyjnych jest analizowana w zależności od wyników badań.

Oprócz społecznej efektywności, w przypadku realizowanych w ramach programów kampanii medialnych i informacyjnych, mierzymy zasięg oraz dotarcie do potencjalnego odbiorcy, którego nasz film edukacyjny, artykuł czy plakat może wyedukować w zakresie np. bioróżnorodności Morza Bałtyckiego i jego czynnej ochrony.

Jednym ze wskaźników efektywności działań społecznych jest liczba wejść unikatowych użytkowników (pojedynczy numeru komputera IP) na strony internetowe naszych akcji i programów.

Liczba odsłon na internetowych stronach akcji Grupy Kapitałowej LOTOS w 2015 roku:

- www.kierunekbaltyk.pl – 152 tys. użytkowników i 514 tys. odsłon; profil „Kierunek Bałtyk” na Facebooku 56 tys. użytkowników;
- profil na Facebooku „[Emocje do pełna](#)” – 130 tys. użytkowników;
- www.sledzfoki.pl – 90 tys. użytkowników i 271 tys. odsłon;
- www.sokoly.lotos.pl – 40 tys. użytkowników i 150 tys. odsłon;
- www.pilkalotos.pl – 17 tys. użytkowników i 43 tys. odsłon;
- www.lotocup.pl – 2 tys. użytkowników i 4 tys. odsłon.

Kluczowe obszary działań społecznych Grupy Kapitałowej LOTOS

Wyrównywanie różnic społecznych

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Wśród obszarów w których realizujemy projekty społeczne znajduje się wyrównywanie społecznych szans z nakierowaniem na edukację dzieci i młodzieży. O wyborze projektów decyduje ich skuteczność i adekwatność do potrzeb i rzeczywistych problemów. Ich rozeznanie zawdzięczamy bliskości i dobrym relacjom z lokalnymi społecznościami oraz partnerami społecznymi w otoczeniu naszych zakładów.

Nasze flagowe projekty

Angażujemy naszych klientów w "Pomaganie przez tankowanie"

W listopadzie 2015 roku spółka LOTOS Paliwa zainicjowała pierwszą w swojej historii, a także w branży paliwowej kampanię pro-sprzedażową, łączącą w sobie elementy kampanii charytatywnej oraz wizerunkowej pod nazwą „Pomaganie przez tankowanie”. Projekt zrealizowany wspólnie z Grupą LOTOS oraz Fundacją LOTOS był pierwszą akcją z zakresu marketingu zaangażowanego społecznie w branży paliwowej zorganizowaną na tak dużą skalę. Głównym elementem kampanii było zachęcenie kierowców do tankowania na stacjach LOTOS oraz LOTOS Optima, gdyż każdy litr zatankowanego paliwa oznaczał pomoc w zebraniu środków na Fundację LOTOS.

Współpracując przy kampanii udowodniliśmy, iż działania biznesowe można skutecznie połączyć z działaniami marketingowymi i społecznymi, pomagając tym najbardziej potrzebującym. To przełomowe wydarzenie było nowym etapem w realizowanej przez Grupę Kapitałową LOTOS długofalowej strategii społecznej odpowiedzialności biznesu.

Cel, który sobie postawiliśmy

Obok celu sprzedażowego, pragnęliśmy realnie wesprzeć realizację pasji i marzeń podopiecznych partnerów społecznych, z którymi długofalowo współpracuje Fundacja LOTOS.

Komu pomogliśmy?

- [Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej](#)
Zebrane środki w kwocie 218 388 zł wsparły wyjazd 20 podopiecznych na ferie zimowe oraz remonty pięciu tzw. mieszkań wspieranych, w których zamieszkują usamodzielniający się wychowankowie Domów dla Dzieci.
- Inicjatywa „[Osiedle Sitowie](#)” prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku
Dzięki 100 tys. zł udało się spełnić marzenia 14 podopiecznych projektu „Osiedle Sitowie” Zakupiliśmy zabawki, rowery, komputery oraz bony do zrealizowania w sklepach odzieżowych i księgarniach. Zebrane pieniądze pozwoliły także na m.in. na sfinansowanie kursów na prawo jazdy nauki walki judo i zajęcia taneczne starszych wychowanków. Wsparliśmy ponadto doposażenie mieszkań zamieszkiwanych przez podopiecznych projektu „Osiedle Sitowie”.

Jak zebraliśmy pieniądze?

W dniach od 16 listopada - 5 grudnia 2015 roku zakup każdego litra paliwa ON Dynamic oraz PB98 Dynamic na stacjach LOTOS oraz LOTOS Optima wzbogacał konto Fundacji LOTOS o 1 grosz. Zatankowanie litra ON, PB95, PB98 oraz LPG powiększało stan konta o 0,5 grosza. Ambasadorem akcji został kierowca rajdowy Robert Kubica. Dodatkowo akcji swojego wsparcia udzielili inni znani sportowcy zachęcając do pomagania poprzez tankowanie (m.in. Kamil Stoch, Piotr Żyła, Kajetan Kajetanowicz, Sebastian Miła, Piotr Gacek, Mateusz Mika, Robert Lewandowski). Całość akcji została wsparta kampanią radiową, telewizyjną oraz szeregiem materiałów wsparcia sprzedaży BTL na stacjach LOTOS. To, co wyróżniało tę kampanię spośród innych, to fakt wykorzystania niestandardowych nośników komunikacji na wszystkich stacjach paliw LOTOS oraz LOTOS Optima - liczników informujących o tym, ile aktualnie udało się zebrać pieniędzy.

Co jeszcze zrobiliśmy?

Drugim etapem kampanii była rozpoczęta 7 grudnia 2015 roku loteria pod nazwą „Wygrywanie przez tankowanie”. W ten sposób LOTOS Paliwa chciała podziękować aktywnym klientom za to, że przyczyniali się do zwiększenia puli środków przeznaczonych na realizację dziecięcych marzeń. W specjalnie przygotowanej loterii, na antenie radia RMF FM co godzinę odbywało się losowanie, w którym do wygrania było 500 zł.

Efekt biznesowy

Kampania „Pomaganie/Wygrywanie przez tankowanie”, obok zrealizowania społecznie cennych inicjatyw naszych partnerów społecznych była znakomitym sukcesem sprzedażowym. W trakcie jej trwania zanotowaliśmy dwucyfrowy wzrost sprzedaży paliw względem poprzedniego roku.

Więcej na temat kampanii „Pomaganie przez tankowanie”: [\(1, 2\)](#)

Z troską o utalentowanych

„Zdolni z LOTOSEM” to program, w którym wspieramy rozwój i edukację dzieci i młodzieży w regionach, gdzie działają spółki Grupy Kapitałowej LOTOS. Jest on naszą odpowiedzią na potrzebę większego wsparcia uczniów uzdolnionych w systemie polskiej edukacji. W województwie pomorskim realizujemy projekt pod nazwą „Zdolni z Pomorza” z Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, a w powiecie jasielskim „Jasielską Liga Naukowa z LOTOSEM” z miastem Jasło. Program skierowany jest zarówno do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, jak i przedszkoli.

W roku szkolnym 2014/2015 w ramach „Jasielskiej Ligii Naukowej z LOTOSEM” zorganizowanych zostało 131 zespołów ligowych. Udział w nich wzięło udział ponad 500 uczniów i 60 nauczycieli. W ramach programu „Zdolni z Pomorzem” odbyły się zajęcia doskonaląco-rozwojowe dla 1 332 uczniów z województwa pomorskiego. W 2016 roku do „Zdolni z LOTOSEM” włączony został kolejny projekt skierowany do uczniów utalentowanych, tym razem z regionu Czechowic – Dziedzic, trzeciej lokalizacji, kluczowej z punktu widzenia współpracy ze społecznościami lokalnymi Grupy Kapitałowej LOTOS. „Zdolni z Czechowic-Dziedzic, miasta z zapałem”. Celem inicjatywy jest wzmocnienie systemowych działań na rzecz opieki nad uczniem zdolnym w szkołach podstawowych i gimnazjach a w szczególności ich identyfikacja, wsparcie działań środowisk nauczycielskich, kształtowanie myślenia naukowego oraz promocja wykorzystania metody projektowej w edukacji. W ramach programu 92 uczniów szkół podstawowych i gimnazjów będzie realizować pod opieką 18 nauczycieli projekty naukowe i badawcze, które zostaną poddane specjalistycznej ocenie i nagrodzone przez Burmistrza Gminy Czechowice-Dziedzice oraz Grupę LOTOS. Bezpośrednią opiekę partnerską nad programem sprawować będzie spółka LOTOS Terminale. Więcej o programie:

[Więcej o programie "Zdolni z Pomorza"](#)

[Więcej o programie „Zdolni z LOTOSEM”](#)

E(x)plory

Fundacja Zaawansowanych Technologii od pięciu lat z powodzeniem realizuje Program E(x)plory, będący unikalną inicjatywą kreującą i promującą kulturę naukową oraz innowacje w Polsce i na świecie. Główną ideą E(x)plory jest wspieranie zdolnych naukowców w realizacji innowacyjnych projektów oraz rozwijanie dobrych praktyk firm, organizacji i instytucji w obszarze innowacji i nowych technologii, poszerzanie współpracy z młodymi talentami oraz budowanie i wzmacnianie naukowej ciekawości wśród lokalnej społeczności.

Program składa się z kilku modułów, które tworzą program E(x)plory. Należą do nich:

- Konkurs naukowy E(X)plory – roczny zasięg to ok. 2 mln uczniów. W efekcie każdego roku pozyskiwanych jest do konkursu ok. 150-200 zgłoszeń. Konkurs składa się z etapów: regionalnych oraz finałowego, krajowego, który jest zwieńczeniem programu. W ocenie projektów konkursowych bierze udział ponad 50 jurorów (pracowników naukowych i menadżerów), reprezentujących najbardziej prestiżowe uczelnie i instytucje naukowe oraz innowacyjne firmy z całej Polski.
- Regionalne Festiwale Naukowe – każdego roku bierze w nich udział ponad 2 tys. uczestników, głównie uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W trakcie festiwali odbywają się otwarte warsztaty i pokazy dla dzieci i młodzieży.
- Wydarzenie finałowe – Gdynia E(x)plory Week – wielkie święto nauki i innowacji dla ponad 3 tys. uczniów. Podczas wydarzenia finałowego odbywa się Krajowy Finał Konkursu Naukowego oraz Kongres E(x)plory i Innowacje dla przedstawicieli biznesu i nauki.
- Wyjazdy laureatów na konkursy międzynarodowe – np. Intel ISEF w USA, INESPO w Holandii. W 2015 roku zostało w ramach programu wysłanych na konkursy 11 laureatów.
- Program stażowy dla młodzieży: Fundacja organizuje staże na prestiżowych uczelniach w Polsce, w których w 2015 roku wzięło udział 18 uczniów.

Dobry Sąsiad

To ogólna nazwa dla wielu działań, czasem bardzo punktowych i rozproszonych, ale połączonych jedną zasadniczą cechą: są skierowane do społeczności zamieszkujących najbliższe sąsiedztwo Grupy LOTOS. Większość aktywności oscyluje wokół kierunków zdefiniowanych w naszej strategii, a więc wyrównywanie szans społecznych, bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz ekologia i ochrona środowiska.

W ramach programu:

- wspieramy festyny rodzinne, imprezy sportowe, kolonie letnie itp.,
- wspieramy działania edukacyjne w zakresie ekologii i bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- informujemy mieszkańców w kierunku zrozumienia specyfiki zakładu i przekonania, że rafineria Grupy LOTOS, to zakład posiadający najnowocześniejsze zabezpieczenia ekologiczne,
- wspieramy organizacje oraz instytucje pożytku publicznego ze szczególnym uwzględnieniem tych które działają na rzecz dobra dzieci i młodzieży,
- organizujemy Dzień Dziecka oraz Mikołajki dla dzieci z najbliższego otoczenia,
- wspieramy przedsięwzięcia społeczne, inwestycje rzeczowe, bądź remontowe instytucji oświatowych.

Dzień Dziecka w LOTOS Kolej

W 2015 roku odbył się Dzień Techniki Kolejowej z okazji Dnia Dziecka współorganizowany przez Grupę LOTOS oraz spółkę LOTOS Kolej. W ubiegłych latach spółka LOTOS Kolej organizowała Dni Techniki Kolejowej we współpracy z SKM Trójmiasto, a także z PKP Energetyka, PKP InterCity, które skupiało pasjonatów kolei, pracowników spółki oraz społeczność lokalną.

Niezależnie Grupa LOTOS organizowała wydarzenie z okazji Dnia Dziecka, w ramach działań społecznych dla mieszkańców wybranej dzielnicy znajdującej się w najbliższym sąsiedztwie, zgodnie z założeniami programu „Dobry Sąsiad”. Po przeanalizowaniu, zarówno LOTOS Kolej jak i Grupa LOTOS uznały, iż możliwe jest zorganizowanie jednego wydarzenia przeznaczonego dla wszystkich adresatów obu wydarzeń. Wydarzenie skupiło ponad 3 tys. osób: pracowników z rodzinami całej Grupy Kapitałowej, dzieci z okolicznych dzielnic: Olszynki, Rudnik, Przejazdowa, dzieci ze szkoły oraz przedszkola LEONARDO oraz dzieci z parafii pw. Matki Boskiej Bolesnej w Gdańsku.

Wydarzenie miało na celu zaprezentowanie Grupy LOTOS jako firmy odpowiedzialnej społecznie zgodnie z przyjętą strategią CSR, LOTOS Kolej przyjaznej środowisku naturalnemu, przestrzegającej najwyższych standardów - nowoczesne lokomotywy, hermetyczne czyszczenie cystern kolejowych, spółka dbająca o ochronę środowiska.

Założeniem tematycznym było przedstawienie dzieciom codziennej pracy nowoczesnej spółki, jaką jest LOTOS Kolej w przystępny i atrakcyjny sposób, pokazanie miejsc na co dzień niedostępnych takich jak: Centrum Zarządzania Przewozami, Nastawnia, Lokomotywnia, Instalacja Czyszczeń Cystern Kolejowych. Dla uczestników przygotowano wiele atrakcji m.in.: przejażdżki drezynami, lokomotywami, konkursy na scenie. Nie zabrakło zabaw związanych z obszarami wspieranymi przez Grupę LOTOS tj.: mecze piłki nożnej na profesjonalnym boisku oraz bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Korzystając z okazji zapytaliśmy uczestników jak oceniają wydarzenie. 91% ankietowanych było bardzo zadowolonych z organizacji i dostępnych atrakcji, 70 % respondentów potrafiła spontanicznie wymienić kilka obszarów i nazwy programów społecznych, które realizuje Grupa LOTOS: Mistrzowie w pasach, Kierunek Bałtyk czy fundowanie stypendiów dla uczniów.

Dobry klimat do współpracy

Grupa LOTOS współpracuje z **Fundacją Inicjowania Rozwoju UP „Foundation”** przy flagowym programie z zakresu współpracy międzysektorowej Forum Inicjowania Rozwoju (FIR). Misją organizacji, która powstała z inicjatywy ludzi dostrzegających potrzebę zmian społeczno-gospodarczych na Pomorzu, jest inicjowanie i wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego, przy wykorzystaniu potencjału płynącego ze współpracy międzysektorowej. Od 2014 roku Grupa LOTOS jest także partnerem generalnym Funduszu Grantowego FIR, w ramach którego o wsparcie mogą ubiegać się partnerstwa łączące sektory: publiczny, prywatny oraz pozarządowy. Na granty w roku 2015 wydano 240 tys. zł przyznane 9 projektom międzysektorowym z zakresu przedsiębiorczości społecznej, aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem, propagowanie zasad prospoportowych i kultury zdrowego odżywiania. Maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 25 tys. zł. Kapituła konkursowa złożona z przedstawicieli świata biznesu, samorządu oraz organizacji pozarządowych wyłoniła w I edycji konkursu 5 inicjatyw, oraz 4 w II turze konkursu.

[Więcej na temat FIR](#)

Odpowiedzialni wygrywają granty

W 2015 roku Grupa LOTOS wyłoniła laureatów drugiej edycji konkursu grantowego „Odpowiedzialnie z LOTOSEM”; skierowanego do organizacji studenckich zrzeszonych w sieci ENACTUS Poland. Jego celem było wsparcie ciekawych projektów wpisujących się w założenia strategii CSR Grupy LOTOS z zakresu obszaru społecznego, ekologicznego lub bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Druga edycja objęła koła i organizacje studenckie zarejestrowane w Polsce, a obszary jakich dotyczyły projekty nie musiały ograniczać się do regionów, w których Grupa LOTOS realizuje strategię społecznej odpowiedzialności biznesu. Grant dla zwycięzców to 10 tys. zł.

[Więcej o programie „Odpowiedzialnie z LOTOSEM”](#)

[Więcej informacji o sieci ENACTUS](#)

Udział strażaków z Grupy LOTOS Straż w akcjach ratowniczych na terenie Gdańska

Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza LOTOS Straż uczestniczy na wezwanie Państwowej Straży Pożarnej w działaniach ratowniczych poza terenem rafinerii Grupy LOTOS – w 2015 r. strażacy uczestniczyli w akcji ratowniczej w Gdańsku Śródmieściu polegającej na zdejmowaniu z dźwigu rannego operatora, a także brali udział w działaniach ratowniczych po wypadku dwóch samochodów osobowych na drodze krajowej S7 przy wjeździe do Grupy LOTOS.

Ponadto, Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza LOTOS Straż angażuje się w propagowanie ochrony przeciwpożarowej wśród społeczności lokalnej podczas festynu Żuławski Tulipan w Pruszczu Gdańskim oraz rokrocznie strażacy-płetwonurkowie biorą udział w sprzątnięciu Bałtyku.

[Więcej o pozostałych działaniach podejmowanych na rzecz społeczności lokalnych](#)

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Wysoki poziom zagrożeń w ruchu drogowym jest poważnym problemem społecznym nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Świadomi istoty wynikających z tego faktu konsekwencji, od ponad dekady realizujemy własne programy społeczno-edukacyjne oraz wspieramy liczne inicjatywy w zakresie propagowania bezpieczeństwa na polskich drogach.

Mistrzowie w pasach

W 2015 roku na terenie całego kraju Grupa LOTOS z Krajowym Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego realizowała drugą edycję programu „LOTOS – Mistrzowie w pasach”. Ambasadorem cyklu akcji jest kierowca rajdowy LOTOS Rally Team, który w 2015 zdobył tytuł Mistrza Europy w rajdach samochodowych. Program ma na celu działania prewencyjne i edukacyjne w zakresie poprawnego, bezpiecznego zapinania pasów oraz doboru i montażu fotelików do przewożenia dzieci. Podczas specjalnych PIT STOP-ów, które w większości zorganizowane były na terenie stacji paliw LOTOS, eksperci dotarli z indywidualnymi instruktażami do ponad 3500 Polaków. Ponadto nasze działania objęły, m.in. trzy seminaria „Bezpiecznie – chce się żyć” oraz lekcje bezpieczeństwa w trzech szkołach podstawowych. Więcej o programie: [„LOTOS – Mistrzowie w pasach”](#).

LOTOS Geonafta:

Spółka wyremontowała 11,3 km dróg lokalnych łączących jej zakłady.
Koszt inwestycji to niemal 4,2 tys. euro.

Ochrona środowiska i ekologia

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Nasze kompetencje w zakresie ekologii realizujemy zwłaszcza w obszarze ochrony bioróżnorodności Morza Bałtyckiego. Wynika to przede wszystkim z nadmorskiego położenia rafinerii Grupy LOTOS. Przykładamy także znaczną wagę do podnoszenia świadomości ekologicznej naszych pracowników.

Flagowym projektem w tym obszarze jest „Kierunek Bałtyk”. Partnerami tej inicjatywy są organizacje zajmujące się badaniami naukowymi dotyczącymi ochrony środowiska, czynną ochroną przyrody oraz edukacją ekologiczną. Nasze wspólne działania dotyczą najbliższych okolic gdańskiej rafinerii, a więc cennych przyrodniczo terenów, znajdujących się w okolicy zakładów gatunków zwierząt, różnorodności biologicznej fauny i flory morskiej.

Kierunek Bałtyk

Od 2009 roku Spółka współpracuje z Fundacją Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego i Stacją Morską Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego w Helu realizując program występujący do 2014 roku pod nazwą „LOTOS pomaga bałtyckiej przyrodzie” a od ubiegłego roku już jako „Kierunek Bałtyk”. Wspólnie pracujemy nad tym, aby zahamować proces wymierania najbardziej zagrożonych gatunków fauny morskiej żyjącej w Morzu Bałtyckim. Nasze działania skupiają się przede wszystkim na morświnach zwanych bałtyckimi kuzynami delfina (jego aktualna liczba jest szacowana na około 100 sztuk). Współpraca, poza działaniami chroniącymi zagrożone gatunki, obejmuje również edukację i propagowanie wiedzy na temat różnorodności biologicznej Bałtyku.

„Chronimy NATURĘ na Wyspie Sobieszewskiej”

Od 2010 roku w partnerstwie ze Stacją Ornitologiczną MiIZ PAN, Grupą Badawczą Ptaków Wodnych KULING oraz Stowarzyszeniem Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej spółka realizuje program „Chronimy NATURĘ na Wyspie Sobieszewskiej”. Projekt zakłada kompleksowe działania na Wyspie Sobieszewskiej, szczególnie w Rezerwacie Mewia Łacha, w zakresie zachowania naturalnych walorów środowiskowych oraz edukacji ekologicznej w duchu poszanowania i poznania środowiska naturalnego. Efektem programu jest m.in. wybudowanie infrastruktury turystycznej, w tym stworzenie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej w Rezerwacie Mewia Łacha, pozwalającej zminimalizować zagrożenia dla zamieszkujących tam ptaków.

Grupa LOTOS zainicjowała akcję „Kup focę śledzia”. Wszyscy chętni mogą sfinansować posiłek dla jednej bądź kilku fok poprzez wpłacenie wybranej kwoty za pośrednictwem platformy [„Kierunek Bałtyk”](#).

[Zobacz więcej na facebook](#)

[Więcej o programie "LOTOS pomaga bałtyckiej przyrodzie"](#)

Programy społeczno-sportowe skierowane do dzieci i młodzieży

Programy społeczne, które realizujemy, nie ograniczają się do trzech priorytetowych obszarów, jakimi są: wyrównywanie różnic społecznych, bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz ochrona środowiska. Wśród podejmowanych przez nas inicjatyw, znaczący udział mają działania związane z propagowaniem zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży. Dużą wagę przykładamy do wspierania młodych sportowych talentów.

Flagowe projekty:

Szukamy Następców Mistrza

Ze skoczni na szczyt

Przy wsparciu Polskiego Związku Narciarskiego od 2004 roku prowadzimy Narodowy Program Rozwoju Skoków Narciarskich „Szukamy Następców Mistrza”, w którym wspieramy najzdolniejszych młodych skoczków. Jest to największe sportowo-społeczne przedsięwzięcie w historii polskiego narciarstwa. Nieprzerwanie od 2005 roku organizujemy w ramach programu zawody z cyklu LOTOS CUP na skoczniach w Zagórz, Zakopanem, Wiśle i Szczyrku. Jesteśmy fundatorem sprzętu sportowego dla klubów prowadzących młodzieżowe sekcje skoków narciarskich. Od 2004 r. najzdolniejszym, młodym skoczkom z dziewiętnastu klubów całej Polski zostało wręczonych między innymi: 261 kompletów nart z wiązaniami, 237 kombinezonów, 100 kasków i 210 par butów skokowych. Przekazując klubom profesjonalny sprzęt sportowy, program dał możliwość pełnego szkolenia najmłodszych grup wiekowych. Po zakończeniu cyklu zawodów LOTOS Cup co roku fundowane są stypendia i nagrody dla najlepszych młodych skoczków, którzy zwyciężyli w klasyfikacji generalnej całego turnieju.

[Więcej o programie „Szukamy Następców Mistrza”](#)

Program Piłkarska Przyszłość z LOTOSEM

Futbol w atmosferze fair play

Piłkarska Przyszłość z LOTOSEM (nazwa obowiązująca do końca 2015 roku to Biało-zielona przyszłość z LOTOSEM) to program upowszechniania piłki nożnej wśród najmłodszych mieszkańców Pomorza, który realizujemy wspólnie z Akademią Piłkarską Lechii Gdańsk (APLG). W ramach programu funkcjonuje 14 ośrodków współpracujących z APLG jako kluby partnerskie oraz kluby patronackie. Obejmuje on m.in. wspólny program szkoleniowy dla wszystkich ośrodków, szkolenia dla trenerów, zakup sprzętu treningowego i sportowego, wspólne wyjazdy na obozy, stypendia sportowe zarówno dla najzdolniejszych zawodników jak i tych, w trudnej sytuacji materialnej. Aktualnie metodycznym i wieloletnim treningiem objętych jest ponad 3 000 dzieci, które uprawiają piłkę nożną wyczynowo, startując na co dzień w rozgrywkach organizowanych przez Okręgowe Związki Piłki Nożnej. Docelowo zawodnicy APLG mają zasilać młodzieżowe reprezentacje Polski oraz zawodowe kluby piłkarskie.

[Więcej o programie „Piłkarska Przyszłość z LOTOSEM”](#)

Sponsoring wydarzeń kulturalnych

Nasze zaangażowanie w rozwój kultury i sztuki przejawia się we wspieraniu przede wszystkim tych instytucji i wydarzeń kulturalnych realizowanych w regionach, gdzie prowadzimy działalność - w województwie pomorskim oraz powiatach bielskim i jasielskim. Współpracujemy przy realizacji projektów długofalowych mających wymiar społeczny. Doceniamy również działania, dzięki którym regiony zwiększają swój potencjał i atrakcyjność pod względem oferty kulturalnej w skali całego kraju.

Flagowe projekty w obszarze sponsoringu kultury realizowane przez Grupę LOTOS w 2015 roku:

Jazzowe klimaty

W 2015 roku odbył się [17. LOTOS Jazz Festival Bielska Zadymka Jazzowa](#). To najważniejszy festiwal jazzowy na południu Polski, z którym współpracujemy jako sponsor tytularny. Imprezie, która przyciąga melomanów z Polski i za granicę, od blisko dziesięciu lat towarzyszy konkurs skierowany do młodych muzyków jazzowych, którego główną nagrodą jest nagranie, wydanie i promocja debiutanckiej płyty.

Na wielkiej scenie

Grupa LOTOS wspiera organizowany od 1997 roku [Festiwal Szekspirowski](#) w Gdańsku. Wydarzenie to jest jedną z największych międzynarodowych imprez teatralnych w Europie. Od wielu lat w ramach festiwalu organizowany jest też bogaty program edukacyjny „Letniej Akademii Szekspirowskiej” kierowany do młodzieży z Polski i zagranicą. Umożliwia jej w ten sposób kontakt z teatrem na najwyższym światowym poziomie oraz spotkania z jego twórcami.

Festiwal Polskiego Radia i Telewizji Polskiej „Dwa Teatry”

Wydarzenie organizowane przez TVP. Ma niekomercyjny charakter i dostępne jest dla szerokiego grona odbiorców, dając możliwość bezpłatnego uczestniczenia w spektaklach i spotkaniach z gwiazdami polskiej sceny. Festiwal jest unikatowym w skali europejskiej przeglądem teatralnej twórczości mediów publicznych, połączonym z konkursem spektakli Teatru Telewizji i słuchowisk Teatru Polskiego Radia promujących polską kulturę. W ramach Festiwalu prezentowane są spektakle i słuchowiska, które poddawane są ocenie jury. Uczestnicy mają okazję zapoznać się z dorobkiem twórczym teatru radia i telewizji, tj. przedstawień i słuchowisk zgłoszonych do konkursu. W programie odbywają się spektakle na żywo, koncerty oraz panele dyskusyjne z twórcami.

Powołaliśmy Fundację LOTOS

Powołaliśmy Fundację LOTOS

W Grupie Kapitałowej LOTOS dużą wagę przykładamy do skuteczności i efektywności naszych działań. Zasadą tą kierujemy się nie tylko rozwijając naszą firmą, ale także podejmując inicjatywy ukierunkowane na otoczenie. Dlatego w czerwcu 2015 roku powołaliśmy Fundację LOTOS, której zadaniem jest zarządzanie polityką dobroczynną firmy. Działanie to miało na celu profesjonalizację oraz rozwój działalności dobroczynnej i społecznej firmy, wsparcie realizacji strategii CSR oraz działalności biznesowej, a także uzyskanie większego zaangażowania pracowników w sprawy społeczne.

Misja Fundacji LOTOS:

wszechstronna działalność społeczna wnosząca pozytywny wkład w rozwój otoczenia społecznego i przyrodniczego.

Cele Fundacji LOTOS:

wspieranie inicjatyw, które wpływają na rozwój infrastruktury i przynoszą korzyści społecznościom lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem regionów, gdzie prowadzona jest działalność spółek należących do Grupy Kapitałowej LOTOS.

Zgodnie z określonymi na podstawie badań oczekiwaniami odnośnie preferowanych kierunków prowadzenia działalności dobroczynnej, działalność Fundacji koncentruje się na **obszarze ekologii i ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem Morza Bałtyckiego oraz wyrównywaniu różnic społecznych, z nakierowaniem na dzieci i młodzież m.in. poprzez inwestycje w naukę, edukację i oświatę.**

W pierwszym półroczu działalności Fundacja udzieliła wsparcia 47 podmiotom na łączną kwotę ponad 760 tys. zł.

Sfera życia	Kwota w PLN	Ilość podmiotów
Działalność społeczna i charytatywna	329 388,13 *	9
Nauka, edukacja i oświata	151 885,00	3
Sport	110 200,00	17
Ochrona środowiska i ekologia	109 300,00	5
Ochrona i promocja zdrowia	30 000,00	5
Kultura i sztuka	21 000,00	5
Podtrzymywanie tradycji	10 500,00	3
Razem	762 273,13	47

* w tym wsparcie partnerów społecznych objętych akcją „Pomaganie przez tankowanie”

Dzięki środkom przekazanych przez Fundację LOTOS możliwa była m.in. organizacja czasu wolnego oraz paczek świątecznych dla ponad 170 dzieci z rodzin o niższym potencjale społecznym.

W obszarze nauki, edukacji i oświaty Fundacja wsparła kilka inicjatyw, które wyróżniały się dużą wartością społeczną i szerokim zasięgiem. Kierując się chęcią pomocy Polakom zamieszkałym na Wschodzie, ze środków Fundacji został dofinansowany zakup 4 busów szkolnych dla szkół polskich Rejonu Wileńskiego w Republice Litewskiej. Fundacja wsparła również doposażenie wybranych szkół i ufundowała stypendia dla najlepszych uczniów.

Ze środków Fundacji został dofinansowany letni wypoczynek dla ponad 320 dzieci i młodzieży. Działania w tym zakresie skierowane były przede wszystkim do rodzin o niskich dochodach, zamieszkałych w najbliższym sąsiedztwie rafinerii Grupy LOTOS w Gdańsku, a także do domów dziecka i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Fundacja LOTOS wsparła także kilka inicjatyw na rzecz upowszechniania kultury fizycznej i sportu, kierowanych przede wszystkim do dzieci i młodzieży, także niepełnosprawnej.

Mając na uwadze zachowanie naturalnych walorów środowiskowych w najbliższym sąsiedztwie rafinerii Grupy LOTOS w Gdańsku oraz prowadzenie edukacji ekologicznej w duchu poszanowania i poznania środowiska naturalnego, Fundacja LOTOS przeznaczyła środki na realizację programu „Chronimy NATURĘ na Wyspie Sobieszewskiej”, który realizowany jest w partnerstwie ze Stacją Ornitologiczną MiłZ PAN, Stacją Biologiczną, prowadzoną przez Fundację Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, Grupą Badawczą Ptaków Wodnych KULING oraz Stowarzyszeniem Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej. Projekt zakłada kompleksowe działania na Wyspie Sobieszewskiej, szczególnie w Rezerwacie Mewia Łacha.

W trosce o zagrożone gatunki fauny morskiej żyjącej w Morzu Bałtyckim, przede wszystkim morświny i foki, Fundacja LOTOS przekazała darowiznę na rzecz Fundacji Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego z przeznaczeniem na prowadzenie działalności naukowo-badawczej Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego w Helu - zakup specjalistycznego sprzętu badawczego.

Ponadto Fundacja udzieliła wsparcia inicjatywom z obszaru promocji i ochrony zdrowia, kultury i sztuki oraz podtrzymywania tradycji.

W 2015 roku Fundacja LOTOS była współinicjatorem kampanii „Pomaganie przez tankowanie”, dzięki której środki zebrane ze sprzedaży paliw na stacjach LOTOS, wsparły realizację marzeń i potrzeb podopiecznych partnerów społecznych, z którymi współpracuje Fundacja.

Prowadząc Fundację LOTOS dbamy o jej transparentność i otwarcie komunikujemy nasze działania i ich efekty.

[Więcej o Fundacji LOTOS](#)

Zobacz więcej o Fundacji LOTOS ([sprawozdanie z działalności](#), [statut](#))

W Europie Zachodniej i w Stanach Zjednoczonych fundacje korporacyjne zaczęły powstawać na dużą skalę w latach 90. XX wieku, gdy rozwijała się koncepcja odpowiedzialnego biznesu i popularyzowała idea obywatelskiej roli firm w społeczeństwie. - według raportu Forum Darczyńców.

Grupa Kapitałowa LOTOS
Zintegrowany Raport Roczny 2015

07

Nasz Raport

Raportowanie zintegrowane w Grupie Kapitałowej LOTOS

Zintegrowany Raport Roczny 2015 Grupy Kapitałowej LOTOS odnosi się do działalności organizacji w roku obrotowym 2015, który pokrywa się z rokiem kalendarzowym. Poprzedni zintegrowany raport roczny ukazał się w 2015 roku. W ramach nowego procesu raportowania, raport za 2014 rok został poddany analizie pod kątem realizacji wytycznych IIRC – na jej podstawie sformułowano rekomendacje, które posłużyły do ulepszenia procesu. **Obecny raport jest siódmym raportem zintegrowanym Grupy Kapitałowej LOTOS.**

RAPORTY ZINTEGROWANE GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS

Co wyróżnia nasz raport?

- Raport pozafinansowy Grupy Kapitałowej LOTOS był obecny w 8 z 9 dotychczasowych edycji Konkursu Raporty Społeczne,
- W 2008 roku Grupa LOTOS zwyciężyła w Konkursie Raporty Społeczne. W latach 2009, 2010 i 2015 opracowane raporty zostały wyróżnione przez jury Konkursu,
- Jako jedna z pierwszych spółek (w branży, a także w gronie wszystkich uczestników Konkursu) przyjęła zintegrowane podejście do raportowania. W latach 2007-2015 w ramach 9 edycji Konkursu Raporty Społeczne zaprezentowano 13 raportów zintegrowanych, z czego 3 były przygotowane przez Grupę LOTOS.

Raport za 2015 rok, poza Grupą LOTOS S.A. po raz pierwszy obejmuje swoim zasięgiem, gdzie jest to istotne, wszystkie spółki bezpośrednio zależne:

■ LOTOS Petrobaltic S.A.	■ LOTOS Infrastruktura S.A.
■ LOTOS Oil Sp. z o.o.	■ LOTOS Terminale S.A.
■ LOTOS Asphalt Sp. z o.o.	■ LOTOS Kolej Sp. z o.o.
■ LOTOS Serwis Sp. z o.o.	■ LOTOS Ochrona Sp. z o.o.
■ LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	■ LOTOS Straż Sp. z o.o.
■ LOTOS Lab Sp. z o.o.	

Dodatkowo, ze względu na ich szczególne znaczenie, charakter działalności i skalę oddziaływania na otoczenie, do raportowania części wskaźników włączono także wybrane spółki pośrednio zależne:

- AB LOTOS Geonafta
- LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.
- RCEkoenergia Sp. z o.o.
- Energobaltic Sp. z o.o.
- LOTOS Exploration and Production Norge AS.

Przy czym zakres raportowania danych dla spółki LOTOS E&P Norge AS jest ograniczony w stosunku do pozostałych ze względu na fakt, że spółka jest licencjobiorcą, przez co wszystkie kwestie środowiskowe (i inne kwestie operacyjne) są raportowane przez operatorów.

Konsekwencją opisanych wyżej zmian są różnice w sposobie prezentacji niektórych wskaźników i ograniczenia w zakresie ich porównywalności.

Głos interesariuszy – istotny element procesu raportowania

Dlaczego interesariusze są dla nas ważni i jak ich identyfikujemy?

Nasze strategicznie podejście do społecznej odpowiedzialności biznesu wyraża się w budowaniu pozytywnych relacji ze wszystkim interesariuszami i prowadzi do wzrostu - tak cennego dla nas - zaangażowania z ich strony. Dążymy do tego, by w procesie podejmowania decyzji gospodarczych, społecznych i środowiskowych uwzględniać interesy poszczególnych grup – istotnych dla prowadzonej przez nas działalności. Dokładamy również starań, by zapewnić naszym interesariuszom dostęp do terminowej i dostosowanej do ich zróżnicowanych potrzeb komunikacji.

Zdajemy sobie sprawę z olbrzymiej roli, jaką relacje z interesariuszami odgrywają w procesie budowania wartości naszej firmy. Dzięki współpracy i otwarciu na komunikację z nimi czerpiemy cenną wiedzę, jak rozwijać i udoskonalać naszą organizację oraz budować jej pozytywny wizerunek.

Kluczowych interesariuszy identyfikujemy w oparciu o:

- wpływ, jaki wywierają na organizację,
- wpływ, jaki organizacja wywiera na nich,
- regiony kluczowe dla naszej działalności: województwo pomorskie na północy Polski oraz Czechowice - Dziedzice oraz Jasło na południu.

Mapa interesariuszy

Otoczenie wewnętrzne	Otoczenie społeczne	Otoczenie rynkowe
Pracownicy	Społeczności lokalne	Wykonawcy i podwykonawcy
Spółki grupy kapitałowej	Organizacje pozarządowe	Dostawcy
Organizacje związkowe	Jednostki samorządu terytorialnego	Odbiorcy i klienci
Rada Pracowników	Administracja rządowa	Partnerzy biznesowi
	Instytuty naukowo-badawcze i ośrodki edukacyjne	Firmy konkurencyjne
	Organizacje pracodawców	Organizacje branżowe i instytucje międzynarodowe
	Media	Organizacje kontrolne i monitorujące
	Środowisko przyrodnicze	Uczestnicy rynku kapitałowego
	Potencjalni pracownicy	

- Na niebiesko zaznaczono grupy, które w tegorocznym procesie określono jako priorytetowe.

Jak angażujemy naszych interesariuszy?

Dyskusja z interesariuszami, koncentrująca się wokół zagadnień związanych z wpływem naszej organizacji na społeczeństwo oraz środowisko, dostarcza cennych wskazówek, w jaki sposób możemy poprawiać wyniki oraz lepiej zrozumieć potrzeby otoczenia, w którym działamy. W celu zdobycia jak najszerszego zakresu wiedzy badania, które przeprowadzamy obejmują zarówno interesariuszy wewnątrz organizacji, czyli naszych pracowników, jak i interesariuszy zewnętrznych.

Na przełomie 2015 i 2016 roku przeprowadziliśmy badanie opinii wśród kluczowych grup interesariuszy Grupy Kapitałowej LOTOS. Jego nadrzędnym celem było zdobycie wiedzy umożliwiającej właściwe przygotowanie zapisów nowej Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS.

Ponadto pozyskaliśmy informacje na temat postrzegania naszego podejścia do odpowiedzialności społecznej oraz działań, które do tej pory zrealizowaliśmy w tym zakresie wraz z ich oceną. Dowiedzieliśmy się również, jakie są oczekiwania i potrzeby naszych interesariuszy w związku z działalnością Grupy Kapitałowej LOTOS.

Jakościowe badanie zostało zrealizowane metodą Indywidualnych Wywiadów Pogłębionych (IDI) wśród przedstawicieli kluczowych grup interesariuszy Grupy Kapitałowej LOTOS:

- Administracji publicznej i organów władzy samorządowej.
- Organizacji pracodawców.
- Organizacji pozarządowych.
- Przedsiębiorców.
- Firm doradczych.
- Organizacji publicznych non profit.

Badanie jakościowe było dopełnieniem wyników badań ilościowych przeprowadzonych w 2015 i 2016 roku wśród:

- mieszkańców województwa pomorskiego, Jasła oraz Czechowic - Dziedzic,
- przedsiębiorców z województwa pomorskiego,
- mieszkańców z dzielnic sąsiadujących z zakładami Grupy Kapitałowej LOTOS w Gdańsku, Jaśle i Czechowicach-Dziedzicach,
- pracowników spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej LOTOS.

Ponadto podczas „Dnia z CSR” przeprowadziliśmy konsultacje wśród przedstawicieli kadry kierowniczej, dotyczące podejścia Grupy Kapitałowej LOTOS do społecznej odpowiedzialności biznesu oraz zagadnień istotnych z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju.

Proces powstawania raportu – jak definiowaliśmy istotne tematy

Tegoroczny raport przygotowaliśmy w oparciu o Ramowe Zasady Raportowania i Wytyczne kwestii zrównoważonego rozwoju Global Reporting Initiative (wersja GRI G4 na poziomie Core) wraz z Suplementem dla sektora gazu i ropy naftowej). Jest to zmiana w podejściu do sprawozdawczości Grupy LOTOS – poprzedni raport przygotowywany był według wytycznych GRI G3.1 na poziomie A+ (w związku z czym raportowane były wszystkie wskaźniki GRI: 43 wskaźniki profilowe i 98 wskaźników tematycznych) – obecnie, zgodnie z metodologią GRI G4, raportujemy jedynie tematy istotne (39 wskaźników profilowych, 42 wskaźniki tematyczne).

W ramach procesu opracowywania treści Raportu Zintegrowanego Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2015 przeprowadziliśmy wiele konsultacji z kluczowymi grupami interesariuszy wewnętrznymi i zewnętrznymi, a także dokładną analizę źródeł zewnętrznych. Pozwoliły one na wytypowanie ostatecznej listy aspektów GRI, które uwzględnione zostały w Raporcie Zintegrowanym.

Zgodnie z wytycznymi GRI G4, proces składał się z trzech etapów:

1. Identyfikacja – wyłonienie kluczowych zagadnień w obszarze odpowiedzialności firmy oraz realizowanego biznesu. Przeanalizowane zostały dokumenty i materiały wewnętrzne Grupy Kapitałowej LOTOS – w tym w szczególności raporty z badań opinii przeprowadzonych wśród pracowników.

Przeglądowi poddaliśmy również szereg publikacji zewnętrznych oraz informacji prasowych dotyczących firmy. Uwzględniliśmy trendy i wytyczne międzynarodowych standardów w zakresie odpowiedzialności biznesu oraz raportowania pozafinansowego, jak również dokonano dogłębnej analizy wyzwań, szans i rodzajów ryzyka branży i firm w niej funkcjonujących. Analizie poddaliśmy m.in.:

- GRI Sustainability topics for sectors,
- Sustainability Yearbook 2016,
- Badanie CSR przeprowadzone wśród lokalnych społeczności i przedsiębiorców,
- Analizę porównawczą firm z sektora paliwowego.

2. Priorytetyzacja – przez proces dialogu z interesariuszami wewnętrznymi zidentyfikowana została istotność zagadnień kluczowych dla organizacji.

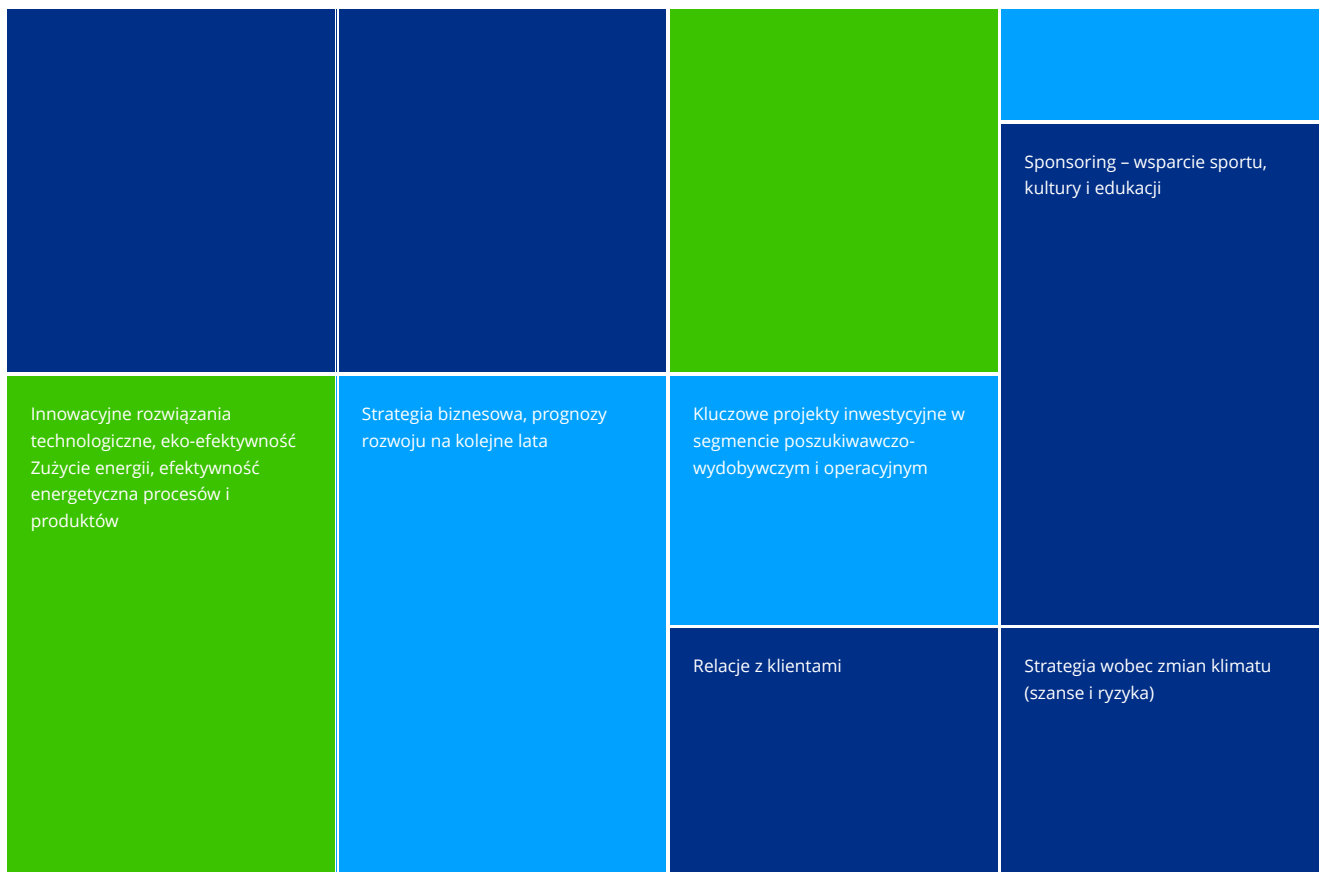
3. Walidacja – podczas warsztatu walidacyjnego, w którym wzięło udział 49 reprezentantów kadry zarządzającej z 11 spółek Grupy Kapitałowej LOTOS, zdefiniowaliśmy ostateczną listę zagadnień priorytetowych, które zostały ujęte w raporcie za rok 2015. Poniższa **matryca istotności** prezentuje te zagadnienia w podziale na aspekty (ekonomiczne, społeczne i środowiskowe) i równocześnie umożliwia przejście bezpośrednio do rozdziału opisującego nasze podejście i działania w ramach danego tematu. Wielkość kafa wskazuje czy dany temat został zdefiniowany jako istotny czy bardzo istotny.

Matryca istotności

Aspekty:	Aspekty ekonomiczne	Aspekty środowiskowe	Aspekty społeczne
Istotność:	istotne	bardzo istotne	

Sytuacja finansowa, wyniki na GPW, kondycja spółek LOTOS	Działalność dobroczynna – Fundacja LOTOS Wolontariat pracowniczy	Łańcuch dostaw	Zużycie surowców i materiałów
--	---	----------------	-------------------------------

Komunikacja z sąsiedzkimi społecznościami, działania na rzecz lokalnej społeczności Wydatki poniesione na rzecz społeczeństwa	Zasoby i zużycie ropy i gazu	Rozwój lokalnych łańcuchów dostaw, zatrudnienie z rynku lokalnego	Organizacja wobec wyzwania wyczerpujących się zasobów naturalnych (ropy i gazu)
		Wycieki, eksplozje, wypadki – zapobieganie, zarządzanie kryzysowe	Przeciwdziałanie korupcji Ład korporacyjny – etyka
Bezpieczeństwo w sektorze energii	Pośredni wpływ ekonomiczny (infrastruktura, usługi, wpływ na lokalną gospodarkę)		Wsparcie badań i rozwoju nauki
Wpływ na bioróżnorodność i usługi ekosystemów (wodnych i lądowych)		Zarządzanie emisjami CO ₂ Emisje zanieczyszczeń do powietrza	Zarządzanie ryzykiem zanieczyszczenia wód w procesach wiercenia, rafinacji, transportu i innych
Współpraca z dostawcami – uwzględnianie kryteriów etycznych, społecznych i środowiskowych w procesie zakupowym	Polityka publiczna – relacje z administracją publiczną		
	Całościowe ograniczanie wpływu na środowisko naturalne	Kluczowe projekty inwestycyjne – potencjał innowacji	Wydatki oraz inwestycje w ochronę środowiska
Zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry, pozyskiwanie i utrzymanie talentów		Polityka personalna, przyszłość zatrudnienia, Dialog z pracownikami, Różnorodność i równość szans, przeciwdziałanie dyskryminacji	Jakość paliwa
Szkolenia i rozwój pracowników	Bezpieczeństwo i zapobieganie wypadkom, Działania na rzecz ochrony i promocji zdrowia	Kary i sankcje za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	

Nasz model budowy wartości

Zaprezentowany w raporcie [model budowy wartości](#) powstał w rezultacie konsultacji wewnętrznych oraz warsztatu z kadrą zarządzającą. Jednym z celów przeprowadzonego warsztatu było określenie, jakie są czynniki tworzenia wartości przez Grupę Kapitałową LOTOS w ramach sześciu określonych przez IIRC kapitałów oraz jakie korzyści dla Grupy Kapitałowej LOTOS oraz naszych interesariuszy wynikają z przyjętego przez nas modelu. Ponadto w tym roku zdecydowaliśmy się uzupełnić nasz model o wskaźniki, które pozwalają na zaprezentowanie naszego wpływu na otoczenie w sposób wymierny. Wybór wskaźników był przedmiotem wewnętrznych konsultacji, a tegoroczne doświadczenia związane z tworzeniem modelu chcemy wykorzystać w przyszłości, prezentując nasz wpływ w możliwie transparentny i „policzalny” sposób.

Korzyści zarówno dla Grupy Kapitałowej LOTOS, jak również jej interesariuszy prezentujemy w podziale na sześć kapitałów. Mamy świadomość tego, że niektóre korzyści generujemy w ramach więcej niż jednego z kapitałów. Jednak dla przejrzystości naszego modelu przyjęliśmy, że będziemy je prezentować jednorazowo, przypisując je do tego kapitału, dla którego są najbardziej specyficzne.

Raport atestacyjny

W celu zapewnienia należytego poziomu przejrzystości oraz wiarygodności danych pozafinansowych powierzyliśmy dokonanie ich zewnętrznej weryfikacji przez niezależny organ atestacyjny.

Zintegrowany Raport Roczny 2015 jest piątym poddanym niezależnej weryfikacji w obszarze danych z zakresu CSR. Dane pozafinansowe, które zostały zewnętrznie zweryfikowane, zostały w raporcie oznaczone znakiem .

Raport z niezależnej usługi atestacyjnej

Do Zarządu Grupa LOTOS S.A.

Opis przedmiotu i identyfikacja kryteriów

Zostaliśmy zaangażowani przez Zarząd Grupa LOTOS S.A. („Spółka”), na podstawie umowy z dnia 4 lutego 2013 r. („Umowa”), do przeprowadzenia usługi atestacyjnej dającej umiarkowaną pewność w zakresie wybranych informacji pozafinansowych, zaprezentowanych w „Zintegrowany Raport Roczny Grupy Kapitałowej LOTOS 2015| „Rozwój dzięki innowacjom.” za okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. („Raport Grupa LOTOS 2015”) i oznaczonych symbolem w kolumnie „Weryfikacja” w „Indeks treści GRI G4” tj. wskaźników wybranych wskaźników profilowych i wynikowych: G4-10, G4-EC5, G4-EN8, G4-EN15, G4-EN16, G4-EN21, G4-EN22, G4-EN25, G4-LA1, G4-LA6, G4-LA9, G4-LA11, G4-LA12, G4-HR7, G4-PR5 („Wskaźniki Podlegające Przeglądowi”). Definicje wskaźników oraz odwołanie do miejsca prezentacji wskaźników zostały wskazane w Raporcie Grupy LOTOS 2015 w tabeli „Indeks treści GRI G4”.

Przedmiotem naszej weryfikacji są jedynie Wskaźniki Podlegające Przeglądowi za okres zakończony 31 grudnia 2015 r. i nie przeprowadziliśmy procedur względem innych danych lub informacji zawartych w Raporcie Grupy LOTOS 2015 i dlatego nie wyrażamy opinii lub wniosku na temat Raportu Grupy LOTOS 2015 jako całości.

Zarząd Spółki sporządził Raport Grupa LOTOS 2015 na podstawie wytycznych do raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju opublikowanych przez Global Reporting Initiative w wersji 4.0 w opcji Core („Wytyczne GRI G4”).

Odpowiedzialność Zarządu

Za sporządzenie Raportu Grupa LOTOS 2015 zgodnego z Wytycznymi GRI G4 odpowiedzialny jest Zarząd Spółki.

Do odpowiedzialności Zarządu Spółki należy wybór i stosowanie odpowiednich metod przygotowania informacji pozafinansowych oraz zaprojektowanie, wdrożenie oraz utrzymanie systemów i procesów, które zapewniają odpowiednie wsparcie dla przestrzegania Wytycznych GRI G4 przy opracowaniu informacji pozafinansowych, wykorzystując odpowiednie w tym zakresie założenia i szacunki.

Nasza odpowiedzialność

Naszym zadaniem było sformułowanie wniosku o umiarkowanej pewności na temat Wskaźników Podlegających Przeglądowi zaprezentowanych w Raporcie Grupy LOTOS 2015. Zastosowane procedury zostały przez nas wybrane według własnego uznania i obejmują ocenę ryzyka istotnego zniekształcenia Wskaźników Podlegających Przeglądowi oraz ogólną ocenę prezentacji tych wskaźników.

Przeprowadziliśmy nasze prace zgodnie z Międzynarodowym Standardem Usług Atestacyjnych 3000 „Usługi atestacyjne inne niż badanie lub przegląd historycznych informacji finansowych” („ISAE 3000”) wydanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych. Standard ten wymaga zaplanowania i przeprowadzenia procedur w celu uzyskania umiarkowanej pewności czy Wskaźniki Podlegające Przeglądowi nie zawierają istotnych zniekształceń.

Podsumowanie wykonanych prac

Przeprowadzone przez nas procedury obejmowały:

- Wywiady z członkami kierownictwa Spółki oraz pracownikami odpowiedzialnymi za raportowanie informacji pozafinansowych,
- Procedury analityczne dla wybranych informacji pozafinansowych,
- Uzgodnienie wartości do dokumentów zbiorczych takich jak raporty oraz zestawienia wewnętrzne spółek z Grupy Kapitałowej LOTOS S.A., stanowiących podstawę przygotowania Wskaźników Podlegających Przeglądowi, a także analizę tych dokumentów oraz, gdzie to było zasadne, weryfikację ich powiązania do dokumentacji źródłowej takiej jak raporty zewnętrzne oraz faktury.

W przypadku zlecenia mającego na celu wykonanie usługi atestacyjnej dającej umiarkowaną pewność, procedury zbierania dowodów są bardziej ograniczone niż w przypadku zlecenia mającego na celu udzielenie wystarczającej pewności, w związku z tym uzyskuje się mniejszą pewność niż w przypadku zlecenia mającego na celu udzielenie wystarczającej pewności.

Uważamy, że uzyskane przez nas dowody są wystarczające i odpowiednie do wydania poniższego wniosku.

Nasza niezależność i kontrola jakości

Przestrzegamy wymogów niezależności i innych wymogów etycznych zawartych w Kodeksie Etyki Zawodowych Księgowych wydanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych, który opiera się na podstawowych zasadach uczciwości, obiektywizmu, kompetencji zawodowych i dochowania należytej staranności, poufności i profesjonalnego zachowania.

Stosujemy Międzynarodowy Standard Kontroli Jakości nr 1 i w związku z tym utrzymuje system kontroli jakości, w tym posiada udokumentowane polityki i procedury w zakresie zgodności z wymogami etycznymi, standardami zawodowymi i obowiązującymi wymaganiami prawnymi i regulacyjnymi.

Wniosek

Na podstawie przeprowadzonych procedur nie stwierdziliśmy niczego, co wskazywałoby, że Wskaźniki Podlegające Przeglądowi zaprezentowane w raporcie Grupy LOTOS 2015 nie zostały przygotowane, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Wytycznymi GRI G4.

Ograniczenia

Niniejszy raport został przygotowany przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. („PwC”) dla Grupa LOTOS S.A. w odniesieniu do zapisów Umowy pomiędzy PwC a Spółką i jest przeznaczony wyłącznie do użytku Zarządu Spółki. Nie należy go wykorzystywać w żadnych innych celach.

PwC nie przyjmuje w związku z tym raportem żadnej odpowiedzialności (umownej, deliktowej (w tym za zaniechanie) ani innej) wobec żadnych z osób innych niż Spółka. Odpowiednio, niezależnie od formy działań, czy to w kontrakcie, umowie deliktowej ani innej, w zakresie dopuszczalnym przez prawo, PwC nie przyjmuje w związku z tym raportem żadnego rodzaju odpowiedzialności, a także nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności za konsekwencje wynikające z raportu dla jakiegokolwiek osoby (za wyjątkiem Spółki, na zasadach wskazanych powyżej) bądź za jakąkolwiek decyzję podjętą bądź niepodjętą na podstawie niniejszego raportu.

Raport Grupy LOTOS 2015 powinien być odczytywany łącznie z Wytycznymi GRI G4 Core.

PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.
Warszawa, 14 września 2016 r.

Kontakt

Dodatkowe informacje na temat działalności ekonomicznej oraz społecznych i środowiskowych aspektów funkcjonowania Grupy Kapitałowej LOTOS udostępniane są na stronie internetowej Grupy LOTOS - www.lotos.pl

Korespondencję należy kierować na adres głównej siedziby Spółki:

Grupa LOTOS S.A.

ul. Elbląska 135
80-718 Gdańsk

Pytania związane ze społeczną odpowiedzialnością Spółki należy kierować do Grupy LOTOS na adres:

Patrycja Zbytniewska
Kierownik Zespołu ds. CSR
e-mail: csr@grupalotos.pl

Pytania związane z relacjami inwestorskimi Spółki należy kierować do Grupy LOTOS na adres:

Paweł Bujnowski
Dyrektor Biura Relacji Inwestorskich
e-mail: ir@grupalotos.pl

Pytania związane z relacjami Spółki z mediami należy kierować do Grupy LOTOS na adres:

Marcin Zachowicz
Dyrektor Biura Komunikacji,
Rzecznik prasowy
e-mail: media@grupalotos.pl

Indeks treści GRI G4

Strategia i analiza

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
G4-1 Oświadczenie ze strony najważniejszych rangą decydentów w organizacji (np. prezesa, dyrektora generalnego lub osoby zajmującej podobne wysokie stanowisko) o znaczeniu zrównoważonego rozwoju dla organizacji oraz strategii działania organizacji w celu realizacji założeń zrównoważonego rozwoju	Pismo Prezesa Zarządu List Przewodniczącej Rady Nadzorczej			

Profil organizacji

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
G4-2	Opis kluczowych wpływów, ryzyk i szans	Nasze podejście do zarządzania ryzykiem		
G4-3	Nazwa organizacji	Skala działalności		
G4-4	Podstawowe marki, produkty i usługi	Skala działalności		
G4-5	Lokalizacja siedziby głównej organizacji	Skala działalności		
G4-6	Liczba krajów, w których działa organizacja wraz z nazwami tych krajów, gdzie zlokalizowane są główne operacje organizacji lub które są szczególnie ważne w związku z tematami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju omówionymi w raporcie	Skala działalności		
G4-7	Charakter własności oraz forma prawna	Skala działalności Grupa LOTOS od ponad 10 lat na GPW		
G4-8	Rynki obsługiwane przez organizację (podział geograficzny, obsługiwane sektory oraz typy klientów i beneficjentów)	Skala działalności		
G4-9	Skala działalności organizacji	Skala działalności		
G4-10	Łączna liczba pracowników według typu zatrudnienia i rodzaju umowy o pracę w podziale na płeć	Bardziej konkurencyjni i innowacyjni dzięki specjalistom		
G4-11	Procent wszystkich pracowników objętych zbiorowymi układami pracy	Bardziej konkurencyjni i innowacyjni dzięki specjalistom		
G4-12	Opis łańcucha dostaw organizacji	Łańcuch wartości Grupy Kapitałowej LOTOS		
G4-13	Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące wielkości organizacji, jej struktury, własności lub łańcucha dostaw	Skala działalności		
G4-14	Wyjaśnienie, czy i w jaki sposób organizacja stosuje zasadę ostrożności	Nasze podejście do zarządzania ryzykiem Etyka na najwyższym poziomie		
G4-15	Zewnętrzne inicjatywy, deklaracje lub zasady dotyczące kwestii ekonomicznych, środowiskowych lub społecznych, które organizacja podpisała lub do których się stosuje	Grupa LOTOS jako aktywny uczestnik rynku paliwowego i inicjator rozwoju regionalnego		
G4-16	Członkostwo w stowarzyszeniach (np. branżowych) oraz organizacjach krajowych lub międzynarodowych	Grupa LOTOS jako aktywny uczestnik rynku paliwowego i inicjator rozwoju regionalnego		

Zidentyfikowane istotne aspekty oraz odpowiadające im granice

Wskaźnik		Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
G4-17	Struktura operacyjna organizacji, z wyróżnieniem głównych działów, spółek zależnych, podmiotów powiązanych oraz przedsięwzięć typu joint-venture	Raportowanie zintegrowane w Grupie Kapitałowej LOTOS			
G4-18	Proces definiowania treści raportu oraz granic aspektów, a także stosowanie zasad definiowania treści raportu	Proces powstawania raportu - jak definiowaliśmy istotne tematy?			
G4-19	Istotne aspekty zidentyfikowane w procesie definiowania treści raportu	Proces powstawania raportu - jak definiowaliśmy istotne tematy?			
G4-20	Granice wyznaczone dla każdego z istotnych aspektów wewnątrz organizacji				Wszystkie aspekty zostały zidentyfikowane jako istotne względem działalności i wpływu wszystkich lub wybranych spółek Grupy Kapitałowej LOTOS. Adekwatność dla wybranych spółek zaznaczono odpowiednio w treści raportu.
G4-21	Granice wyznaczone dla każdego z istotnych aspektów na zewnątrz organizacji				Nie stwierdzono ograniczeń raportu w stosunku do istotnych aspektów wpływu społecznego i środowiskowego, z uwzględnieniem podmiotów spoza organizacji.
G4-22	Wpływ zmian w informacjach podanych w poprzednich raportach oraz przyczyny tych zmian				Brak korekt
G4-23	Znaczące zmiany względem poprzednich okresów objętych raportem dotyczące zakresu i granic aspektów	Raportowanie zintegrowane w Grupie Kapitałowej LOTOS			

Zaangażowanie interesariuszy

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
G4-24	Lista grup interesariuszy zaangażowanych przez organizację	Głos interesariuszy - istotny element raportowania		
G4-25	Podstawy identyfikacji i selekcji zaangażowanych grup interesariuszy	Głos interesariuszy - istotny element raportowania		
G4-26	Podejście organizacji do zaangażowania interesariuszy uwzględniające częstotliwość zaangażowania według typu i grupy interesariuszy oraz podanie, czy któryś z procesów zaangażowania był podjęty specjalnie w celu sporządzenia raportu	Głos interesariuszy - istotny element raportowania		
G4-27	Kluczowe kwestie i zagadnienia poruszone przez interesariuszy w procesach zaangażowania interesariuszy oraz odpowiedź organizacji na nie, między innymi poprzez włączenie ich do raportu	Proces powstawania raportu - jak definiowaliśmy istotne tematy?		

Profil raportu

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
G4-28	Okres objęty raportowaniem, w którym miały miejsce opisywane zdarzenia	Raportowanie zintegrowane w Grupie Kapitałowej LOTOS		
G4-29	Data publikacji ostatniego raportu	Raportowanie zintegrowane w Grupie Kapitałowej LOTOS		
G4-30	Cykl raportowania	Raportowanie zintegrowane w Grupie Kapitałowej LOTOS		
G4-31	Osoba kontaktowa w zakresie pytań dotyczących raportu i jego treści	Kontakt		
G4-32	Indeks treści GRI	Indeks treści GRI G4		
G4-33	Polityka organizacji oraz bieżące praktyki w zakresie zapewnienia zewnętrznej weryfikacji raportu	List poświadczający		

Ład organizacyjny

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
G4-34	Struktura organu zarządzającego organizacji, między innymi komitety najwyższego organu zarządzającego			Nadzór korporacyjny
G4-38	Skład najwyższego organu zarządzającego oraz jego komitetów			Nadzór korporacyjny
G4-39	Informacja czy przewodniczący najwyższego organu zarządzającego jest również dyrektorem zarządzającym			Nadzór korporacyjny

Etyka

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
G4-56	Wartości organizacji, jej zasady, standardy i normy zachowania ujęte w postaci kodeksów postępowania oraz kodeksów etyki			Etyka na najwyższym poziomie Wartości, etyka i przeciwdziałanie nadużyciom
G4-57	Wewnętrzne i zewnętrzne mechanizmy w zakresie naruszeń zasad etycznych i prawa oraz kwestii związanych z uczciwością organizacji, np. infolinie etyczne			Polityka Przeciwdziałania Nadużyciom Grupy Kapitałowej LOTOS
G4-58	Wewnętrzne i zewnętrzne mechanizmy zgłaszania naruszeń zasad etycznych i prawa oraz kwestii związanych z uczciwością organizacji, takie jak przekazywanie tych kwestii do bezpośrednich przełożonych, mechanizmy informowania opinii publicznej przez sygnalistów (whistleblowing) o naruszeniach lub infolinie			Etyka na najwyższym poziomie

Wskaźniki ekonomiczne

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
WYNIKI EKONOMICZNE	Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS 2015			
G4-EC1 Bezpośrednia wartość ekonomiczna wytworzona i podzielona	Podstawowe dane 2015			
OBECNOŚĆ NA RYNKU	Nasza strategia			
G4-EC5 Stosunek wynagrodzenia pracowników najniższego szczebla w podziale na płeć w stosunku do płacy minimalnej na danym rynku w głównych lokalizacjach prowadzenia działalności	Bardziej konkurencyjni i innowacyjni dzięki specjalistom			
POŚREDNI WPŁYW EKONOMICZNY	Strategia społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS			
G4-EC7 Rozwój oraz wpływ inwestycji w infrastrukturę i usługi	Nasz wpływ społeczny			
G4-EC8 Znaczący pośredni wpływ ekonomiczny, w tym skala tego wpływu	Nasz pośredni wpływ ekonomiczny na otoczenie			
PRAKTYKI ZAKUPOWE	Współpraca z dostawcami			
G4-EC9 Udział wydatków przeznaczonych na produkty i usługi lokalnych dostawców w głównych lokalizacjach organizacji	Współpraca z dostawcami			
ZASOBY	Na czym koncentrujemy nasz zrównoważony rozwój?			
OG1 Wielkość i rodzaj szacowanych potwierdzonych zasobów i produkcji	Zasoby Grupy Kapitałowej LOTOS			

Wskaźniki środowiskowe

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
MATERIAŁY/SUROWCE	Rozwój z poszanowaniem środowiska			
G4-EN1 Wykorzystywane materiały/surowce wg masy lub objętości	Eksploracja zasobów	8		
ENERGIA	Rozwój z poszanowaniem środowiska			
G4-EN3 Zużycie energii wewnątrz organizacji	Ograniczenie zużycia energii	8		
G4-EN6 Zmniejszenie zużycia energii	Ograniczenie zużycia energii	8		

WODA		Rozwój z poszanowaniem środowiska			
G4-EN8	Całkowity pobór wody według źródeł	Gospodarka wodna i ściekowa	8		
G4-EN10	Procent oraz całkowita objętość wody przetwarzanej i ponownie wykorzystywanej	Gospodarka wodna i ściekowa			
BIORÓŻNORODNOŚĆ		Rozwój z poszanowaniem środowiska			
G4-EN11	Zakłady będące własnością, wynajmowane, zarządzane lub sąsiadujące z obszarami chronionymi bądź obszarami o dużej wartości pod względem bioróżnorodności znajdującymi się poza obszarami chronionymi	Bioróżnorodność	8		
G4-EN14	Całkowita liczba gatunków ujętych w Czerwonej Księdze Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i jej Zasobów i na krajowych listach gatunków chronionych z siedliskami występującymi na obszarach podlegających oddziaływaniu zakładów według poziomu zagrożenia wyginięciem	Bioróżnorodność			
OG4	Liczba i procentowy udział istotnych lokalizacji działalności, w których rozpoznano i monitorowano ryzyko dla bioróżnorodności	Bioróżnorodność	8		
EMISJE		Rozwój z poszanowaniem środowiska			
G4-EN15	Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych	Zarządzanie emisjami	8		
G4-EN16	Pośrednie emisje gazów cieplarnianych	Zarządzanie emisjami	8		
G4-EN18	Intensywność emisji gazów cieplarnianych	Zarządzanie emisjami	8		
G4-EN21	Emisje tlenków azotu, tlenków siarki i innych znaczących emisji do powietrza	Zarządzanie emisjami	8		Wskaźnik zaraportowano z wyłączeniem wskaźników intensywności emisji, ze względu na nieporównywalność danych między spółkami.
OG-6	Objętość spalonych w pochodni na wolnym powietrzu i wypuszczonych do atmosfery węglowodorów	Zarządzanie emisjami	8		
ŚCIEKI I ODPADY		Rozwój z poszanowaniem środowiska			
G4-EN22	Całkowita objętość ścieków według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia	Gospodarka wodna i ściekowa	8		
OG5	Objętość i sposób pozbywania się wody złożowej oraz wody powstałej w procesie produkcji	Gospodarka wodna i ściekowa			

G4-EN23	Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem	Gospodarka odpadami	8	
G4-EN24	Łączna liczba i objętość istotnych wycieków	Zarządzanie bezpieczeństwem procesów	8	
OG7	Ilość powstałych odpadów wiertniczych (płuczki wiertniczej oraz zwiercin) oraz sposoby postępowania z nimi i ich utylizacji	Gospodarka odpadami	8	
G4-EN25	Waga transportowanych, importowanych, eksportowanych lub przetworzonych odpadów uznanych za niebezpieczne (w rozumieniu Konwencji Bazylejskiej - Aneks I, II, III i VIII), oraz procent odpadów przemieszczanych transgranicznie	Gospodarka odpadami	8	
ZGODNOŚĆ Z REGULACJAMI		-		
G4-EN29	Wartość pieniężna kar i całkowita liczba sankcji pozafinansowych za nieprzebranie prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska		8	Jedyną karą nałożoną na spółkę GK LOTOS w 2015 r. była kara w wysokości 5 344 zł, nałożona na spółkę LOTOS Paliwa w związku z przekroczeniem hałasu ze stacji. Aktualnie przed WIOŚ toczy się postępowanie o odroczenie kary do czasu zrealizowania inwestycji mającej ograniczyć hałas.
OGÓLNE		Rozwój z poszanowaniem środowiska		
G4-EN31	Całkowite wydatki na ochronę środowiska i inwestycje według typu	Rozwój z poszanowaniem środowiska	8	
PRODUKTY I USŁUGI		Oferowanie produktów spełniających kryteria zrównoważonego rozwoju		
OG8	Zawartość benzenu, ołowiu i siarki w paliwach	Oferowanie produktów spełniających kryteria zrównoważonego rozwoju		

Wskaźniki społeczne: Praktyki w zakresie zatrudniania i godnej pracy

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
ZATRUDNIENIE		Bardziej konkurencyjni i innowacyjni dzięki specjalistom		
G4-LA1	Całkowita liczba i wskaźniki zatrudnienia nowych pracowników oraz rotacji pracowników w podziale na grupy wiekowe, płeć i region	Bardziej konkurencyjni i innowacyjni dzięki specjalistom [1, 2]	6	✓
G4-LA4	Minimalne okresy wypowiedzenia w związku ze zmianami operacyjnymi, z uwzględnieniem informacji, czy są one określone w umowach zbiorowych	Bardziej konkurencyjni i innowacyjni dzięki specjalistom	3	
BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY		Zarządzanie bezpieczeństwem pracowników w Grupie Kapitałowej LOTOS		
G4-LA6	Rodzaj urazów oraz wskaźnik urazów, chorób zawodowych, dni straconych i nieobecności w pracy oraz wypadków śmiertelnych związanych z pracą, z podziałem na regiony i płeć	Rezultaty - liczba wypadków	6	✓
SZKOLENIA I EDUKACJA		Bardziej konkurencyjni i innowacyjni dzięki specjalistom		
G4-LA9	Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadająca na pracownika w podziale na płeć oraz na kategorię pracowników	W LOTOSIE rozwijamy się wspólnie	6	✓
G4-LA11	Procent pracowników otrzymujących regularne oceny swoich wyników oraz informacje rozwoju zawodowego, w podziale na płeć oraz kategorię pracowników	W drodze do celu: jak doskonalimy i motywujemy pracowników	6	✓
RÓŻNORODNOŚĆ I RÓWNOŚĆ SZANS		Bardziej konkurencyjni i innowacyjni dzięki specjalistom		
G4-LA12	Skład ciał zarządzających i kadry pracowniczej w podziale na kategorie według płci, wieku, przynależności do mniejszości oraz innych wskaźników różnorodności	Różnorodność	6	✓

Wskaźniki społeczne: Prawa człowieka

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
PRAKTYKI W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA		Bezpieczeństwo przede wszystkim		
G4-HR7	Procent personelu ochrony przeszkolonego w zakresie obowiązujących w organizacji polityk lub procedur związanych z prawami człowieka	Zarządzanie bezpieczeństwem pracowników w Grupie Kapitałowej LOTOS	1,2	

Wskaźniki społeczne: Społeczeństwo

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
ZAPOBIEGANIE KORUPCJI		Polityka Przeciwdziałania Nadużyciom Grupy Kapitałowej LOTOS		
G4-SO3	Całkowita liczba i procent zakładów ocenionych pod kątem ryzyka wystąpienia korupcji oraz zidentyfikowane znaczące ryzyka	Polityka Przeciwdziałania Nadużyciom Grupy Kapitałowej LOTOS	10	
G4-SO4	Komunikacja i szkolenia poświęcone politykom i procedurom antykorupcyjnym	Polityka Przeciwdziałania Nadużyciom Grupy Kapitałowej LOTOS	10	
G4-SO5	Potwierdzone przypadki korupcji i podjęte działania	Polityka Przeciwdziałania Nadużyciom Grupy Kapitałowej LOTOS	10	
INTEGRALNOŚĆ ŚRODKÓW TRWAŁYCH I BEZPIECZEŃSTWO PROCESÓW		Bezpieczeństwo procesów		
OG13	Liczba przypadków zagrożenia bezpieczeństwa procesowego według rodzaju działalności	Bezpieczeństwo procesów		

Wskaźniki społeczne: Odpowiedzialność za produkt

Wskaźnik	Miejsce w Raporcie	Zasady Global Compact	Weryfikacja	Komentarz
ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO KLIENTÓW	W trosce o bezpieczeństwo klientów			
G4-PR1 Procent istotnych kategorii produktów i usług, w przypadku których poddaje się ocenie ich wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo w celu poprawy wskaźników	W trosce o bezpieczeństwo klientów	10		
ZNAKOWANIE PRODUKTÓW I USŁUG	W trosce o satysfakcję klientów			
G4-PR5 Wyniki badań pomiaru satysfakcji klientów	W trosce o satysfakcję klientów			
ZASTĘPOWANIE PALIW KOPALNYCH (OG)	Oferowanie produktów spełniających kryteria zrównoważonego rozwoju			
OG14 Ilość wyprodukowanych i zakupionych biokomponentów spełniających kryteria zrównoważonego rozwoju	Oferowanie produktów spełniających kryteria zrównoważonego rozwoju			

Grupa LOTOS S.A.
ul. Elbląska 135
PL 80-718 Gdańsk
www.lotos.pl